

Ársskýrsla | **OR**
2017

Efnisyfirlit

03 Ávarp stjórnarformanns

05 Ávarp forstjóra

07 Yfirlit ársins

09 Árið í hnotskurn

15 Umhverfi

16 Losun koltvíoxíðs frá samstæðu OR

17 E1 Bein og óbein losun gróðurhúsalofttegunda

18 E2 Kolefniskræfni

19 E3 Bein og óbein orkunotkun eftir orkutegund

20 E4 Orkupörf

21 E5 Helstu orkugjafir

22 E6 Endumýjanleg orkukræfni

23 E7 Vatnsvernd og ábyrg vinnsla

24 E8 Ábyrg meðhöndlun úrgangs

25 E9 Umhverfis- og auðlindastefna

26 E10 Sérstök umhverfisáhrif (13 atriði)

26 Umhverfisslys við Andakílsárvirkjun

27 Bilun í skólpdælustöð við Faxaskjól

27 Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum

28 Ábyrg umgengni og vinnsla úr háhitaauðlindum

29 Losun jarðhitavatns og eftirlit með grunnvatni

30 Jarðskjálftar vegna losunar jarðhitavatns

31 Losun brennisteinsvetnis

33 Jarðhitagarður skipulagður á Hellisheiði

34 Losun vegna fráveitu

35 Landbætur á athafnasvæðum OR

36 Innkaup

37 Efnanotkun

37 Ábendingar og kvartanir

38 Samfélag

39 S1 Launahlutfall forstjóra

40 S2 Kynbundinn launamunur

41 S3 Starfsmannavelta

42 S4 Jafnræði

43 S5 Hlutfall tímabundinna ráðninga

43 S6 Jafnréttisstefna

44 S7 Heilsa og öryggi

45 S8 Heilsuvernd

46 S9 Barna- og nauðungarvinna

46 S10 Mannréttindi

47 S11 Mannréttindabrot

48 S12 Fjölbreytni stjórna

49 Umbætur í innheimtu

50 Miðlun þekkingar

50 Rafvæðing samgangna

51 Stjórnhættir

52 G1 Gegnsæi ákvarðana

52 G2 Gegnsæi í störfum stjórnar

53 G3 Hvatakerfi í launum

53 G4 Vinnuréttur

54 G5 Birgjamat

54 G6 Siðareglur

55 G7 Aðgerðir gegn spillingu og mútum

55 G8 Gegnsæi skatta og gjalda

56 G9 Upplýsingagjöf um sjálfbærni

56 G10 Aðferð við skýrslugerð

56 G11 Áreiðanleiki

57 Fjárhagur

58 Tekjur, gjöld, EBITDA og EBIT

58 EBITDA framlegð

59 Vaxtaþekja

59 Nettó skuldir

60 Nettó skuldir / Handbært fé frá rekstri

60 Arðsemi fjármagns

61 Veltufjárhlutfall

62 Eiginfjárhlutfall

62 Sjóðstaða

63 Lánshæfismat

63 Gjaldeyrisáhætta

64 Vaxtaáhætta

64 Álverðsáhætta

65 Lausafjárstaða

65 Gjaldeyrisjöfnuður í efnahag

I Ávarp stjórnarformanns Brynhildur Davíðsdóttir

Orkuveitu Reykjavíkur (OR) er ætlað að tryggja viðskiptavinum sínum vatnsveitu, fráveitu, rafveitu, hitaveitu og gagnaveitu. Mikilvægi hennar verður ljóst ef maður gerir sér í hugarlund hvernig lífið gengi fyrir sig án þjónustu Veitna, Orku náttúrunnar og Gagnaveitu Reykjavíkur. Veigamesta samfélagslega ábyrgð OR felst í þeirri þjónustu. Hvernig skilum við auðlindunum sem við nú nýtum til komandi kynslóða? Hvert verður ástand veitukerfa og virkjana þegar næsta kynslóð tekur við þeim? Hefur okkur tekist að draga úr umhverfisáhrifum eins og kostur er? Verður þekking til staðar til að sinna þessum mikilvæga rekstri? Verður fjárhagur OR slíkur að hægt verði að veita þjónustuna á sanngjörnu verði til framtíðar og skila eigendum jafnframt eðlilegum arði? Svörin við þessum spurningum greina hvort starfsemi OR stuðlar að sjálfbærri þróun og er samfélagslega ábyrg.

Í þessari skýrslu, sem er nú gefin út með nýju sniði, er dregin upp mynd af starfseminni á árinu 2017 og leitast við að greina hvernig OR er í stakk búin til að mæta framtíðinni. Stuðst er við skýrslusnið sem kauphallirnar á Norðurlöndum hafa mótað og miðar að því að gefa heildstæða mynd af mikilvægum rekstarþáttum: umhverfisþáttum, samfélagsþáttum og stjórnarháttum, ásamt fjárhagsþáttum sem hér er fléttað saman við. Umhverfis- og auðlindamálin eru veigamest, enda byggir þjónusta OR og dótturfyrirtækjanna á því að nýting auðlinda sé skynsamleg og standist til lengri tíma. Metnaður OR í baráttunni við loftslagsvandann setur einnig svip á skýrsluna.

Eftir lögbundna uppskiptingu OR í nokkur fyrirtæki árið 2014, hefur reynt á skilvirka stjórnhætti innan fyrirtækjasamstæðunnar og í samskiptum hennar við eigendur OR. Mér sýnist ágætlega hafa tekist til og að verkaskipting stjórna, stjórnenda og eigenda sé skarpari en áður. Skýr verkaskipting er forsenda gegnsæis í rekstri. Við, í stjórn Orkuveitu Reykjavíkur, kappkostum að veita almenningi upplýsingar um hvaða mál við erum að fást við, hvaða ákvarðanir við tökum og á hvaða forsendum það er gert. Þetta gerum við með því að birta fundargerðir stjórnarinnar á vef OR.

Gegnsæi í rekstri er líka nauðsynlegt til að fyrirtækið og allir sem láta sig málefni þess varða, geti rætt saman um starfsemina. Við, sem erum ábyrg fyrir starfseminni, getum fært rök fyrir því að reksturinn sé samfélagslega ábyrgur, en hvort hann er það í raun hlýtur að vera niðurstaða samtals milli fyrirtækisins og samfélagslega ábyrgur, en hvort hann er það í raun hlýtur að vera niðurstaða samtals milli fyrirtækisins og hagsmunaaðila rekstursins. Í þessari samþættu ársskýrslu Orkuveitu Reykjavíkur fyrir árið 2017 leggjum við spilin á borðið og bjóðum til samtalsins. Lesendum til hægðarauka tengjum við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna viðkomandi atriðum í skýrslunni.

Stjórn OR hélt 16 fundi á árinu auk tveggja reglubundinna funda með eigendum, í apríl og nóvember. Unnið er eftir starfsáætlun stjórnar og gekk hún eftir. Einnig metum við eigin störf formlega til að átta okkur á hvort við höfum unnið að þeim verkefnum sem okkur eru falin eftir settum reglum.

Starfsmönnum öllum í samstæðu OR, stjórnendum og stjórnarmönnum færi ég bestu þakkir fyrir vel unnin störf árið 2017.

I Ávarp forstjóra Bjarni Bjarnason

Árið 2017 var fróðlegt í ýmsu tilliti í starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur. Rekstur samstæðunnar gekk vel en árið er það fyrsta eftir að endurreisnartímabili Orkuveitunnar lauk, tímabili sem hér innanhúss gekk undir nafninu Planið. Ekki sáust merki um lausatök í rekstrarkostnaði á nýliðnu ári og er það von okkar að sú

Strax í byrjun ársins nutu viðskiptavinir Veitna góðs rekstrar þegar lækkun varð á gjaldskrá fyrir kalt vatn og rafdreifingu. Gjaldskrá rafdreifingar lækkaði svo enn frekar undir lok ársins. Starfsfólk fyrirtækjanna innan OR samstæðunnar má vera stolt af þessum árangri.

Baráttan gegn hlýnun jarðar er mikilvægasta umhverfismál okkar tíma. Íslendingar verða að leggja hönd á plóg í glímunni við loftslagsvandann. Þar skiptir engu að orkan sem við vinnum er græn; það verða allir að leggja sitt af mörkum. OR hefur sett sér það metnaðarfulla markmið að draga úr kolefnislosun um 60% til ársins 2030. Árangur í þróunarverkefninu um bindingu kolefnis í jarðlög, CarbFix, gefur okkur fulla ástæðu til að vera bjartsýn um að markmiðið náist. Á árinu 2017 gerðist það svo að erlent fyrirtæki kom upp búnaði sínum við Hellisheiðarvirkjun til að draga koltvíoxíð beint úr andrúmsloftinu og nýta svo tæknina sem við höfum þróað til að binda það varanlega í jörðu. Engan skal undra að þetta vakti mikla athygli og straumur fjölmiðlafólks lá til okkar að forvitnast um þessa nýjung. Þróunarverkefnum í vinnslu háhitans er hvergi nærri lokið og Orkuveitan stefnir að sporlausri vinnslu Hellisheiðarvirkjunar innan nokkurra ára.

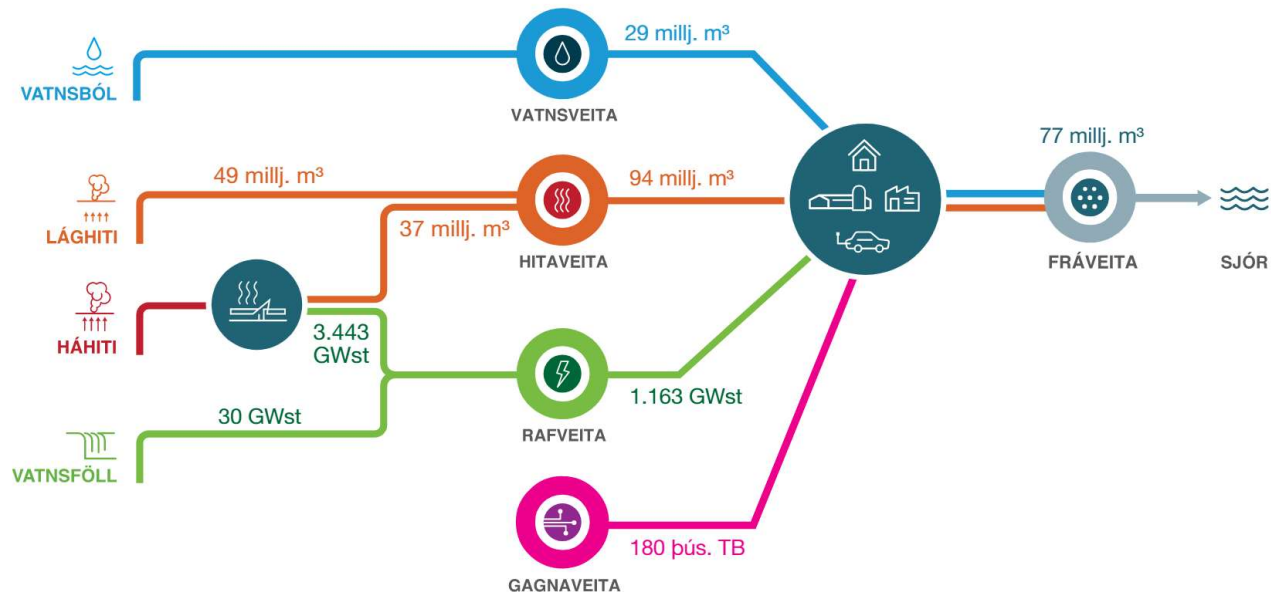
Hlutverk Orkuveitu Reykjavíkur í samfélaginu leggur okkur þá skyldu á herðar að hjálpa öðrum að draga úr losun hjá sér. Þar eru orkuskipti í samgöngum mikilvægasta verkefnið um þessar mundir. Orka náttúrunnar hefur nú reist hlöður um allt land, svo almenningur geti komist leiðar sinnar á rafbílum óháð búsetu, og þróað viðskiptakerfi sem leyfir gjalddöku fyrir þjónustuna. Næstu skref snúa að þéttbýlinu en gera þarf íbúum í fjölbýli kleift að hlaða bílana sína heima fyrir. Verkefnið er nokkuð snúið og útilokað er að leysa hvers manns vanda á skömmum tíma. Samstarf milli Orku náttúrunnar, rafveitu og sveitarstjórnar í hverju sveitarfélagi fyrir sig, er lykillinn að góðum árangri. Líkja má orkuskiptum í samgöngum við orkuskipti í húshitun sem urðu með hitaveitunum á sínum tíma. Þar ruddu Íslendingar braut sem engin þjóð hefur fetað jafn langt og við. Tækifæri til orkuskipta í samgöngum er hvergi betra en á Íslandi. Það er verðugt verkefni að styðja við og hraða eftir föngum.

Að sumu leyti er Gagnaveita Reykjavíkur í svipuðum sporum og Orka náttúrunnar, hitt samkeppnisfyrirtækið innan Orkuveitusamstæðunnar. Öflug uppbygging á Ljósleiðaranum svarar kalli tímans um sífellt hraðari gagnaflutning.

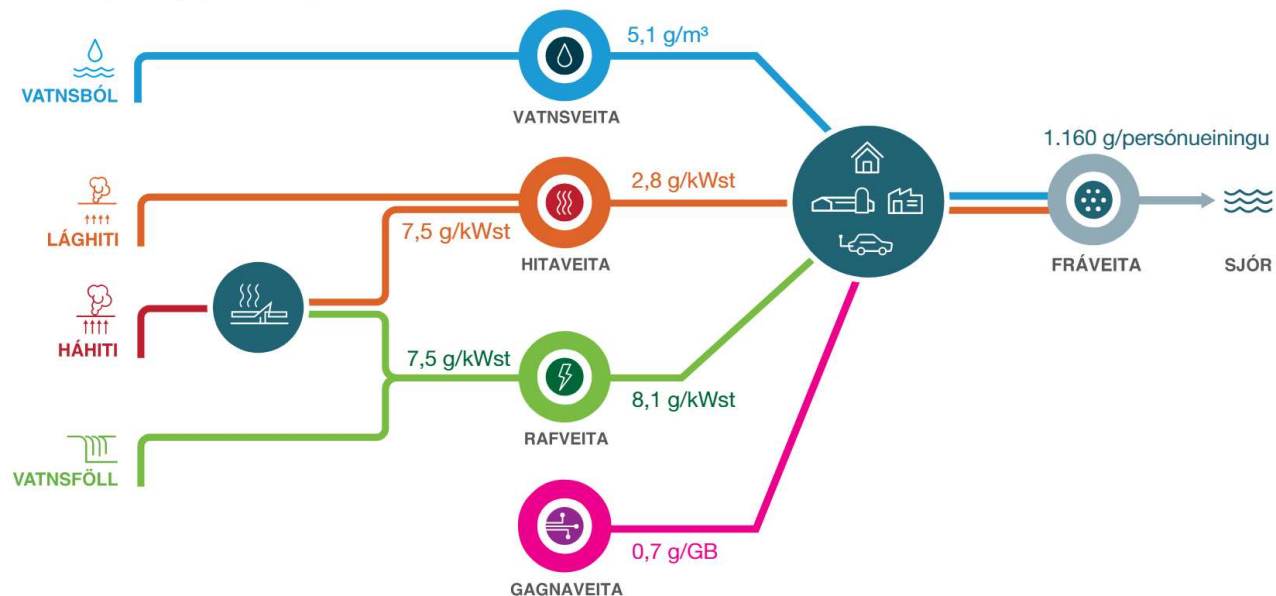
Krafan um jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði verður sífellt sterkari. Árið 2011 setti Orkuveitan sér þau markmið í jafnréttismálum að jafna hlut kynjanna í stjórnunarstörfum og að eyða kynbundnum launamun. Á nýliðnu ári náðust bæði markmiðin. Hluttur kvenna í stjórnunarstörfum innan samstæðunnar nemur nú 51% og launamun kynjanna hefur verið eytt að fullu. Reyndar fór svo í lok ársins að mælingar sýndu 0,3% launamun konum í vil og er það í fyrsta sinn sem slær í það borðið. Greining á kynbundnum launamun er nú gerð með sérstöku reiknilíkani sem Orkuveitan hefur þróað í samstarfi við fyrirtækið PayAnalytics. Líkanið gefur okkur samtímaniðurstöður og hjálpar okkur þannig að taka launaákvæðanir sem leiða til jafnréttisniðurstöðu. Sjö af hverjum tíu starfsmönnum OR og 95% iðnaðarfolks í samstæðunni eru karlar. Á hinn bóginn eru sjö af hverjum tíu skrifstofustörfum unnin af konum. Þessu viljum við breyta, m.a. með því að styðja við fjölgun kvenna í iðngreinum.

Að öllu samanlögðu var árið 2017 farsælt í rekstri Orkuveitu Reykjavíkur. Ánægja viðskiptavina með þjónustu dótturfyrirtækjanna þriggja; Veitna, Orku náttúrunnar og Gagnaveitunnar er talsverð. Fjárhagur Orkuveitunnar eflidist þannig og nú sjáum við fram á að eigendur fyrirtækisins, sem hlupu undir bagga með rekstrinum í eftirköstum hrunsins, fari að fá sanngjarnt afgang af þeim fjármunum sem bundnir eru í samstæðunni.

Vinnsla og dreifing

Kolefnisspor CO₂ ígildi á einingu

Virðisæðja

Verkefnum okkar má skipta upp í nokkra meginþætti með þessum hætti.

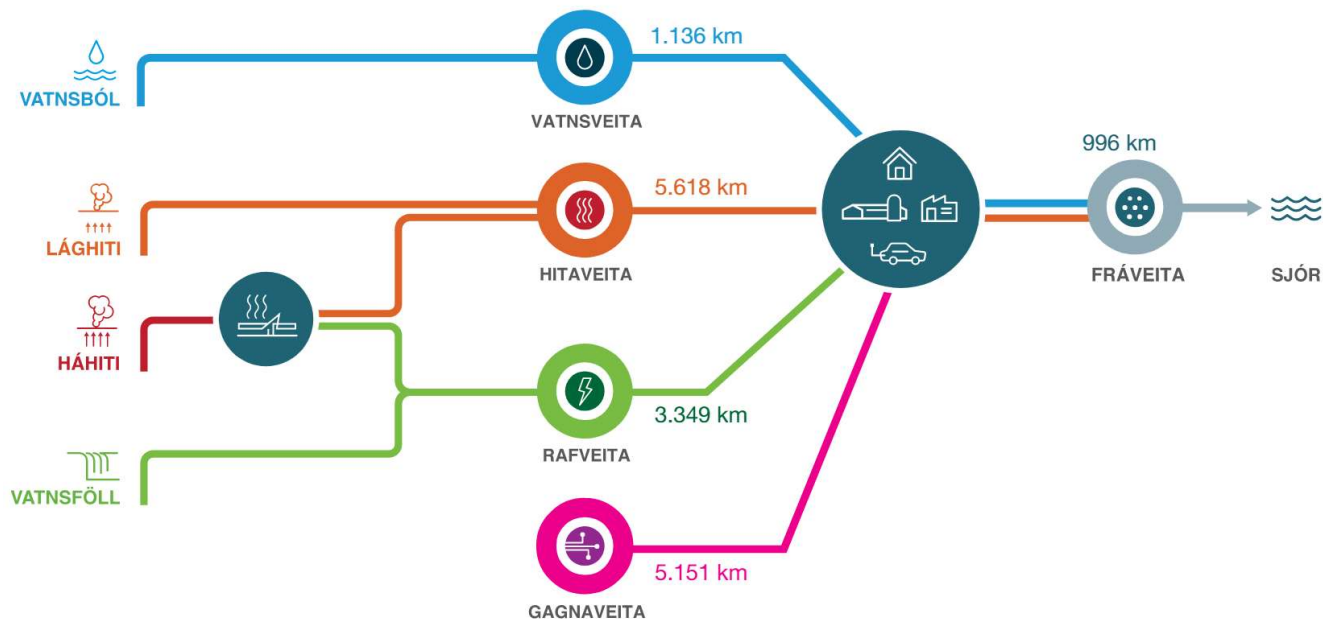
Hagsmunaaðilar

OR samstæðan greinir hagsmunaaðila að starfseminni með tilliti til mikilvægis og áhrifa.

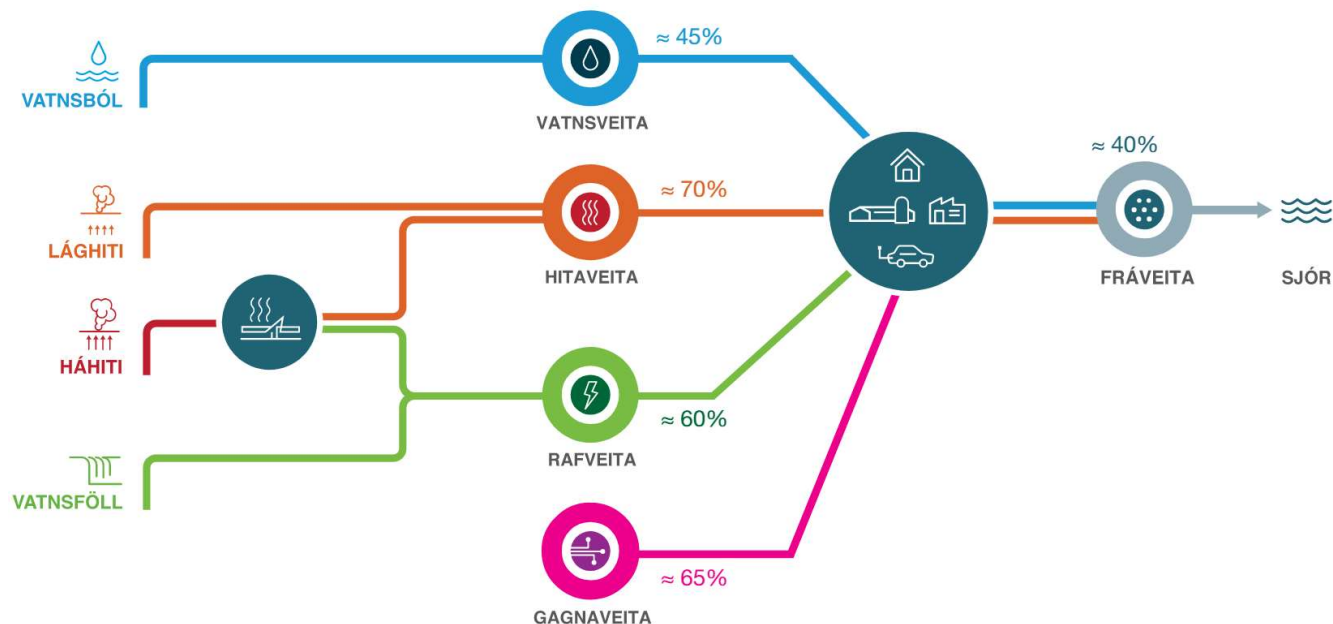
AUÐLIND - Leit að og rannsókn auðlinda og öflun réttinda til að nýta þær. - Vöktun og stýring nýtingar.	NÝFRAMKVÆMDIR - Hönnun og öflun leyfa. - Kaup á efni og búnaði; samningar við verktaka. - Eftirlit með framkvæmdum og þróanir.	VINNSLA OG MIÐLUN - Móttaka nýsmíði í rekstur. - Stýring og vöktun vinnslu. - Eftirlit, viðhald og endurnýjun. - Kaup á efni og búnaði.	VIÐSKIPTI OG ÞJÓNUSTA - Öflun og skráning viðskiptavina. - Tenging heimila og fyrirtækja. - Álestur og útgáfa reikninga. - Viðbrögð við bilunum.	AUÐLIND Vöktun viðtaka fráveitu.
OPINBERIR AÐILAR Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit. ALMENNINGUR Umsagnir um leyfi og kæruréttur. EIGENDUR OR Staðfesting áforma á nýjum svæðum.	OPINBERIR AÐILAR Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit. VERKTAKAR OG VÖRUBIRGJAR Framkvæmdir, úttegun efnis, ráðgjöf, fjármögnun. ALMENNINGUR Umsagnir og kæruréttur. EIGENDUR OR Staðfesting stærstu fjárfestinga- og fjármögnunarsamninga.	OPINBERIR AÐILAR Vöktun á rekstri og auðindanýtingu. ALMENNINGUR Ábendingar, upplýsingar. VIÐSKIPTAVINIR Upplýsingar um afhendingarþrest. VERKTAKAR OG VÖRUBIRGJA Framkvæmdir, úttegun efnis, ráðgjöf, fjármögnun.	VIÐSKIPTAVINIR Greiddsla reikninga, álestur. OPINBERIR AÐILAR Vöktun á afhendingaröruggi, notkunarmælingum og verði.	OPINBERIR AÐILAR Vöktun umhverfisáhrifa. ALMENNINGUR Ábendingar, upplýsingar.

STARFSFÓLK, SAMTÖK OG FÉLÓG Íólks og fyrirtækja og EFTIRLITSADILAR með starfsaðstæðum og vinnumarkaði eru hagsmunaaðilar að allri starfseminni.

Dreifikerfin

Hlutfall heimila á Íslandi tengd

Virðiskeðja

Verkefnum okkar má skipta upp í nokkra meginþætti með þessum hætti.

AUÐLIND

- Leit að og rannsókn auðlinda og öflun réttinda til að nýta þær.
- Vöktun og stýring nýtingar.

NÝFRAMKVÆMDIR

- Hönnun og öflun leyfa.
- Kaup á efni og búnaði; samningar við verktaka.
- Eftirlit með framkvæmdum og prófanir.

VINNSLA OG MIÐLUN

- Móttaka nýsmíði í rekstur.
- Stýring og vöktun vinnslu.
- Eftirlit, viðhald og endurnýjun.
- Kaup á efni og búnaði.

VIÐSKIPTI OG ÞJÓNUSTA

- Öflun og skráning viðskiptavina.
- Tenging heimila og fyrirtækja.
- Álestur og útgáfa reikninga.
- Viðbrögð við bilunum.

AUÐLIND

- Vöktun viðtaka fráveitu.

Hagsmunaaðilar

OR samstæðan greinir hagsmunaaðila að starfseminni með tilliti til mikilvægis og áhrifa.

OPINBERIR AÐILAR

Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit.

ALMENNINGUR

Umsagnir um leyfi og kæruréttur.

EIGENDUR OR

Staðfesting álforma á nýjum svæðum.

OPINBERIR AÐILAR

Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit.

VERKTAKAR OG VÖRUBIRGJAR

Framkvæmdir, úttegun efnis, ráðgjöf, fjármögnun.

ALMENNINGUR

Umsagnir og kæruréttur.

EIGENDUR OR

Staðfesting stærstu fjárfestinga- og fjármögnunarsamninga.

OPINBERIR AÐILAR

Vöktun á rekstri og auðindanýtingu.

ALMENNINGUR

Ábendingar, upplýsingar.

VIÐSKIPTAVINIR

Upplýsingar um afhendingarþrest.

VERKTAKAR OG VÖRUBIRGJA

Framkvæmdir, úttegun efnis, ráðgjöf, fjármögnun.

VIÐSKIPTAVINIR

Greiðsla reikninga, álestur.

OPINBERIR AÐILAR

Vöktun á afhendingaröryggi, notkunarmælingum og verði.

OPINBERIR AÐILAR

Vöktun umhverfisáhrifa.

ALMENNINGUR

Ábendingar, upplýsingar.

STARFSFÓLK, SAMTÖK OG FÉLÖG Íólks og fyrirtækja og EFTIRLITSADILAR með starfsaðstæðum og vinnumarkaði eru hagsmunaaðilar að allri starfseminni.

| Árið í hnotskurn

Árið 2017 var viðburðaríkt og lærdómsríkt í fjölbreyttum rekstri OR og dótturfyrirtækjanna. Hér er stiklað á helstu viðburðum.

1. janúar 2017

Verðbreytingar um áramót

Veitur lækka verð á rafmagnsdreifingu um 5,8% og vatnsgjald um 11,2% hjá flestum viðskiptavinum. Ástæðan er hagkvæmari rekstur en meðan á Planinu stóð var fyrirtækið skuldbundið til að halda gjaldskrár í takti við almenna verðlagsþróun.

18. janúar 2017

Nýtt tengivirki á Akranesi

Á Akranesi er fomrlega tekin í notkun ný aðveitustöð rafmagns í eigu Veitna og Landsnets. Með þessu er afhendingaröryggi rafmagns í bænum aukið en áður höfðu Veitur uppfært dreifikerfið í bænum í 11 kilóvolt.

2. febrúar 2017

Viðskiptavinir ON ánægðastir

ON fær viðurkenningu Íslensku ánægjuvogarinnar sem raforkusalinn með ánægðustu viðskiptavinina.

27. febrúar 2017

Reykjavíkurborg kaupir tvo hitaveitutanka í Öskjuhlíð

Reykjavíkurborg kaupir tvo af sex vatnsgeymum hitaveitu Veitna á Öskjuhlíð fyrir náttúrulífssýningu og gefur fyrirheit fyrir byggingu tveggja nýrra og stærri geyma neðar í hlíðinni.

7. mars 2017

ON-Hleðslu appið komið út

ON kynnir smáforritið ON Hleðslu sem sýnir rafbílaeigendum hvar hlöður fyrirtækisins eru og í rauntíma hvort þær eru til reiðu.

7. mars 2017

Planið gekk upp

Planið gekk upp segir OR um leið og ársreikningur ársins 2016 liggur fyrir. Árangur aðgerðaáætlunarinnar varð tæpum níu milljörðum króna umfram markmið.

28. mars 2017

Starfsfólk safnaði fyrir vatnsveitu í Sýrlandi

Starfsfólk Veitna afhendir UNICEF afrakstur fjársöfnunar meðal starfsfólks fyrir vatnsveitu í stríðshrjáðri Aleppo í Sýrlandi.

3. apríl 2017

Framtíðin er hafin - opinn ársfundur OR 2017

Loftslagsmál eru í brennidepli á opnum ársfundi OR.

20. apríl 2017

Magnea hjá ON fær umhverfisverðlaun Ölfuss 2017

Magnea Magnúsdóttir, umhverfis- og landgræðslustjóri Orku náttúrunnar, fær

Umhverfisverðlaun Ölfuss 2017 fyrir brautryðjendaverkefni við uppgræðslu á Helliðshéði.

21. apríl 2018

Besti innri vefur Íslands

Þjónustuvefur Ljósleiðarans er valinn besti innri vefur ársins af Samtökum vefiðnaðarins.

3. maí 2017

Mest áhrif kvenna hjá OR

Áhrif kvenna eru langmest innan samstæðu OR meðal fyrirtækja í orkugeiranum samkvæmt úttekt sem Félag kvenna í orkumálum gengst fyrir.

4. maí 2017

Leiðin milli Akureyrar og Reykjavíkur opnuð

ON opnar þrjár nýjar hlöður fyrir rafbíla á leiðinni milli Akureyrar og Reykjavíkur og umhverfisráðherra lýsir þessa fjölförnu þjóðleið opna rafbilum.

15. maí 2017

Ráðlagt að skola seti úr farvegi Andakílsár

Mistök eru gerð þegar hleypt er úr inntakslóni Andakílsárvirkjunar og mikill aur berst í farveg árinna. Brugðist er við með hreinsun og fleiri aðgerðum í samráði við heimamenn og vísindafólk auk endurskoðunar verklags.

5. júní 2017

Boranir með rafmagni spara meira en milljón lítra af olíu

ON semur við Jarðboranir um gufuborun á Hengilssvæðinu. Öll borun verður knúin með rafmagni sem minnkar kolefnisspor verkefnanna umtalsvert.

14. júní 2017

Nýir spennar í aðveitustöð A1 við Barónsstíg

Veitur koma nýjum öflugri spennum fyrir í aðveitustöðinni við Barónsstíg. Afl stöðvarinnar er með þessum næstum tvöfaldað en þétting byggðar í miðborginni kallar á aukin afköst rafdreifikerfisins.

20. júní 2017

Upprunavottað rafmagn frá Orku náttúrunnar

ON tilkynnir að frá 1. janúar 2017 fylgi upprunavottorð allri raforkusölu fyrirtækisins á almennum markaði.

26. júní 2017

Landgræðsluhópur ON græðir upp mosakrot

Landgræðsluhópur ON græðir upp krot í mosa í Svinahlíð í Grafningi með aðferð sem vekur mikla athygli og siðar kennd á námskeiðum fyrir fagfólk og almenning.

19. júlí 2017

„Dreginn verður lærdómur af málinu og verklagi breytt“

Veitur tilkynna á blaðamannafundi um breytt verklag við viðhald fráveitumannvirkja og upplýsingagjöf í tengslum það. Tilfnið er óánægja með frammistöðu í þessum efnum þegar viðhald dælustöðvar við Faxaskjól dróst á langinn með tilheyrandi fjórumengun.

25. ágúst 2017

Vesturhús höfuðstöðva OR illa farið

Á blaðamannafundi greinir forstjóri OR frá alvarlegum rakaskemmdum á hluta húseignanna við Bæjarháls og kynnir hugsanlegar leiðir til úrbóta.

11. september 2017

Risastyrkir til loftslagsverkefna

OR, HÍ og fjöldi samstarfsaðila víða um heim fá samtals um 1,5 milljarða króna styrk frá Evrópusambandinu til loftslagsverkefnanna við hellisheiðarvirkjun.

15. september 2017

ON og N1 opna hlöðu fyrir rafbíla á Hvolsvelli

Föstudaginn 15. september opnaði Orka náttúrunnar hlöðu með hraðhleðslu fyrir rafbíla við þjónustustöð N1 á Hvolsvelli.

18. september 2017

OR samstæðan og Verkís fá samgönguviðurkenningu

OR samstæðan er annað tveggja fyrirtækja sem hlýtur samgönguviðurkenningu Reykjavíkurborgar fyrir markvissar aðgerðir til að stuðla að umhverfisvænni samgöngum.

5. október 2017

Hlöður opnaðar í Vík og á Kirkjubæjarklaustri

ON opnar hlöður fyrir rafbíla í Vík í Mýrdal og á Kirkjubæjarklaustri.

11. október 2017

Nýr áfangi í kolefnisbindingu við Hellisheiðarvirkjun

Nýtt skref er stigið í kolefnisbindingu við Hellisheiðarvirkjun með samstarfi við Climeworks, sem fangar koltvíoxíð úr andrúmslofti og nýtir búnað Hellisheiðarvirkjunar til að binda það í jörðu. Margir útbreiddustu fjölmiðlar heims fjalla um framtakið.

25. október 2017

Gagnaveita Reykjavíkur hlýtur tvenn alþjóðleg verðlaun

Gagnaveita Reykjavíkur hlýtur tvenn verðlaun á stærstu háhraðaráðstefnu heims, Broadband World Forum; bestu nýmælin í þjónustu og Erling Freyr framkvæmdastjóri er valinn háhraðamaður ársins.

1. nóvember 2017

Verð á rafmagnsdreifingu lækkar um 7,5%

Verð á rafmagnsdreifingu Veitna lækkar um 7,5%. Þetta er önnur lækkunin á árinu.

9. nóvember 2017

Fjöldmenn á málþingi um hitaveitu

OR heldur fjölsótt málþing til heiðurs Jóhannesi Zoëga fyrrverandi hitaveitustjóra sem hefur orðið 100 ára á árinu.

16. nóvember 2017

Breyttur vinnutími - stórt skref í jafnréttismálum

Stórt skref er stigið í jafnréttismálum þegar daglegur vinnutími í viðhaldsþjónustu Veitna og götuljósaflokkum ON var stytur með það fyrir augum að gera starfsfólkinu, sem flest er karlar, kleift að taka þátt í heimilisstörfum í morgunsárið.

20. nóvember 2017

OR eignist Bæjarhóla 1 að nýju

Eigendur Foss fasteignafélags taka tilboði OR í öll hlutabréf félagsins og þar með fær OR aftur full umráð yfir húseignunum við Bæjarhóla 1.

23. nóvember 2017

Ný hreinsistöð skólps á Kjalarnesi

Veitur taka í notkun nýja hreinsistöð fráveitu á Kjalarnesi að viðstöddum borgarstjóra og **ný hreinsistöð skoips á Kjalarnesi**

Veitur taka í notkun nýja hreinsistöð fráveitu á Kjalarnesi að viðstöddum borgarstjóra og fjölda gesta. Með þessu lýkur því risavaxanda verkefni sem hófst árið 1995 að hreinsa strendur borgarinnar.

11. desember 2017

Fjórar nýjar hlöður, sala hefst 1. febrúar

ON segir frá því að hlöðurnar fyrir rafbíla verði orðnar hátt í 50 fyrir árslok 2018 og að sala á hraðhleðslum hefjist 1. febrúar 2018.

I Umhverfi

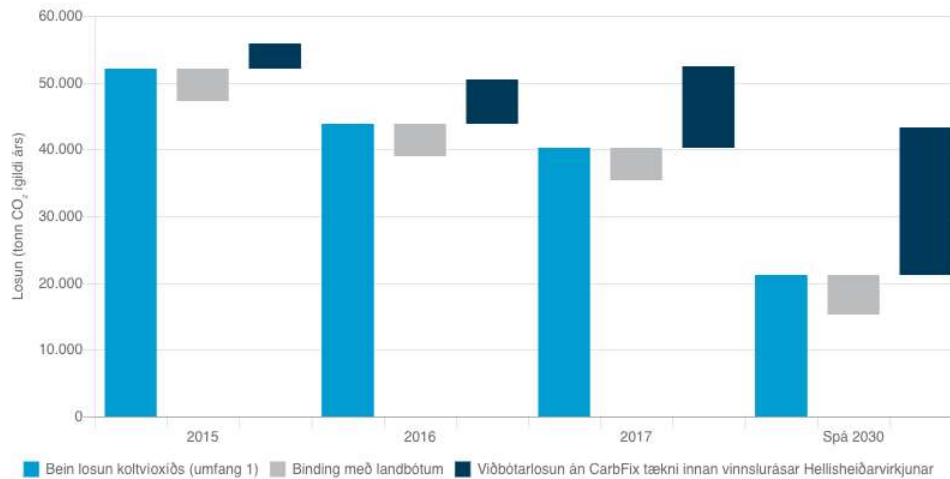
Orkuveita Reykjavíkur er á meðal stærstu fyrirtækja landsins og frammiðstaða OR og dótturfélaga í umhverfismálum skiptir því máli. Samstæða OR hefur það markmið að minnka kolefnisspor rekstursins um 60% frá 2015 til 2030. Helstu umhverfisverkefni samstæðunnar má sjá í meðfylgjandi lista. Starfsemi samstæðu OR er vottuð samkvæmt ISO 14001 staðlinum. Samstæðan gefur sinna eftirliti með starfseminni, sjá viðauka.

Samstæða OR hefur lagt áherslu á að ná utan um og birta upplýsingar um losun gróðurhúsalofttegunda frá starfseminni, eins og fram kemur í köflum E1-E6. Birtir eru kolefnisvísar sem vonast er til að setji losun frá samstæðunni í áþreifanlegra og mælanlegra samhengi en áður. Ennfremur er áhersla lögð á vatnsvernd, vatnsvinnslu og meðhöndlun úrgangs, sjá kafla E7-E8. Í köflum sem varða sérstök umhverfisáhrif, E10, er fjallað um umhverfisslys við Andakilsárverkjun, vinnslu úr háhitavæðum, losun brennisteinsvetnis og hreinsistöðvar fráveitu svo dæmi séu tekin.

Áhersla samstæðu OR í umhverfismálum:

- Minnka kolefnisspor rekstursins um 60% frá árinu 2015 til 2030
- Leggja ríka áherslu á vatnsvernd, sýna ábyrga vinnslu úr vatnsauðlindum og vinna heilnæmt neysluvatn til langrar framtíðar
- Sýna ábyrga umgengni og vinnslu úr lághitaauðlindum
- Sýna ábyrga umgengni og vinnslu úr háhitaauðlindum, draga úr losun brennisteinsvetnis og losa jarðhitavatn á ábyrgan hátt
- Sýna ábyrga umgengni og rekstur fráveitu
- Meðhöndla úrgang á ábyrgan hátt
- Beita áfram árangursríkum aðferðum við frágang vegna rasks
- Vera í fararbroddi í vistvænum samgöngum

Bein losun samstæðu OR, binding með landbótum og viðbótarlosun, nyti CarbFix tækni ekki við, 2015-2030

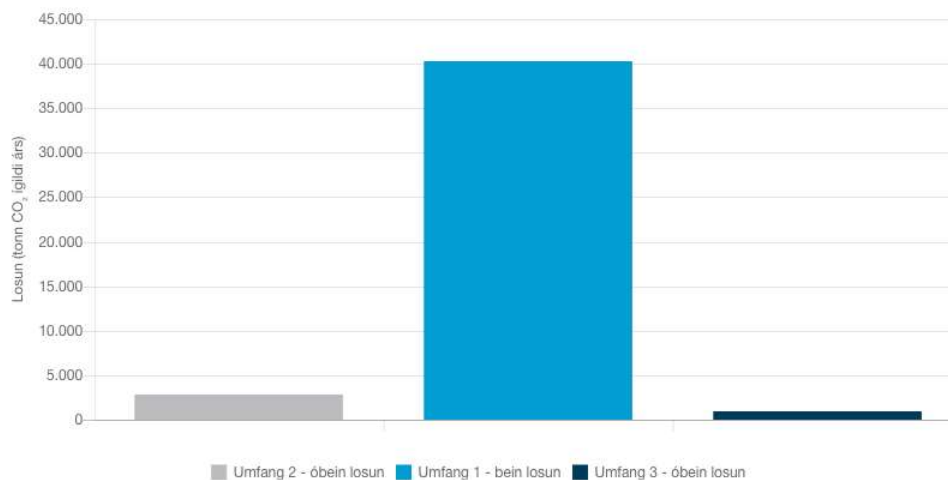
Samstæða OR hefur sett sér það markmið að minnka losun koltvíoxíðs frá rekstrinum um 60% frá árinu 2015 til 2030. Útreikningar á losun eru í samræmi við staðalinn Greenhouse Gas Protocol – Corporate Accounting and Reporting Standard. Kolefnisbinding með landbótum er birt sér og ekki tekin með í útreikningi á kolefnisspori samstæðunnar, sjá viðauka. Ástæðan er sú að með landbótum eins og skógrækt og landgræðslu eru gróðurhúsalofttegundir fjarlægðar úr andrúmslofti og bundnar í gróðri en ekki er dregið beint úr losun frá starfsemi. Niðurdæling og binding á koltvíoxíði í bergi við Hellisheiðarvirkjun, sem hófst um mitt ár 2014, vegur þýngst í að minnka kolefnisspor samstæðunnar enda er um að ræða bindingu innan vinnslurásar virkjunarinnar. Árið 2017 var hlutfallsleg niðurdæling koltvíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun tæp 35% af útblæstri virkjunarinnar.

Vissir þú?

Frá því farið var að hreinsa og dæla niður koltvíoxíði frá Hellisheiðarvirkjun um mitt ár 2014 hafa um 25.000 tonn verið bundin í berglög við virkjunina. Þessi binding er á við að tæplega 14.000 Toyota Yaris bensínbilar, sem aka 15.000 km á ári, hafi verið fjarlægðir af götum höfuðborgarsvæðisins.

Bein og óbein losun samstæðu OR árið 2017

- **Umfang 1** - bein losun: Jarðgufuvirkjanir ON, lághiti Veitna, aðveitu- og dreifikerfi Veitna, farartæki, eigið húsnæði.
- **Umfang 2** - óbein losun: Rafmagn og hiti til eigin nota.
- **Umfang 3** - óbein losun: Úrgangur, flugferðir starfsfólks, ferðir starfsfólks í og úr vinnu.

Árið 2017 var umfang 1 eða bein losun frá kjarnastarfsemi samstæðu OR um 40.300 tonn CO₂ ígilda. Losunin er frá jarðvarmavirkjunum Orku náttúrunnar vegna vinnslu á rafmagni og heitu vatni, nýtingu jarðvarma á lághitasvæðum Veitna til húshitunar, lagnakerfi Veitna og frá bílaflota og húsnæði samstæðunnar. Umfang 2, óbein losun vegna rafmagns og hita fyrir kjarnastarfsemi samstæðu OR var um 2.800 tonn CO₂ ígilda. Umfang 3, óbein losun frá úrgangi vegna kjarnastarfsemi samstæðunnar, ferða starfsfólks í og úr vinnu og flugferða starfsfólks, var um 990 tonn CO₂ ígilda. Kolefnisbinding með landgræðslu og skógrækt er ekki talin með í útreikningi á kolefnisspori samstæðunnar enda er ekki um að ræða minnkun á beinni losun frá starfsemiinni með þessum aðgerðum heldur bindingu úr andrúmslofti. Losun gróðurhúsalofttegunda án mótvægisáðgerða frá samstæðu OR er tæp 2% af heildarlosun á Íslandi miðað við heildarlosun 2015 (Umhverfisstofnun, 2018).

Vissir þú?

Um 180 starfsmenn samstæðu OR, eða rúmlega 35% starfsfólks, nýttu vistvænan samgöngumáta í og úr vinnu árið 2017. Þannig hafa þau dregið úr óbeinni losun gróðurhúsalofttegunda hjá samstæðu OR frá árinu 2014 þegar samstæðan hóf að bjóða upp á samgöngusamninga.

Það sem við er átt með kolefniskræfni er hve mikil kolefnislosun á sér stað á hverja einingu í rekstri, t.d. tekna, framleiddar einingar o.s.frv. Miðað við veltu og stærð húsnæðis hjá samstæðu OR hefur kolefniskræfni samstæðunnar dregist saman frá árinu 2015.

Orka náttúrunnar framleiðir rafmagn til neytenda og heitt vatn sem selt er í heildsölu til Veitna. Kolefnisspor á framleidda einingu rafmagns og heits vatns við virkjun hjá Orku náttúrunnar hefur lækkað frá 2015. Veitur dreifa rafmagni og heitu vatni til neytenda vinna neysluvatn og dreifa því ásamt því að reka fráveitu. Hjá Veitum hefur kolefnisspor vatnsveitu, hitaveitu og rafveitu lækkað frá árinu 2015. Kolefnisspor fráveitu hefur lækkað frá árinu 2015. Árið 2017 var í fyrsta sinn lagt mat á kolefnisspor gagnaflutnings um ljósleiðara hjá Gagnaveitu Reykjavíkur sem reyndist vera 0,7 gr. CO₂ ígildi/gigabit, [sjá töflu og mynd um kolefnisvísi](#) á framleidda einingu miðils hjá samstæðu OR. Athugið að eining fyrir rafmagn og heitt vatn er í kWst, kalt vatn er í m³, fráveitu er í persónueiningum og gagnaflutning um ljósleiðara er í gigabitum.

Lýsing	Eining	2015	2016	2017
Losun gróðurhúsalofttegunda (umfang 1, 2 og 3) án mótvægisáðgerða	Tonn CO ₂ ígilda _{árs}	71.485	47.599	44.073
Velta	Milljarðar kr.	40,3	41,4	44,0
Stærð húsnæðis	Þúsund m ³	780	780	780
Kolefnisvísir miðað við veltu	Tonn CO ₂ ígilda _{árs} /milljarð kr.	1.774	1.150	1.002
Kolefnisvísir miðað við stærð húsnæðis	Tonn CO ₂ ígilda _{árs} /þúsund m ³	92	61	57
Neysluvatn:				
Kolefnisvísir á framleidda einingu neysluvatns og dreifingu í byggð	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /m ³	5,4	5,2	5,1
Heitt vatn:				
Kolefnisvísir á framleidda einingu lághitavatns*	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	-	-	-
Kolefnisvísir á framleidda einingu heits vatns frá jarðvarmavirkjun	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	9,8	8,3	7,5
Kolefnisvísir á framleidda dreifingu heits vatns í byggð	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	0,05	0,06	0,06
Vegið meðaltal kolefnisvísa á heitu vatni (Veitur) í byggð	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	3,7	3,1	2,8
Rafmagn:				
Kolefnisvísir á framleidda einingu rafmagns við virkjun**	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	9,8	8,3	7,5
Kolefnisvísir á framleidda einingu rafdreifingar í byggð	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	0,6	0,6	0,6
Samtals kolefnisvísir fyrir framleitt (ON) og dreift (Veitur) rafmagn	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /kWst	10,4	8,9	8,1
Fráveita:				
Kolefnisvísir á persónueiningu (P. E.) í fráveitu	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /P.E.	1.119	1.137	1.060
Gagnaflutningur um ljósleiðara:				
Kolefnisvísir á gagnaflutning um ljósleiðara	gr. CO ₂ ígilda _{árs} /gigabit			0,7

*Kolefnisspor hefur verið metið u.þ.b. 0 gr/kWst

**Skv. Iceland Inventory Report er vegið meðaltal losunar gróðurhúsalofttegunda á kWst af rafmagni framleiddu með vatnsafl og jarðvarma á Íslandi árið 2015 10,1 g. Fyrir vatnsafl er losun gróðurhúsalofttegunda á kWst rafmagns 1,5 g og fyrir jarðvarma 32,8 g.

E3 Bein og óbein orkunotkun eftir orkutegund

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Samstæða OR vinnur endurnýjanlega orku, rafmagn og heitt vatn, úr jarðvarma og vatnsafl og notar sjálf um 10% af framleiddu rafmagni og um 1% af framleiddu heitu vatni. Jarðefnaeldsneyti, einkum diselolía er nýtt beint í tengslum við framkvæmdir og vegna reksturs samstæðu OR. Til að draga úr beinni orkunotkun vegna samgangna í tengslum við starfsemi samstæðu OR hefur til dæmis verið sett fram áætlun til ársins 2030 um endurnýjun bílaflotans með ökutækjum sem knúin eru loftslagsvænu eldsneyti því betur má ef duga skal, sjá viðauka. Til að upplýsingarnar séu sambærilegar er frumorkunotkunin sett fram í megajoule (MJ), sjá töflu.

Bein frumorkunotkun (eigin notkun) samstæðu OR	Eining	2015	2016	2017
Kerfi:				
Rafmagn	MJ	5.257.774.600	5.404.789.400	5.624.491.850
Heitt vatn*	MJ	200.466.900	177.322.800	273.098.805
Samgöngur:				
Metan	MJ	410.700	562.500	867.200
Bensín**	MJ	940.200	800.800	571.600
Diselolía**	MJ	6.392.700	6.737.900	6.524.000

* Frumorkunotkun er miðuð við nýtingu niður í 5°C.

** Umreiknistuðlar fyrir jarðefnaeldsneyti eru miðaðir við neðra brunagildi þess.

Vissir þú?

Kolefnisspor meðalheimilis er um 390 kg CO₂ ígildi á ári og er miðað við um 200 fermetra húsnæði og fjögurra til fimm manna fjölskyldu.

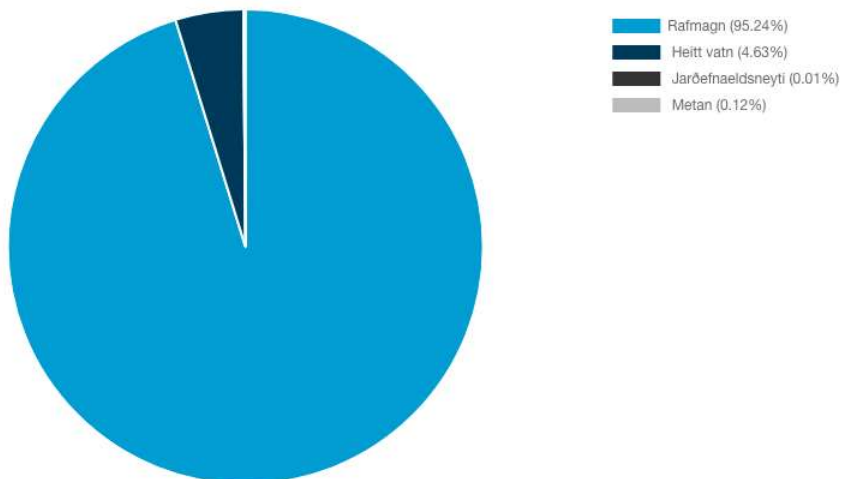
Eigin notkun á rafmagni er einkum vegna vinnslu á heitu vatni, dælingar í fráveitu, heitu og köldu vatni og reksturs fasteigna. Eigin rafmagns- og heitavatnsnotkun á stærð húsnæðis hefur almennt aukist frá 2015 og og á það einnig við um orkunotkun á fjölda starfsmanna hjá samstæðu OR árið 2017. Notkun jarðefnaeldsneytis á starfsmann var minni árið 2017 miðað við árið 2015, sjá töflu. Til að upplýsingarnar séu sambærilegar er frumorkunotkunin sett fram í megajoule (MJ).

Orkuvísar	Eining	2015	2016	2017
Rafmagn (bein frumorkunotkun)	MJ	5.257.774.600	5.404.789.400	5.624.491.850
Heitt vatn (bein frumorkunotkun*)	MJ	200.466.900	177.322.800	273.098.805
Stærð eigin húsnæðis	Púsund m ³	780	780	780
Starfsmenn	Fjöldi	458	498	509
Metan	MJ	410.700	562.500	867.200
Jarðefnaeldsneyti**	MJ	7.332.900	7.538.700	7.095.600
Húsnæði:				
Rafmagnsnotkun	MJ/m ³	6.741	6.929	7.211
Heitavatnsnotkun	MJ/m ³	257	227	350
Starfsmenn:				
Rafmagnsnotkun	MJ/starfsmann	11.479.857	10.852.991	11.050.082
Heitavatnsnotkun	MJ/starfsmann	437.701	356.070	536.540
Metan	MJ/starfsmann	897	1.130	1.704
Jarðefnaeldsneyti	MJ/starfsmann	16.011	15.138	13.940

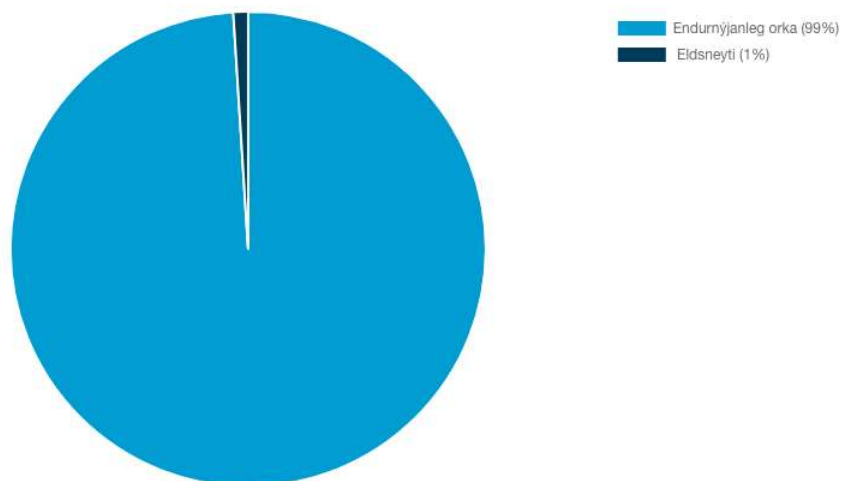
* Frumorkunotkun er miðuð við nýtingu niður í 5°C.

** Umreiknistuðlar fyrir jarðefnaeldsneyti eru miðaðir við neðra brunagildi þess.

Hlutfall beinnar frumorkunotkunar (eigin notkun) samstæðu OR 2017

Hlutfall endurnýjanlegrar orku af heildar orkunotkun samstæðu OR 2017

Samstæða OR vinnur endurnýjanlega orku, rafmagn og heitt vatn til húshitunar, úr jarðvarma og vatnsafl og notar hluta þessarar orku í starfsemi sína. Helsti orkugjafi sem er nýttur í starfseminni er rafmagn og er um að ræða um 99% endurnýjanlega orku. Til að upplýsingarnar séu sambærilegar er frumorkunotkunin sett fram í megajoule (MJ).

Hlutfall orku sem er notuð	Eining	2015	2016	2017
Rafmagn (bein frumorkunotkun)*	MJ	5,257,774,600	5,404,789,400	5,624,491,850
Heitt vatn (bein frumorkunotkun)*	MJ	200,466,900	177,322,800	273,098,805
Metan	MJ	410,700	562,500	867,200
Jarðefnaeldsneyti	MJ	7,332,900	7,538,700	7,095,600
Heildar orkunotkun	MJ	5,465,985,100	5,590,213,400	5,905,553,455
Hlutfall endurnýjanlegrar orku af heildarorkunotkun	%	99	99	99

* Frumorkunotkun er miðuð við nýtingu niður í 5°C.

Vissir þú?

Vorið 2017 settum við okkur það markmið að ná matarsóun niður úr 20 kg á dag í 16 kg á dag í matstofunni að Bæjarhálsi. Starfsfólk gerði gott betur og í lok desember voru matarleifar á diskum 9 kg á dag. Við höfum þannig komið í veg fyrir að um 20 máltíðum hafi verið hent af mat á dag.

E6 Endurnýjanleg orkukræfni

OR

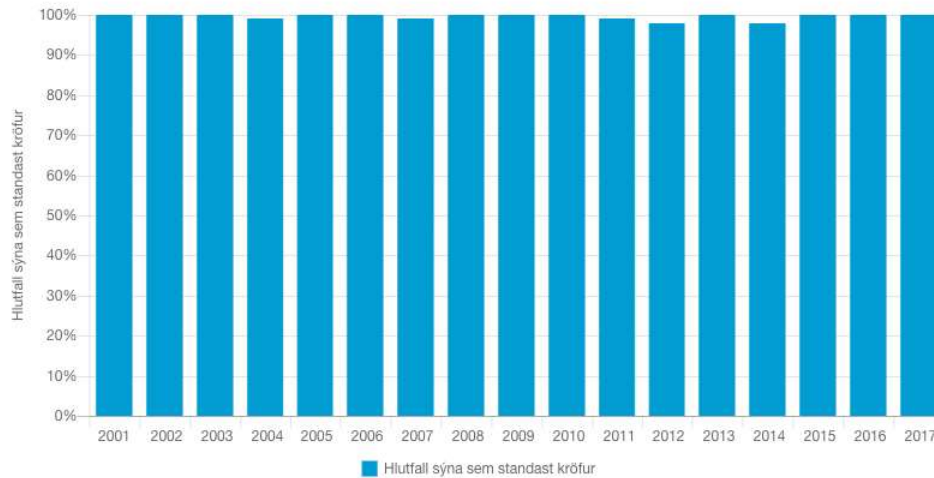
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Ljósmynd: Gretar Ivarsson

Fyrir hvert MJ sem samstæða OR nýtir af óendurnýjanlegri orku eru 830 MJ endurnýjanleg orka.

Gæði neysluvatns í Reykjavík

Árið 2017 tryggðu vatnsveitur Veitna íbúum og fyrirtækjum á veituvæðinu heilnæmt neysluvatn sem samræmist gæðastöðlum, ákvæðum laga og reglna og markmiðum Veitna, sjá viðauka.

Vatnsból Veitna eru þrettán og er vatnið notað á höfuðborgarsvæðinu og á Vestur- og Suðurlandi. Vatnsból Orku náttúrunnar eru tvö, sjá viðauka. Dreifikerfi vatnsveitnanna þjónar alls um 45% þjóðarinnar. Markvisst er unnið að forvörnum og eftirliti til að tryggja gæði vatnsins.

Árið 2017 uppfylltu öll sýni sem tekin voru í Reykjavík gæðakröfur. Gerlar mældust í einu sýni yfir viðmiðunarmörkum á Vesturlandi en við endurtekna sýnatöku stóðst sýni gæðakröfur. Annars uppfylltu sýni á landsbyggðinni gæðakröfur, sjá viðauka.

Heiðmörk er vatnstökusvæði Veitna fyrir höfuðborgarsvæðið og byggist sú vatnsvinnsla alfarið á hreinu og ómeðhöndluðu grunnvatni. Vatnsvernd er afmörkuð utan um vatnsbólin. Eftirlitsmaður Veitna fylgist með vatnsverndarsvæðinu, þar á meðal flutningi á olíu, bensíni ásamt öðrum varasömum efnum, sjá viðauka. Samstæða OR leggur ríka áherslu á vatnsvernd svo að komandi kynslóðir geti notið þeirra náttúrugæða sem heilnæmt og ómeðhöndlað vatn er.

Bein notkun á köldu vatni er til neyslu en þáttur kælingar og rekstrar í jarðvarmavirkjunum vegur þýngst.

Vissir þú?

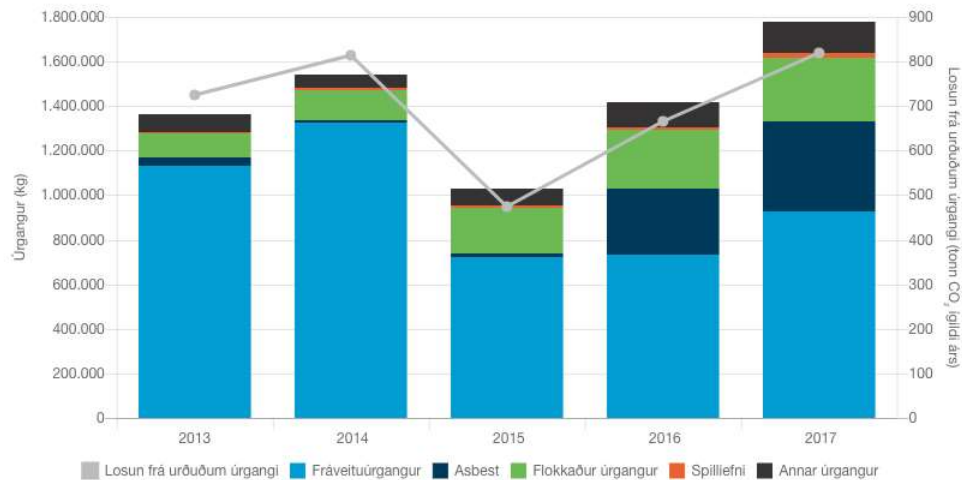
Við Íslendingar notum hvert og eitt um 150 lítra af vatni á dag, einkum í eldamennsku, böð, salerni og þvotta

E8 Ábyrg meðhöndlun úrgangs

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Flokkun úrgangs hjá samstæðu OR 2013-2017

Losun gróðurhúsalofttegunda frá urðuðum úrgangi hefur aukist verulega frá árinu 2015. Hlutur úrgangs úr hreinsistöðvum fráveitu er mestur eða rúmlega 60% af heildarmagni urðaðs úrgangs og asbest var um 30% af heildarmagninu vegna framkvæmda við Deildartungulögn. Takmarkaður möguleiki er á því að stýra því hve mikill úrgangur af þessari gerð fellur til en séð er til þess að hann sé urðaður á viðurkenndum urðunarstöðum. Magn annars úrgangs ýmist jókst eða dróst saman. Úrgangur jókst meðal annars frá skrifstofurými vegna einskiptisaðgerða í skrifstofurekstri en verulegur hluti starfsfólks flutti sig til á árinu vegna rakaskemmda í húsnæði OR. Í viðaukum má sjá hvernig úrgangur skiptist á milli úrgangsflokka, starfsstöðva og sveitarfélaga.

Ráðist var í áttak til að draga úr matarsóun og minnkaði hún um 50% árið 2017. Áfram verður haldið með þetta verkefni.

E9 Umhverfis- og auðlindastefna

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Ljósmynd: Magna Magnúsdóttir

Samstæða OR starfar eftir umhverfis- og auðlindastefnu sem er skuldbinding OR um stöðugar umbætur í umhverfismálum. Hún byggir á fimm meginreglum sem eiga við allar starfseiningar: Ábyrga auðlindastýringu, gagnsemi sem felst í aðgangi að veitum fyrirtækisins, áhrif losunar vegna starfseminnar, áhrif í samfélaginu og starfsemi fyrirtækisins. Stefnan nýtist sem grundvöllur góðs samstarfs við hagsmunaaðila. Umhverfis- og auðlindastefnan byggir á gildum og heildarstefnu Orkuveitu Reykjavíkur. Samstæða OR hefur skilgreint á þriðja tug þýðingarmikilla umhverfispátta. Þættirnir eru skilgreindir til þess að nálgast megi umhverfismálin skipulega, með skýrum markmiðum og skilgreiningu ábyrgðar á að þeim sé náð.

| E10 Sérstök umhverfisáhrif

Fjallað er um umhverfisslys við Andakílsárvirkjun, bilun í skólpdælustöð við Faxaskjól ásamt umhverfisáhrifum þeirra þýðingarmiklu umhverfisþátta sem samstæða OR hefur skilgreint með hliðsjón af þeim meginreglum sem fram koma í umhverfis- og auðlindastefnu fyrirtækisins.

Þar ber hæst ábyrga vinnsla úr lághita- og háhitasvæðum, losun brennisteinsvetnis, losun jarðhitavatns og nýjar hreinsistöðvar fráveitu á Kjalarnesi, Akranesi og Borgarnesi. Rekstur lofthreinsistöðvar við Hellisheiðarvirkjun hefur gengið vel og getur hún nú hreinsað tæp 70% af brennisteinsvetninu og tæp 35% af koltvíoxíðinu frá virkjuninni. Sett hefur verið í forgang að ná tókum á losun jarðhitavatns við Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun og með tilkomu hreinsistöðva fráveitu á Vesturlandi hafa íbúar og atvinnulíf á öllu safnsvæði samstæðunnar nú kost á að tengst veitukerfi eða hreinsivirki.

| Umhverfisslys við Andakílsárvirkjun

Ljósmynd: Ólaf Andriessdóttir

Mikið set úr inntakslóni Andakílsárvirkjunar barst í farveg Andakílsár um miðjan maí 2017 þegar lónið var vatnstæmt vegna ástandsmats á stíflumannvirkjum. Vöktun var ábótavant og starfsfólk Orku náttúrunnar áttaði sig ekki á umfangi aurburðarins meðan botnrás stíflunnar stóð opin. Orka náttúrunnar tekur ábyrgð á þeim umhverfisáhrifum sem urðu á lífríki Andakílsár og hefur kappkostað að draga úr þeim.

Hafrannsóknastofnun var fengin til að rannsaka umhverfisáhrifin og leiðbeina um viðbrögð. Stofnaður var verkefnahópur skipaður sérfræðingum Hafrannsóknastofnunar, Háskóla Íslands, fulltrúum veiðifélaga, Heilbrigðiseftirlits Vesturlands, Skorradalshrepps, Borgarbyggðar og Orku náttúrunnar. Ráðist var í hreinsunaraðgerðir og fiskur tekinn í klak til að draga úr neikvæðum áhrifum á lífríkið.

Áfram er fylgst með svo unnt verði að taka ákvörðun um frekari aðgerðir.

Bilun í skólpdælustöð við Faxaskjól

Í júní 2017 bilaði neyðarloka í skólpdælustöð við Faxaskjól í Reykjavík og fór óhreinsað skólp í sjó í 17 daga frá miðjum júní og fram í miðjan júlí. Það láðist að tilkynna opinberlega að óhreinsað skólp færi í sjó og þykir Veitum miður að almenningur hafi orðið fyrir óþægindum vegna þessa. Í kjölfarið fóru Veitur og Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkurborgar yfir verkferla og breyttu þeim þannig að nú eru tilkynningar til almennings markvissari og fráveitusjá er komin á vef Veitna. Dælustöðin við Faxaskjól flytur skólp frá Norðlingaholti, hluta Árbæjar, Breiðholti, Fossvogi, Garðabæ og Kópavogi í skólphreinsistöðina í Ánanaustum.

Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Árið 2017 var vinnsla á lághitasvæðum Veitna á höfuðborgarsvæðinu og flestum dreifisvæðum á landsbyggðinni í samræmi við skilgreiningu fyrirtækisins og ákvæði í lögum og reglugerðum. Veitur reka þrettán hitaveitur: eina á höfuðborgarsvæðinu sem er sú stærsta, fimm á Vesturlandi og sjó á Suðurlandi, sjá viðauka. Hitaveiturnar þjóna um 70% þjóðarinnar. Lághitasvæðin á höfuðborgarsvæðinu eru nýtt jafnt og þétt og allt bendir til þess að hægt sé að viðhalda þeirri notkun um fyrirsjáanlega framtíð, sjá viðauka. Ástand flestra lághitasvæða á Suður- og Vesturlandi er gott en þó eru undantekningar þar á. Afla þarf meira heits vatns fyrir Rangárveitu sem þjónar þéttbýliskjörnum Hellu og Hvolsvelli og í Hveragerði. Haustið 2017 var ráðist í borun eftir heitu vatni í landi Götú við Laugaland en árangur varð ekki í takt við væntingar. Staðan verður metin aftur vorið 2018. Vatns- og gufuöflun var betri í Hveragerði árið 2017 en árið 2016.

Vissir þú?

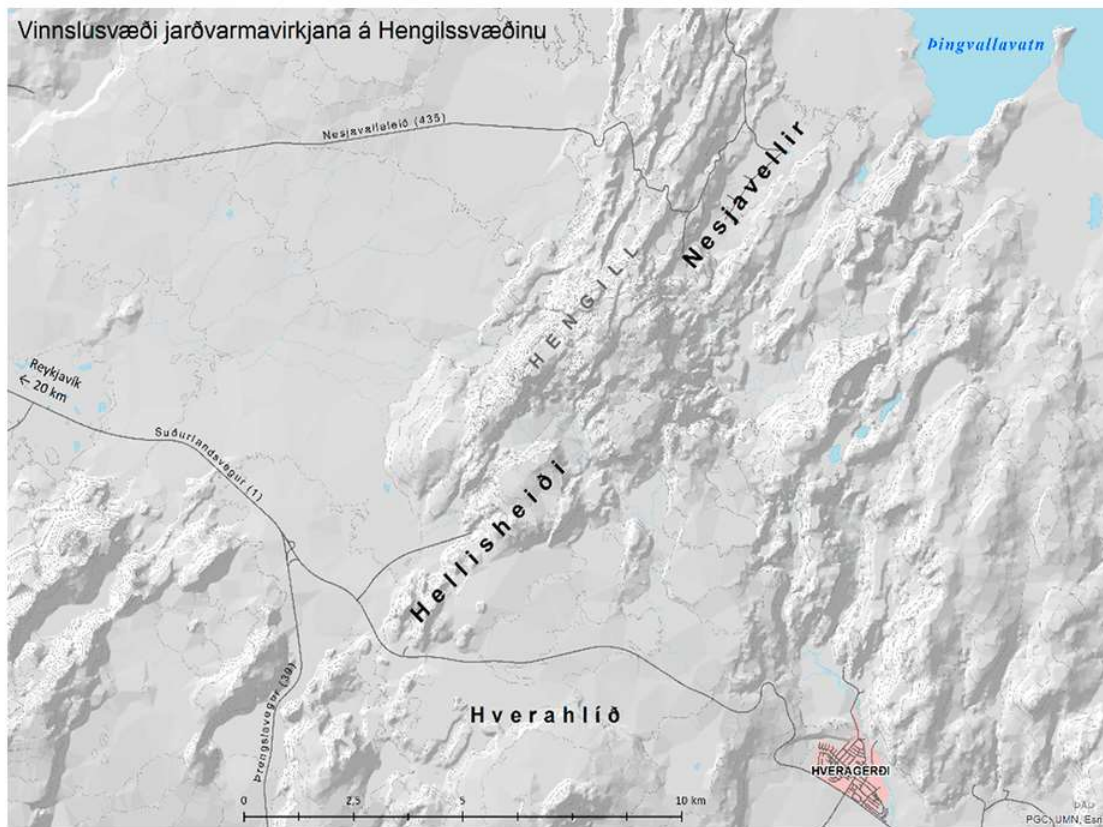
Á höfuðborgarsvæðinu eru lághitasvæði og heitt vatn þaðan er nýtt til húshitunar. Svæðin eru í Elliðaárdal og Laugarnesi í Reykjavík og að Reykjum og Reykjahlíð í Mosfellsbæ

Ábyrg umgengni og vinnsla úr háhitaauðlindum

OR

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

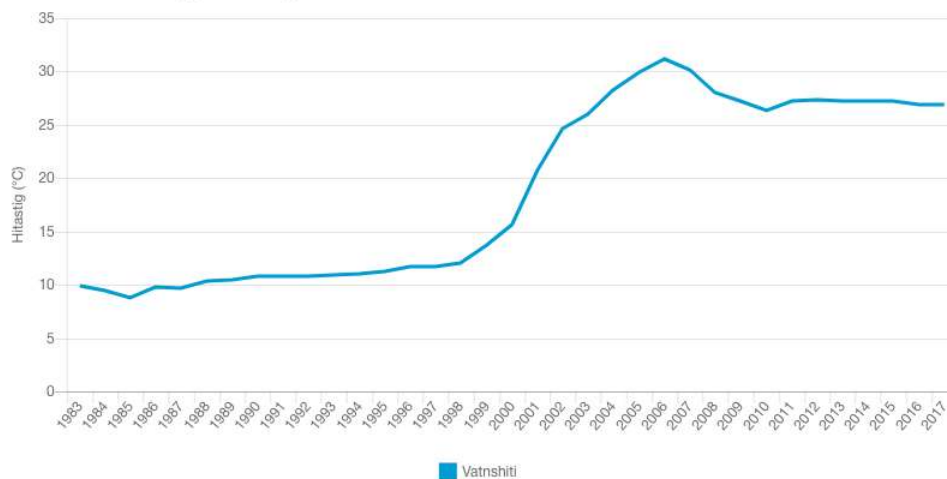
Árið 2017 var orkuvinnsla á Nesjavöllum og á Hellisheiði í samræmi við nýtingarleyfi og markmið Orku náttúrunnar. Í ljós kom að dvinun á vinnslusvæði Hellisheiðarvirkjunar varð ekki eins mikil og búist hafði verið við. Orka náttúrunnar fylgist vel með niðurdrætti í Hverahlíð og í eldra vinnslusvæði Hellisheiðarvirkjunar, sjá viðauka. Árið 2017 hófst undirbúningur að öflun leyfa til að stækka vinnslusvæðið enn frekar til að tryggja sjálfbæra nýtingu jarðhitaauðlindar fyrir Hellisheiðarvirkjun. Vinnsla Nesjavallavirkjunar var svipuð og undanfarin ár.

Árið 2017 var um 60% af jarðhitavatninu frá Hellsheiði skilað niður í niðurdælingarsvæðin við virkjunina, rúmlega 30% fór út um kæliturnna sem gufa og restin, um 7%, fór á yfirfall, sjá viðauka. Árið 2017 var rúmlega 50% af jarðhitavatni frá Nesjavöllum skilað niður fyrir köld grunnvatnslög um niðurdælingarholur, sjá viðauka. Jarðhitavatni er dælt niður til að vernda yfirborðsvatn og grunnvatn því jarðhitavatnið er heitara en grunnvatn og með aðra efnasamsetningu.

Annað markmið er að stýra niðurdælingu þannig að hún styðji við þrýsting í jarðhitageyminum sem stuðlar að aukinni sjálfbærni nýtingarinnar. Við ákveðnar aðstæður í rekstri Hellsheiðarvirkjunar er ekki hægt að dæla nema hluta jarðhitavatsins í dýpri borholur sem tengdar eru sama háhitakerfi og vinnsluholumar. Við þær aðstæður fer hluti skiljuvatnsins í grunnar borholur vestan við virkjunina.

Undanfarin ár hefur verið unnið að mörgum rannsóknar- og þróunarverkefnum til að uppfylla kröfur um niðurdælingu á Hellsheiði og hefur talsverður árangur náðst og þekking á áhrifum niðurdælingar aukist, sjá viðauka. Í kjölfar endurhönnunar á kæliturni við Nesjavallavirkjun árið 2017 mun losun upphitaðs grunnvatns á yfirborð minnka verulega. Vatnshiti í lindum við Pingvallavatn, sjá mynd. Styrkur efna í vöktunarholum í nágrenni við báðar virkjanirnar er undir neysluvatnsmörkum, sjá viðauka.

Vatnshiti í Varmagjá við Pingvallavatn

Nesjavallavirkjun var gangsett árið 1990.

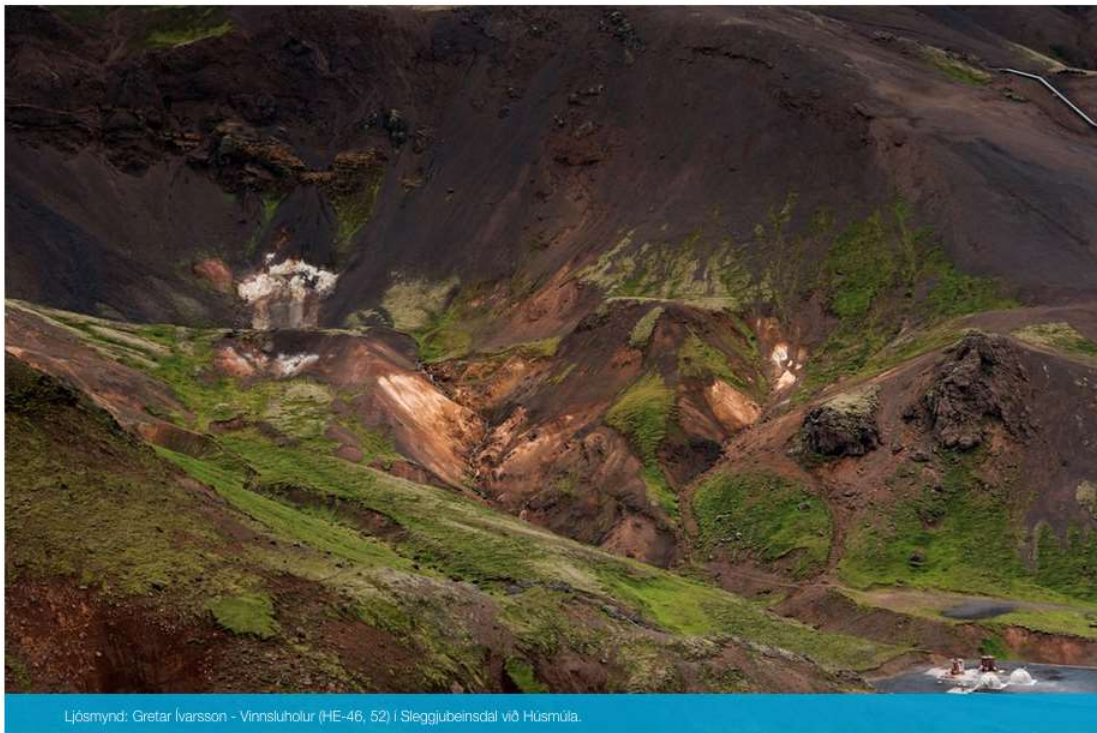
Pegar rafmagnsframleiðsla hófst í virkjuninni árið 1998 jókst varmamengun umtalsvert.

Nokkuð dró úr varmamengun eftir að niðurdælingarholur voru teknar í notkun 2004-2008 og kæliturn gangsettur 2005.

Vissir þú?

Styrkur snefilefna í jarðhitavatni hér á landi er mun lægri en á jarðhitasvæðum erlendis vegna jarðfræðilegra aðstæðna. Arsen, blý, kadmíum og kvikasílfur í jarðhitavatni frá Nesjavallavirkjun hafa helst verið talin geta haft neikvæð áhrif á lífríki í Pingvallavatni. Niðurstöður mælinga sýna ekki tölfræðilega marktæk áhrif á lífríkið af völdum þessara snefilefna.

Ljósmynd: Gretar Ívarsson - Vinnsluhúsið (HE-46, 52) í Sleggjubeinsdal við Húsmúla.

Niðurdæling getur valdið skjálftavirkni, svokallaðri örvaðri skjálftavirkni eða glikkskjálftum. Það er vel þekkt á niðurdælingarsvæðum Hellisheiðarvirkjunar einkum á Húsmúlasvæðinu, sjá viðauka. Skjálftarnir verða þegar niðurdælingin losar spennu sem hlaðist hefur upp í jarðlögum vegna jarðskorpuhreyfinga. Orka náttúrunna vinnur eftir verklagi sem miðar að því að lágmarka hættu á örvuðum jarðskjálftum á svæðinu.

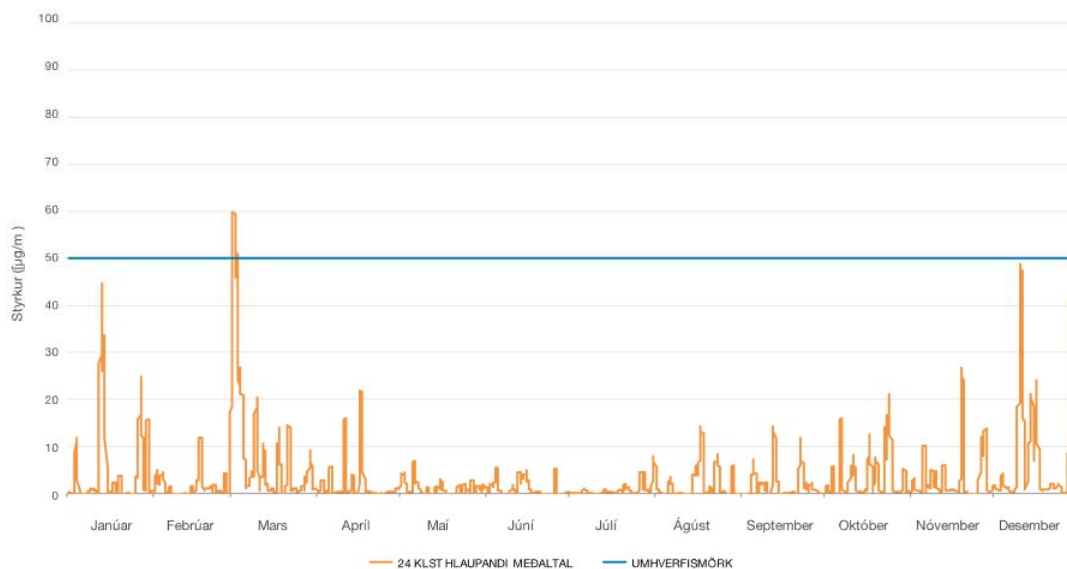
Á seinni hluta árs 2017 voru sendar út fjórar tilkynningar til skjálftavaktar Veðurstofu Íslands og Almannaáhradeildar ríkislögreglustjóra vegna breytinga á niðurdælingu. Smáskjálftar mældust í tengslum við þessar breytingar eins og búast mátti við en enginn var það stór að hann myndist í byggð. Fjórir nýir jarðskjálftamælarnir voru settir upp í sunnanverðum Henglinum haustið 2017.

Styrkur brennisteinsvetnis (H_2S) í byggð fór fjórum sinnum yfir viðmiðunarmörk árið 2017, tvisvar sinnum í Norðlingaholti og tvisvar sinnum í Hveragerði. Árangur hreinsunar og niðurdælingar á brennisteinsvetni frá Hellisheiðarvirkjun var umtalsverður árið 2017 og var hlutfallsleg niðurdæling brennisteinsvetnis tæp 70%.

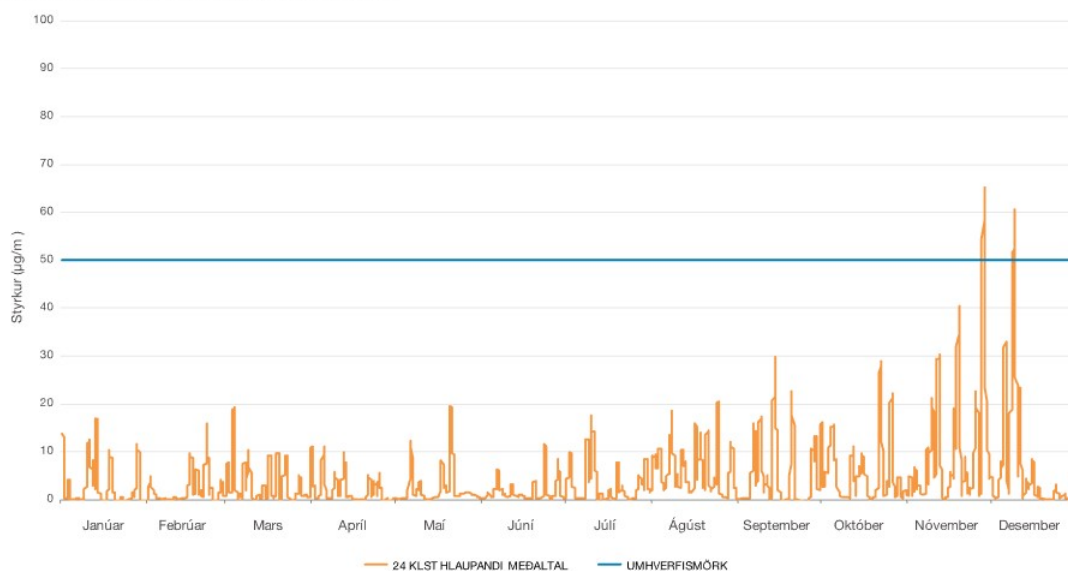
Í desember 2017 lauk tengingu lofthreinsistöðvar við Sleggju vegna frekari hreinsunar og niðurdælingar og í kjölfarið hófust prófanir og er að vænta niðurstöðu um árangur á árinu 2018. Losun brennisteinsvetnis frá virkjunum á Hengilssvæðinu hefur verið stærsta umhverfismál Orku náttúrunnar því brennisteinsvetni veldur lyktarmengun, tæringu á málum og er hættulegt fólki í háum styrk. Losun brennisteinsvetnis frá Nesjavallavirkjun og Hellisheiðarvirkjun var samtals rúmlega 9,5 þúsund tonn árið 2017, sjá viðauka.

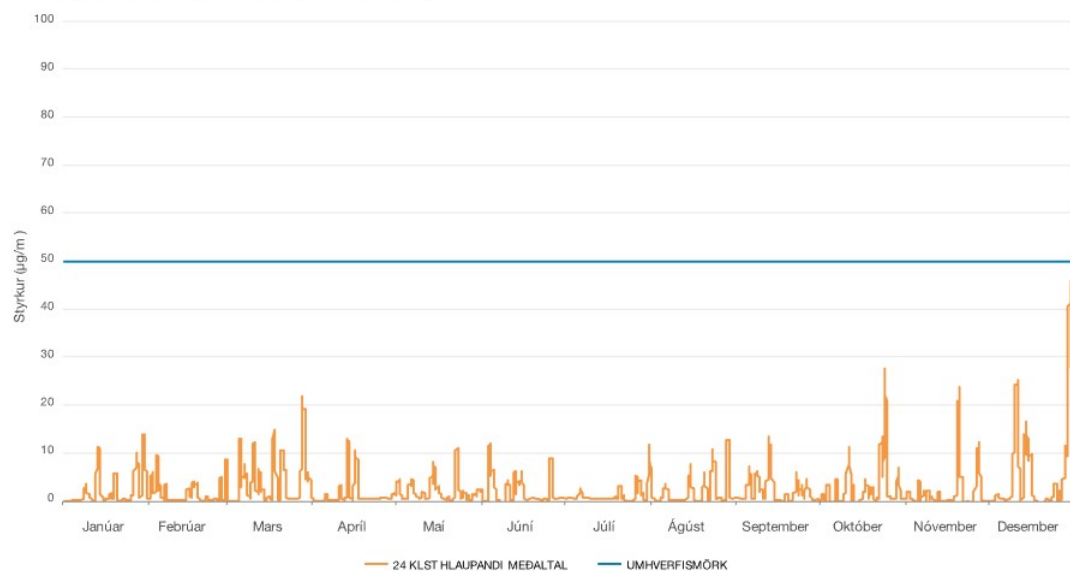
Unnið er að áætlun um sporlausa vinnslu í virkjunum ON.

Mælingar á brennisteinsvetni (H_2S) á Norðlingaholti 2017

Mælingar á brennisteinsvetni (H_2S) í Hveragerði 2017

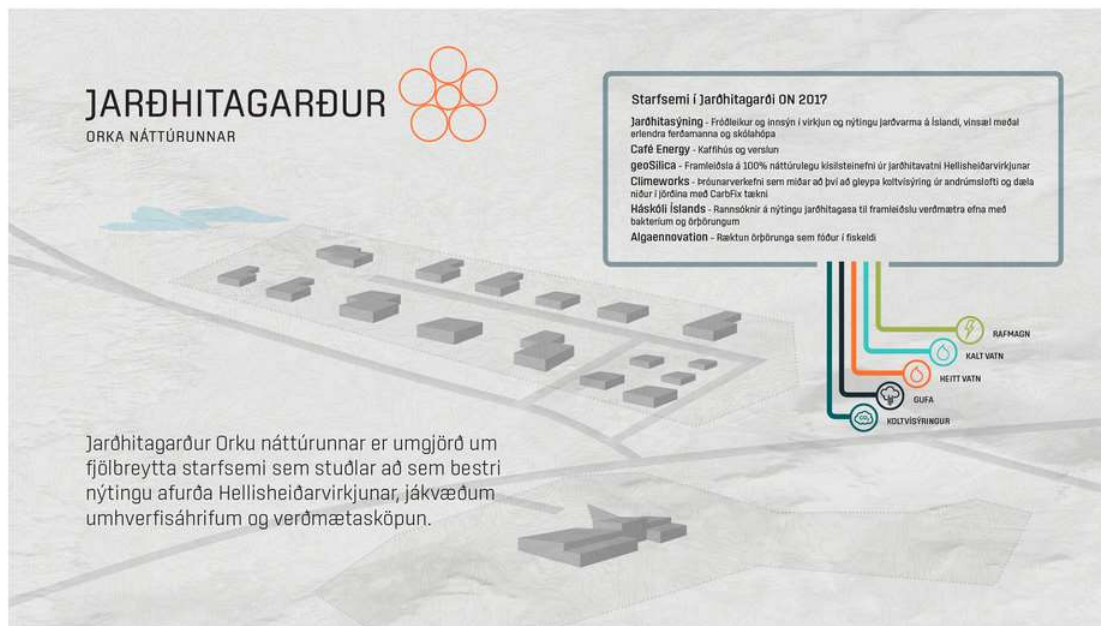

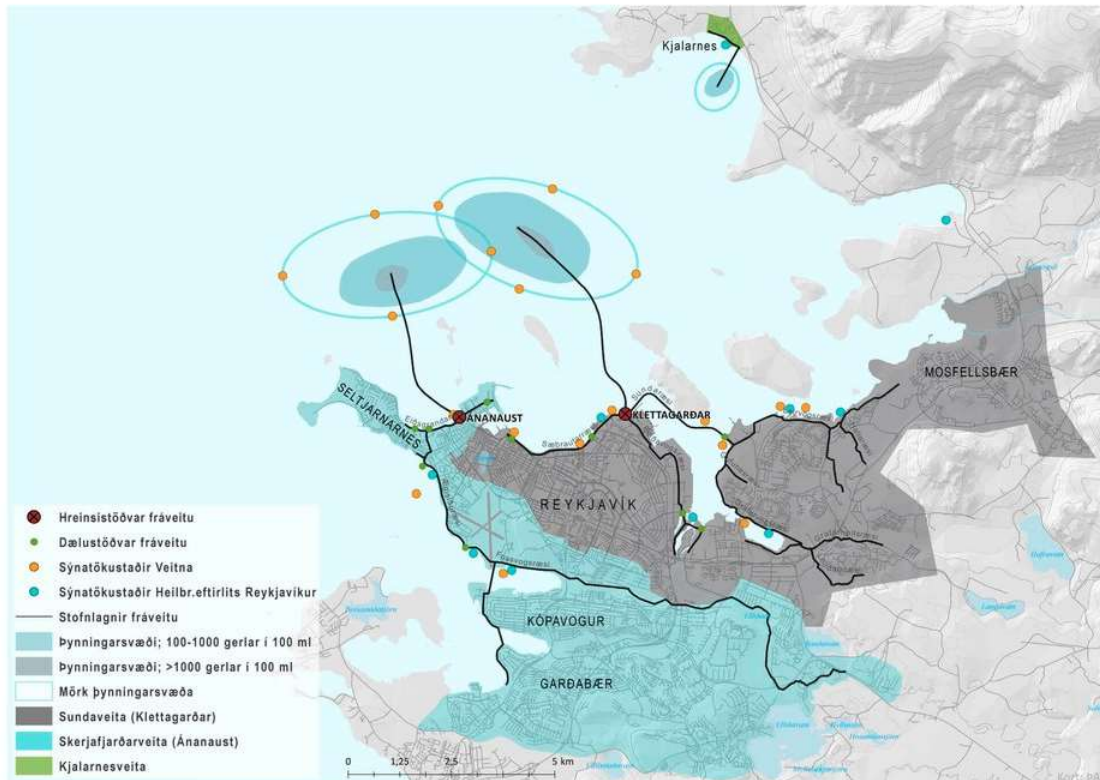
Vissir þú?

Glópagull er steintegund sem myndast úr brennisteinsvetni.

Árið 2017 var stofnaður jarðhitagarður við Hellisheiðarvirkjun í samstarfi við Sveitarfélagið Ölfus þar sem leitað er leiða til að auka fjölbreytta notkun á varma, rafmagni og jarðhitalofttegundum frá virkjuninni. Fjölbreytt notkun jarðhitans getur aukið hagkvæmni og eflt umhverfisvænan rekstur og nýsköpun í atvinnulífi. Skiljuvatn frá Hellisheiðarvirkjun er notað til framleiðslu á fæðubótarefni hjá fyrirtækinu geoSilica og ýmis sprotafyrirtæki hafa sýnt áhuga á því að nýta koltvioxíð frá virkjuninni.

Árið 2017 voru nýjar hreinsistöðvar fráveitu gangsettar á Kjalarnesi og Akranesi og stöðin í Borgarnesi verður gangsett vorið 2018. Á öllu safnsvæði Veitna hafa íbúar og atvinnulíf þá aðgang að veitukerfi eða hreinsivirki í samræmi við lög, reglur og markmið Veitna. Veitur annast uppbyggingu og rekstur fráveitu í Reykjavík og á Vesturlandi, sjá viðauka. Frárennsli frá Kópavogi, Mosfellsbæ og Seltjarnarnesi auk hluta Garðabæjar er hreinsað í hreinsistöðvum við Ananaust og Klettagarða.

Fráveitur Veitna þjóna um 40% þjóðarinnar. Niðurstöður mælinga á skólpmengun við jaðar þynningarsvæða í Faxaflóa árið 2017 sýna að fjöldi örvera var undir viðmiðunarmörkum en yfir mörkum fyrir saurkóligerla á nokkrum stöðum við strandlengjuna annað árið í röð, sjá viðauka.

Útstreymisbókhald hreinsistöðva Veitna er í viðaukum. Örverur hafa mælst yfir mörkum úr útrennsli eða viðtaka lífrænu hreinsistöðvanna á Vesturlandi undanfarin ár. Undanfarin ár hefur verið reynt að finna skýringar á fjölda örvera í viðtaka í samvinnu við Heilbrigðiseftirlit Vesturlands en ekki hafa fundist viðhlitandi skýringar á örverumenguninni.

Vissir þú?

Með tilkomu dælu- og hreinsistöðva á höfuðborgarsvæðinu dró mjög úr mengun við strandlengjuna og þannig varð mögulegt að taka í notkun ylströnd í Nauthólsvík.

Samstæða OR hefur umsjón með tæplega 19.000 hekturum lands og eru tæpir 16.000 hektarar innan verndarsvæða, sjá viðauka. Í viðauka er birtur listi yfir tegundir fugla og plantna á válista sem hafa þar búsvæði. Löggöð er áhersla á góðan frágang, endurheimt náttúrlegs umhverfis og minnkun sjónrænna áhrifa á virkjanasvæðum Orku náttúrunnar og athafnasvæðum Veitna, Gagnaveitu Reykjavíkur og OR. Þetta er gert í samvinnu við leyfisveitendur og í samræmi við markmið samstæðu OR. Tæplega 7 hektarar voru ræktaðir upp með staðargróðri árið 2017.

Umhverfis- og landgræðslustjóri Orku náttúrunnar hlaut Umhverfisverðlaun Ölfuss 2017 fyrir brautryðjendastarf við uppgræðslu á Hellisheiði.

Hengilssvæðið er fjölbreytt útivistarsvæði en gönguleiðir hafa látið verulega á sjá vegna aukinnar umferðar ferðafólks til dæmis á Ölkelduhálsi, í Sleggjubeinsskarði, í Skeggjadal og austan við Tjarnahnjúk meðfram Álfatjörn.

Vissir þú?

Samstæða OR setur það sem skilyrði í útboðum að gróður sem myndi ella spillast við framkvæmdir sé varðveittur og notaður í frágang á sömu svæðum.

Ljósmynd: Bjarni Lindal

Innkaup OR og dótturfélaga á vörum og þjónustu eru umfangsmikil, sérstaklega hvað varðar lagnaefni og rafmagnsbúnað.

Innkaupabörfin er metin hjá fyrirtækjunum og kappkostað að nýta vel aðkeypt efni og birgðir eða koma þeim í verð. Nýting á eldri birgðum var góð árið 2017 og lækkaði birgðastaða um 12% milli ára.

Stuðst er við umhverfismerkingar í innkaupum á rekstrarvörum til dæmis pappír og ræstivörum. Um 50% af innkaupum ársins 2017 á ljósritunarpappír, umslögum, prentgripum, ræstiefni, rítföngum og prenthylkjum voru umhverfismerkt. Prentun og ljósritun er stýrt og hefur dregist saman á mann um 22% frá árinu 2015, sjá viðauka.

Samstæða OR hefur ekki skimað birgja eftir umhverfisvísnum. Fyrirtækin hafa ekki undir höndum mat á mögulegri eða raunverulegri hættu á neikvæðum umhverfisáhrifum í aðfangakeðju þeirra eða viðbrögð við slíkum áhrifum.

Vissir þú?

Undanfarin tvö ár hefur verið gert átak í að fækka þeim sem fá orkureikninga og reikningsyfirlit send á pappír. Álagningarseðlar eru einungis sendir á pappír til þeirra viðskiptavina sem eru 68 ára og eldri. Hefur notkun pappírs og umslaga vegna orkureikninga og vatns- og fráveitugjalda dregist saman um 40% á þessu tímabili.

Helstu varasömu efnin í notkun hjá samstæðu OR eru asbest, grunnefni sem nýtt er í einangrunarfrauð, klór, sýrur og basar, suðugas og jarðhitagös, olíur og leysiefni. Árið 2017 var töluvert notað af skaðlegum efnum líkt og undanfarin ár. Þær umbætur sem ráðist hefur verið í vegna geymslu á varasömum efnum, flokkun og förgun þeirra hafa aukið vitund starfsfólks á mikilvægi þessa málaflokks.

Vorið 2017 voru haldnar vinnustofur um varasöm efni fyrir starfsfólk Veitna sem nota slík efni. Samstæða OR losar ekki ósoneyðandi efni vegna starfsemi sinnar. Gerð er grein fyrir flutningi nokkurra varasamra efna í viðauka.

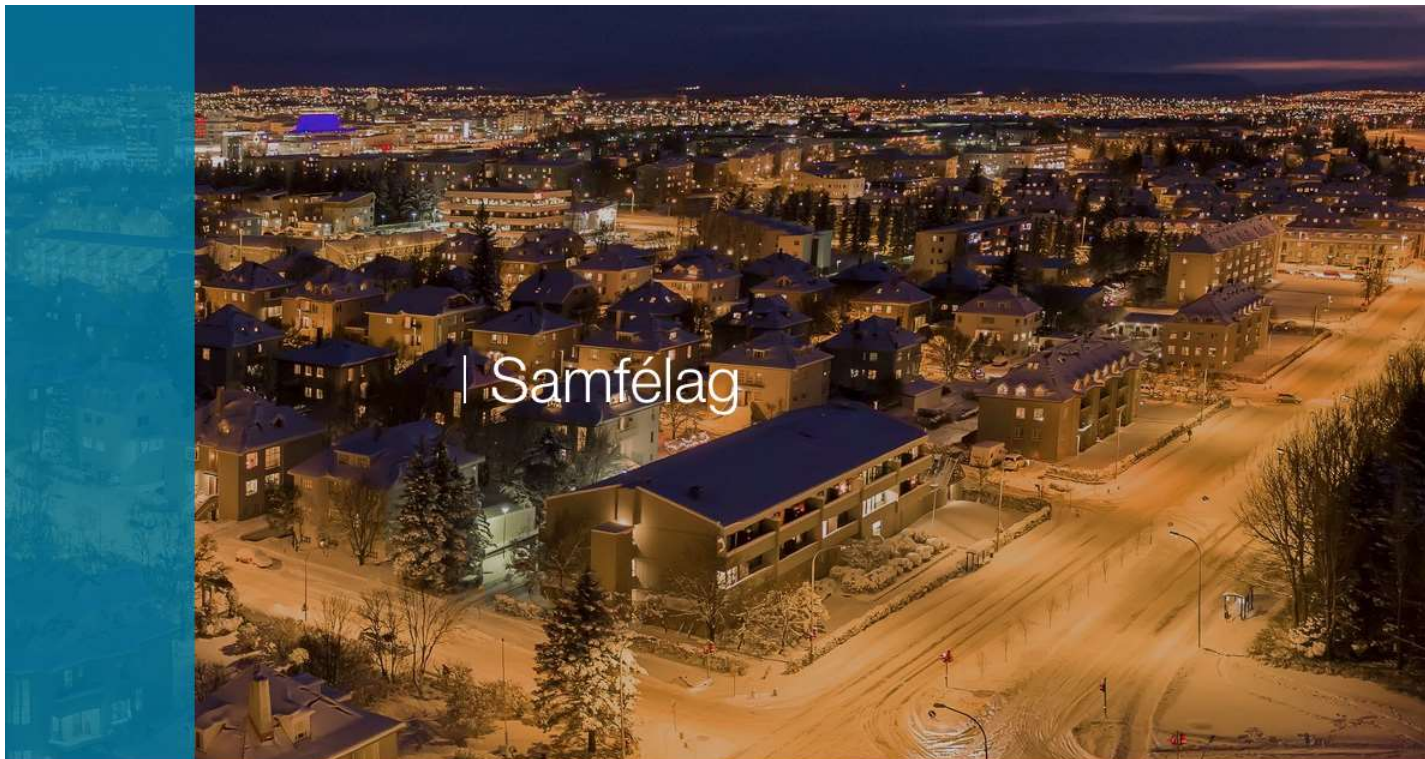
Ábendingar og kvartanir

Ljósmynd: Einar Örn Jónsson

Umhverfisslys varð við Andakilsárvirkjun þegar mikið set barst úr inntakslóni virkjunarinnar í farveg árinna, sjá nánar um umhverfisslys við Andakilsárvirkjun. Mengunarslys varð við vatnsverndarsvæði við Rauðsgil í Borgarfirði þar sem grípa þurfti til hreinsunar. Árið 2017 bárust tæpar 600 ábendingar frá viðskiptavinum um umhverfismál og beindust um 560 þeirra að umgengni, 13 að brennisteinsvetni, átta að losun óhreinsaðs skólps í sjó, sex að umhverfisslysi í Andakilsá, ein vegna hávaða og ein vegna heilnæmi neysluvatns.

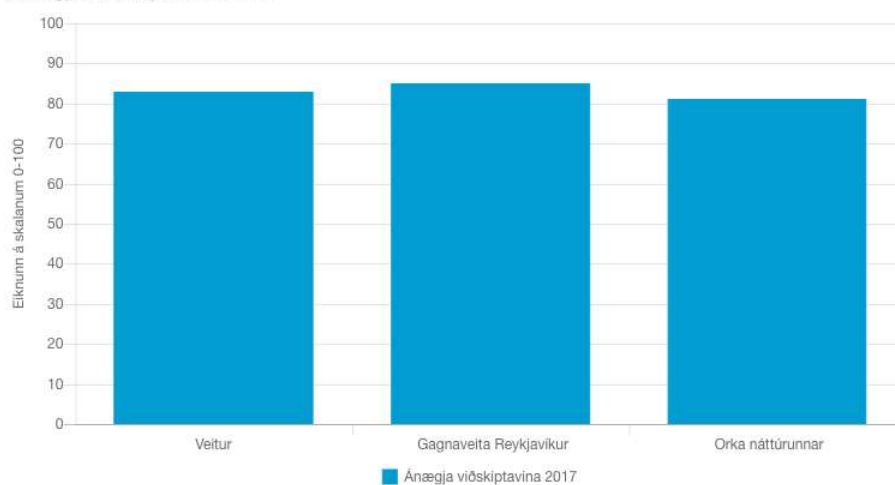
Árið 2017 bárust um 60 ábendingar um umhverfismál frá starfsmönnum OR og beindust flestar þeirra að umgengni eða rúmlega 40. Allar ábendingarnar voru rýndar og fjallað er um viðbrögð í viðauka. Í viðauka er greint frá tilkynningum til leyfisveitenda og tilefnum þeirra. Samstarf við leyfisveitendur, hagsmunaaðila og viðskiptavini er starfsfólki samstæðu OR mikilvægt því slík samvinna beinir athygli og áhersluatriðum að því sem skiptir fólki mestur máli. Dæmi um slíkt eru reglubundnir fundir með leyfisveitendum og miðlun upplýsinga frá OR samstæðunni til samfélagsmiðla.

OR og Veitur, Orka náttúrunnar og Gagnaveita Reykjavíkur gegna því samfélagslega hlutverki að fólk njóti vatnsveitu, fráveitu, rafveitu, hitaveitu og gagnaveitu. Veigamesta samfélagsleg ábyrgð Orkuveitu Reykjavíkur felst í því að þessi grunnþjónusta sé áreiðanlega fyrir hendi og ánægja viðskiptavina með þjónustuna. Það skiptir líka máli hvernig þjónustan er veitt.

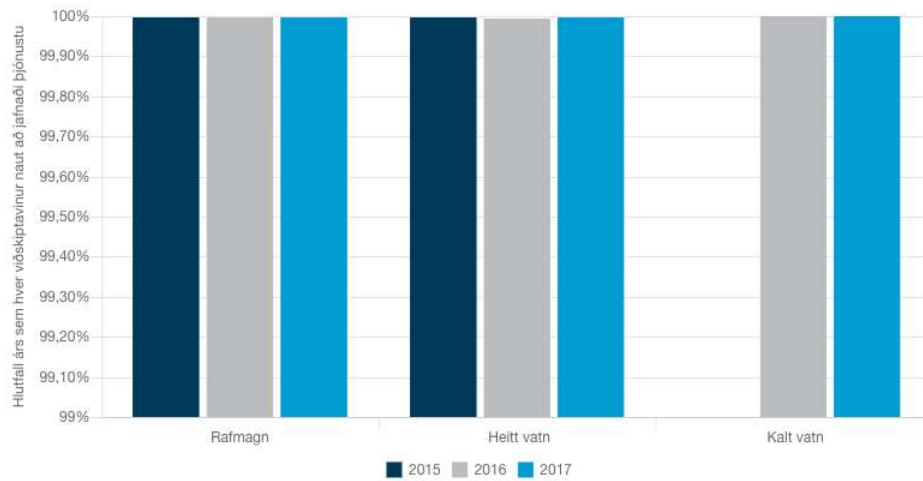
OR vill vera eftirsóknarverður vinnustaður og lítur svo á að hæft og ánægt starfsfólks sé forsenda þess að markmiðum verði náð. Á íslenskan mælikvarða er OR samstæðan stór og því gætir áhrifa starfshátta hennar víða um samfélagið. OR vill vera til fyrirmyndar og leita stöðugra úrbóta við að rækja samfélagslega ábyrgð sína.

Ánægja viðskiptavina 2017

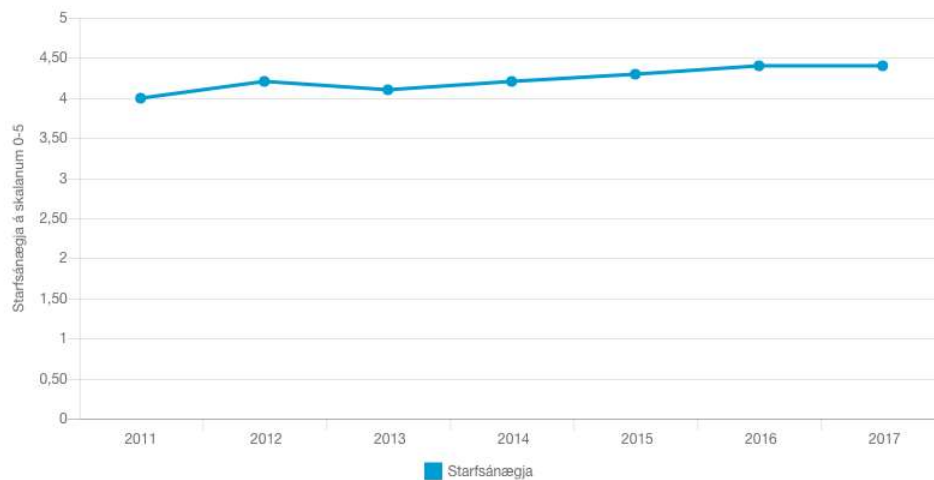
Fyrirtækin innan samstæðunnar fylgjast grannt með ánægju viðskiptavina með því að gera reglubundnar þjónustukannanir. Niðurstaða þeirra myndar vísitölu sem hér er sýnd fyrir hvert dótturfyrirtækjanna þriggja.

Þjónustuöryggi veitnanna

Útreikningur á afhendingaröryggi er byggður á aðferð sem lengi hefur verið við lýði hjá rafveitunum. Hún byggist á því að samanlögð lengd truflunar hjá hverjum notanda sem fyrir henni verður er deilt niður á alla viðskiptavinum hvernar veitu. Veitur tóku þessa aðferð upp fyrir hitaveitu árið 2015 og fyrir vatnsveitu 2016.

Starfsánægja

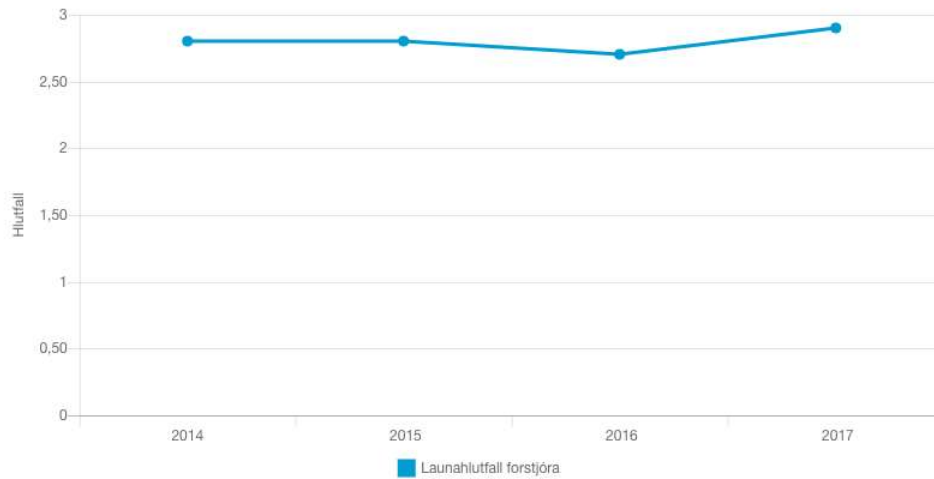
OR og dótturfélagögin hafa gengið í gegnum miklar breytingar síðustu ár. Ánægja starfsfólks samkvæmt reglubundnum vinnustaðargreiningum hefur vaxið merkjanlega á þessum umbrotatímum.

| S1 Launahlutfall forstjóra

Stjórn OR ræður forstjóra fyrirtækisins, semur starfslýsingu hans og ákveður starfskjör. Stjórn tekur mið af ákvæði eigendastefnu OR að laun stjórnenda skulu standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila. Starfskjaranefnd OR endurskoðar laun forstjóra árlega með tilliti til markmiða og mælikvarða fyrirtækisins.

Launahlutfall forstjóra er reiknað sem heildarlaunagreiðslur forstjóra deilt með miðgildi launa fastráðinna starfsmanna innan samstæðunnar.

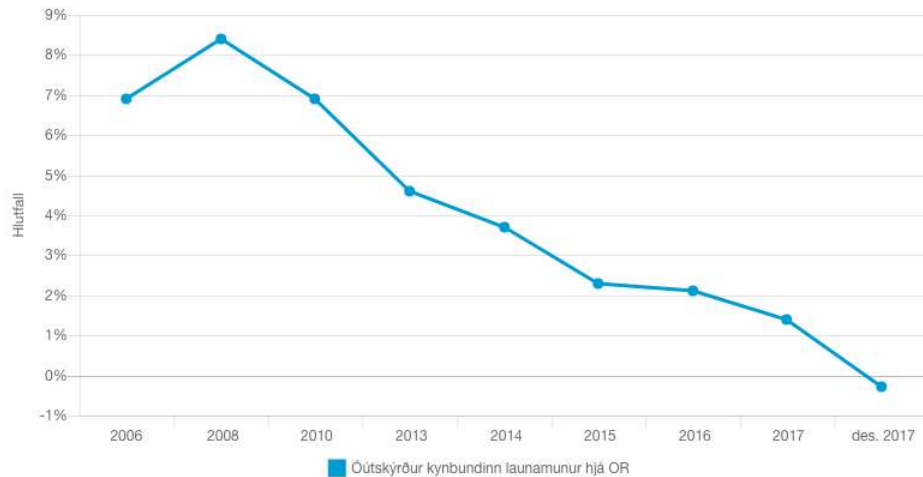
Launahlutfall forstjóra

S2 Kynbundinn launamunur

OR | 5. árið | 10. árið | Styður heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Óútskýrður kynbundinn launamunur hjá OR

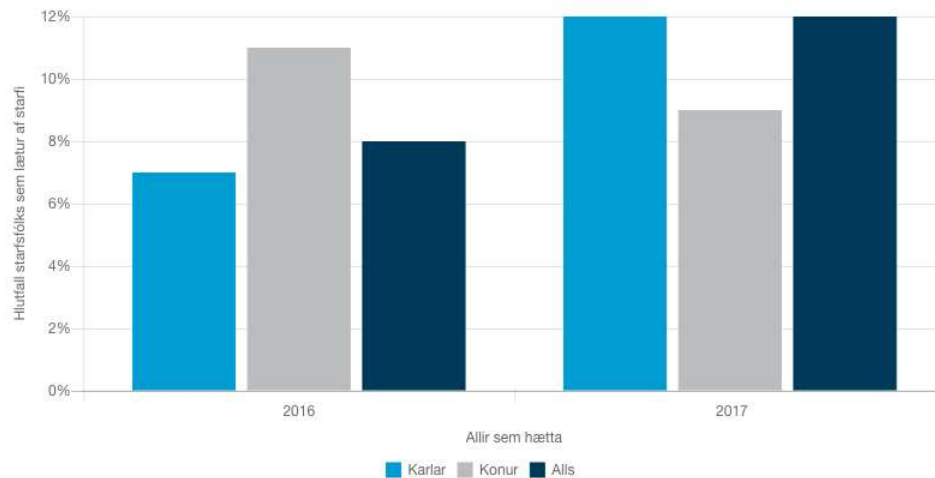

Orkuveita Reykjavíkur leggur mikla áherslu á jafnrétti kynjanna og hlaut Jafnréttisviðurkenningu Jafnréttisráðs 2014 og Hvatningarverðlaun jafnréttismála frá samtökum atvinnulífsins 2015. OR er aðili að Jafnréttissáttmála Sameinuðu þjóðanna. Á árinu 2017 tók OR í notkun nýtt líkan sem starfsfólk OR þróaði í samstarfi við vísindafólk. Það greinir áhrif hverrar einustu launaákvörðunar á kynbundinn launamun. Með því á fyrirtækið auðveldara með að ná markmiði sínu um að útrýma honum.

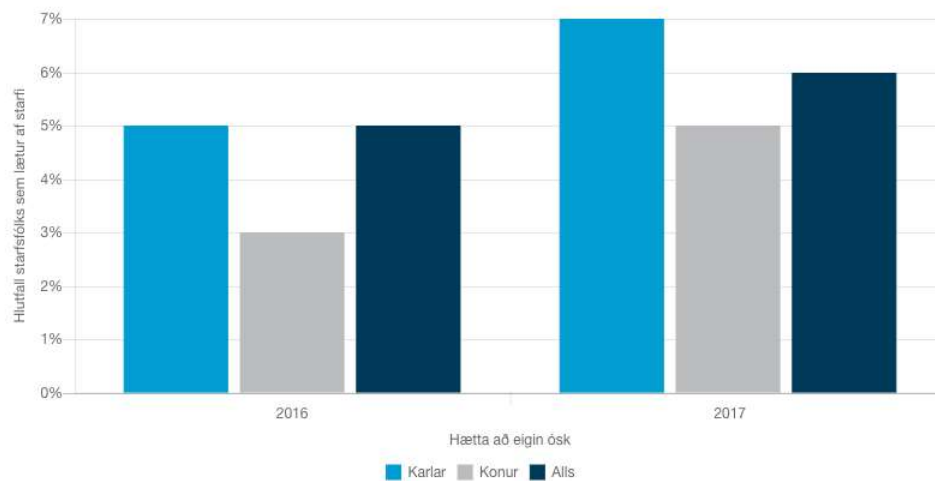
OR er mjög kynjaskiptur vinnustaður og við mat á kynbundnum launamun er lítið til viðurkenndra áhrifaþátta. Þeir helstu eru vinnutími, starfshlutfall, ábyrgð, frammistaða, menntun og væntingar um vöxt starfsmannsins í starfi. Eftir stendur óútskýrður kynbundinn launamunur sem ekki er liðinn í starfskjarastefnu OR og tókst að útrýma á árinu 2017. Tölur OR eru teknar út af PwC ár hvert, síðast í júní 2017. Talan fyrir desember 2017 er óstaðfest af ytri aðila en reiknuð með sama hætti og fyrr. Fyrirtækið vinnur að jafnlaunavottun, sbr. breytingu á Jafnréttislögum með lögum nr. 56/2017.

OR fylgist með starfsmannaveltu hjá samstæðunni meðal annars eftir aldri og kyni. Tengsl eru á milli efnahagsástands og starfsmannaveltu. Starfsmannavelta jókst frá árinu 2016. Tvennt ræður mestu um það. Breytingar hjá fyrirtækinu og aukin eftirspurn á vinnumarkaði.

Starfsmannavelta

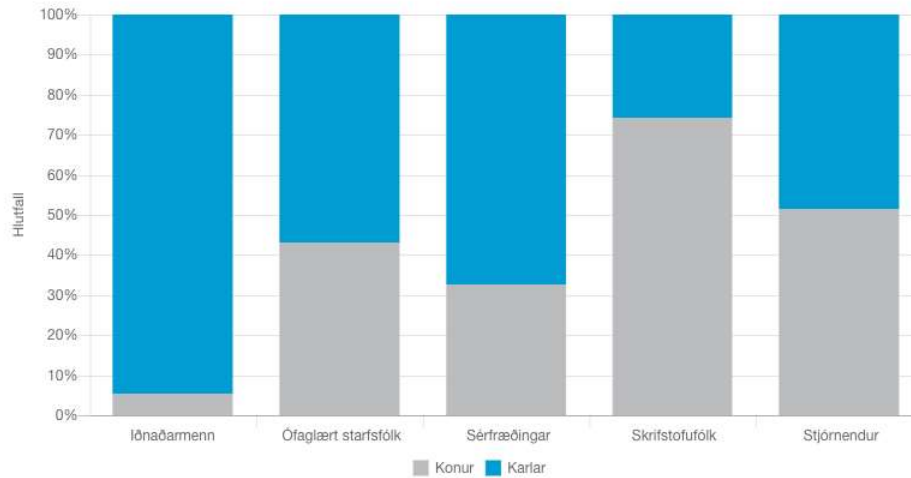

Starfsmannavelta

Starfsmannavelta eftir aldri	Allir sem hættu	Hætta að eigin ósk
20-29	16,9%	13,6%
30-39	6,0%	1,7%
40-49	13,2%	7,9%
50-59	5,6%	3,2%
60-69	4,6%	1,2%

Kynjahlutfall eftir starfaflokkum

OR er kynjaskiptur vinnustaður og unnið er að því að fjölga konum meðal iðnaðarmanna og sérfræðinga og körlum meðal skrifstofufólks. Samkvæmt úttekt Ernst&Young í maí 2017 eru áhrif kvenna innan orkugeirans mest hjá OR samstæðunni. Á árinu 2017 var vinnutíma iðnaðarmanna og útivinnufólks hjá Veitum og ON breytt til að auka möguleika karla í þessum störfum að axla ábyrgð á heimilisrekstri og jafnframt að vinnutíminn væri síður hindrun fyrir umsóknir kvenna í þau störf. OR hefur ekki tölur yfir kynjaskiptingu meðal verktaka.

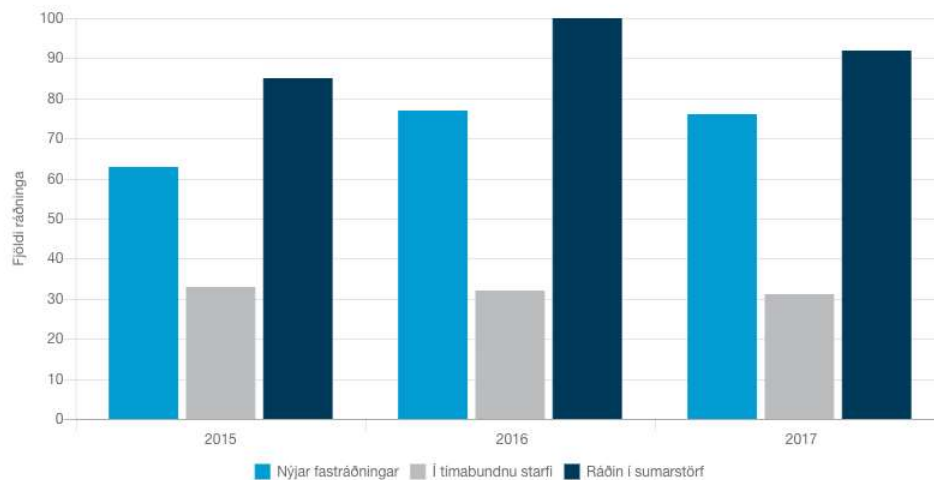

Vissir þú?

Orkuveita Reykjavíkur hefur í þrjá vetur starfað með Árbæjarskóla að verkefni sem kallast Iðnir og tækni. Um er að ræða valáfanga í 10. bekk sem hefur það markmið að vekja áhuga nemenda á iðn- og tæknistörfum og kynna þau fjölbreyttu störf og starfstækifæri sem iðn- og tækninám hefur upp á að bjóða.

| S5 Hlutfall tímabundinna ráðninga

Tímabundnar ráðningar

Löng hefð er fyrir því hjá veitufyrirtækjunum að ráða ungmenni til sumarstarfa og eru þau mikill meirihluti tímabundinna ráðninga. Öðrum tímabundnum ráðningum hefur fækkað lítillega síðustu ár. OR og dótturfyrirtækin kaupa að mikla vinnu frá stórum fyrirtækjum á borð við verkfræðistofur og framkvæmdaverktaka. Sumt starfsfólk stærri og smærri verktaka vinnur að verulegu leyti fyrir OR eða dótturfyrirtæki. Sá hópur hefur ekki verið skilgreindur og OR hefur ekki tölulegar upplýsingar um samsetningu þessa hóps.

| S6 Jafnréttisstefna

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Jafnréttisstefna er skuldbinding Orkuveitu Reykjavíkur um stöðugar umbætur í jafnréttismálum. OR leggur mannréttindarákvæði stjórnarskrárinnar til grundvallar jafnréttisstefnu sinni. Á árinu 2017 var meðal annars áfram unnið að verkefninu lðnir og tækni með strákum og stelpum úr Árbæjarskóla, unnið að innleiðingu jafnlaunavottunar sbr. áskilnað í lögum og vinnutími starfshópa þar sem karlar eru í miklum meirihluta stytur. Jafnréttisnefndir eru starfandi innan allra fyrirtækjanna í samstæðu OR og vinnur hver nefnd eftir framkvæmdaáætlun og er ábyrgð æðsta stjórnanda hvers fyrirtækis að hún sé í samræmi við Jafnréttisstefnu OR, sem samþykkt er af stjórn.

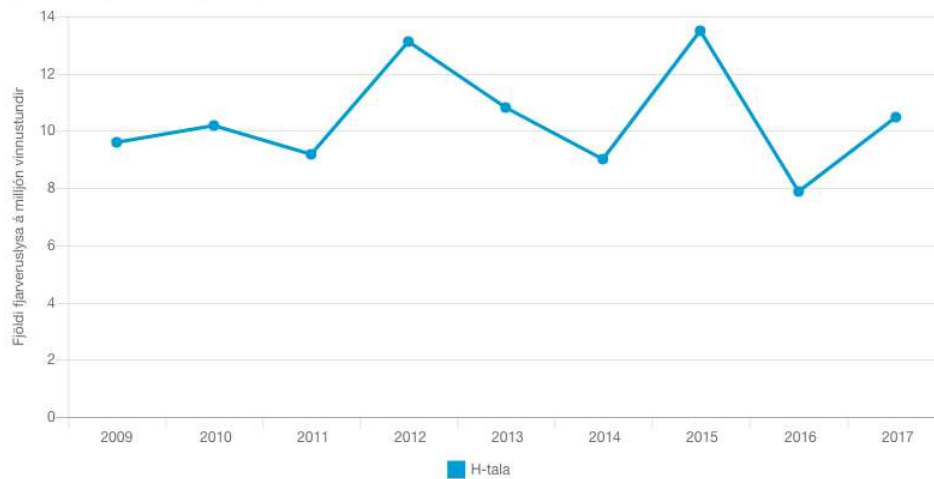
S7 Heilsa og öryggi

OR

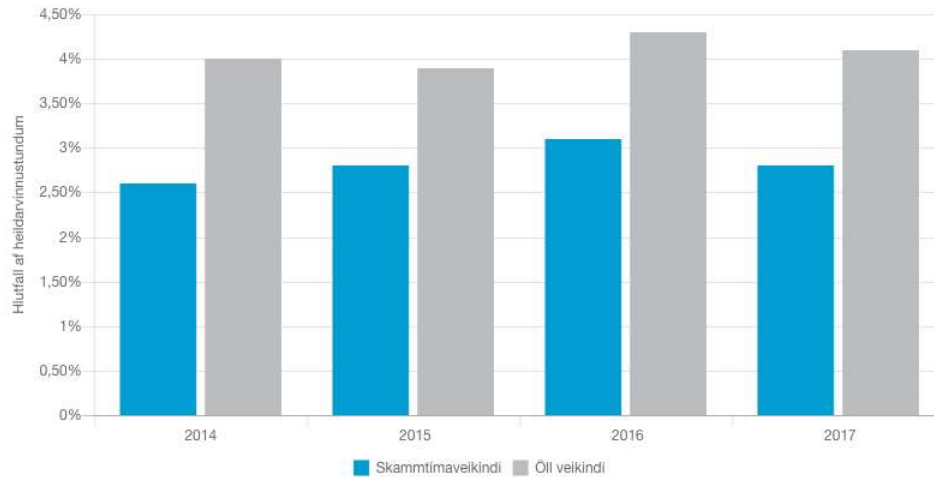
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Fjarveruslys á hverja milljón vinnustunda

OR lítur svo á að ekkert verk sé svo mikilvægt að hætta megi öryggi starfsfólk við framkvæmd þess. Stefna OR í öryggis-, heilbrigðis- og vinnuumhverfismálum (ÖHV-stefna) var endurskoðuð af stjórn á árinu 2017. Stefint er að slysalausum vinnustað. Það markmið náðist ekki árið 2017. OR gerir skýrar kröfur um öryggismál í öllum útboðum og þá kröfu til verktaka í framkvæmdaverkum að öryggisreglum fyrir verktaka sé fylgt. Þá hefur OR gefið út Öryggishandbók. Gerð er krafa um að starfsmenn verktaka sækji viðurkennt námskeið í öryggismálum. OR starfrækir tilkynningagrunn sem starfsfólk skráir í hættur. Skráningarnar eru grunnur umbótastarfs í öryggismálum og hefur þeim fjölgað ár frá ári. Við verkkaup er eftirlit með öryggisþáttum óaðskiljanlegur hluti verkeftirlits. Starfsemi allra fyrirtækja í samstæðu OR nýtur óháðrar vottunar samkvæmt staðlinum OHSAS 18001.

Veikindi starfsfólks

OR hefur stefnu í öryggis-, heilbrigðis- og vinnuumhverfismálum (ÖHV-stefnu) sem er reglulega rýnd af stjórn OR. Á árinu 2017 var gerð umfangsmikil heilsufarsrannsókn meðal starfsfólks. Starfsfólki gafst kostur á ráðgjöf ef niðurstöður þóttu gefa ástæðu til. Líkamsræktaraðstaða er fyrir hendi á aðalstarfsstöð OR og á árinu var ákveðið að starfsfólk gæti sótt líkamsrækt allt að tveimur klukkustundum í viku á vinnutíma. Áhersla var lögð á andlega heilsu með námskeiðum fyrir stjórnendur svo þeir eigi betur með að koma auga á einkennum vanlíðunar meðal starfsmanna. Á meðal annarra tilboða á árinu voru núvitundarnámskeið og styrktarleikfimi á vinnutíma.

Á árinu uppgötvuðust alvarlegar rakaskemmdir á hluta húsnæðis OR við Bæjarháls. Ljóst þótti að þær höfðu haft áhrif á heilsu einhverra starfsmanna. Sýkta húsið var rýmt. Þeim sem áfram kenndu sér meins vegna þessa var gefinn kostur á starfsstöð þar sem ólíklegast þótti að raka og myglu af hans völdum væri vart.

S9 Barna- og nauðungarvinna

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

OR kappkostar að starfa í samræmi við íslenska vinnulöggjöf og stefna fyrirtækisins í ÖHV-málum og starfskjaramálum gengur lengra en löggjöfin á þessum sviðum. OR hefur aldrei borist kvörtun frá starfsfólki OR eða stéttarfélögum þess vegna þessara mála.

OR gerir sér grein fyrir hættu á því að verktakar á vegum OR eða undirverktakar þeirra fylgi ekki reglum. Í því skyni hefur OR meðal annars;

- innleitt keðjuábyrgð í verkútboðum og verksamningum,
- gert kröfu um að reikningar vegna aðkeyptar vinnu megi ekki vera fyrir lengri tíma en rúma sjö tíma á sólarhring nema með leyfi frá OR (slíkt leyfi hefur ekki verið veitt) og
- gert kröfu í verksamningum um að launagreiðslur og tryggingar séu í samræmi við íslensk lög.

Á árinu 2017 var einu sinni kallað eftir gögnum vegna síðastnefndu kröfunnar og reyndust greiðslur í samræmi við kjarasamning.

Þar sem alþjóðlegt vottunarkerfi er ekki fyrir hendi vegna barna- og nauðungarvinnu á OR erfitt með að staðfesta að slíkt fari ekki fram innan allrar virðisæðju fyrirtækisins, t.d. í kaupum á vöru, en riftunarákvæði eru í mörgum innkaupasamningum OR verði uppvíst um slíkt.

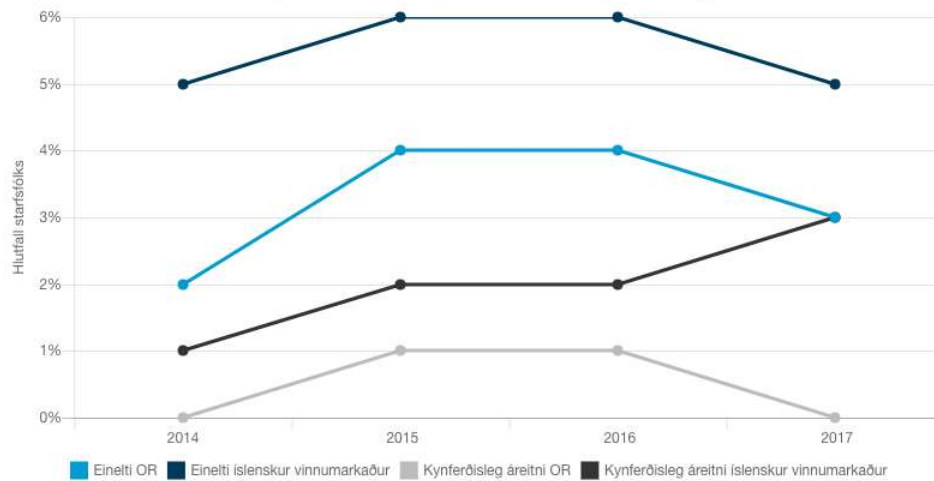
S10 Mannréttindi

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Jafnréttisstefna OR tekur til mannréttinda samkvæmt þeim þáttum sem tilgreindir eru í stjórnarskrá Íslands. Í síðareglum fyrirtækisins er einnig sérstakur kafli helgaður mannréttindum og jafnrétti. Fræðsla um þetta efni er reglubundin. Á árinu 2017 var gefið út rafrænt fræðsluefni um kynbundna og kynferðislega áreitni og haldið var námskeið í samstarfi við Mannréttindaskrifstofu Reykjavíkur um efnið, sem allir starfsmenn þurftu að sækja. Skráð verklag er í gildi um viðbrögð við kvörtunum um einelti eða kynferðislega áreitni og geta starfsmenn leitað nafnlaust til ytri aðila í trúnaði telji þeir sig verða fyrir slíku ofbeldi á vinnustaðnum.

Hlutfall starfsfólks sem segist hafa orðið fyrir einelti eða kynferðislegri áreitni

OR fylgist náið með þróun mála sem varða aðbúnað á vinnustað og menningu. Vinnustaðurinn er kynskiptur að verulegu leyti og brugðist er við kvörtunum um áreitni eða einelti samkvæmt skráðu verklagi. Í vinnustaðargreiningum, sem gerðar eru á hverju ári, er spurt um einelti og kynferðislega áreitni. Þátttaka í þessum könnunum er jafnan meiri en 95% og svör eru ekki rekjanleg. Nokkur eineltismál voru tilkynnt á árinu 2017 og var unnið með þau samkvæmt skilgreindu verklagi. Stjórnendur hjá OR samstæðunni tóku þátt í nokkrum viðburðum tengdum #metoo byltingunni síðla árs 2017 með það fyrir augum að hefja umfangsmikla og skipulagða umræðu meðal alls starfsfólks samstæðunnar á árinu 2018.

S12 Fjölbreytni stjórna

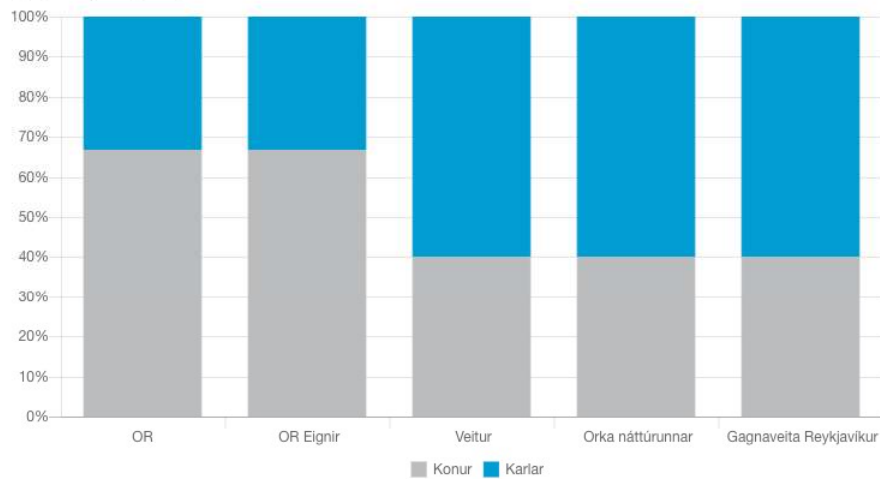
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Innan samstæðu OR eru starfandi fimm félög sem lúta sérstakri stjórn. Stjórnarmenn móðurfélagsins, sem jafnframt skipa stjórn OR Eigna, skulu m.a. hafa þekkingu og reynslu sem hæfir þeirri ábyrgð sem stjórnarsetunni fylgir. Samsvarandi kröfur eru gerðar um setu í stjórn dótturfélaga. Í stjórnum dótturfélaga skulu þeir fulltrúar vera starfsmenn OR, þar af einn úr stjórnendahópi og skal hann vera formaður. Hjá ON, Veitum og GR eru tveir utanaðkomandi sérfræðingar á starfssviði viðkomandi fyrirtækis í stjórn.

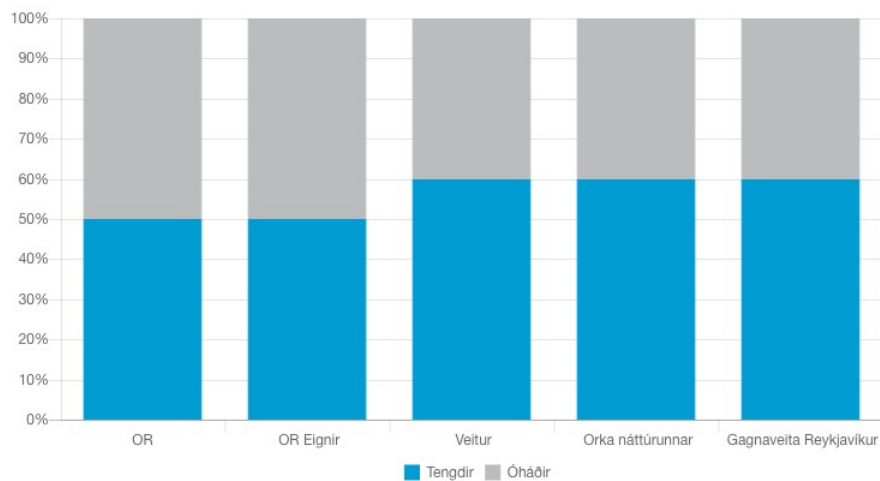
Frá árinu 2014 hefur stjórn OR ekki uppfyllt lagakröfu um kynjajafnrétti í stjórn. Konur eru þar tveir þriðju hlutar stjórnarmanna.

Stjórnarsæti innan samstæðunnar eru alls 27. 14 eru skipuð konum og 13 körlum.

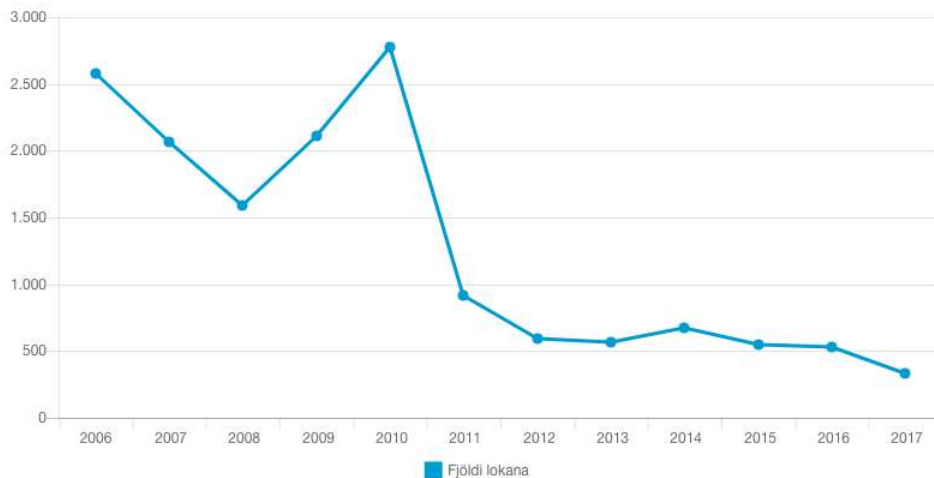
Kynjaskipting í stjórnnum innan OR samstæðunnar

Stjórnarmenn óháðir félaginu eða eigendum þess

Fjöldi lokana 2006-2017

Á undanförunum árum hefur OR unnið markvisst að umbótum á innheimtu viðskiptakrafna. OR sér um útgáfu og innheimtu reikninga fyrir öll fyrirtækin í samstæðunni. Reikningarnir eru um 5,5 milljónir á ári og nú eru um 40% þeirra rafrænir. Áhersla OR er á að hjálpa fólki sem lendir í vanskilum út úr þeim. Úrræðum þjónustufulltrúa til að leysa úr málum hefur verið fjölgað og skerpt hefur verið á innheimtuferlinu öllu. Árangur þessa er að lokunum fyrir þjónustu hjá viðskiptavinum hefur fækkað verulega. Lokanir af hálfu OR hafa aldrei verið færri en árið 2017.

Vissir þú?

Á árinu 2017 tóku unnu Veitur með hópnum sem stóð að Ligeðglad-þáttunum að álestrarátaki meðal viðskiptavina. Þættirnir voru sprenglæðgilegir og myndböndin sem unnin voru fyrir Veitur ekki síður. Þau má sjá [hér á You Tube-rás Veitna](#).

Miðlun þekkingar

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Í starfsemi OR, þar sem lögð er áhersla á stöðugar umbætur, verður til margháttuð þekking sem nýst getur öðrum. Ræðst það meðal annars af;

- forystu fyrirtækja innan samstæðunnar í jarðhitanytingu,
- að Veitur eru langstærsta fyrirtæki sinnar tegundar á landinu og
- Gagnaveita Reykjavíkur með útbreiddasta ljósleiðararnet landsins.

OR lítur á það sem hlutverk sitt að miðla reynslu og þekkingu til annarra sem geta haft not af.

Árlega heldur OR samstæðan Vísindadag, þar sem ýmis þróunarverkefni eru kynnt. Landgræðslustjóri ON hélt námskeið og útbúið var kennslumyndband um lækningu sára í mosapembum. Sá fróðleikur sem hefur viðast ratað er vafalaust sú þekking sem vísindafólk OR hefur aflað í samstarfi við fjölda annarra vísindamanna um bindingu jarðhitalofttegunda í basalti. Fjöldamargir mjög útbreiddir fjölmiðlar í heiminum hafa fjallað um verkefni OR og ON við Hellsheiðarvirkjun, sem þykir einstakt.

Samstarfsaðilar CarbFix og tengdra verkefna hafa alls hlotið sem svarar til 2,5 milljarða íslenskra króna í rannsóknarstyrki.

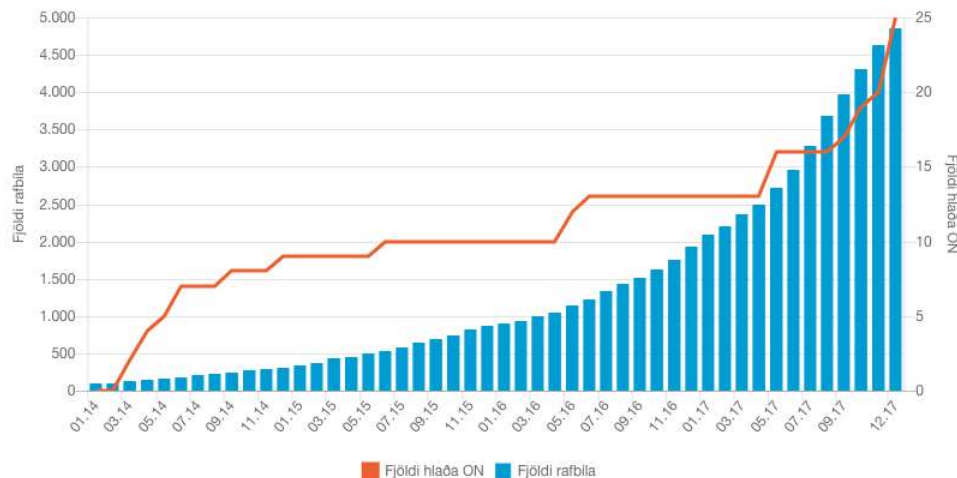
Nokkrir starfsmenn samstæðunnar kenna reglulega við háskóla og orkuskóla hér á landi og halda erindi á fagráðstefnum á Íslandi og erlendis. Sérþekking á jarðhita er eftirsótt en á árinu færðist í aukana að leitað væri til OR vegna árangurs fyrirtækisins í jafnréttismálum. Forstjóri OR flutti þannig erindi á Barber Shop-fundi Norrænu ráðherranefndarinnar í Kaupmannahöfn í október.

Rafvæðing samgangna

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Fjöldi rafbíla á Íslandi og ON hlaðanna

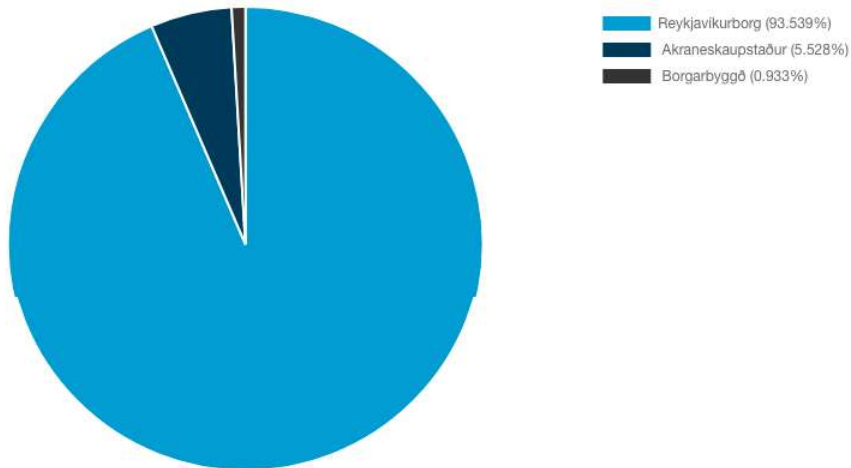

OR og dótturfélagin hafa sett sér metnaðarfull loftslagsmarkmið, að draga úr útblæstri um 60% til ársins 2030. Vegna eðlis starfseminnar geta þau líka haft áhrif á kolefnisspor annarra, beint og óbeint. Uppbygging Orku náttúrunnar á hlöðum með hraðhleðslum meðfram þjóðvegum og í þéttbýli gerir rafbíla að raunverulegum valkosti fyrir fólk og fyrirtæki. ON er í forystu uppbyggingar innviða fyrir orkuskipti í samgöngum hér á landi. Mikill kraftur var í uppbyggingu á árinu og í árslok 2017 voru hlöður ON orðnar 25 talsins.

| Stjórnhættir

Stjórnhættir OR eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum. Um meginstarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur gilda [lög nr. 136/2013](#). Á árinu 2014 endurnýjuðu eigendur fyrirtækisins sameignarsamning um starfsemina. Þá var einnig endurskoðuð eigendastefna. Í þeim er kveðið á um stjórnhætti. Við gerð þessara skjala, samþykktu fyrir dótturfélög OR og starfsreglur OR telur að stjórnarhættir fyrirtækisins uppfylli leiðbeiningarnar.

Eignarhald á OR

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur er skipuð sex mönnum. Fimm, þar á meðal formaður og varaformaður, eru kjörnir af borgarstjórn Reykjavíkur og einn af bærarstjórn Akraness. Sveitarstjórn Borgarbyggðar tilnefnir áheyrnarfulltrúa í stjórn. Formaður stjórnar má ekki taka að sér önnur störf fyrir OR.

Stjórn ræður forstjóra fyrirtækisins, semur starfslýsingu hans og gengur frá starfslokum. Forstjóri annast allan daglegan rekstur fyrirtækisins og fer með eignarhluti í dótturfélögum OR. Forstjóri OR má ekki vera í stjórn OR og stjórnarmenn í OR mega ekki sitja í stjórn dótturfélags. Forstjóri OR er formaður stjórnar tveggja af dótturfélögum OR, Orku náttúrunnar og Gagnaveitu Reykjavíkur.

Kveðið er á um verkaskiptingu forstjóra og stjórnar í starfsreglum stjórnar og starfslýsingu forstjóra.

G2 Gegnsæi í störfum stjórnar

Stjórn OR, frá vinstri: Rakei Oskarsdóttir, Ásleug María Fríðriksdóttir, Björn Bjarki Þorsteinsson áheyrnarfulltrúi, Brynhildur Davíðsdóttir formaður, Kjartan Magnússon, Sigríður Rut Juliusdóttir, Gylfi Magnússon varaformaður.

Stjórn OR leggur áherslu á gegnsæi í störfum sínum og fundargerðir stjórnarfunda auk fundargagna, sem ekki ríkir um trúnaður, eru öllum aðgengilegar á vef fyrirtækisins. Í fundargerðirnar eru meðal annars skráðar allar ákvarðanir stjórnar og stjórnarmenn hafa rétt á að bóka stuttlega um afstöðu sína til einstakra mála.

Vissir þú?

Hvortveggja formaður og varaformaður stjórnar OR starfa í háskólasamfélaginu. Brynhildur Davíðsdóttir er prófessor í umhverfis- og auðlindafræðum við HÍ og Gylfi Magnússon er dósent við viðskiptafræðideild sama skóla.

G3 Hvatakerfi í launum

Stjóður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Eigendastefna OR kveður á um að laun stjórnenda skuli standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila og skulu kjörin ekki vera leiðandi á vinnumarkaði. Árlega endurskoðar starfskjaranefnd stjórnar OR laun forstjóra með tilliti til markmiða og mælikvarða fyrirtækisins. Engin bein tenging er á milli launa forstjóra eða annarra stjórnenda og tiltekinn mælikvarði í rekstrinum, fjárhagslegra eða annarra. Í starfsmannaviðtölum, þar á meðal við stjórnendur hjá samstæðunni, er byggt á gildum samstæðunnar og frammistaða meðal annars metin út frá þeim og fleiri ófjárhagslegum þáttum. Gildin eru; framsýni, hagsýni og heiðarleiki.

Fjárhæð stjórnarlauna, launa forstjóra og annarra æðstu stjórnenda er tilgreind í ársreikningi OR.

G4 Vinnuréttur

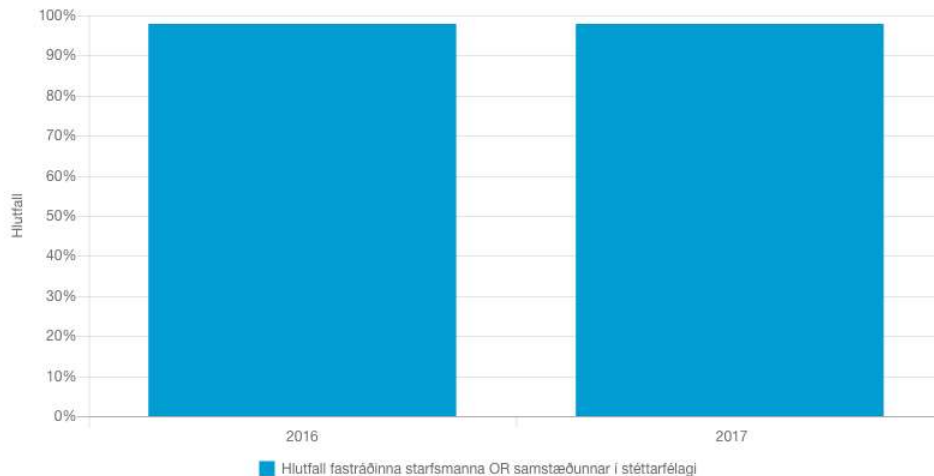
Stjóður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

OR á aðild að Samtökum atvinnulífsins í gegnum aðild sína að Samorku, samtökum orku- og veitufyrirtækja. OR semur við verkalyðsfélög í samvinnu við SA. OR á enn fremur í ýmsum öðrum samskiptum við stéttarfélög. Starfsfólki er frjálst að vera í því stéttarfélagi sem það kysir eftir því sem reglur vinnumarkaðarins mæla fyrir um eða að standa utan stéttarfélags.

Fyrirtækið gerir einstaklingsbundna ráðningarsamninga, byggð á kjarasamningum stéttarfélaga, við alla fastráðna starfsmenn. Í þeim er meðal annars kveðið á um laun. Verkkaup OR eru umfangsmikil af misstórum fyrirtækjum. OR hefur ekki tölur um umfang verktöku einstaklinga eða hversu stór hluti tekna viðkomandi er vegna vinnu fyrir samstæðuna.

Fjallað er um réttindi starfsfólks verktaka í kafla um samfélagsmál.

Aðild að stéttarfélagi

Vissir þú?

Starfsfólk OR-samstæðunnar er vitaskuld með starfsmannafélag, skammstafað STOR. Innan þess eru ýmis áhugafélög, þar á meðal sauma- og þrónaklúbburinn SPOR, samtök kylfinga sem heita SKOR og mótörhjóla klúbburinn MótOR.

G5 Birgjamat

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Það er skráð og opinber stefna OR að beita opnum útboðum við kaup á vörum, þjónustu og verkframkvæmdum og að hagstæðasta tilboði sé tekið. Að öðrum kosti skal beita lokuðum útboðum, verðfyrirspurnum meðal sem flestra, beinum samningum eða beinum innkaupum. Hversu hagstæð tilboð eru er oft metið með tilliti til fleiri þátta en verðs. Þar á meðal eru öryggismál, umhverfismál og þá eru ákvæði í útboðsgögnum til að berjast gegn kennitöluflakki.

OR hefur innleitt keðjuábyrgð í verksamningum í því skyni að standa vörð um réttindi starfsfólks verktaka og undirverktaka þeirra. Verktakamat er byggt á frammistöðu þeirra í öryggismálum, umhverfismálum, gæðum verks og gagnaskilum. Ef frammistaða í verktakamati er óviðunandi er viðskiptum hætt, að minnsta kosti tímabundið.

Á árinu 2017 var tilboði í eitt verk hafnað í samræmi við aðgerðir OR gegn kennitöluflakki.

Innkaupayfirlit samstæðu OR 2017	Fjárhæð	Hlutfall
Útboð	7.547.374.320	37%
Viðskiptakjarasamningar	6.029.001.751	30%
Húsaleiga	340.303.431	2%
Opinberir aðilar o.fl.	312.352.195	2%
Viðskipti undir viðmiðunarfjárhæðum	2.019.741.259	10%
Viðskipti innan samstæðu	4.137.507.297	20%
Innkaup alls	20.386.280.253	100%

G6 Siðareglur

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Siðareglur OR byggja á heiðarleika, sem er eitt af gildum Orkuveitu Reykjavíkur. Siðareglurnar eru skráðar og opinberar og eiga að hjálpa starfsfólki að láta heiðarleika, virðingu og jafnrétti einkenna öll samskipti hvort sem er við viðskiptavini, samstarfsfólk, stjórn, verktaka eða aðra hagsmunaaðila. Þær eru ekki tæmandi og leysa okkur ekki undan undan þeirri ábyrgð að reiða okkur á eigin samvisku þegar siðferðileg álitamál ber upp.

Siðareglur voru fyrst settar af stjórnendum fyrir OR árið 2000 og voru yfirfarnar, endurskoðaðar og samþykktar af stjórn OR á árinu 2017. Þær eru hluti starfsreglna stjórnar. Þær eru kynntar nýjum starfsmönnum og eru öllu starfsfólki aðgengilegar. Telji starfsmaður brotið gegn reglunum eða stendur frammi fyrir siðferðilegu álitamáli getur hann leitað til yfirmanns eða samstarfsmanns sem hann treystir. Telji starfsmaður brot á reglunum bitna á sér, svo sem vegna eineltis eða áreitni, getur hann einnig leitað beint til ytri ráðgjafa og við tekur skráð ferli, þar sem gætt er nafnleyndar, sé þess óskað.

G7 Aðgerðir gegn spillingu og mútum

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Hjá OR er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður eða stjórnandi hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvis að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg. Vakni grunur um brot ber að tilkynna það næsta yfirmanni eða innri endurskoðanda fyrirtækisins sem ber að upplýsa um það en gæta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga, þar með talið að gæta leyndar um nafn tilkynnanda.

Stjórnendur OR, framkvæmdastjórar og forstöðumenn bera ábyrgð á innra eftirliti hver á sínu sviði. Gæðamál bera ábyrgð á að innri eftirlitskerfi OR séu virk. Gæðakerfi OR njóta óháðrar vottunar ytri aðila. OR fylgir stöðlum Samtaka innri endurskoðenda um framkvæmd innri endurskoðunar. Innan OR starfar regluvörður sem hefur eftirlit með upplýsingagjöf til kauphallar og Fjármálaeftirlits.

G8 Gegnsæi skatta og gjalda

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

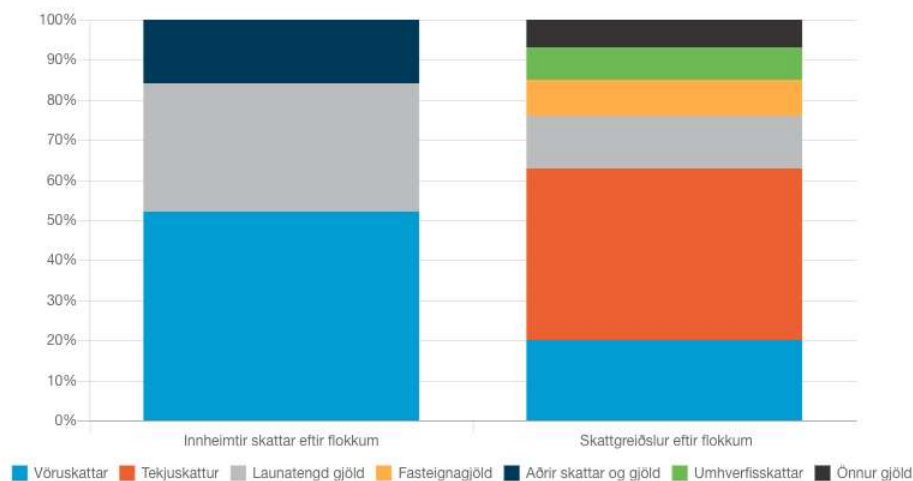
OR hefur eingöngu starfsemi á Íslandi og lýtur starfsemin því alfarið íslenskum skattalögum. Við lögboðna uppskiptingu OR, í ársbyrjun 2014, varð núverandi samstæðumynd til. Þrennt einkennir hana í skattalegu tilliti:

- Móðurfélagið er sameignarfyrtæki og greiðir hærri tekjuskatt en hlutafélög. Á móti eru arðgreiðslur til eigenda skattfrjálssar.
- Umfangsmestu dótturfélögin – Veitur og Orka náttúrunnar – eru hlutafélög sem eru samsköttuð í áhættuvarnaskyni.
- Rekstur vatns- og fráveitu er í sérstöku sameignarfyrtæki en þessi skylduverkefni sveitarfélaga bera ekki tekjuskatt.

KPMG hefur reiknað út skattaspor OR samstæðunnar. Skattaspor OR samanstendur bæði af sköttum sem eru gjaldfærðir í rekstri félagsins og þeim sköttum sem félagið innheimtir og stendur skil á. Á árinu 2017 nam skattaspor OR samtals 7.462 mkr. Auk þess var greiddur virðisaukaskattur sem nam 7.391 mkr.

Skýrsla KPMG um skattasporið er í viðhengi.

Skattaspor OR samstæðunnar

Fjöldamargir þættir ráða því hvort starfsemi OR og dótturfyrirtækjanna - Veitna, Orku náttúrunnar og Gagnaveitu Reykjavíkur - stenst tímans tönn, er sjálfbær. Í þessari samþættu skýrslu er gerð grein fyrir þeim þáttum sem OR telur mikilvægasta. Að skýrslunni útgefinni verður haft samráð við hagsmunaaðila að rekstrinum til að kalla eftir álit þeirra á því hvort áriðandi þættir séu útundan. OR lítur því þá á þessa skýrslu sem árlega sjálfbærnisráðgjöf fyrirtækisins. Á vefjum fyrirtækjanna er að finna ýmsar upplýsingar um umhverfismál, fjármál og starfsmannamál sem uppfærðar eru oftast en árlega.

G10 Aðferð við skýrslugerð

Við gerð sjálfbærniuppgjörs OR er stuðst meðal annars við leiðbeiningar sem Nasdaq á Íslandi og Norðurlöndunum gáfu út í mars 2017. Leiðbeiningar Nasdaq byggja á ráðleggingum sem settar voru fram árið 2015 af Sameinuðu þjóðunum, Samtökum um sjálfbærar kauphallir (Sustainable Stock Exchange Initiative) og vinnuhópi hjá Alþjóðasamtökum kauphalla (World Federation of Exchange). Einnig var bætt við tilvisunum í Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun, þar sem það á við, og tekið tillit til laga um breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum (einföldun og innleiðing ársreikningatilskipunar 2013/34/ESB), nr. 73/2016

Vissir þú

Orkuveita Reykjavíkur varð fyrst íslenskra fyrirtækja til að gefa út sérstaka árlega Umhverfisskýrslu. Það var árið 2000 að fyrsta umhverfisskýrsla OR kom út.

G11 Áreiðanleiki

Fyrirtækið Ábyrgar lausnir ehf. var fengið af stjórnendum OR til að veita leiðbeinandi ráðgjöf og aðstoð við innleiðingu og úttekt á sjálfbærniupplýsingum þessa uppgjörs til að auka gegnsæi og skapa traust um upplýsingagjöfina.

Ábyrgar lausnir ehf. sérhæfir sig í ráðgjöf og lausnum varðandi þá þætti er falla undir samfélagsábyrgð og sjálfbærni í rekstri skipulagsheilda. Slík aðstoð frá þriðja aðila tryggir bæði áreiðanleika og gæði skýrslunnar.

Umhverfisþættir skýrslunnar voru endurskoðaðir af VSÓ ráðgjöf og ytri fjárhagslegir endurskoðendur OR eru KPMG.

| Fjárhagur

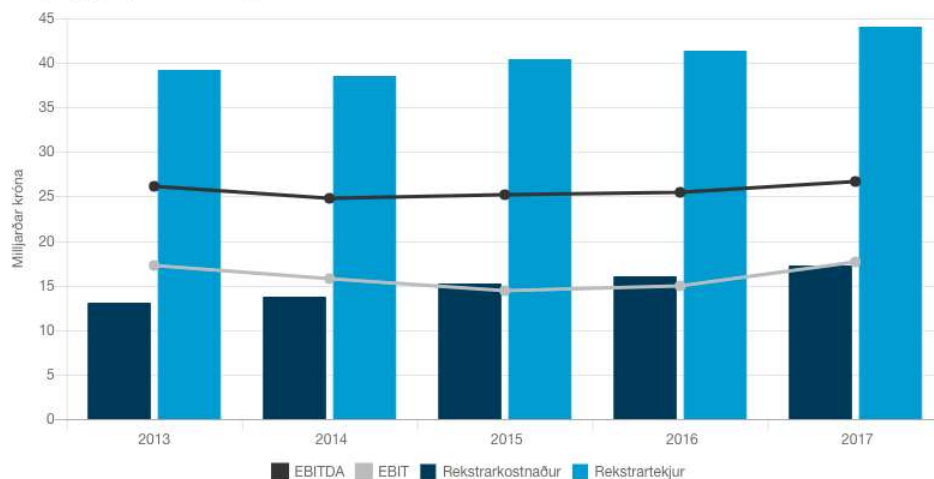
Árið 2017 var fyrsta rekstrarár OR samstæðunnar eftir tímabil Plansins. Með Planinu hafði á árunum 2011-2016 verið innleidd menning aðhalds í rekstri og aukinnar yfirlegu yfir hverri og einni fjárfestingu. Árangur Plansins var verulega umfram markmið og rekstrarniðurstaða ársins 2017 sýnir að menningarbreytingin er varanleg. Traust tók eru á rekstrargjöldum og því skila ýmis hagfelld ytri

Hagsýni er eitt gilda OR og snýr sérstaklega að fjárhag fyrirtækisins, sem nú er orðinn heilbrigður. Unnið er eftir fjárhagslegum markmiðum sem stuðla að því að OR og dótturfyrirtækin;

- búi við traustan fjárhag,
- séu rekin með viðunandi áhættu,
- bjóði sanngjarnt verð fyrir þjónustuna,
- geti greitt eigendum arð af eignum sínum.

Orkuveita Reykjavíkur, sem er að öllu leyti í eigu sveitarfélaga, lítur svo á að fjárhagslegur styrkur fyrirtækisins styðji við markmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbærar borgir og samfélög.

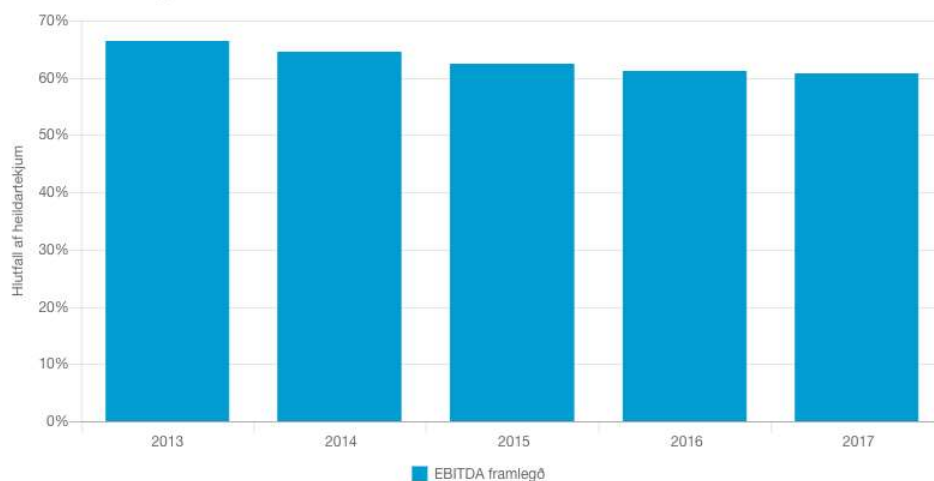
Tekjur, gjöld, EBITDA og EBIT

Mikill stöðugleiki einkennir helstu stærðir í rekstri OR síðustu ár. Aðhaldið í rekstri, sem einkenndi ár Plansins 2011-2016, er viðvarandi. Tekjuaukinn skýrist einkum af aukinni sölu en ýmsar gjaldskrár Veitna lækkuðu á árinu 2017. EBITDA stendur fyrir framlegð rekstursins án fjármagnsliða, afskrifta, skatta og endurmats. EBIT er rekstrarafkoman án fjármagnsliða og skattgreiðslna.

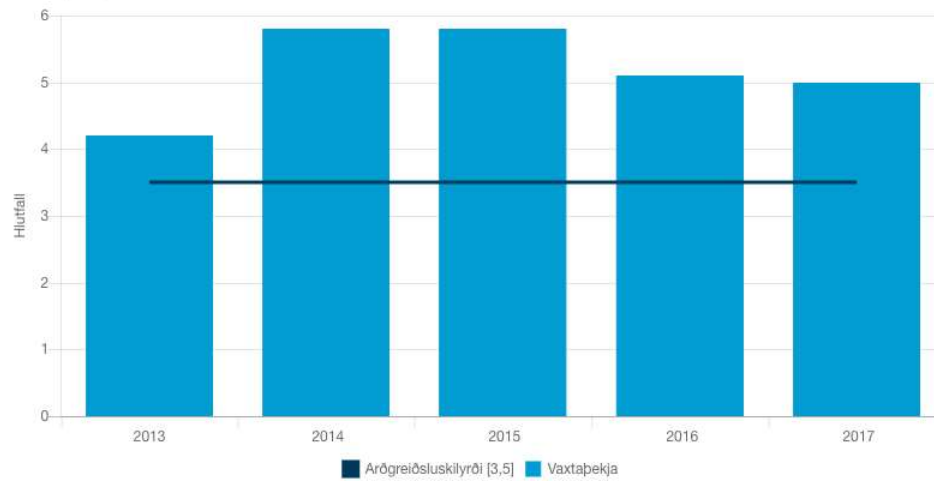
EBITDA framlegð

EBITDA framlegð

Framlegð reksturs OR samstæðunnar hefur verið stöðug og góð síðustu ár. Framlegðin þarf meðal annars að standa undir fjárfestingum fyrirtækjanna í samstæðu OR. Reksturinn krefst verulegra fjárfestinga til að halda við veitukerfum og virkjunum, sinna nýjum viðskiptavinum og mæta auknum kröfum sem til rekstursins eru gerðar. Hér er framlegðin sýnd sem hlutfall af heildartekjum.

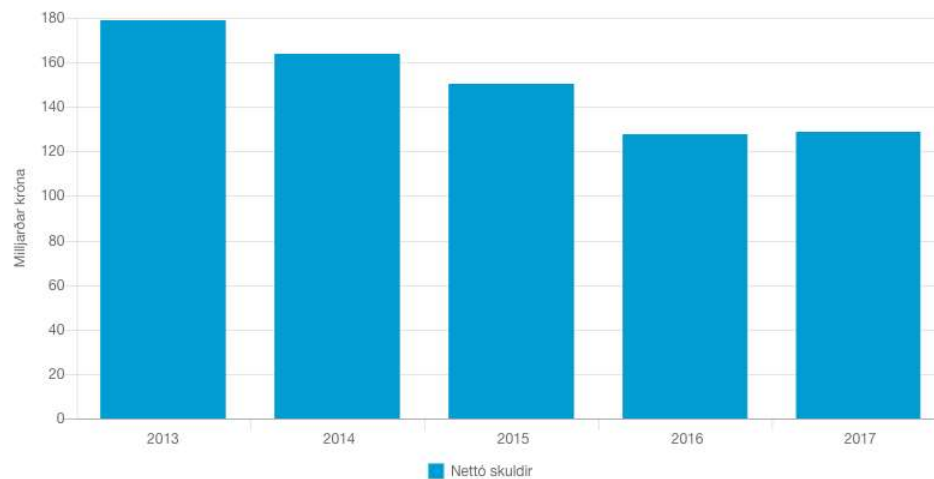
Vaxtaþekja

Þessi mælikvarði segir til um hversu fært fyrirtækið er um að standa undir vaxtakostnaði af lánum sem á því hvíla. Eigendur OR hafa sett það skilyrði fyrir arðgreiðslu til þeirra að handbært fé frá rekstrinum að viðbættum vaxtagjöldunum séu að minnsta kosti 3,5 sinnum hærri en vaxtagjöld. OR var undir því markmiði rétt eftir hrun en yfir því frá árinu 2010.

Nettó skuldir

Nettó skuldir

Með batnandi rekstri og afkomu síðustu ár hefur skuldabyrði OR minnkað mikið. Þyngstur var skuldabaggin í árslok 2009. Þá námu nettóskuldirnar 226,4 milljörðum króna og hafa því verið greiddar niður um meira en 100 milljarða króna til ársloka 2017. Nettóskuldir eru vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum.

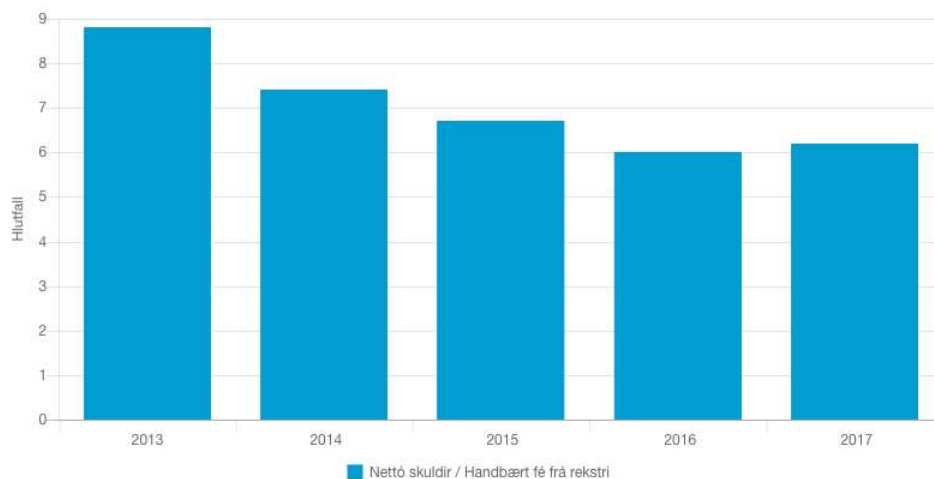
Nettó skuldir / Handbært fé frá rekstri

OR

11
LEIÐSÖG
S
A
B
C

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Nettó skuldir / Handbært fé frá rekstri

Mælikvarðinn sýnir hlutfallið milli nettó skulda og handbærs fjár í lok árs. Hann segir hversu mörg ár það tæki að greiða niður nettó skuldir með handbæru fé væri það einungis nýtt til þess.

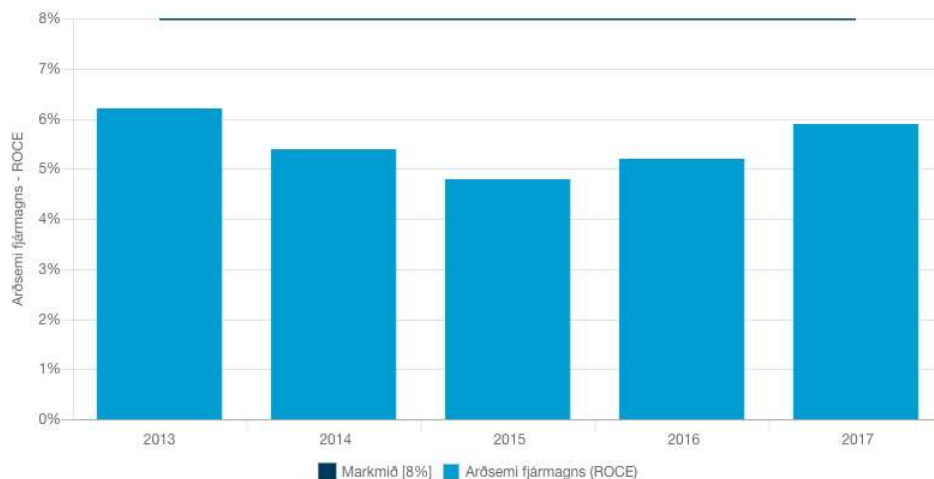
Arðsemi fjármagns

OR

11
LEIÐSÖG
S
A
B
C

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Arðsemi fjármagns (ROCE)

Í eigendastefnu OR er kveðið á um innleiðingu mælikvarða sem sýni arðsemi þess fjármagns sem eigendur hafa bundið í rekstrinum (Return On Capital Employed). Hún skal að lágmarki vera umfram fjármagnskostnað fyrirtækisins að viðbættu eðlilegu áhættuálagi. Stjórn OR hefur sett samstæðunni markmið í heild og unnið er að því að setja samsvarandi markmið hverjum rekstrarþætti.

Vissir þú?

Eigendur OR hafa sett rekstrinum skilyrði fyrir útgreiðslu arðs. Þau snúa meðal annars að lausafjárstöðu, eiginfjárlutfalli og veltufjárlutfalli.

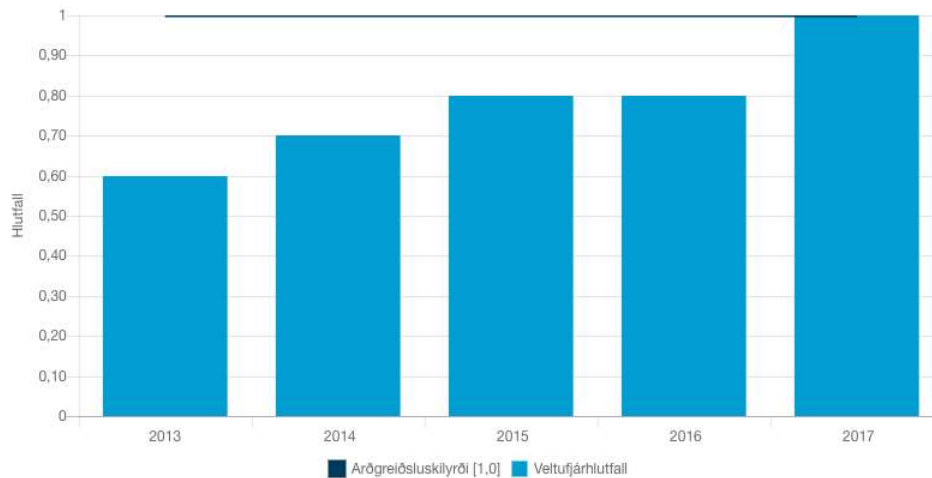
Veltufjárlutfall

OR

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Veltufjárlutfall

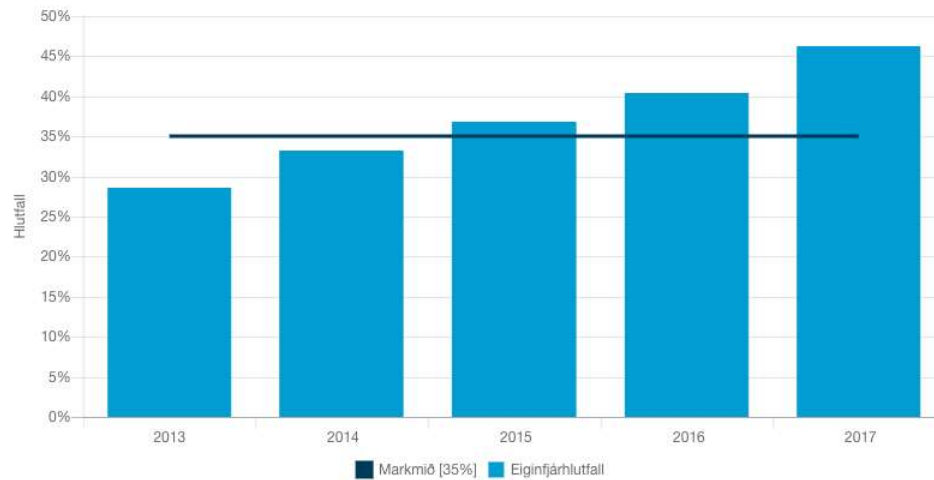
Árangur Plansins og aðrar aðgerðir til að styrkja sjóðstöðu fyrirtækisins hafa bætt veltufjárlutfallið og lausafjárstaðan er nú traust. Eitt skilyrðanna fyrir arðgreiðslum til eigenda er að veltufjárlutfallið sé ekki lægra en 1. Það þýðir að fyrirtækið á fé í sjóði sem dugar fyrir skuldbindingum næstu 12 mánaða.

Eiginfjárlutfall

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Eiginfjárlutfall

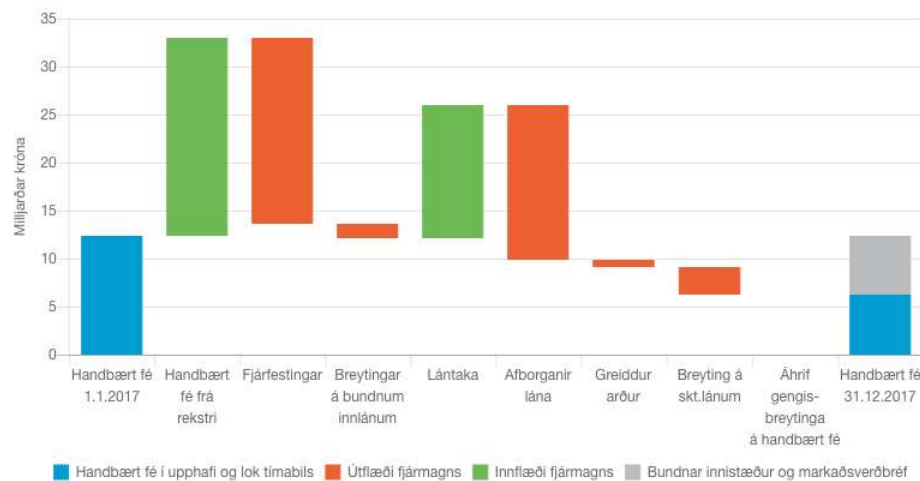
Eignfjárlutfall segir til um hversu miklar skuldir hvíla á fyrirtækinu í samanburði við eignir þess. Heildareignir OR voru metnar á 310,8 milljarða króna í lok árs 2017. Markmið eigenda og OR hefur verið að eignfjárlutfallið sé ekki lægra en 35% en 40% til lengri tíma.

Sjóðstaða

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Sjóðstaða

Í rekstrar- og efnahagsreikningi hvers fyrirtækis er fjöldi reiknaðra stærða sem eiga að skerpa myndina af rekstrinum á tilteknu tímabili og stöðu hans í lok þess. Sjóðstreymisýfirlitið gefur hinsvegar gleggri mynd af raunverulegu peningastreymi til fyrirtækisins og frá því og hvaða þættir hafa áhrif á handbært fé fyrirtækisins á tímabilinu. Lengst til vinstri sést handbært fé í byrjun árs 2017 og lengst til hægri í árslok, ásamt bundnum innistæðum og markaðsverðbréfum.

Lánshæfismat

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Lánshæfismat er mikilvægt þeim fyrirtækjum sem skipta við fjármálastofnanir og eru með skráð verðbréf á mörkuðum. Matið hefur þann tilgang að gefa lánveitendum hlutlæga mynd af stöðu og framtíðarhorfum fyrirtækisins. Lánshæfiseinkunn Orkuveitu Reykjavíkur og annarra íslenskra fyrirtækja getur aldrei orðið hærri en einkunn ríkissjóðs. Einkunnagjöf OR nýtur góðs af ábyrgðum eigenda á lánum. Í dag meta þrjú fyrirtæki lánshæfi Orkuveitu Reykjavíkur; alþjóðlegu fyrirtækin Moody's og Fitch Ratings og Reitun innanlands.

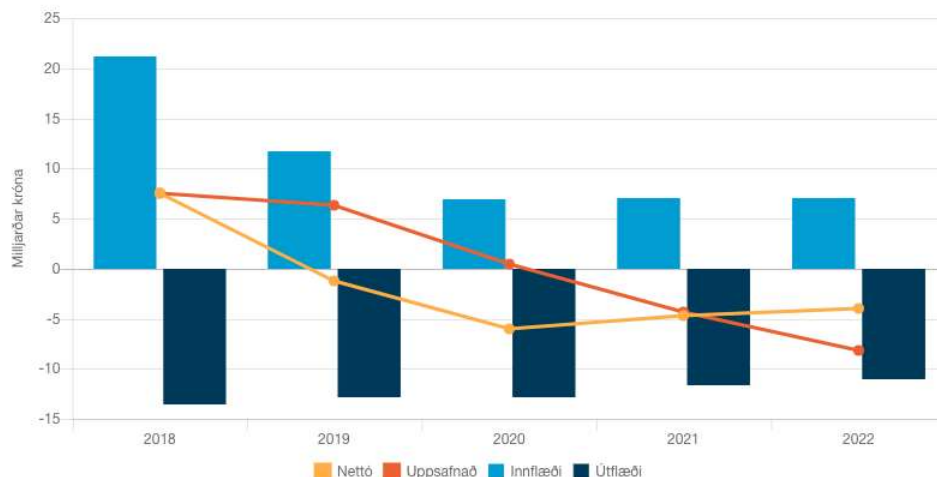
	Moody's	Fitch Ratings	Reitun
Langtímaeinkunn	Ba2	BB+	i.AA3
Horfur	Jákvæðar	Stöðugar	Jákvæðar
Útgáfudagur	Júní 2017	Mars 2018	Mai 2017

Gjaldeyrisáhætta

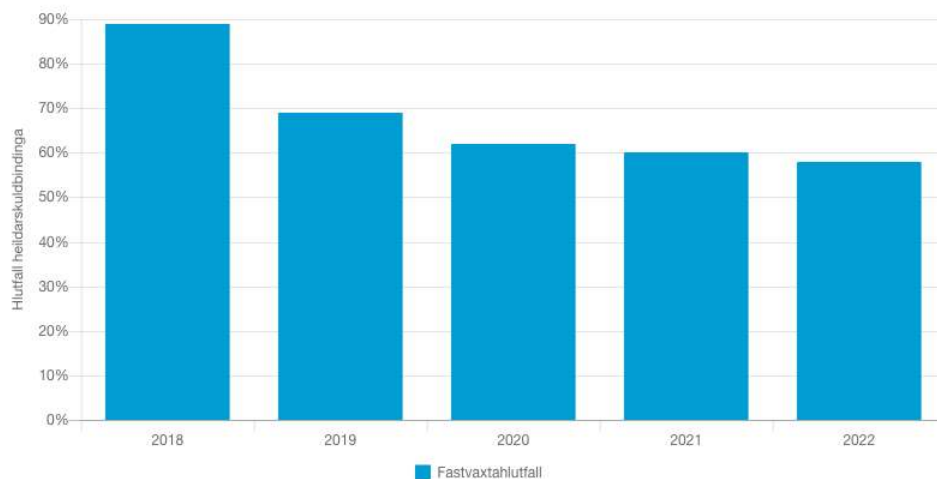
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

Áætlað gjaldeyrisflæði

Gjaldeyrisáhætta OR er einkum vegna erlendra lána og tekna Orku náttúrunnar af raforkusölu í bandaríkjadöllum. Áhættustefna OR felur í sér að mörk eru sett á hugsanlegt misvægi í rekstri og efnahag vegna þessa. Framvirkir samningar eru gerðir til að draga úr áhættu af óhagstæðri gengisþróun og myndin sýnir áætlað gjaldeyrisstreymi samstæðunnar næstu ár.

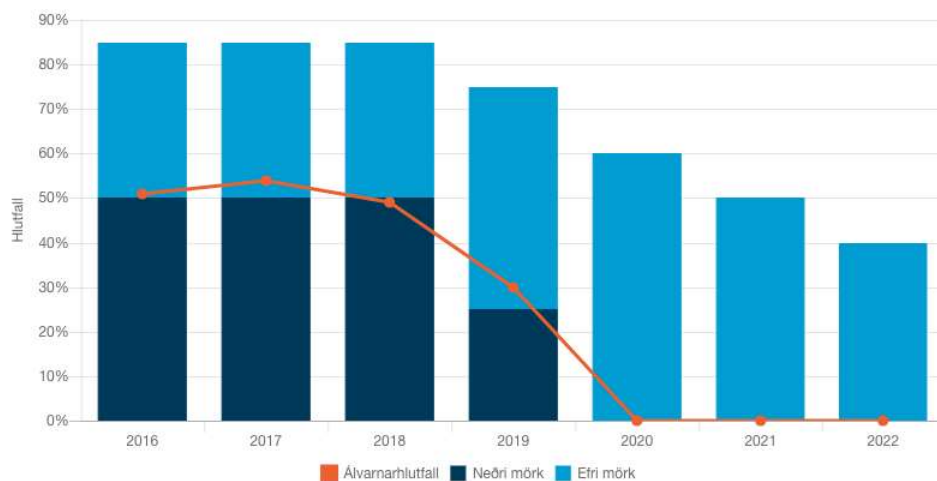
Vaxtaáhætta

Hækkun vaxta felur í sér áhættu fyrir rekstur og efnahag OR. Dreigið hefur verið úr áhættunni á undanförunum árum með því að festa vexti með framvirkum samningum. Súlurnar sýna hversu mikill hluti heildarskuldbindinga hvers árs ber fasta vexti. Áhætta OR af vaxtahækkunum er nú óveruleg.

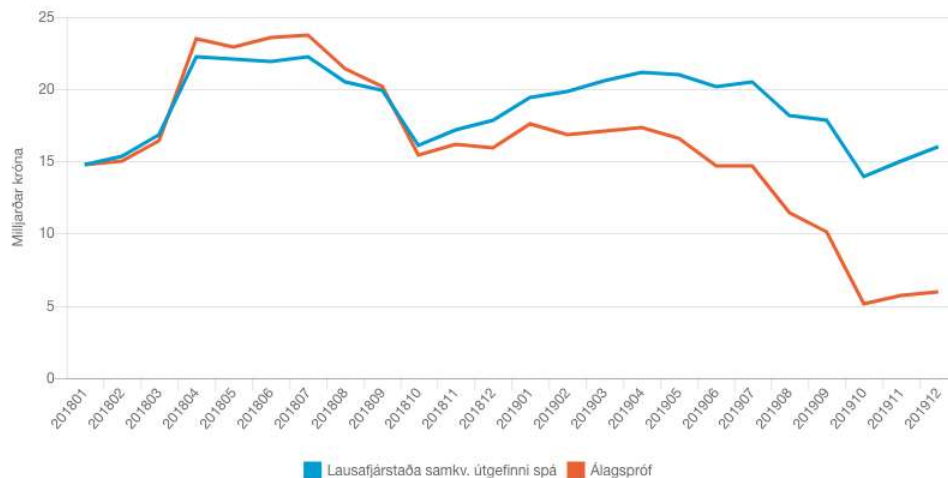
Álverðisáhætta

Álvarnarhlutfall

OR gerir áhættuvarnasamninga til þess að verja tekjur af orkusölu til stóriðju fyrir mikilli lækkun álverðs. Slíkir samningar eru gerðir nokkur misseri fram í tímann og myndin sýnir að hve miklu leyti slíkar tekjur hafa verið varðar. Stjórn OR ákvarðar efri og neðri mörk varnarhlutfalla.

Lausafjárstaða samkvæmt útgefni spá

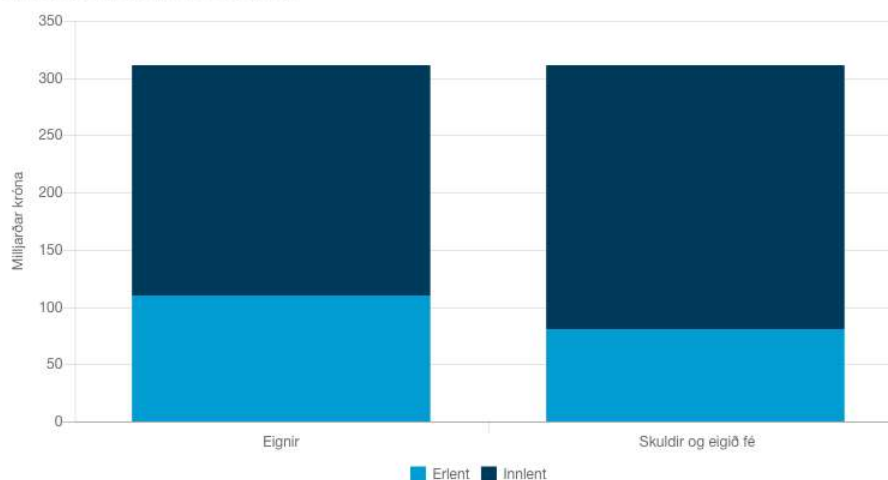

Forsendur álagspróf	Visitala	Álverð	Hækkun vaxta á lánum í erlendri mynt	
OR	Gengisvisitala	neysluverðs	(USD/tonn)	(%)
Upphafsgildi	162	447	2087	0%
Lokagildi	275	542	1300	3%
24 mánaða breyting	70%	30%	-38%	3%

OR gerir álagspróf á lausafjárstöðu samstæðunnar. Til grundvallar eru samþykkt fjárhagsspá og á hana er reynt með óhagstæðri þróun ytri þátta. Þeir eru meðal annars gengi gjaldmiðla, álverð, verðlag og vextir. Álagsprófið felur í sér verulega neikvæðar breytingar í þróun allar ytri þáttanna. Myndritið sýnir hversu vel lausafjárstaða OR myndi standast slíka áraun.

Gjaldeyrisjöfnuður í efnahag

Gjaldeyrisjöfnuður í efnahag

Erlendar eignir OR voru umfram erlendar skuldir í árslok 2017. Ástæðan er að starfrækslugjaldmiðill dótturfélagsins Orku náttúrunnar er bandaríkjadalir og eignir þess félags eru meiri en sem nemur öllum skuldum OR í erlendum gjaldeyri.

Starfsleyfi samstæðu OR

Hér er birt yfirlit yfir starfsleyfi og nýtingarleyfi samstæðu OR ásamt hvenær leyfi var veitt, gildistíma og leyfisveitanda.

Leyfi tilheyrir	Tegund leyfis	Staður	Leyfi veitt	Lok gildistíma	Leyfisveitandi
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun - Gígahnjúksnáma	19.2.2015	19.12.2017	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun - Náma í Sleggjubeinsdal	19.2.2015	19.12.2019	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Virkjunarleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun - leyfi vegna stækkunar	3.6.2011	3.6.2021	Orkustofnun
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Nesjavallavirkjun, stækkun 76 MW -> 90 MW-> 120 MW	15.6.2009	15.6.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Vatnsveita Nesjavallavirkjunar - Mini HACCP	14.2.2011	14.2.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Vatnsveita Hellisheiðarvirkjunar - Mini HACCP	14.11.2011	14.11.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Andakílsárveitur	10.5.2012	10.5.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Elliðaárstöð	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun	19.10.2016	19.10.2028	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Virkjunarleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun fyrir stækkun: Nýtingarleyfi á jarðhita fyrir varmaorkuver á Hellisheiði: Viðauki við leyfi til nýtingar á jarðhita fyrir varmaorkuver á Hellisheiði.		1.9.2048	lðnaðarráðherra
ON	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á jarðhita á Hellisheiði	2.11.2015	1.11.2055	Orkustofnun
ON	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á köldu grunnvatni í landi Nesjavalla, Grímsnes- og Grafningshreppi	10.1.2014	31.12.2079	Orkustofnun
Veitum	Leyfi til vinnu með asbest	Asbestvinnuleyfi - leyfi til viðgerða og viðhalds á aðveitulögn HAB	1.1.2013	31.12.2018	Vinnueftirlitið
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Rangæinga - Laugaland og Kaldárhold - endurútgefið 2014	23.4.2007	23.4.2019	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Rangæinga - Laugaland og Kaldárholt	23.4.2007	23.4.2019	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 12, við Rauðavatn (Vegbrekka 43, áður Suðurlandsvegur 200)	11.3.2014	26.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Rafstöð Hagasmára 1 (Smáralind) - varaafstöð og spennistöð	5.10.2009	4.10.2021	Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita - Hola að Fiskalóni	18.8.2006	5.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Hlíðaveitu Bláskógarbyggð	5.11.2009	5.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands

Leyfi tilheyrir	Tegund leyfis	Staður	Leyfi veitt	Lok gildistíma	Leyfisveitandi
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Þorlákshafnar, Bakka og Öndverðarnes	6.1.2014	5.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita - Austurveita, Ölfusi og Selfossi	15.9.2009	15.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Vatnsveita Hlíðarveita, Bláskógarbyggð	14.2.2011	14.2.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð, A20 Akranes	10.5.2012	10.5.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
Veitum	Starfsleyfi	Asbest meðhöndlun (röravinnslu) Borgarnesi	22.10.2012	22.10.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 07, á Hnoðraholti	31.10.2012	28.10.2024	Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Verkstæði OR á Akranesi	15.1.2013	15.1.2025	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 01, við Barónstíg 45	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 02, við Meistaravelli 10	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 03, við Borgartún	2.7.2013	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 05, við Elliðaár	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 08, Korpa	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 10, á Esjumelum	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Verkstæði Bæjarhálsi	11.3.2014	16.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Hveragerðis	2.7.2014	2.7.2026	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 09, að Reykjum	31.8.2017	31.8.2029	Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Reykir í Mosfellsbæ - Lághitasvæði	31.8.2017	31.8.2029	Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Reykjahlíð í Mosfellsbæ - Lághitasvæði	31.8.2017	31.8.2029	Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis
Veitum	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á jarðhita í landi Öndverðarness I í Grímsnes- og Grafningshreppi	15.2.2006	15.5.2033	Orkustofnun
Veitum	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á jarðhita í landi Munaðarness		30.12.2034	Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Veitum	Nýtingarleyfi	Kleppjárnareykir (grunnvatn) Borgarfirði	2.7.2010	2.7.2040	Orkustofnun
Veitum	Nýtingarleyfi	Steindórsstaðir í Reykholti	2.7.2010	2.7.2040	Orkustofnun
Veitum	Nýtingarleyfi	Vatnsendakrikar í Heiðmörk	12.8.2015	11.8.2045	Orkustofnun
VOF	Starfsleyfi	Olíubirgðageymar á Gvendarbrunnsvæði í Heiðmörk	1.12.2015	31.12.2018	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Hreinsitstöð fráveitu við Ánanaust og Klettagarða	6.11.2007	6.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Kleppjárnareykja	20.11.2007	20.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Reykhólts	20.11.2007	20.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands

Leyfi tilheyrir	Tegund leyfis	Staður	Leyfi veitt	Lok gildistíma	Leyfisveitandi
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitu á Kjalarnesi	11.3.2014	9.6.2021	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Bifröst	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Hvanneyri	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Reykholt	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Varmaland	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöðvar á Akranesi og Borgarnesi	16.2.2010	16.2.2022	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Hlíðarveita, Bláskógarbyggð - endurútgefið 2014	14.2.2011	14.2.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Rauðsgili í landi Steindórsstaða, Borgarbyggð	26.9.2012	1.10.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita OR, Akranes	7.1.2013	7.1.2025	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveitur í Grábrókarhrauni, á Seleyri og ofan Háumela	16.12.2014	16.12.2026	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Grundarfjarðar	23.9.2015	23.9.2027	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Fossamelum	5.1.2017	1.1.2029	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Stykkishólms	5.1.2017	1.1.2029	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Nýtingarleyfi	Grábrókarhraun : Grunnvatn	1.10.2004	30.9.2034	Iðnaðarráðuneytið
VOF	Starfsleyfi	Vatnsból í Vatnsendakrika - borhola VK-5	16.8.1996		Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita án vatnsbóla á Álftanesi	31.3.2005		Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita OR, Reykjavík	2.5.2000		Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur

Umhverfisuppgjör samstæðu OR 2015-2017

Í töflunni eru yfirlit yfir losun gróðurhúsalofttegunda (umfang 1, 2 og 3) frá samstæðu OR á tímabilinu 2015 til 2017 ásamt upplýsingum um orkunotkun, úrgang og aðrar helstu lykiltölur í rekstri.

LYKILTÖLUR	EINING	2015	2016	2017
Losun gróðurhúsalofttegunda				
Umfang 1 ¹	t CO ₂ ígildi	52.045	43.866	40.320
Umfang 2 (með upprunaábyrgðum raforku) ^{2,3,7}	-	18.794	0	0
Umfang 2 (án upprunaábyrgða raforku)	-	3.310	2.896	2.766
Umfang 3 ⁴	-	646	837	992
KOLEFNISSPOR	t CO₂ígildi	71.485	47.599	44.079
Binding gróðurhúsalofttegunda með landbótum	t CO ₂ ígildi	-4.768	-4.815	-4.874
Kolefnisspor að frádreginni bindingu m. landbótum	t CO ₂ ígildi	66.717	42.784	39.205
Kolefnisvísar				
Kolefnisvísir veltu	tCO ₂ ígild/ma.kr.	1.774	1.150	1.002
Kolefnisvísir húsnaðs	tCO ₂ ígildi/pús.m ³	92	61	57
Kolefnisvísir á framleidda einingu rafmagns og dreifingu í byggð	g CO ₂ ígildi/kWh	10,4	8,9	8,1
Kolefnisvísir á heitu vatni í byggð	g CO ₂ ígildi/kWh	3,7	3,1	2,8
Hreinleiki raforkukerfisins á landsvísu (stuðlar OS) ⁵	g CO ₂ ígildi/kWh	157,73	460,27	460,27
Orkunotkun eigin starfsemi				
Heildarorkunotkun	kWst	355.718.949	356.365.291	387.841.246
Þar af notkunar jarðefnaeldsneytis	kWst	2.594.769	2.703.691	2.633.346
Þar af raforkunotkun	kWst	310.743.000	319.432.000	332.416.800
Þar af heitt vatn til húshitunar	kWst	42.381.180	34.229.600	52.791.100
Hlutfall endurnýjanlegrar orku	%	99	99	99
Upprunaábyrgðir tengdar eigin framleiðslu	kWst	119.152.610	0	0
Þar af ON (allt afskráð)	-	0	0	0
OR vatns og fráveita	-	18.598.000	0	0
Þar af Veitur	-	56.928.000	0	0
Þar af Gagnaveita Reykjavíkur	-	835.000	0	0
Þar af fyrir töpum í flutningskerfi	-	42.791.610	0	0
Heitt og kalt vatn				
Heildarnotkun á heitu og köldu vatni	m ³	38.853.421	36.650.707	40.940.908
Þar af kalt vatn	-	38.116.357	36.059.524	40.569.453
Þar af heitt vatn	-	737.064	591.183	371.455
Úrgangur				
Heildarmagn úrgangs	kg	1.028.761	1.415.386	1.777.413
Þar af úrgangur til urðunar	kg	815.240	1.141.450	1.472.340
Þar af úrgangur til endurvinnslu	kg	204.370	261.990	280.639
Hlutfall endurunns úrgangs	%	20	18	16
Hlutfall spilliefna til förgunar	%	1	1	1
Hlutfall urðaðs úrgangs	%	79	81	83
Pappírsnotkun á skrifstofu				
Heildarnotkun á pappír (skrifstofa)	blaðsíður	588.213	631.379	457.203
Þar af litaprentun	-	-	-	268.750
Þar af svarthvít prentun	-	-	-	188.453
Þar af tvíhliða prentun	-	-	-	-
Heildarnotkun á pappír v. reikninga	blaðsíður	998.248	717.698	614.885
Umslög v. reikninga	umslög	512.439	362.754	305.536
Fleiri upplýsingar úr rekstri				
Kolefnisskattur greiddur af eldsneyti	kr.	1.202.332	1.300.643	1.841.388
Heildarvelta	milljarðar kr.	40,3	41,4	44,0
Fastráðið starfsfólk í árslok	fjöldi	458	495	509

LYKILTÖLUR	EINING	2015	2016	2017
Heildarstærð húsnæðis	þúsund m ³	780	780	780
Þar af svæði með LED	%	-	12	23
Heildarframleiðsla á vatni	m ³	113.913.000	112.151.000	113.662.000
Þar af kalt vatn	-	26.914.000	27.803.000	27.129.000
Þar af heitt vatn úr háhitasvæðum	-	38.042.000	35.893.000	37.293.000
Þar af heitt vatn úr lághitasvæðum	-	48.957.000	48.455.000	49.240.000
Heildarframleiðsla á orku	kWst	8.251.692.500	8.294.859.200	8.492.034.000
Þar af framleiðsla á raforku	-	3.249.250.000	3.411.110.000	3.473.120.000
Þar af heitt vatn úr háhitasvæðum	-	2.187.415.000	2.078.204.700	2.162.994.000
Þar af heitt vatn úr lághitasvæðum	-	2.815.027.500	2.805.544.500	2.855.920.000
Upprunaábyrgðir raforku ^{5,7}	kWst	2.984.168.000	2.468.524.000	2.457.897.000
Þar af útgefnar upprunaábyrgðir	-	3.004.820.000	3.152.754.000	3.142.127.000
Þar af afskráðar upprunaábyrgðir (i) ⁶	-	-20.652.000	-141.962.000	-141.962.000
Þar af afskráðar upprunaábyrgðir (ii) ⁶	-	0	-542.268.000	-542.268.000
Eigin bifreiðar og leigðar bifreiðar	Fjöldi	169	177	192
Þar af rafmagnsbílar	-	12	21	23
Þar af tengiltvinnbílar	-	2	2	4
Þar af tvinnbílar	-	19	19	13
Þar af metanbílar	-	17	19	25
SUNDURLIÐUN UPPGJÖRS				
Umfang 1				
Heildarlosun í umfangi 1	t CO ₂ ígildi	52.045	43.866	40.320
Losun vegna grunnframleiðslu	t CO ₂ ígildi	51.556	43.360	39.834
Losun vegna eldsneytisnotkunar	t CO ₂ ígildi	489	506	486
Eldsneytisnotkun bifreiða:	lítrar	212.686	221.614	215.848
Þar af metan	m ³	8.968	12.282	18.934
Þar af bensín	lítrar	26.635	22.686	16.192
Þar af díselolía	lítrar	177.083	186.646	180.720
Umfang 2				
Losun í umfangi 2 vegna uppruna raforku	t CO ₂ ígildi	18.794	0	0
Umfang 3				
Heildarlosun í umfangi 3	t CO ₂ ígildi	646	837	992
Þar af vegna úrgangs	-	473	666	818
Þar af vegna vinnuferða (flug)	-	70	64	69
Þar af vegna ferða starfsfólks í og úr vinnu ⁸	-	103	107	105
Mótvægisáðgerðir⁹				
Binding koltvíoxíðs með landbótum	t CO ₂ ígildi	-4.768	-4.815	-4.874
Þar af landgræðsla	-	-1.202	-1.249	-1.268
Þar af skógrækt	-	-3.626	-3.626	-3.626
Þar af endurheimt votlendis	-	60	60	20

¹ Umfang 1, eða bein losun frá kjarnastarfsemi samstæðu OR er frá jarðvarmavirkjunum Orku náttúrunnar vegna vinnslu á rafmagni og heitu vatni, nýtingu jarðvarma á lághitasvæðum Veitna til húshitunar, lagnakerfi Veitna og frá bílaflota og húsnæði samstæðunnar OR.

² Umfang 2, óbein losun vegna rafmagns og hita fyrir kjarnastarfsemi samstæðu OR.

³ Afskráð var fyrir upprunaábyrgðum allrar starfsemi samstæðu OR 2016 og 2017 en ekki fyrir starfsemi Veitna, OR og GR 2015.

⁴ Umfang 3, óbein losun frá úrgangi vegna kjarnastarfsemi samstæðu OR, ferða starfsfólks í og úr vinnu og flugferða starfsfólks.

⁵ Uppruni raforku á Íslandi á vef Orkustofnunar: <https://orkustofnun.is/yfirflokkur/raforkunotandinn/uppruni-raforku/>.

⁶ Uppruni raforku á Íslandi fyrir 2017 verður gefinn út fyrrihluta árs 2018 og er sama tala því notuð 2016 og 2017.

⁷ European Energy Certificate System – Guarantee of Origin.

⁸ Miðað við 223 vinnudaga á ári og að einkabílar starfsmanna losi á við meðalbil, eða um 128 g CO₂/km.

⁹ Landgræðsla: Miðað við að 2,75 tonn CO₂ ígildi bindist á hektara á ári. Skógrækt: Miðað við að 4,4 tonn CO₂ ígildi bindist á hektara á árið og 2000 tré á hektara. Endurheimt votlendis: Miðað við að í kjölfar endurheimar votlendis dragi úr losun um 20 tonn CO₂ ígildi á hektara á ári.

Losun gróðurhúsalofttegunda samstæðu OR 2015-2017

Þær gróðurhúsalofttegundir sem gerð er grein fyrir eru koltvísýringur (CO₂), metan (CH₄), brennisteinshexaflúoríð (SF₆), tetraflúoretan (HFC-134a) og tvíköfnunarefnisoxíð (N₂O). Losun gróðurhúsalofttegunda frá virkjunum Orku náttúrunnar á Nesjavöllum og Hellisheiði miðast við rekstur virkjananna og tilrauna og viðhaldsboranir á virkjanasvæðunum. Losun Veitna vegna aðveitu og dreifikerfis miðast við rekstur fastra og færanlegra varaafsstöðva Losun koltvíoxíðs dróst saman á Hellisheiði og á Nesjavöllum árið 2017 miðað við árið 2015. Losun metans dróst saman á Nesjavöllum og Hellisheiði. Losun gróðurhúsalofttegunda frá bílaflota var lægri árið 2017 en undanfarin ár. Brennisteinshexaflúoríð (SF₆) er notað sem einangrunargas í háspennubúnaði virkjana og aðveitu- og dreifistöðva samstæðu OR. SF₆ er einnig notað við TFT aflmælingar á háhitaholum.

LOFTTEGUND	UPPRUNI	EINING	2015	2016	2017
Koltvíoxíð (CO ₂)	Nesjavellir	tonn	14.726	14.655	14.020
	Hellisheiði og Hverahlíð	tonn	33.077	26.102	23.555
	Lághtasvæði	tonn	0	0	0
	Aðveitu- og dreifikerfi	tonn	5	2	3
	Bílafloti, eigin bílar og leigðir bílar (CO ₂ ígildi)	tonn	582	551	526
	Flugferðir starfsmanna (CO ₂ ígildi)	tonn	70	64	69
	Skrifstofuúrgangur til urðunar (CO ₂ ígildi)	tonn	14	11	18
	Úrgangur frá verkstað til urðunar (CO ₂ ígildi)	tonn	799	651	818
	Lífrænn úrgangur til moltugerðar (CO ₂ ígildi)	tonn	5	4	5
	Samtals CO₂	tonn	49.278	42.040	39.015
Metan (CH ₄)	Nesjavellir	kg	54.000	44.000	31.000
	Hellisheiði og Hverahlíð	kg	80.000	48.000	49.000
	Samtals CH₄	kg	134.000	92.000	80.000
Tvíköfnunarefnisoxíð (N ₂ O)	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	0	0	0
	Samtals N₂O	kg	0	0	0
Tetraflúoretan (HFC-134a)	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	15	15	15
	Samtals HFC-134a	kg	15	15	15
Brennisteinshexaflúoríð (SF ₆)*	Nesjavellir	kg			
	Hellisheiði	kg		0,26	
	Aflmælingar í Henglinum (TFT)	kg	0,04	0,08	0,08
	Aðveitu- og dreifikerfi	kg			
	Samtals SF₆	kg	0,04	0,34	0,08

* Heildarmagn SF₆ í rafbúnaði Veitna er um 5,7 tonn og í birgðum um 1 tonn. Þróun OR hefur sem samsvarar um 1,2 kg af SF₆ í birgðum.

Upplýsingar um upphitunarstuðla gróðurhúsa lofttegunda, sjá: : http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg1/WG1AR5_Chapter08_FINAL.pdf og í viðauka

Upphitunarstuðlar og stuðlar sem nýttir eru við útreikning á losun koltvíoxíðs og bindingu þess

Upphitunarstuðlar nokkurra gróðurhúsalofttegunda sem gefnir eru út og samþykktir af loftslagsnefnd Sameinuðu þjóðanna, IPCC ásamt stuðlum sem nýttir eru við útreikning á losun koltvíoxíðs og bindingu þess.

100-ÁRA UPPHITUNARSTUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á CO ₂ -JAFNGILDUM GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA		
GRÓÐURHÚSALOFTTEGUND	STUÐULL	HEIMILD
Koltvísýringur (CO ₂)	1	IPCC, 2013: Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change
Metan (CH ₄)	28	
Tvíköfnunarefnisoxíð (N ₂ O)	265	
Tetraflúoretan (HFC-134a)	1.300	
Brennisteinshexaflúoríð (SF ₆)	23.500	

STUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á KOLEFNISLOSUN OG -BINDINGU				
TEGUND LOSUNAR/BINDINGAR	ORKUGJAFI/AÐFERÐ BINDINGAR	EININGAR	STUÐULL	HVAÐAN/HEIMILD
Samgöngur/Varaafli	Bensín	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,31	orkusetur.is; kolvidur.is
	Dísel	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,68	orkusetur.is; kolvidur.is
	Flugsamgöngur	Sjá reiknivél**	Breytilegur*	International Civil Aviation Organization (ICAO)**
Úrgangur	Losun vegna urðaðs úrgangs	kg CO ₂ /kg úrgangs	0,58	Vistferilsgreiningar (LCA) forrit Eflu
	Losun vegna jarðgerðar úr lífrænum úrgangi	kg CO ₂ /kg úrgangs	0,1894	National Inventory Report 2016
Kolefnis-binding	Skógrækt	tonn CO ₂ /hektara***	4,40	Snorrason A, et al 2002. Carbon sequestration in forest plantations in Iceland. Icelandic Agricultural Sciences, 15, 81–93.
	Landgræðsla	tonn CO ₂ /hektara	2,75	National Inventory Report 2008
Dregur úr losun	Endurheimt votlendis	tonn CO ₂ /hektara	20	Gudmundsson, J., & Oskarsson, H. 2014. Carbon dioxide emission from drained organic soils in West-Iceland. Soil carbon sequestration for climate food security and ecosystem services pp. 155-159.

* Stuðull breytilegur eftir gerð eldsneytis, lengd ferðar, tegund flugvélar, þyngd farms og fleira.

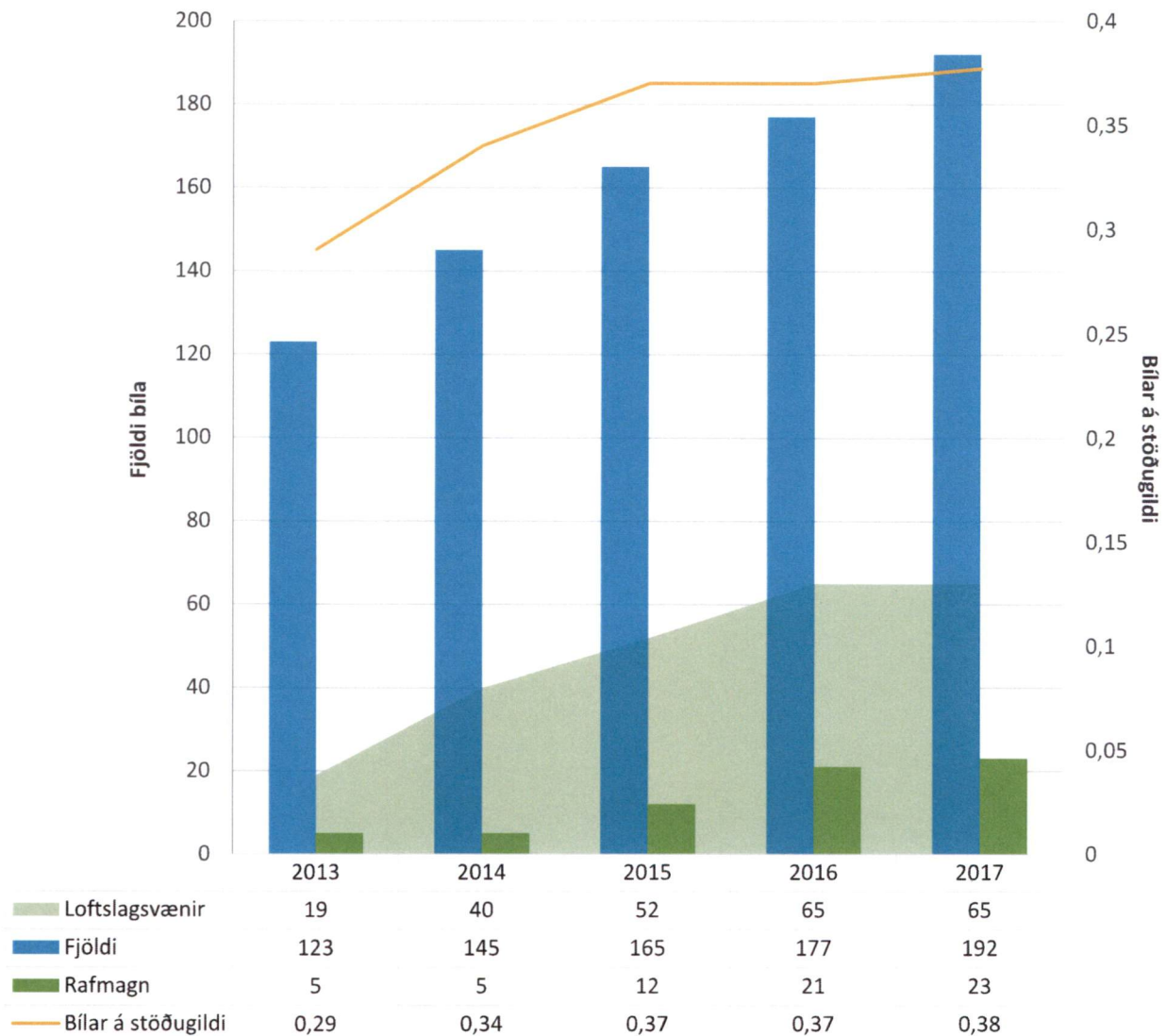
**Reiknivél fyrir flug: <http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Pages/default.aspx>

Um forsendur reiknivélar: http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Documents/Methodology_ICAO_Carbon_Calculator_v9_2016.pdf

*** Miðað við 2000 tré á hektara

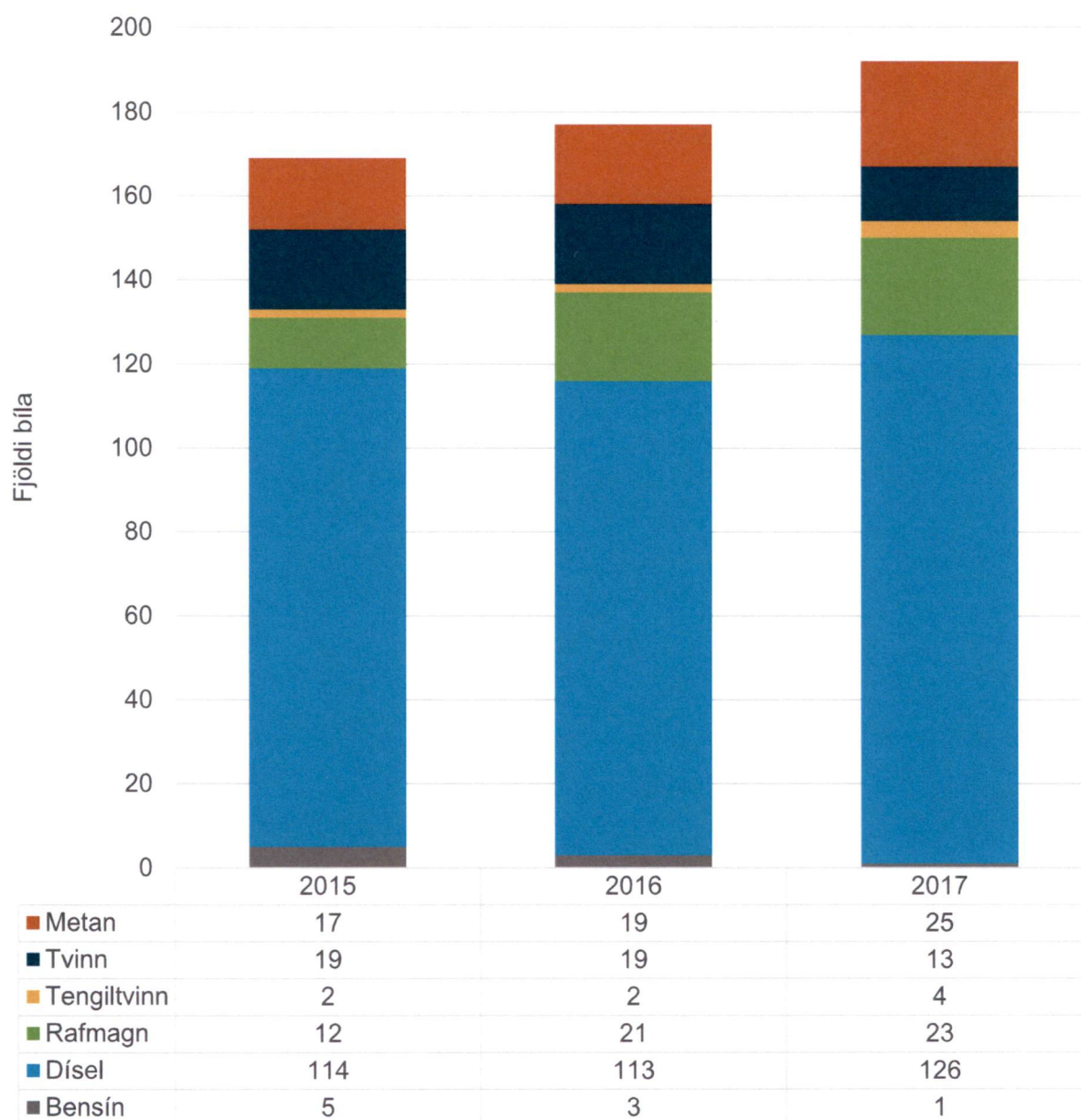
Fjöldi bifreiða samstæðu OR miðað við orkugjafa og útblástursgildi í lok hvers árs 2013-2017

Fjöldi eigin bíla fyrirtækisins og þeirra bíla sem eru leigðir miðað við orkugjafa og stöðugildi.

Fjöldi bifreiða samstæðu OR miðað við orkugjafa 2015-2017

Fjöldi eigin bíla fyrirtækisins og þeirra bíla sem eru leigðir miðað við orkugjafa.

Starfsleyfi samstæðu OR

Hér er birt yfirlit yfir starfsleyfi og nýtingarleyfi samstæðu OR ásamt hvenær leyfi var veitt, gildistíma og leyfisveitanda.

Leyfi tilheyrir	Tegund leyfis	Staður	Leyfi veitt	Lok gildistíma	Leyfisveitandi
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun - Gígahnjúksnáma	19.2.2015	19.12.2017	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun - Náma í Sleggjubeinsdal	19.2.2015	19.12.2019	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Virkjunarleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun - leyfi vegna stækkunar	3.6.2011	3.6.2021	Orkustofnun
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Nesjavallavirkjun, stækkun 76 MW -> 90 MW-> 120 MW	15.6.2009	15.6.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Vatnsveita Nesjavallavirkjunar - Mini HACCP	14.2.2011	14.2.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Vatnsveita Hellisheiðarvirkjunar - Mini HACCP	14.11.2011	14.11.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Andakílsárveikun	10.5.2012	10.5.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Elliðaárstöð	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
ON	Starfsleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun	19.10.2016	19.10.2028	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
ON	Virkjunarleyfi	Virkjun - Hellisheiðarvirkjun fyrir stækkun: Nýtingarleyfi á jarðhita fyrir varmaorkuver á Hellisheiði: Viðauki við leyfi til nýtingar á jarðhita fyrir varmaorkuver á Hellisheiði.		1.9.2048	lðnaðarráðherra
ON	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á jarðhita á Hellisheiði	2.11.2015	1.11.2055	Orkustofnun
ON	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á köldu grunnvatni í landi Nesjavalla, Grímsnes- og Grafningshreppi	10.1.2014	31.12.2079	Orkustofnun
Veitum	Leyfi til vinnu með asbest	Asbestvinnuleyfi - leyfi til viðgerða og viðhalds á aðveitulögn HAB	1.1.2013	31.12.2018	Vinnueftirlitið
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Rangæinga - Laugaland og Kaldárhold - endurútgefið 2014	23.4.2007	23.4.2019	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Rangæinga - Laugaland og Kaldárholt	23.4.2007	23.4.2019	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 12, við Rauðavatn (Vegbrekka 43, áður Suðurlandsvegur 200)	11.3.2014	26.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Rafstöð Hagasmára 1 (Smáralind) - varaafstöð og spennistöð	5.10.2009	4.10.2021	Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita - Hola að Fiskalóni	18.8.2006	5.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Hlíðaveitu Bláskógarbyggð	5.11.2009	5.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands

Leyfi tilheyrir	Tegund leyfis	Staður	Leyfi veitt	Lok gildistíma	Leyfisveitandi
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Þorlákshafnar, Bakka og Öndverðarnes	6.1.2014	5.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita - Austurveita, Ölfusi og Selfossi	15.9.2009	15.11.2021	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Vatnsveita Hlíðarveita, Bláskógarbyggð	14.2.2011	14.2.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð, A20 Akranes	10.5.2012	10.5.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
Veitum	Starfsleyfi	Asbest meðhöndlun (röravinnslu) Borgarnesi	22.10.2012	22.10.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 07, á Hnoðraholti	31.10.2012	28.10.2024	Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Verkstæði OR á Akranesi	15.1.2013	15.1.2025	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 01, við Barónstíg 45	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 02, við Meistaravelli 10	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 03, við Borgartún	2.7.2013	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 05, við Elliðaár	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 08, Korpa	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 10, á Esjumelum	11.3.2014	2.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Verkstæði Bæjarhálsi	11.3.2014	16.7.2025	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
Veitum	Starfsleyfi	Hitaveita Hveragerðis	2.7.2014	2.7.2026	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
Veitum	Starfsleyfi	Aðveitustöð 09, að Reykjum	31.8.2017	31.8.2029	Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Reykir í Mosfellsbæ - Lág hitasvæði	31.8.2017	31.8.2029	Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis
Veitum	Starfsleyfi	Reykjahlíð í Mosfellsbæ - Lág hitasvæði	31.8.2017	31.8.2029	Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis
Veitum	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á jarðhita í landi Öndverðarness I í Grímsnes- og Grafningshreppi	15.2.2006	15.5.2033	Orkustofnun
Veitum	Nýtingarleyfi	Nýtingarleyfi á jarðhita í landi Munaðarness		30.12.2034	Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Veitum	Nýtingarleyfi	Kleppjárnsreykir (grunnvatn) Borgarfirði	2.7.2010	2.7.2040	Orkustofnun
Veitum	Nýtingarleyfi	Steindórsstaðir í Reykholti	2.7.2010	2.7.2040	Orkustofnun
Veitum	Nýtingarleyfi	Vatnsendakrikar í Heiðmörk	12.8.2015	11.8.2045	Orkustofnun
VOF	Starfsleyfi	Olíubirgðageymar á Gvendarbrunnsvæði í Heiðmörk	1.12.2015	31.12.2018	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitu við Ánanaust og Klettagarða	6.11.2007	6.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Kleppjárnsreykja	20.11.2007	20.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Reykhólts	20.11.2007	20.11.2019	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands

Leyfi tilheyrir	Tegund leyfis	Staður	Leyfi veitt	Lok gildistíma	Leyfisveitandi
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitu á Kjalarnesi	11.3.2014	9.6.2021	Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Bifröst	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Hvanneyri	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Reykholt	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöð fráveitukerfis fyrir Varmaland	10.8.2009	10.8.2021	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Hreinsistöðvar á Akranesi og Borgarnesi	16.2.2010	16.2.2022	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Hlíðarveita, Bláskógarbyggð - endurútgefið 2014	14.2.2011	14.2.2023	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Rauðsgili í landi Steindórsstaða, Borgarbyggð	26.9.2012	1.10.2024	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita OR, Akranes	7.1.2013	7.1.2025	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveitur í Grábrókarhrauni, á Seleyri og ofan Háumela	16.12.2014	16.12.2026	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Grundarfjarðar	23.9.2015	23.9.2027	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Fossamelum	5.1.2017	1.1.2029	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita Stykkishólms	5.1.2017	1.1.2029	Heilbrigðiseftirlit Vesturlands
VOF	Nýtingarleyfi	Grábrókarhraun : Grunnvatn	1.10.2004	30.9.2034	Iðnaðarráðuneytið
VOF	Starfsleyfi	Vatnsból í Vatnsendakrika - borhola VK-5	16.8.1996		Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita án vatnsbóla á Álftanesi	31.3.2005		Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis
VOF	Starfsleyfi	Vatnsveita OR, Reykjavík	2.5.2000		Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur

Umhverfisuppgjör samstæðu OR 2015-2017

Í töflunni eru yfirlit yfir losun gróðurhúsalofttegunda (umfang 1, 2 og 3) frá samstæðu OR á tímabilinu 2015 til 2017 ásamt upplýsingum um orkunotkun, úrgang og aðrar helstu lykiltölur í rekstri.

LYKILTÖLUR	EINING	2015	2016	2017
Losun gróðurhúsalofttegunda				
Umfang 1 ¹	t CO ₂ ígildi	52.045	43.866	40.320
Umfang 2 (með upprunaábyrgðum raforku) ^{2,3,7}	-	18.794	0	0
Umfang 2 (án upprunaábyrgða raforku)	-	3.310	2.896	2.766
Umfang 3 ⁴	-	646	837	992
KOLEFNISSPOR	t CO₂ígildi	71.485	47.599	44.079
Binding gróðurhúsalofttegunda með landbótum	t CO ₂ ígildi	-4.768	-4.815	-4.874
Kolefnisspor að frádreginni bindingu m. landbótum	t CO ₂ ígildi	66.717	42.784	39.205
Kolefnisvísar				
Kolefnisvísir veltu	tCO ₂ ígild/ma.kr.	1.774	1.150	1.002
Kolefnisvísir húsnæðis	tCO ₂ ígildi/pús.m ³	92	61	57
Kolefnisvísir á framleidda einingu rafmagns og dreifingu í byggð	g CO ₂ ígildi/kWh	10,4	8,9	8,1
Kolefnisvísir á heitu vatni í byggð	g CO ₂ ígildi/kWh	3,7	3,1	2,8
Hreinleiki raforkukerfisins á landsvísu (stuðlar OS) ⁵	g CO ₂ ígildi/kWh	157,73	460,27	460,27
Orkunotkun eigin starfsemi				
Heildarorkunotkun	kWst	355.718.949	356.365.291	387.841.246
Þar af notkunar jarðefnaeldsneytis	kWst	2.594.769	2.703.691	2.633.346
Þar af raforkunotkun	kWst	310.743.000	319.432.000	332.416.800
Þar af heitt vatn til húshitunar	kWst	42.381.180	34.229.600	52.791.100
Hlutfall endurnýjanlegrar orku	%	99	99	99
Upprunaábyrgðir tengdar eigin framleiðslu	kWst	119.152.610	0	0
Þar af ON (allt afskráð)	-	0	0	0
OR vatns og fráveita	-	18.598.000	0	0
Þar af Veitur	-	56.928.000	0	0
Þar af Gagnaveita Reykjavíkur	-	835.000	0	0
Þar af fyrir töpum í flutningskerfi	-	42.791.610	0	0
Heitt og kalt vatn				
Heildarnotkun á heitu og köldu vatni	m ³	38.853.421	36.650.707	40.940.908
Þar af kalt vatn	-	38.116.357	36.059.524	40.569.453
Þar af heitt vatn	-	737.064	591.183	371.455
Úrgangur				
Heildarmagn úrgangs	kg	1.028.761	1.415.386	1.777.413
Þar af úrgangur til urðunar	kg	815.240	1.141.450	1.472.340
Þar af úrgangur til endurvinnslu	kg	204.370	261.990	280.639
Hlutfall endurnnins úrgangs	%	20	18	16
Hlutfall spilliefna til förgunar	%	1	1	1
Hlutfall urðaðs úrgangs	%	79	81	83
Pappírsnotkun á skrifstofu				
Heildarnotkun á pappír (skrifstofa)	blaðsíður	588.213	631.379	457.203
Þar af litaprentun	-	-	-	268.750
Þar af svarthvít prentun	-	-	-	188.453
Þar af tvíhliða prentun	-	-	-	-
Heildarnotkun á pappír v. reikninga	blaðsíður	998.248	717.698	614.885
Umslög v. reikninga	umslög	512.439	362.754	305.536
Fleiri upplýsingar úr rekstri				
Kolefnisskattur greiddur af eldsneyti	kr.	1.202.332	1.300.643	1.841.388
Heildarvelta	milljarðar kr.	40,3	41,4	44,0
Fastráðið starfsfólk í árslok	fjöldi	458	495	509

LYKILTÖLUR	EINING	2015	2016	2017
Heildarstærð húsnæðis	þúsund m ³	780	780	780
Þar af svæði með LED	%	-	12	23
Heildarframleiðsla á vatni	m ³	113.913.000	112.151.000	113.662.000
Þar af kalt vatn	-	26.914.000	27.803.000	27.129.000
Þar af heitt vatn úr háhitasvæðum	-	38.042.000	35.893.000	37.293.000
Þar af heitt vatn úr lághitasvæðum	-	48.957.000	48.455.000	49.240.000
Heildarframleiðsla á orku	kWst	8.251.692.500	8.294.859.200	8.492.034.000
Þar af framleiðsla á raforku	-	3.249.250.000	3.411.110.000	3.473.120.000
Þar af heitt vatn úr háhitasvæðum	-	2.187.415.000	2.078.204.700	2.162.994.000
Þar af heitt vatn úr lághitasvæðum	-	2.815.027.500	2.805.544.500	2.855.920.000
Upprunaábyrgðir raforku ^{5,7}	kWst	2.984.168.000	2.468.524.000	2.457.897.000
Þar af útgefnar upprunaábyrgðir	-	3.004.820.000	3.152.754.000	3.142.127.000
Þar af afskráðar upprunaábyrgðir (i) ⁶	-	-20.652.000	-141.962.000	-141.962.000
Þar af afskráðar upprunaábyrgðir (ii) ⁶	-	0	-542.268.000	-542.268.000
Eigin bifreiðar og leigðar bifreiðar	Fjöldi	169	177	192
Þar af rafmagnsbílar	-	12	21	23
Þar af tengiltvinnbílar	-	2	2	4
Þar af tvinnbílar	-	19	19	13
Þar af metanbílar	-	17	19	25
SUNDURLIÐUN UPPGJÖRS				
Umfang 1				
Heildarlosun í umfangi 1	t CO ₂ ígildi	52.045	43.866	40.320
Losun vegna grunnframleiðslu	t CO ₂ ígildi	51.556	43.360	39.834
Losun vegna eldsneytisnotkunar	t CO ₂ ígildi	489	506	486
Eldsneytisnotkun bifreiða:	lítrar	212.686	221.614	215.848
Þar af metan	m ³	8.968	12.282	18.934
Þar af bensín	lítrar	26.635	22.686	16.192
Þar af díselolía	lítrar	177.083	186.646	180.720
Umfang 2				
Losun í umfangi 2 vegna uppruna raforku	t CO ₂ ígildi	18.794	0	0
Umfang 3				
Heildarlosun í umfangi 3	t CO ₂ ígildi	646	837	992
Þar af vegna úrgangs	-	473	666	818
Þar af vegna vinnuferða (flug)	-	70	64	69
Þar af vegna ferða starfsfólks í og úr vinnu ⁸	-	103	107	105
Mótvægisáðgerðir⁹				
Binding koltvíoxíðs með landbótum	t CO ₂ ígildi	-4.768	-4.815	-4.874
Þar af landgræðsla	-	-1.202	-1.249	-1.268
Þar af skógrækt	-	-3.626	-3.626	-3.626
Þar af endurheimt votlendis	-	60	60	20

¹ Umfang 1, eða bein losun frá kjarnastarfsemi samstæðu OR er frá jarðvarmavirkjunum Orku náttúrunnar vegna vinnslu á rafmagni og heitu vatni, nýtingu jarðvarma á lághitasvæðum Veitna til húshitunar, lagnakerfi Veitna og frá bílaflota og húsnæði samstæðunnar OR.

² Umfang 2, óbein losun vegna rafmagns og hita fyrir kjarnastarfsemi samstæðu OR.

³ Afskráð var fyrir upprunaábyrgðum allrar starfsemi samstæðu OR 2016 og 2017 en ekki fyrir starfsemi Veitna, OR og GR 2015.

⁴ Umfang 3, óbein losun frá úrgangi vegna kjarnastarfsemi samstæðu OR, ferða starfsfólks í og úr vinnu og flugferða starfsfólks.

⁵ Uppruni raforku á Íslandi á vef Orkustofnunar. <https://orkustofnun.is/yfirflokkur/raforkunotandinn/uppruni-raforku/>.

⁶ Uppruni raforku á Íslandi fyrir 2017 verður gefinn út fyrrihluta árs 2018 og er sama tala því notuð 2016 og 2017.

⁷ European Energy Certificate System – Guarantee of Origin.

⁸ Miðað við 223 vinnudaga á ári og að einkabílar starfsmanna losi á við meðalbíl, eða um 128 g CO₂/km.

⁹ Landgræðsla: Miðað við að 2,75 tonn CO₂ ígildi bindist á hektara á ári. Skógrækt: Miðað við að 4,4 tonn CO₂ ígildi bindist á hektara á árið og 2000 tré á hektara. Endurheimt votlendis: Miðað við að í kjölfar endurheimar votlendis dragi úr losun um 20 tonn CO₂ ígildi á hektara á ári.

Losun gróðurhúsalofttegunda samstæðu OR 2015-2017

Þær gróðurhúsalofttegundir sem gerð er grein fyrir eru koltvísýringur (CO₂), metan (CH₄), brennisteinshexaflúoríð (SF₆), tetraflúoretan (HFC-134a) og tvíköfnunarefnisoxíð (N₂O). Losun gróðurhúsalofttegunda frá virkjunum Orku náttúrunnar á Nesjavöllum og Hellisheiði miðast við rekstur virkjananna og tilrauna og viðhaldsboranir á virkjanasvæðunum. Losun Veitna vegna aðveitu og dreifikerfis miðast við rekstur fastra og færanlegra varaafsstöðva Losun koltvíoxíðs dróst saman á Hellisheiði og á Nesjavöllum árið 2017 miðað við árið 2015. Losun metans dróst saman á Nesjavöllum og Hellisheiði. Losun gróðurhúsalofttegunda frá bílafloata var lægri árið 2017 en undanfarin ár. Brennisteinshexaflúoríð (SF₆) er notað sem einangrunargas í háspennubúnaði virkjana og aðveitu- og dreifistöðva samstæðu OR. SF₆ er einnig notað við TFT aflmælingar á háhitaholum.

LOFTTEGUND	UPPRUNI	EINING	2015	2016	2017
Koltvíoxíð (CO ₂)	Nesjavellir	tonn	14.726	14.655	14.020
	Hellisheiði og Hverahlíð	tonn	33.077	26.102	23.555
	Lághitasvæði	tonn	0	0	0
	Aðveitu- og dreifikerfi	tonn	5	2	3
	Bílafloati, eigin bílar og leigðir bílar (CO ₂ ígildi)	tonn	582	551	526
	Flugferðir starfsmanna (CO ₂ ígildi)	tonn	70	64	69
	Skrifstofuúrgangur til urðunar (CO ₂ ígildi)	tonn	14	11	18
	Úrgangur frá verkstað til urðunar (CO ₂ ígildi)	tonn	799	651	818
	Lífrænn úrgangur til moltugerðar (CO ₂ ígildi)	tonn	5	4	5
	Samtals CO₂	tonn	49.278	42.040	39.015
Metan (CH ₄)	Nesjavellir	kg	54.000	44.000	31.000
	Hellisheiði og Hverahlíð	kg	80.000	48.000	49.000
	Samtals CH₄	kg	134.000	92.000	80.000
Tvíköfnunarefnisoxíð (N ₂ O)	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	0	0	0
	Samtals N₂O	kg	0	0	0
Tetraflúoretan (HFC-134a)	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	15	15	15
	Samtals HFC-134a	kg	15	15	15
Brennisteinshexaflúoríð (SF ₆)*	Nesjavellir	kg			
	Hellisheiði	kg		0,26	
	Aflmælingar í Henglinum (TFT)	kg	0,04	0,08	0,08
	Aðveitu- og dreifikerfi	kg			
	Samtals SF₆	kg	0,04	0,34	0,08

* Heildarmagn SF₆ í rafbúnaði Veitna er um 5,7 tonn og í birgðum um 1 tonn. Þróun OR hefur sem samsvarar um 1,2 kg af SF₆ í birgðum.

Upplýsingar um upphitunarstuðla gróðurhúsa lofttegunda, sjá : http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg1/WG1AR5_Chapter08_FINAL.pdf og í viðauka

Upphitunarstuðlar og stuðlar sem nýttir eru við útreikning á losun koltvíoxíðs og bindingu þess

Upphitunarstuðlar nokkurra gróðurhúsalofttegunda sem gefnir eru út og samþykktir af loftslagsnefnd Sameinuðu þjóðanna, IPCC ásamt stuðlum sem nýttir eru við útreikning á losun koltvíoxíðs og bindingu þess.

100-ÁRA UPPHITUNARSTUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á CO ₂ -JAFNGILDUM GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA		
GRÓÐURHÚSALOFTTEGUND	STUÐULL	HEIMILD
Koltvísýringur (CO ₂)	1	IPCC, 2013: Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change
Metan (CH ₄)	28	
Tvíköfnunarefnisoxíð (N ₂ O)	265	
Tetraflúoretan (HFC-134a)	1.300	
Brennisteinshexaflúoríð (SF ₆)	23.500	

STUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á KOLEFNISLOSUN OG -BINDINGU				
TEGUND LOSUNAR/BINDINGAR	ORKUGJAFI/AÐFERÐ BINDINGAR	EININGAR	STUÐULL	HVAÐAN/HEIMILD
Samgöngur/Varaafli	Bensín	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,31	orkusetur.is; kolvidur.is
	Dísel	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,68	orkusetur.is; kolvidur.is
	Flugsamgöngur	Sjá reiknivél**	Breytilegur*	International Civil Aviation Organization (ICAO)**
Úrgangur	Losun vegna urðaðs úrgangs	kg CO ₂ /kg úrgangs	0,58	Vistferilsgreiningar (LCA) forrit Eflu
	Losun vegna jarðgerðar úr lífrænum úrgangi	kg CO ₂ /kg úrgangs	0,1894	National Inventory Report 2016
Kolefnis-binding	Skógrækt	tonn CO ₂ /hektara***	4,40	Snorrason A, et al 2002. Carbon sequestration in forest plantations in Iceland. Icelandic Agricultural Sciences, 15, 81–93.
	Landgræðsla	tonn CO ₂ /hektara	2,75	National Inventory Report 2008
Dregur úr losun	Endurheimt votlendis	tonn CO ₂ /hektara	20	Gudmundsson, J., & Oskarsson, H. 2014. Carbon dioxide emission from drained organic soils in West-Iceland. Soil carbon sequestration for climate food security and ecosystem services pp. 155-159.

* Stuðull breytilegur eftir gerð eldsneytis, lengd ferðar, tegund flugvélar, þyngd farms og fleira.

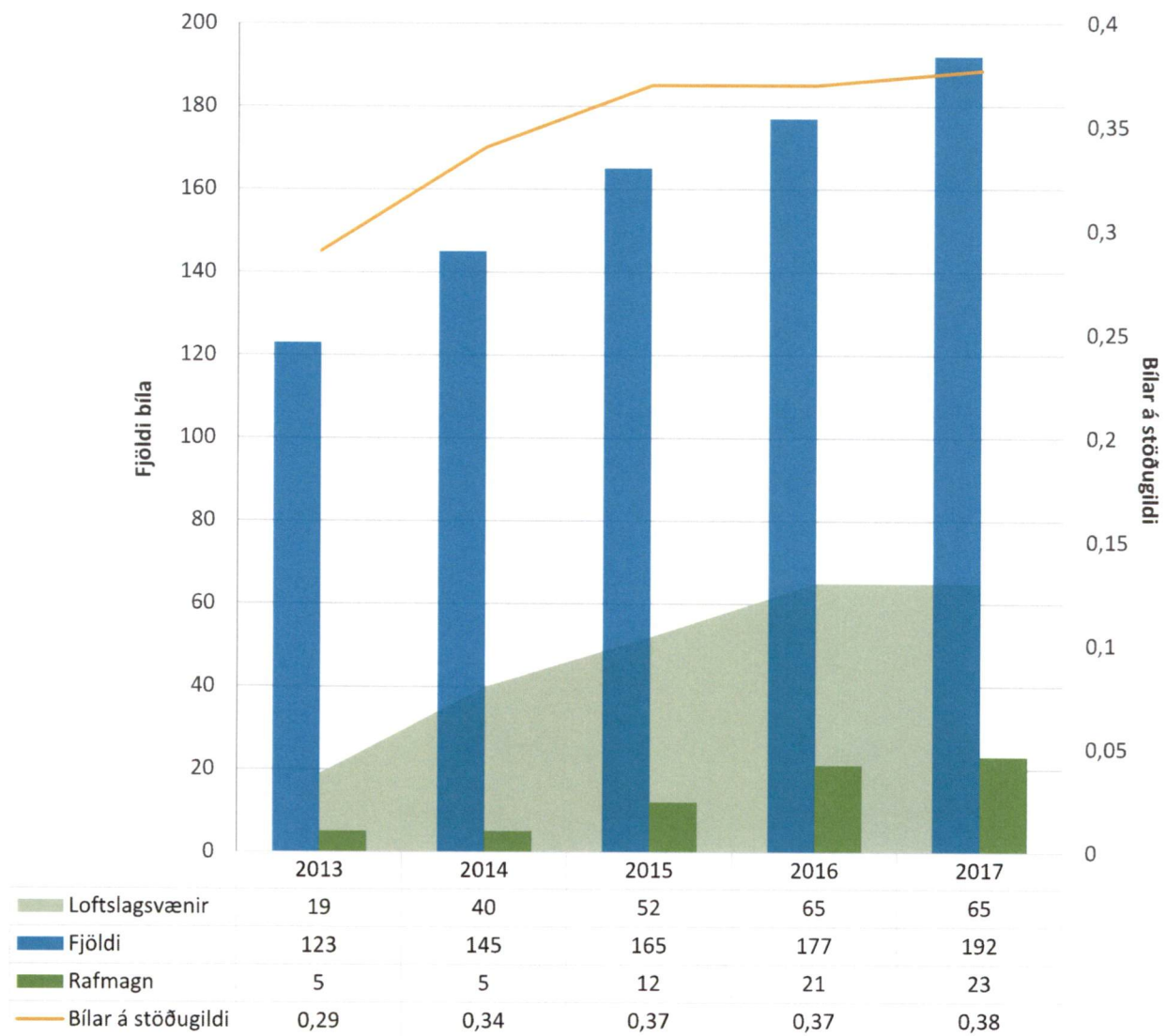
**Reiknivél fyrir flug: <http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Pages/default.aspx>

Um forsendur reiknivélar: http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Documents/Methodology_ICAO_Carbon_Calculator_v9_2016.pdf

*** Miðað við 2000 tré á hektara

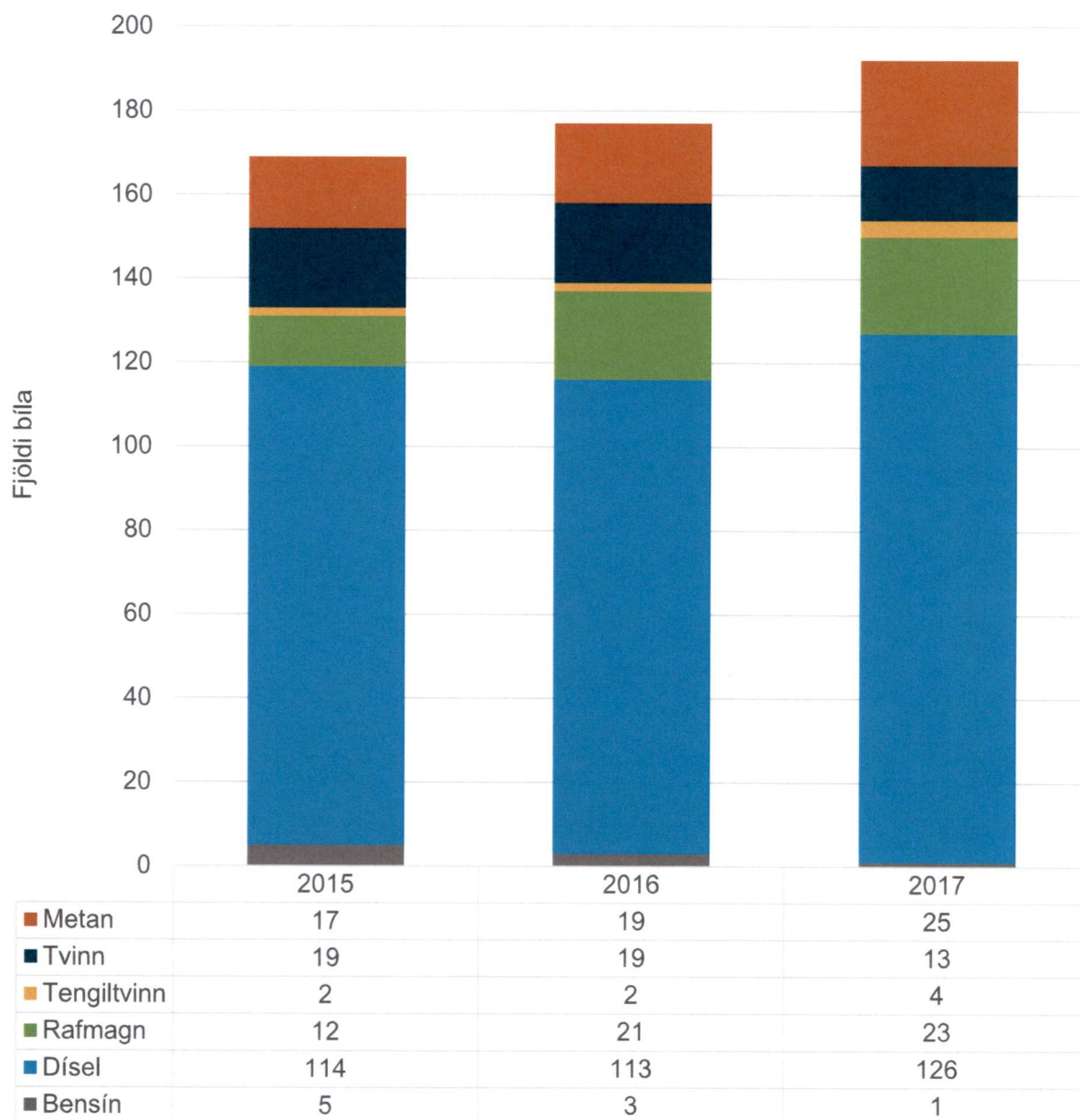
Fjöldi bifreiða samstæðu OR miðað við orkugjafa og útblástursgildi í lok hvers árs 2013-2017

Fjöldi eigin bíla fyrirtækisins og þeirra bíla sem eru leigðir miðað við orkugjafa og stöðugildi.

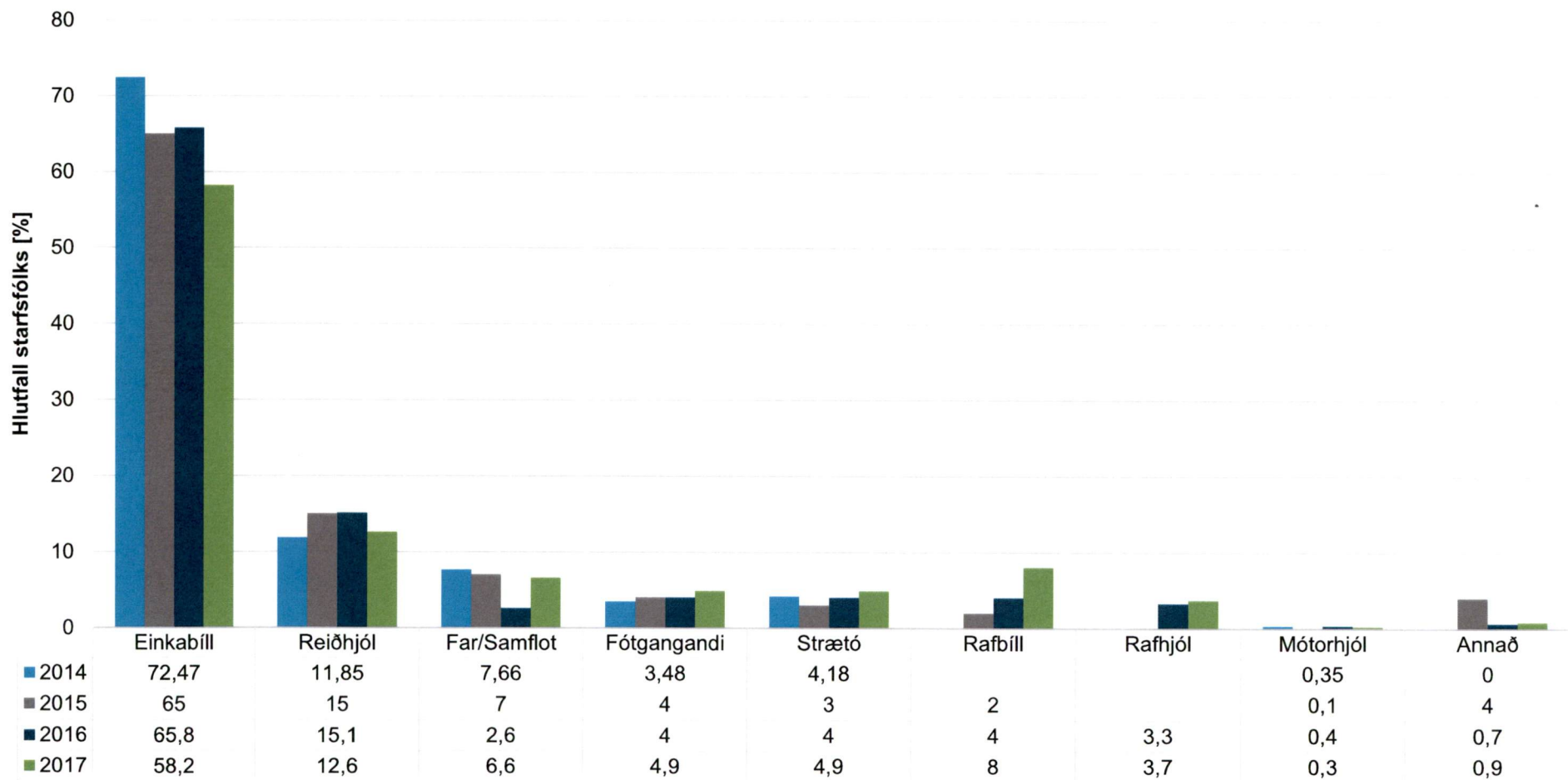
Fjöldi bifreiða samstæðu OR miðað við orkugjafa 2015-2017

Fjöldi eigin bíla fyrirtækisins og þeirra bíla sem eru leigðir miðað við orkugjafa.

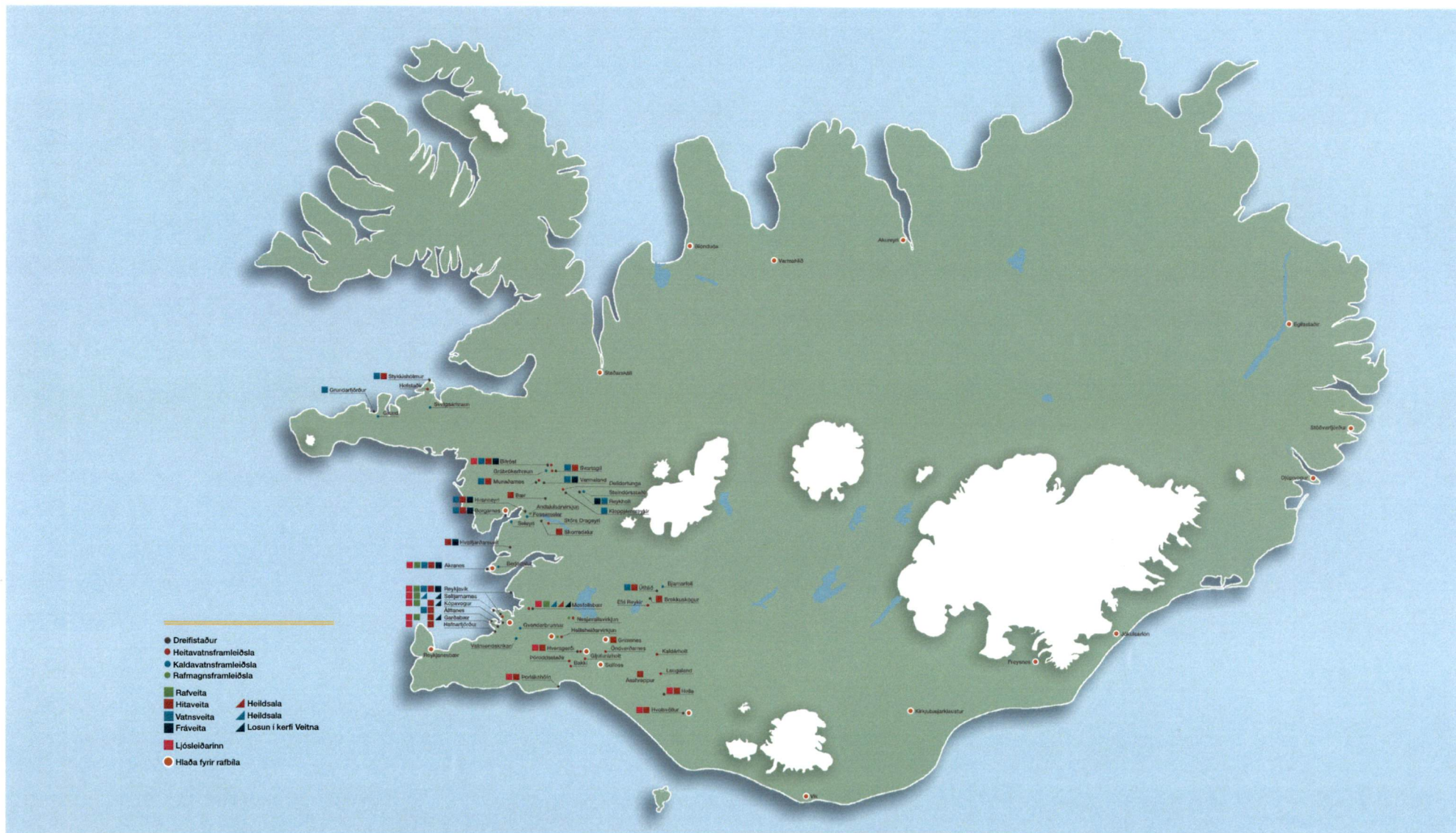
Ferðavenjur starfsfólks í og úr vinnu 2014-2017

Niðurstaða könnunar á ferðavenjum starfsfólks til og frá vinnu 2014 til 2017. Svarhlutfall var 67% árið 2014, 65% árið 2015, 61% árið 2016 og 70% árið 2017.

Starfssvæði OR og dótturfélaga

Starfssvæði okkar er að mestu á höfuðborgarsvæðinu en einnig víða á Suður- og Vesturlandi. Þá eru Hlöður ON víðs vegar um landið. Kerfið okkar er umfangsmikið; lagnir og strengir eru alls 9.000 km að lengd, sem jafngildir vegalengdinni frá Reykjavík til Sjanghæ. Víða má sjá aðveitustöðvar, dreifistöðvar, brunna, rafmangskassa, borholuhús, tanka, dælustöðvar, lokahús og hreinsistöðvar í okkar umsjá.

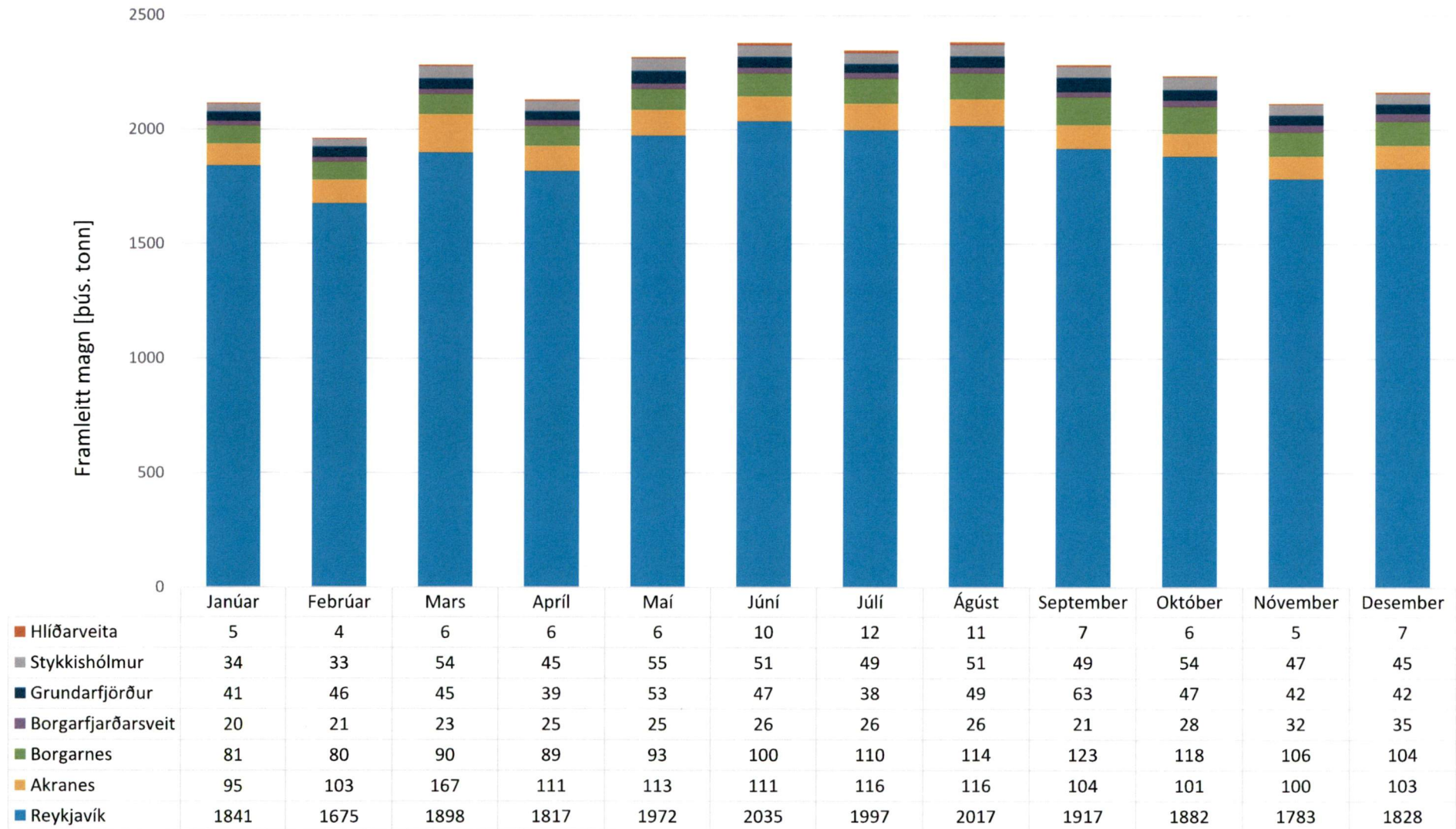
Vatnsveitur Veitna og Orku náttúrunnar

Vatnsveitur Veitna og Orku náttúrunnar ásamt upplýsingum um hvers konar eftirlitsaðferð er höfð með vatnsstöðu á hverju svæði, vatnsmagn, athugasemdir og úrbætur. Varaafsstöð á Jaðri í Heiðmörk, sem knúin er dísilolíu, ásamt olíugeymum verður flutt út fyrir vatnsverndarsvæðið árið 2018. Árið 2017 lauk án áfalla framkvæmdum við virkjun þriggja borhola í Vatnsendakrikum.

VATNSVEITUR VEITNA							
SVÆÐI	VEITA	BRUNNSVÆÐI	EFTIRLITS- AÐFERÐ	FRAMLEITT MAGN		ATHUGASEMDIR	ÚRBÆTUR
				pús. tonn	l/s		
Höfuborgar- svæðið	Reykjavík	Gvendarbrunnasvæði, Myllulækjarsvæði og Vatnsendakriki	Borholumæling	22.662	719	Áætlað að virkja þrjár borholur í Vatnsendakrika 2018	
	Seltjarnanes						
	Mosfellsbær						
	Álftanes	Vatnsendakriki	Borholumæling	407	13	Vatn keypt af Garðabæ	
Vesturland	Akranes	Berjadalur, Slöguveita og Ósveita	Yfirfall	1.340	42	Vatn lýst	
	Borgarnes, Bifröst og Munaðarnes	Grábrók, Seleyri til vara fyrir Borgarnes	Borholumæling	1.310	42	Vatnsból við Seleyri er nýtt sem varavatnsból fyrir Borgarnes í vatnsskort og þegar mikið grugg mælist í Grábrók	Síubúnaður sem settur var upp við Grábrók haustið 2015 er ónýtur, málið er í vinnslu
	Grundarfjörður	Grund	Borholumæling	552	18		Bæta skilti og girðingar vegna ágengi ferðamanna í grennd við vatnsból
	Hvanneyri	Fossamelar	Yfirfall	53	2		Bættur frágangur við vatnsból 2018
	Reykholt og Kleppjárnsreykir	Steindórsstaðir	Borholumæling	153	5	Tvær nýjar holur virkjaðar 2017	
	Stykkishólmur	Svelgsárhraun	Yfirfall	567	18		Bættur frágangur við vatnsból 2018
Suðurland	Hlíðarveita	Bjarnarfell	Yfirfall	85	3		
VATNSVEITUR ORKU NÁTTÚRUNNAR							
SVÆÐI	VEITA	BRUNNSVÆÐI	EFTIRLITS- AÐFERÐ	FRAMLEITT MAGN		ATHUGASEMDIR	ÚRBÆTUR
				pús. tonn	l/s		
Hengill	Hellisheiði Nesjavelli	Engidalur Grámelur	Borholumæling Tankmælingar	77.504	2.458	Varmamengun við Nesjavelli	Ráðist var í aðgerðir árið 2017 til að draga verulega úr varmamengun við Nesjavelli. Beðið niðurstaðna.

Vatnstaka eftir mánuðum á dreifisvæði Veitna árið 2017

Aðgengi allra að heilnæmu drykkjarvatni þar sem afhendingarrof er óverulegt eru ein af forsendum heilbrigðis íbúa og blómlegs atvinnulífs í nútíma samfélagi, sjá sjálfbærnimarkmið Sameinuðu þjóðanna.

Fjöldi örvera og efnasamsetning neysluvatns á höfuðborgarsvæðinu 2017

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur tekur sýni reglulega til að fylgjast með heilnæmi vatnsins. Einnig eru tekin sýni til heildarefnagreiningar.

Örverugreiningar

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Rann-sóknar-stofa	Gvendar-brunnar	Víðines	Lokahús við Árbæjarstíflu	Vatnsenda-krikar borhola vk-1	Gerlasýni heilbrigðis-eftirlits
Fjöldi gerlagreininga 2017	Fjöldi			1	4	25	1	103
Heildargerlafjöldi 22°C	Meðaltal	100/ml	MATÍS	1	2,8	0,9	0	1,6
	Hæsta gildi	100/ml	MATÍS	1	6	10	0	40
	Lægsta gildi	100/ml	MATÍS	1	0	0	0	0
Escherichia coli (E. Coli)	Meðaltal	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0
	Hæsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0
	Lægsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0
Kólígerlar	Meðaltal	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0
	Hæsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0
	Lægsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0

Mælingar á efnasamsetningu vatns

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rann-sóknar-stofa	Gvendar-brunnar	Víðines	Lokahús við Árbæjarstíflu	Vatnsenda-krikar borhola vk-1
Sýni nr.					R17-1176-1	R17-1182-1	R17-2778-2/5028	R17-2778-1/5027
Sýnatökudagur					10.5.2017	10.5.2017	16.10.2017	16.10.2017
Litur sýnis	mgPt/l			ALS	<5	<5	<5	<5
Grugg	NTU	Fullnægjandi	(1)	MATÍS	0,38	0,57	0,12	<0.10
Hitastig	°C	25		MATÍS	4,4	8,6	4,4	3,9
Sýrustig (pH)	pH eining			MATÍS	8,35	8,95	8,90	8,90
Leiðni	µS/cm	2500		MATÍS	88	93	89	81
Klóríð (Cl)	mg/l	250		ALS	10,7	10,2	10,4	9,32
Súlfat (SO ₄)	mg/l	250		ALS	2,57	2,10	2,39	2,27
Flúoríð (F)	mg/l	1,5		ALS	<0.200	<0.200	<0.200	<0.200
Nítrat (NO ₃)	mg/l	50		ALS	0.0310	<0.022	0.173	0.168
Nitrít (NO ₂)	mg/l	0,5		ALS	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
Ammóníum (NH ₄ -N)	mg/l	0,5		ALS	<0.026	<0.026	<0.026	<0.026
TOC	mg/l	engin óeðlileg breyting		ALS	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50
Kalsíum (Ca)	mg/l	100	(3)	ALS	5,00	5,48	5,15	5,64
Járn (Fe)	mg/l	0,2		ALS	0,00114	0,00828	0,00924	0,00363
Kalíum (K)	mg/l	12	(3)	ALS	0,476	0,459	0,427	0,475
Magnesium (Mg)	mg/l	50	(3)	ALS	1,38	0,994	0,949	0,917
Natríum (Na)	mg/l	200		ALS	12,0	12,5	12,4	9,93
Brennisteinn (S)	mg/l		(4)	ALS	0,786	0,776	0,823	0,750
Kísill (Si)	mg/l		(4)	ALS	6,57	6,51	6,69	6,86
Ál (Al)	µg/l	200		ALS	12,3	15,7	16,8	18,6
Arsen (As)	µg/l	10		ALS	<0.05	<0.05	<0.05	0,0640

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rann- sóknar- stofa	Gvendar- brunnar	Viðines	Lokahús við Árbæjarstíflu	Vatnsenda- krikar borhola vk-1
Bór (B)	µg/l	1000		ALS	<10	<10	<10	<10
Baríum (Ba)	µg/l	700	(3)	ALS	0,338	0,2710	0,0848	0,0602
Kadmíum (Cd)	µg/l	5,0		ALS	<0.002	<0.002	<0.002	<0.002
Cobalt (Co)	µg/l		(4)	ALS	0,0105	0,00585	<0.005	<0.005
Króm (Cr)	µg/l	50		ALS	0,706	0,75	0,905	0,78
Kopar (Cu)	µg/l	2000		ALS	1,28	0,34	0,359	0,304
Kvikasilfur (Hg)	µg/l	1,0		ALS	<0.002	<0.002	<0.002	<0.002
Mangan (Mn)	µg/l	50		ALS	<0.03	0,257	0,0768	0,0701
Molybdenum (Mo)	µg/l		(4)	ALS	0,0767	0,0717	0,0767	0,0803
Nikkel (Ni)	µg/l	20		ALS	0,082	<0.05	<0.05	<0.05
Fosfór (P)	µg/l	5000	(3)	ALS	14,5	13,7	15,8	18,9
Blý (Pb)	µg/l	10		ALS	0,012	<0.01	<0.01	0,0488
Antimon (Sb)	µg/l	5,0		ALS	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
Selen (Se)	µg/l	10		ALS	0,789	<0.5	<0.5	<0.5
Strontium (Sr)	µg/l		(4)	ALS	5,71	4,02	3,09	2,78
Sink (Zn)	µg/l	3000	(3)	ALS	0,972	4,88	1,48	3,42
Vanadium (V)	µg/l			ALS	11,6	12,2	14,4	17,3
bensen	µg/l	1,0		ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
toluen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
etylbenzen	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
m,p-xýlen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
o-xýlen	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
summa xylen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
diklormetan	µg/l			ALS	<2.0	<2.0	<2.0	<2.0
1,1 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,2 - diklóretan	µg/l	3,0		ALS	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50
trans 1,2 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rann-sóknar-stofa	Gvendar-brunnar	Víðines	Lokahús við Árbæjarstíflu	Vatnsenda-krikar borhola vk-1
cis 1,2 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,2 - diklórpropan	µg/l			ALS	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0
triklórmétan	µg/l	100		ALS	<0.30	<0.30	<0.30	<0.30
tetraklórmétan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,1,1 - triklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,1,2 - triklóretan	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
triklóretan	µg/l	10	(2)	ALS	<0.10	0,38	<0.10	<0.10
tetraklóretan	µg/l	10	(2)	ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
Vinyl klóríð	µg/l	0,5		ALS	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0
1,1 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
naftalen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
acenaftýlen	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
acenaften	µg/l			ALS	<0.0070	<0.0070	<0.0070	<0.0070
flúoren	µg/l			ALS	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
fenantren	µg/l			ALS	<0.040	<0.040	<0.040	<0.040
antracen	µg/l			ALS	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
flúoranten	µg/l			ALS	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
pyren	µg/l			ALS	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
bens(a)antracen	µg/l			ALS	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030
krysen	µg/l			ALS	<0.0070	<0.0070	<0.0070	<0.0070
benz(b)flúoranten	µg/l	0,1	(5)	ALS	<0.0040	<0.0040	<0.0040	<0.0040
bens(k)flúoranten	µg/l	0,1	(5)	ALS	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020
bens(a)pyren	µg/l	0,01		ALS	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020
dibens(ah)antracen	µg/l			ALS	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020
benzo(ghi)perýlen	µg/l	0,1	(5)	ALS	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030
indeno(123cd)pyren	µg/l		(5)	ALS	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030
PAH summa 16 (EPA)	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
PAH summa krabbameinsvalda	µg/l			ALS	<0.012	<0.012	<0.012	<0.012

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rann-sóknar-stofa	Gvendar-brunnar	Viðines	Lokahús við Árbæjarstíflu	Vatnsenda-krikar borhola vk-1
PAH summa annað	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
PAH summa 4	µg/l			ALS	<0.0060	<0.0060	<0.0060	<0.0060
PAH summa L	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
PAH summa M	µg/l			ALS	<0.040	<0.040	<0.040	<0.040
PAH summa H	µg/l			ALS	<0.013	<0.013	<0.013	<0.013
tribrómmetan	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
dibrómklórmetan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
brómdiklórmetan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
trihalometan summa	µg/l			ALS	<0.35	<0.35	<0.35	<0.35
Syaníð (CN total)	µg/l	50		ALS	<0.005	<0.005	<0.005	<0.005

Skýringar:

- (1) Fullnægjandi fyrir neytendur og engin óeðlileg breyting
- (2) Hámarksgildi fyrir summu styrks efnasambandanna triklóreten og tetraklóreten
- (3) Viðmiðunargildi í eldri reglugerð 319/1995 (sem er ekki gild)
- (4) Viðmiðunargildi ekki í reglugerð
- (5) Hámarksgildið á við summu af styrk eftirfarandi efnasambanda: benso(b)flúoranten, benso(k)flúoranten, benso(ghi)perylene, indeno(123cd)pyren

Tilraunastofur:

MATÍS: Matís ehf, Rannsóknastofa

ALS: ALS Scandinavia AB (Svíþjóð)

Fjöldi örvera og efnasamsetning neysluvatns á landsbyggðinni 2017

Heilbrigðiseftirlit á hverju svæði tekur sýni reglulega til að fylgjast með heilnæmi vatnsins. Einnig eru tekin sýni til heildarefnagreiningar.

Örverugreiningar

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Rannsóknarstofa	Akranes geislahús	Grábrók lagnahús Hamri	Grundarfjörður dæluhús Grundaá	Stykkishólmur dæluhús	Steindórsst. brunnur
Fjöldi gerlagreininga 2017	fjöldi			4	6	1	2	1
Heildargerlafjöldi 22°C	meðaltal	100/ml	MATÍS	0	60	0	1	1
	hæsta gildi	100/ml	MATÍS	0	250	0	2	1
	lægsta gildi	100/ml	MATÍS	0	4	0	0	1
Escherichia coli (E. Coli)	meðaltal	0/100 ml	MATÍS	0	0,16	0	0	0
	hæsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	1	0	0	0
	lægsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0
Kólígerlar	meðaltal	0/100 ml	MATÍS	0	0,16	0	0	0
	hæsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	1	0	0	0
	lægsta gildi	0/100 ml	MATÍS	0	0	0	0	0

Mælingar á efnasamsetningu vatns

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rannsóknarstofa	Akranes geislahús	Grábrók lagnahús Hamri	Grundarfjörður dæluhús Grundaá	Stykkishólmur dæluhús	Steindórsst. brunnur
Sýni nr.					R17-1804-9/733/9	R17-2451-3/739/3	R17-2451-2/739/2	R17-2451-1/739/1	R17-1804-4/732/24
Sýnatökudagur					11.7.2017	13.9.2017	12.9.2017	12.9.2017	10.7.2017
Litur sýnis	mgPt/l			ALS	<5	<5	<5	<5	<5
Grugg	NTU	Fullnægjandi	(1)	MATÍS	0,39	0,21	0,19	0,20	0,12
Hitastig	°C	25		MATÍS	7,2	6,3	6,1	3,2	8,2
Sýrustig (pH)	pH eining			MATÍS	7,30	7,05	6,85	7,30	7,35
Leiðni	µS/cm	2.500		MATÍS	110	69	52	53	81
Klóríð (Cl)	mg/l	250		ALS	13,7	7,4	4,79	5,62	7,0
Súlfat (SO ₄)	mg/l	250		ALS	3,16	1,82	1,93	2,0	1,39
Flúoríð (F)	mg/l	1,5		ALS	<0.200	<0.200	<0.200	<0.200	<0.200
Nitrat (NO ₃)	mg/l	50		ALS	0.305	0.279	<0.11	<0.11	0.111
Nitrít (NO ₂)	mg/l	0,5		ALS	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
Ammóníum (NH ₄ -N)	mg/l	0,5		ALS	<0.026	<0.026	<0.026	<0.026	<0.026
TOC	mg/l	engin óeðlileg breyting		ALS	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50
Kalsíum (Ca)	mg/l	100	(3)	ALS	6,8	3,94	2,82	2,47	5,23
Járn (Fe)	mg/l	0,2		ALS	0,00331	0,00412	0,00447	0,0091	0,00229
Kalíum (K)	mg/l	12	(3)	ALS	<0.4	<0.4	0,629	0,663	0,524
Magnesíum (Mg)	mg/l	50	(3)	ALS	2,36	1,55	1,44	1,56	2,49
Natríum (Na)	mg/l	200		ALS	12,7	7,29	5,41	6,02	10,3
Brennisteinn (S)	mg/l		(4)	ALS	1,17	0,628	0,689	0,613	0,554
Kísill (Si)	mg/l		(4)	ALS	7,76	3,87	4,28	5,46	8,77
Ál (Al)	µg/l	200		ALS	2,5	2,1	1,0	2,81	1,9
Arsen (As)	µg/l	10		ALS	0,218	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rannsóknar- stofa	Akranes geislahús	Grábrók lagnahús Hamri	Grundarfjörður dæluhús Grundaa	Stykkishólmur dæluhús	Steindórsst. brunnur
Bór (B)	µg/l	1.000		ALS	<10	<10	<10	<10	<10
Baríum (Ba)	µg/l	700	(3)	ALS	0,0372	0,3510	0,759	0,439	0,0492
Kadmíum (Cd)	µg/l	5,0		ALS	<0.002	<0.002	<0.002	0,00264	<0.002
Cobalt (Co)	µg/l		(4)	ALS	0,00527	0,0839	<0.005	0,093	0,00687
Króm (Cr)	µg/l	50		ALS	0,411	0,0191	0,019	0,203	0,32
Kopar (Cu)	µg/l	2.000		ALS	0,00687	1,23	0,426	0,659	0,903
Kvikasilfur (Hg)	µg/l	1,0		ALS	<0.002	<0.002	<0.002	<0.002	<0.002
Mangan (Mn)	µg/l	50		ALS	0,259	0,33	0,226	0,0574	0,0547
Molybdenum (Mo)	µg/l		(4)	ALS	0,0668	0,0541	0,1970	0,322	0,0593
Nikkel (Ni)	µg/l	20		ALS	1,40	0,152	<0.05	0,0628	0,25
Fosfór (P)	µg/l	5.000	(3)	ALS	19,5	2,73	9,29	36,1	3,58
Blý (Pb)	µg/l	10		ALS	0,0363	0,261	0,156	0,204	0,0934
Antimon (Sb)	µg/l	5,0		ALS	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
Selen (Se)	µg/l	10		ALS	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
Strontium (Sr)	µg/l		(4)	ALS	2,72	8,55	10,1	8,72	6,58
Sink (Zn)	µg/l	3.000	(3)	ALS	2,62	1,66	3,49	8,94	5,63
Vanadium (V)	µg/l			ALS	4,04	0,552	0,521	14,1	5,05
bensen	µg/l	1,0		ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
toluen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
etylbenzen	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
m,p-xylen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
o-xylen	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
summa xylen	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
diklormetan	µg/l			ALS	<2.0	<2.0	<2.0	<2.0	<2.0
1,1 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,2 - diklóretan	µg/l	3,0		ALS	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50
trans 1,2 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rannsóknar- stofa	Akranes geislahús	Grábrók lagnahús Hamri	Grundarfjörður dæluhús Grundaá	Stykkishólmur dæluhús	Steindórsst. brunnur
cis 1,2 - diklóretan	µg/l	100		ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,2 - diklópropan	µg/l			ALS	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0
triklórmétan	µg/l			ALS	<0.30	<0.30	<0.30	<0.30	<0.30
tetraklórmétan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,1,1 - triklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
1,1,2 - triklóretan	µg/l	10	(2)	ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
triklóretan	µg/l			ALS	<0.10	0,38	<0.10	<0.10	<0.10
tetraklóretan	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
Vinyl klóríð	µg/l			ALS	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0
1,1 - diklóretan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
naftalen	µg/l	0,1	(5)	ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
acenaftylen	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
acenaften	µg/l			ALS	<0.0070	<0.0070	<0.0070	<0.0070	<0.0070
flúoren	µg/l			ALS	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
fenantren	µg/l			ALS	<0.040	<0.040	<0.040	<0.040	<0.040
antracen	µg/l			ALS	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
flúoranten	µg/l			ALS	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
pyren	µg/l			ALS	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
bens(a)antracen	µg/l			ALS	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030
krysen	µg/l			ALS	<0.0070	<0.0070	<0.0070	<0.0070	<0.0070
benz(b)flúoranten	µg/l			ALS	<0.0040	<0.0040	<0.0040	<0.0040	<0.0040
bens(k)flúoranten	µg/l			ALS	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020
bens(a)pyren	µg/l			ALS	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020
dibens(ah)antracen	µg/l			ALS	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020	<0.0020
benzo(ghi)perylene	µg/l			ALS	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030
indeno(123cd)pyren	µg/l			ALS	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030	<0.0030
PAH summa 16 (EPA)	µg/l	0,1	(5)	ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
PAH summa krabbameinsvalda	µg/l			ALS	<0.012	<0.012	<0.012	<0.012	<0.012

Eðlis-, efna- og örverufræðilegir þættir	Mælieining	Leyfilegur hámarksst.	Sk.	Rannsóknarstofa	Akranes geislahús	Grábrók lagnahús Hamri	Grundarfjörður dæluhús Grundaá	Stykkishólmur dæluhús	Steindórsst. brunnur
PAH summa annað	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
PAH summa 4	µg/l			ALS	<0.0060	<0.0060	<0.0060	<0.0060	<0.0060
PAH summa L	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
PAH summa M	µg/l			ALS	<0.040	<0.040	<0.040	<0.040	<0.040
PAH summa H	µg/l			ALS	<0.013	<0.013	<0.013	<0.013	<0.013
tribrómmetan	µg/l			ALS	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
dibrómklórmetan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
brómdiklórmetan	µg/l			ALS	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
trihalometan summa	µg/l			ALS	<0.35	<0.35	<0.35	<0.35	<0.35
Syanið (CN total)	µg/l	50		ALS	<0.005	<0.005	<0.005	<0.005	<0.005

Skýringar:

(1) Fullnægjandi fyrir neytendur og engin óeðlileg breyting

(2) Hámarksgildi fyrir summu styrks efnasambandanna triklóreten og tetraklóreten

(3) Viðmiðunargildi í eldri reglugerð 319/1995 (sem er ekki gild)

(4) Viðmiðunargildi ekki í reglugerð

(5) Hámarksgildið á við summu af styrk eftirfarandi efnasambanda: benso(b)flúoranten, benso(k)flúoranten, benso(ghi)perylene, indeno(123cd)pyren

Tilraunastofur:

MATÍS: Matís ehf, Rannsóknastofa

ALS: ALS Scandinavia AB (Svíþjóð)

Flutningur á varasömum efnum

Magn eldsneytis og seyru sem flutt var um vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins í fylgd eftirlitsmanna á árunum 2015-2017. Magn asbests sem flutt var til urðunar í Fíflholt á Vesturlandi og seyru á vegum Veitna og magn eldsneytis, klórs og seyru sem flutt var vegna reksturs Orku náttúrunnar á Hengilssvæðinu.

Staður	Flokkur	Eining	2015	2016	2017
Nesjavallavirkjun	Olía	lítrar	2.028	0	2.453
Bláfjöll, skíðasvæði	Olía	lítrar	54.219	51.938	53.991
Ellidavatn, skógrækt	Olía	lítrar	2.688	856	804
Vatnsendakrikar	Olía	lítrar			3.727
Olía samtals		lítrar	58.935	52.794	60.975
Bláfjöll, skíðasvæði	Bensín	lítrar	2.951	1.976	2.688
Bensín samtals		lítrar	2.951	1.976	2.688
Hellisheiðarvirkjun	Seyra	lítrar	16.000	41.000	35.600
Nesjavallavirkjun	Seyra	lítrar	51.940	40.900	64.900
Vesturland	Seyra	lítrar	28.760	59.700	185.240
Ellidavatn, skógrækt	Seyra	lítrar		17.500	
Gvendarbrunnar	Seyra	lítrar	2.000		
Vatnsendakrikar	Seyra	lítrar			5.800
Vatnstankur T-4	Seyra	lítrar	2.000		
Seyra samtals		lítrar	100.700	159.100	291.540
Hellisheiðarvirkjun	Klór	lítrar	13.420	16.800	14.640
Nesjavallavirkjun	Klór	lítrar	9.680	2.000	6.720
Klór samtals		lítrar	23.100	18.800	21.360
Vesturland	Asbest	kg	18.260	297.780	405.000
Asbest samtals		kg	18.260	297.780	405.000

Umsjónarmaður vatnsverndarsvæða fór samtals 27 fylgdarferðir árið 2017.

Flokkun úrgangs hjá samstæðu OR

Flokkun úrgangs 2015-2017

FLOKKUR	Eining	2015	2016	2017
Almennur úrgangur	kg	55.300	57.070	69.380
Grófur úrgangur	kg	19.400	54.440	69.200
Asbest	kg	18.260	297.780	405.000
Fráveituúrgangur	kg	722.280	732.160	928.760
Til urðunar samtals	kg	815.240	1.141.450	1.472.340
Græn tunna til flokkunar	kg	8.220	8.133	11.620
Málmar	kg	81.280	124.010	126.129
Timbur - hreint	kg	23.340	11.580	28.670
Timbur - málað	kg	19.490	40.500	45.220
Garðaúrgangur	kg	13.580	20.230	-
Gler og steinefni	kg	12.680	1.760	7.560
Plast	kg	3.340	8.204	7.490
Bylgjupappi	kg	13.230	24.847	25.810
Skrifstofupappír	kg	2.950	1.830	1.400
Dagblöð og tímarit	kg	140	670	930
Lífrænt	kg	26.120	20.226	25.810
Til endurvinnslu samtals	kg	204.370	261.990	280.639
Óþekkt efni	kg	3.237	25	7.114
Ljósaperur	kg	1.158	995	883
Rafhlöður	kg	18	101	71
Rafgeymar	kg	683	2.569	1.288
Rafeindabúnaður	kg	1.413	2.173	4.980
Málning og prentúrgangur	kg	93	52	336
Olía og olíumengaður úrgangur	kg	2.103	5.529	7.186
Leysiefni	kg	51	47	2.066
Lífræn spilliefni, matarolía	kg	327	415	314
Ólífræn spilliefni	kg	68	40	196
Spilliefni samtals	kg	9.151	11.946	24.434
Heildarmagn úrgangs	kg	1.028.761	1.415.386	1.777.413
Uppmokstur v/framkvæmda*	tonn	4.733	5.840	8.600
Malbik	tonn	800	1.270	1.490

* Við útreikning á uppmokstri vegna framkvæmda er miðað við að 2.000 kg séu í hverjum m³.

Flokkun úrgangs eftir starfsstöðvum og sveitarfélögum 2017

Flokkur	Eining	Reykjavík (Bæjarh)*	Reykjavík (Bæjarh)*	Nesjavellir í Grímsnes- og Grafnings- hreppi	Hellisheiði í sveitar- félaginu Ölfusi	Andakílsár- virkjun sorp flutt á Akranes	Reykjavík (Bæjarháls, norðurhús) *	Reykjavík (Bæjarháls norðurhús) *	Reykjavík fráveita Ánanaust	Reykjavík fráveita, Kletta- garðar	Dælu- stöðvar á höfuð- borgar- svæðinu	Hreinsis töðvar í Borgar- byggð	Eliðaár- stöð í Reykjavík	Akra- nes	Borgarnes og Stykkis- hólmur	Samtala samstæðu
		OR	ORKA NÁTTÚRUNNAR				GR	VEITUR								
Almennur úrgangur*	kg	20.240	4.780	7.290	13.360	2.640	3.690	13.430		1.060				2.240	650	69.380
Grófur úrgangur	kg	11.730			30.150		13.000	14.320								69.200
Asbest	kg														405.000	405.000
Fráveituúrgangur	kg			64.900	35.600				293.920	275.060	74.040	185.240				928.760
Samtals til urðunar	kg	31.970	4.780	72.190	79.110	2.640	16.690	27.750	293.920	276.120	74.040	185.240	0	2.240	405.650	1.472.340
Græn tunna til flokunar*	kg	7.450					3.530			300				340		11.620
Málmar	kg			16.540	28.340	1.710	4.186	71.883						3.470		126.129
Timbur - hreint	kg			5.100	8.480			15.090								28.670
Timbur - málað	kg			14.020	14.460	640		14.860						1.240		45.220
Garðaúrgangur	kg															0
Gler og steinefni	kg							2.020						5.540		7.560
Plast*	kg	1.980	840				400	3.220						660	390	7.490
Bylgjupappi*	kg			3.530			7.410	14.030						580	260	25.810
Skrifstofu-pappír*	kg	1.400														1.400
Dagblöð og tímarit*	kg	750												180		930
Lífrænt*	kg	23.300			2.500										10	25.810
Samtals til endurvinnslu	kg	34.880	840	39.190	53.780	2.350	15.526	121.103	0	300	0	0	0	12.010	660	280.639

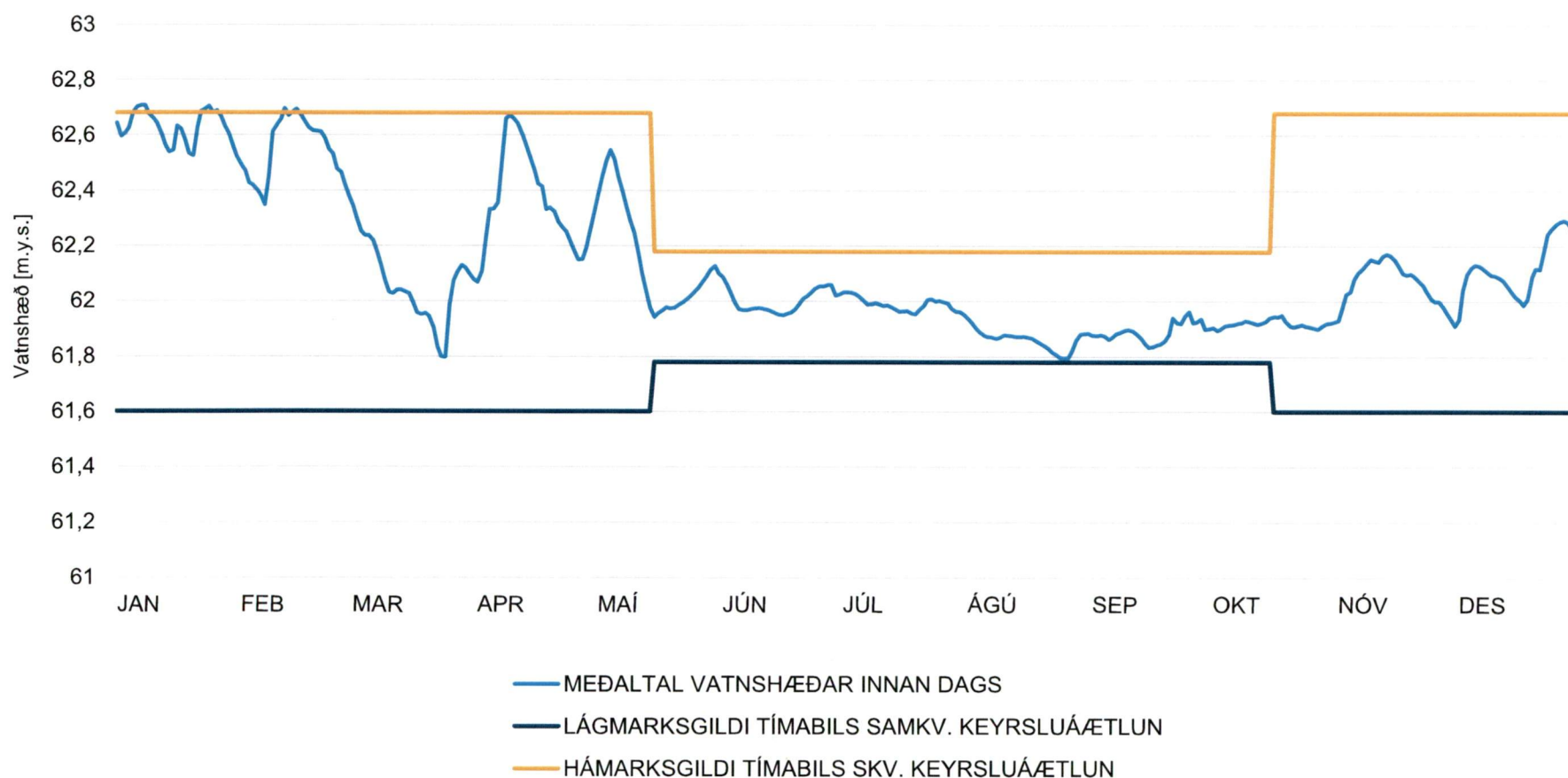
Flokkur	Eining	Reykjavík (Bæjarh)*	Reykjavík (Bæjarh)*	Nesjavellir í Grímsnes- og Grafnings- hreppi	Hellisheiði í sveitar- félaginu Ölfusi	Andakílsár- virkjun sorp flutt á Akranes	Reykjavík (Bæjarháls, norðurhús) *	Reykjavík (Bæjarháls norðurhús) *	Reykjavík fráveita Ánanaust	Reykjavík fráveita, Kletta- garðar	Dælu- stöðvar á höfuð- borgar- svæðinu	Hreinsis stöðvar í Borgar- byggð	Eliðaár- stöð í Reykjavík	Akra- nes	Borgarnes og Stykkis- hólmur	Samtala samstæðu
Óþekkt efni	kg			1.672	5.083			39						320		7.114
Ljósaperur	kg			12	39			764						68		883
Rafhlöður	kg			16	20			35								71
Rafgeymar	kg			106	163			868						151		1.288
Rafeindabúnaður *	kg	300	850				1.090	2.100						640		4.980
Málning og prentúrgangur	kg							313						23		336
Olía og olíumengaður úrgangur	kg			1.388	4.664			1.074						60		7.186
Leysiefni	kg			2.005				60						1		2.066
Lífræn spilliefni, matarolía	kg			206				108								314
Ólífræn spilliefni	kg				196											196
Gifs	kg															0
Spilliefni samtals	kg	300	850	5.405	10.165	0	1.090	5.361	0	0	0	0	0	1.263	0	24.434

*Skrifstofuúrgangi hjá dótturfélögum er skipt upp eftir starfsmannafjölda á hverri einingu.

Vatnshæð í Skorradalsvatni

Árið 2017 var leitast við að ná markmiðum um að halda rennsli neðan Andakílsárvirkjunar innan marka þannig að það sé ekki minna en 2 m³/s vegna lax og lífríkis í ánni þrátt fyrir umhverfisslys um mitt árið.

Utan nokkurra daga í janúar, febrúar, og mars náðist markmið um að halda vatnsborðssveiflum í Skorradalsvatni innan marka sem eru 1,08 m í eðlilegum rekstri að vetrarlagi en 0,4 m á sumrin

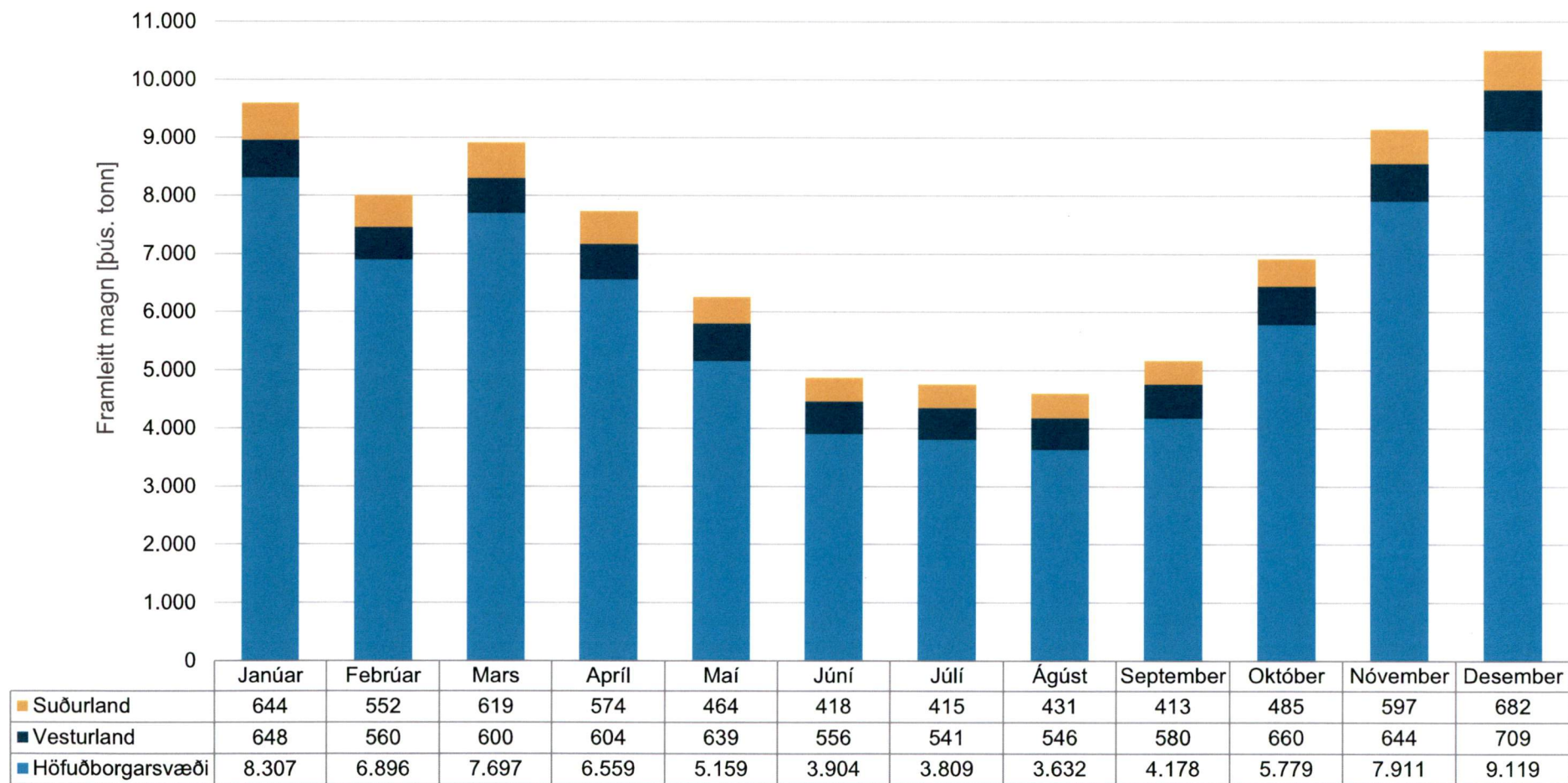
Hitaveitur Veitna

Hitaveitur Veitna ásamt upplýsingum vatnsmagn á hverju svæði, athugasemdir og úrbætur. Árið 2017 hófst bygging nýrrar dælustöðvar í Garðabæ sem mun þjóna Garðabæ og Hafnarfirði. Dælustöðin verður tekin í notkun á haustmánuðum 2018. Ráðist var í ýmsar framkvæmdir á Vestur- og Suðurlandi til að tryggja þar rekstraröryggi hitaveitna.

Veita	Virkjanasvæði	Fjöldi hola	Framleitt magn		Vatnsmagn	Athugasemdir	Úrbætur
Höfuðborgarsvæðið							
	Laugarnes	10	5.184	164	Nægjanlegt		
	Elliðaár	7	1.818	58	Nægjanlegt		
	Reykir	22	12.963	411	Nægjanlegt	Hluti fer í heildsölu til Mosfellsbæjar	
	Reykjahlíð	12	15.693	498	Nægjanlegt	Hluti fer í heildsölu til Mosfellsbæjar	
	Nesjavellir	18	27.472	871	Nægjanlegt		
	Hellisheiði	31	9.877	313	Nægjanlegt		
Vesturland							
HAB	Deildartunguhver	1	4.031	128	Takmarkað		Rannsóknir vegna öflunar heits vatns verður haldið áfram 2018
	Borholur að Bæjum	2	435	14	Takmarkað		
Skorradalur	Borhola að Stóru Drageyri	1	259	8	Nægjanlegt		
Munaðarnes	Borhola í Munaðarnesi	1	220	7	Nægjanlegt		
Norðurárdalsveita	Borhola í Svartagili	3	420	13	Nægjanlegt		
	Borhola við Bifröst	1	115	4	Nægjanlegt		
Stykkishólmur	Borholur við Stykkishólm	2	815	26	Nægjanlegt	Ein hola nýtt til niðurdælingar og sem varaafli	
Suðurland							
Hveragerði	Borholur í Hveragerði	2	1.054	33	Takmarkað	Gufuveita og á varmastöð	Unnið að úrbótum í forðamálum
Ölfus	Bakki II	1	120	4	Nægjanlegt		
Þorlákshöfn	Bakki I	2	1.183	38	Nægjanlegt		
Austurveita	Borholur við Gljúfurárholt	3	474	15	Nægjanlegt	Hluti vatns nýttur í Hveragerði	
Grímsnesveita	Borholur í Öndverðarnesi	3	1.855	59	Yfirdrifið	Einungis tvær holur nýttar	
Hlíðarveita	Borhola að Efri-Reykjum	1	688	22	Nægjanlegt	Borholan þjónar tveimur hitaveitum	
Rangárveita	Borholur við Kaldárholt	2	2.124	67	Nægjanlegt		Unnið við rannsóknir til að afla meira af heitu vatni
	Borholur við Laugaland	2	382	12	Takmarkað		

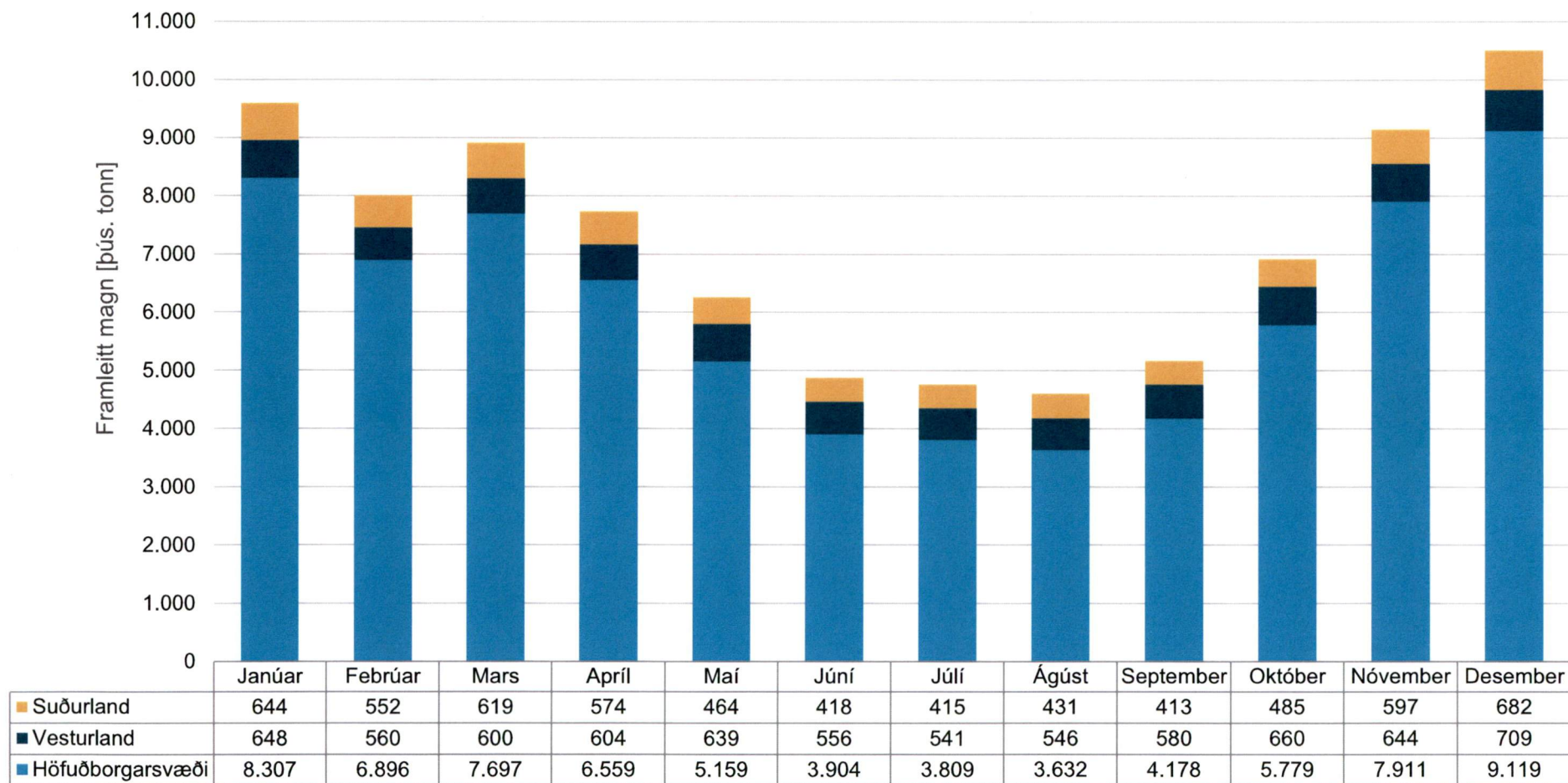
Heitavatnsöflun eftir mánuðum á dreifisvæði Veitna 2017

Hitaveitur Veitna ásamt upplýsingum vatnsmagn á hverju svæði, athugasemdir og úrbætur. Árið 2017 hófst bygging nýrrar dælustöðvar í Garðabæ sem mun þjóna Garðabæ og Hafnarfirði. Dælustöðin verður tekin í notkun á haustmánuðum 2018. Ráðist var í ýmsar framkvæmdir á Suður- og Vesturlandi til að tryggja þar rekstraröryggi hitaveitna.

Heitavatnsöflun eftir mánuðum á dreifisvæði Veitna 2017

Hitaveitur Veitna ásamt upplýsingum vatnsmagn á hverju svæði, athugasemdir og úrbætur. Árið 2017 hófst bygging nýrrar dælustöðvar í Garðabæ sem mun þjóna Garðabæ og Hafnarfirði. Dælustöðin verður tekin í notkun á haustmánuðum 2018. Ráðist var í ýmsar framkvæmdir á Suður- og Vesturlandi til að tryggja þar rekstraröryggi hitaveitna.

Efnagreiningar á heitu vatni á höfuðborgarsvæðinu 2017

Með mælingum á efnainnihaldi í borholum er fylgst með því hvernig vinnslusvæðin bregðast við nýtingu.

Eining		Laugarnes	Ellidaár	Reykir	Rekjahlíð	Nesjavellir	Hellisheiði
		RV-5	RV-23	MG-25	MG-39	Upphitað vatn	Upphitað vatn
DAGSETNING		14.2.2017	14.2.2017	6.2.2017	9.1.2017	15.3.2017	15.3.2017
SÝNANÚMER		17-5079	17-5083	17-5073	17-5009	17-5128	17-5129
Vatnshiti	°C	128,4	87,8	90,7	92,2	80	80
Sýrustig	pH	9,51	9,57	9,72	9,77	8,49	8,30
pH-hiti	°C	21,9	22,3	22,3	22,1	22,6	22,4
Leiðni	µS/cm	370	237	218	233	171	101
Leiðnihiti	°C	22,1	22,3	22,3	22,2	22,2	22,0
CO ₂	mg/kg	18,9	28,3	25,1	26,5	40,6	27,1
H ₂ S	mg/kg	0,61	0,02	0,72	1,18	0,53	0,14
SiO ₂	mg/kg	142,1	79,7	93,6	97,2	44,8	27,5
Na	mg/kg	69,9	46,2	45,3	46,5	18,5	7,9
K	mg/kg	2,87	1,09	0,95	1,10	2,49	1,12
Ca	mg/kg	3,78	3,07	0,40	2,02	8,22	5,28
Mg	mg/kg	<0,005	0,0205	<0,005	0,0580	4,1633	3,0693
Fe	mg/kg	0,012	0,012	<0,005	0,095	0,009	<0,005
Al	mg/kg	0,19	0,122	0,158	0,301	0,107	0,012
Li	mg/kg	-	-	-	-	-	-
Cl	mg/kg	53,4	26,3	15,0	13,1	13,8	7,4
SO ₄	mg/kg	27,3	13,5	16,2	15,7	11,9	3,6
F	mg/kg	1,120	0,263	0,625	0,748	0,151	0,102
B	mg/kg	0,065	<0,01	0,038	0,043	0,089	<0,01
Uppleyst O ₂	µg/kg	0	300	0	0	0	0

Efnagreiningar á heitu vatni á landsbyggðinni 2017

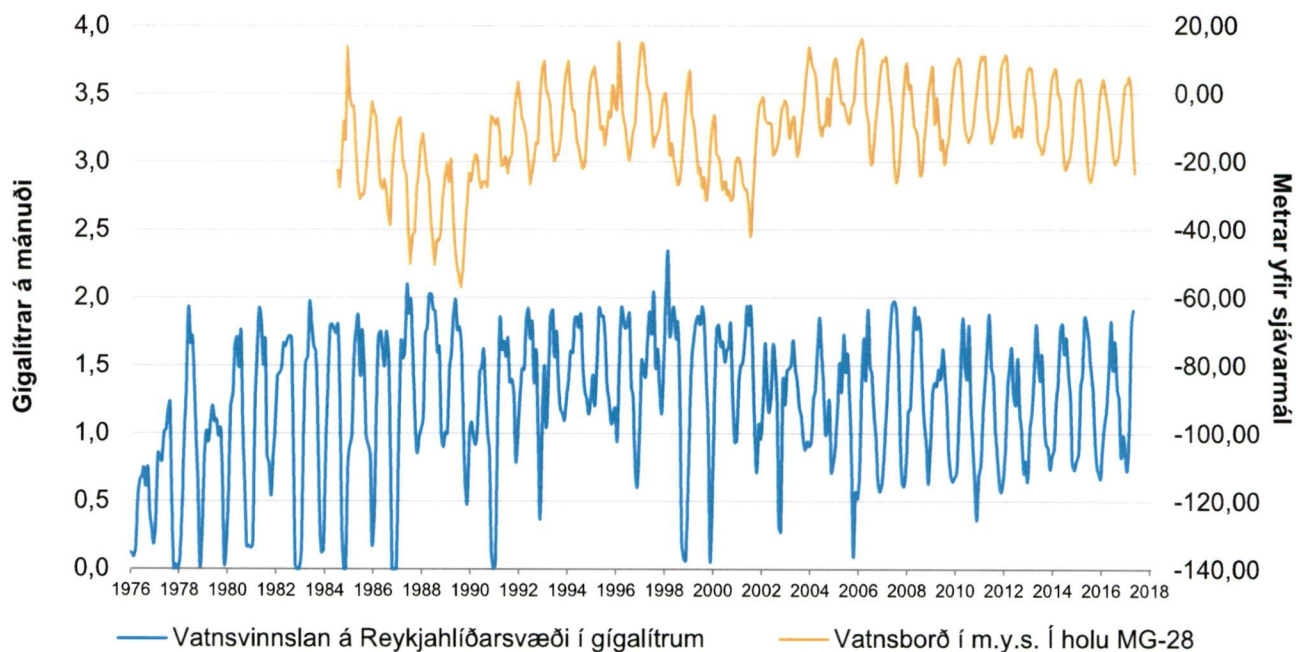
Með mælingum á efnainnihaldi í borholum er fylgst með því hvernig vinnslusvæðin bregðast við nýtingu.

[illegible]

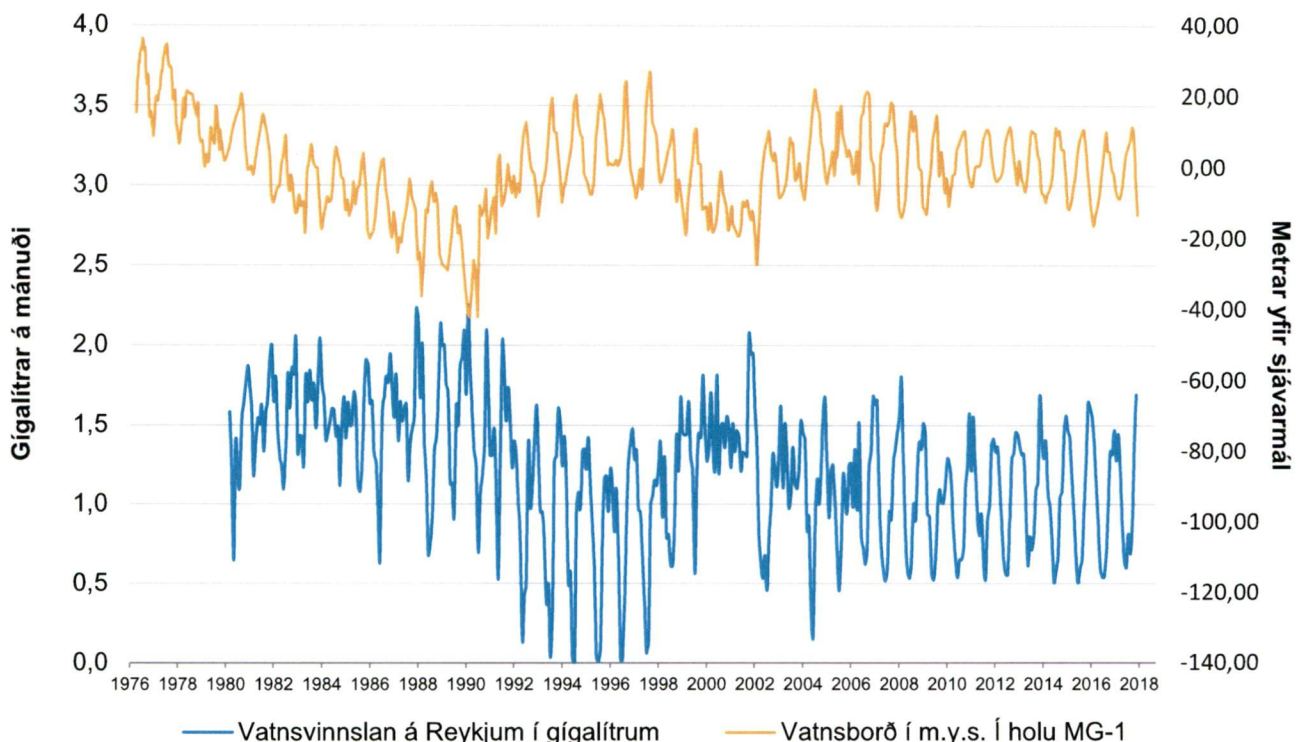
Vatnsvinnsla og vatnshæð í holum á lághitasvæðunum á höfuðborgarsvæðinu

Með mælingum á vatnshæð og vatnsvinnslu er fylgst með því hvernig vinnslusvæðin bregðast við nýtingu. Á höfuðborgarsvæðinu eru vinnslusvæðin í Reykjahlíð og að Reykjum í Mosfellsbæ og í Elliðaárdal og Laugarnesi í Reykjavík.

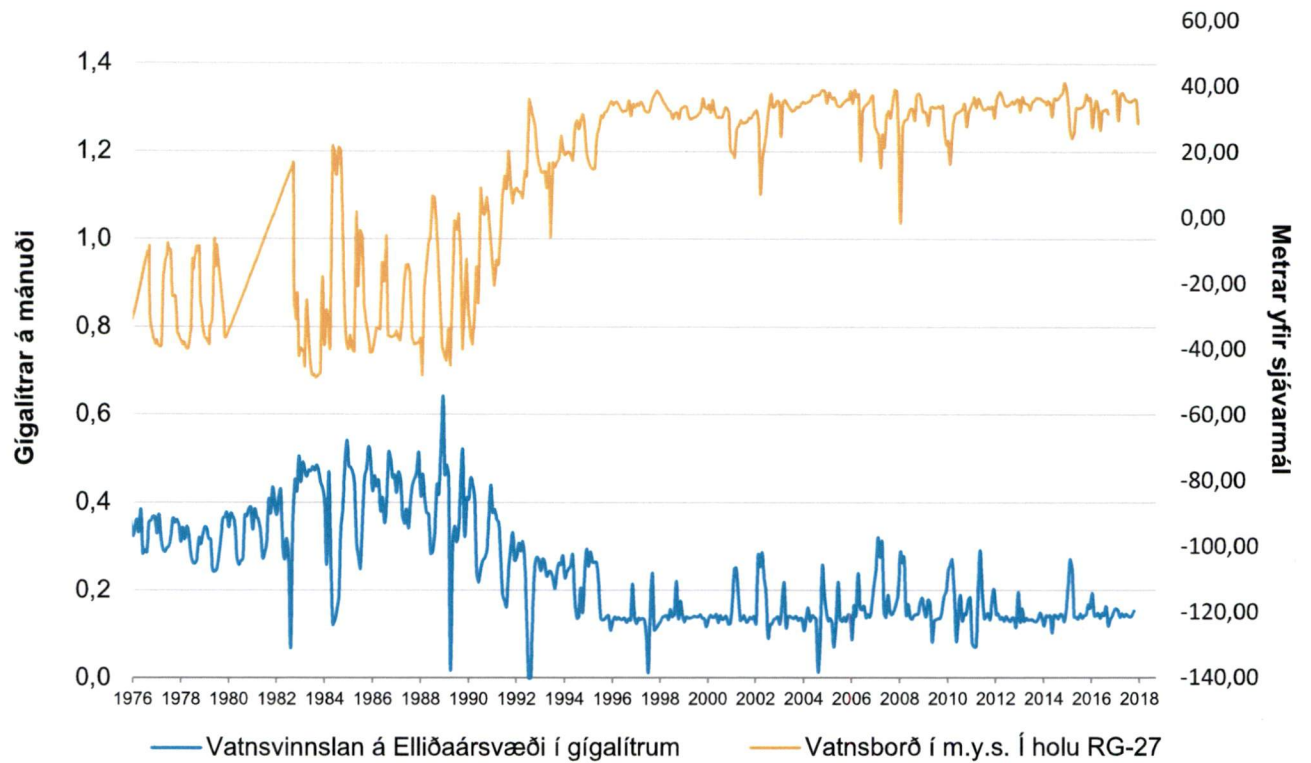
Reykjahlíð

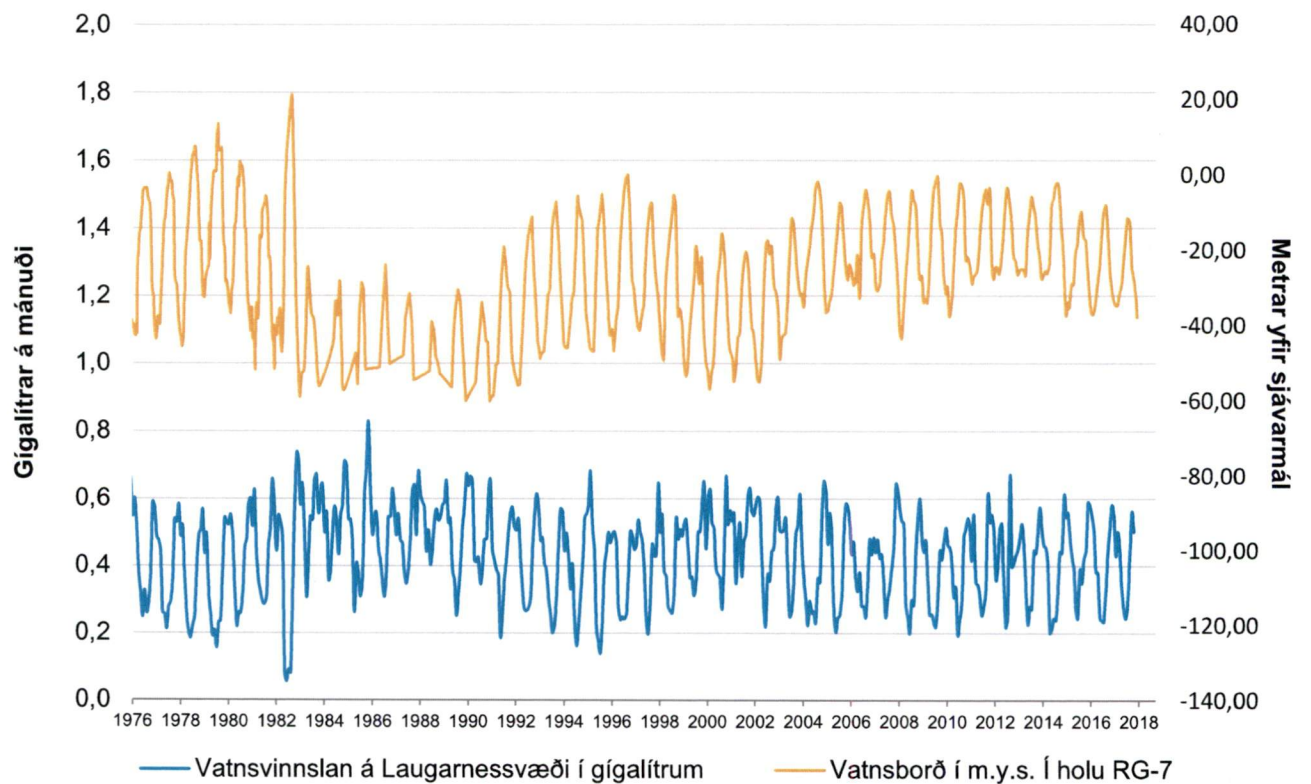
Reykir

Elliðaár

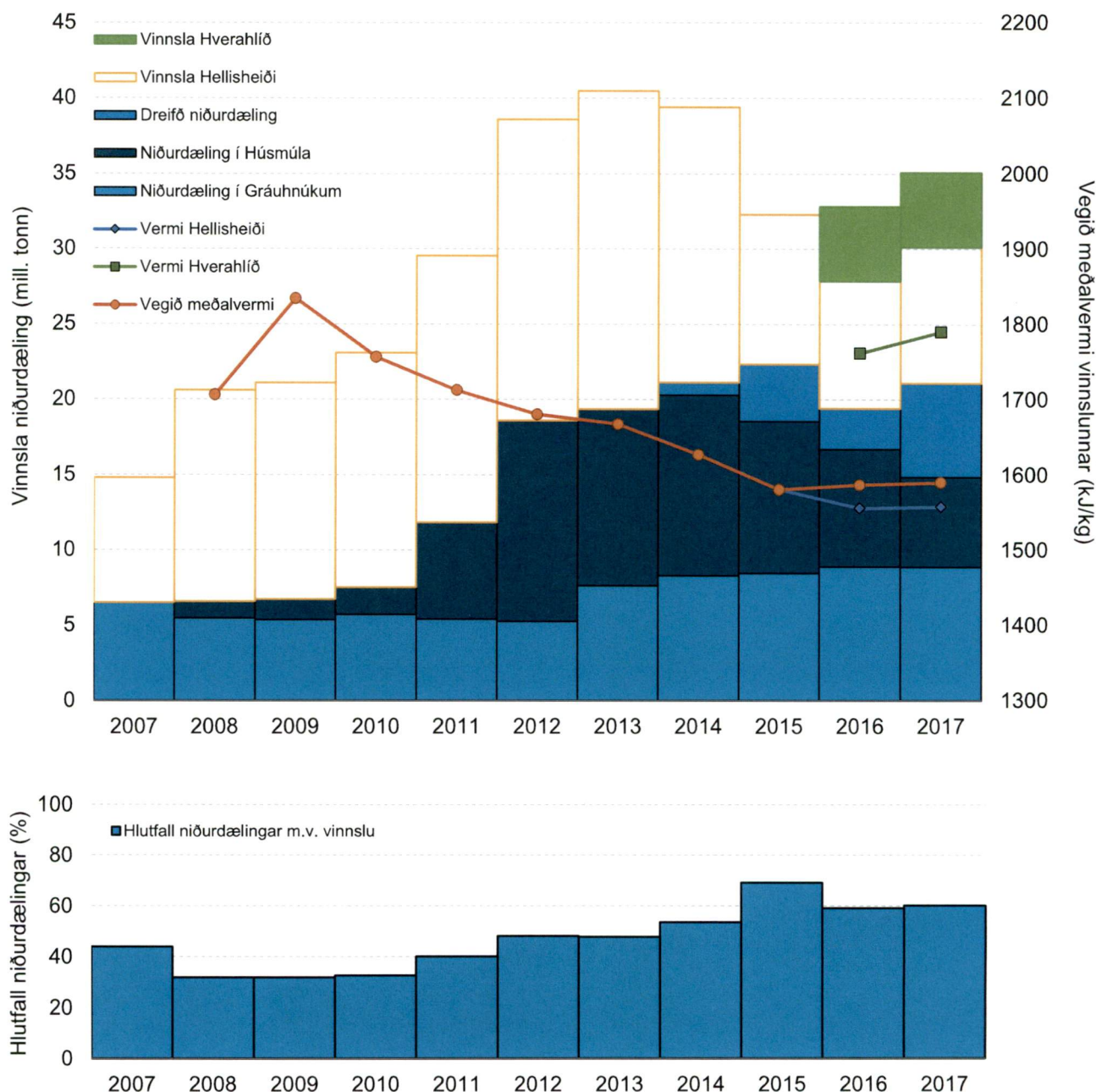
Laugarnes

Vinnsla á Hellisheiði og í Hverahlíð, vermi og niðurdæling eftir losunarleiðum

Vinnsla í Hverahlíð (milljónir tonna á ári) árið 2016-2017, vinnsla á Hellisheiði (milljónir tonna á ári) árið 2007 til 2017, vermi (kJ/kg) ásamt niðurdælingu (milljónir tonna á ári) eftir losunarleiðum.

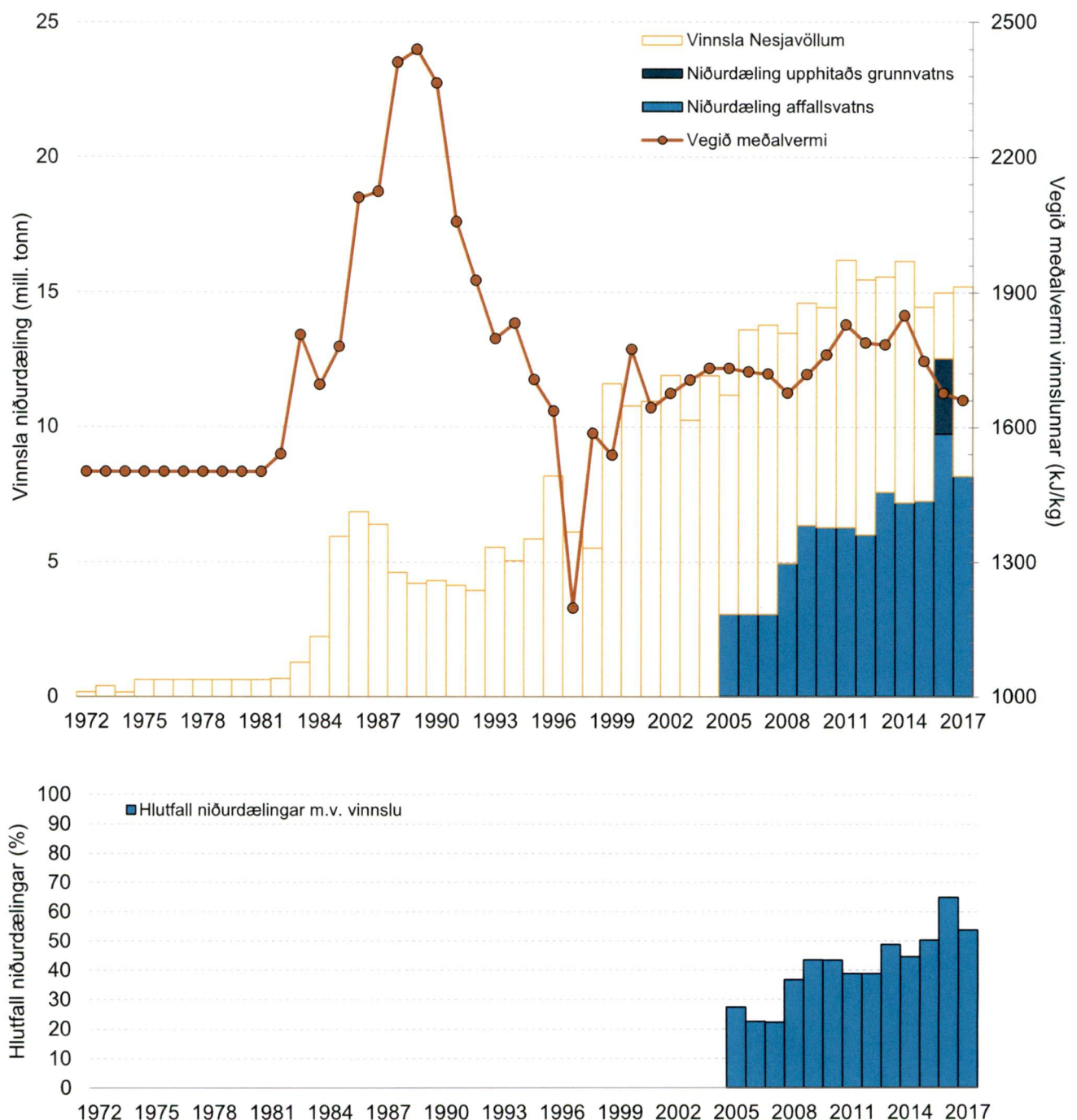
Bláir litir sýna magn jarðhitavats (milljónir tonna á ári) sem dælt var niður innan svæðis í vinnsluholur sem ekki nýtast til gufuvinnslu (dreifð niðurdæling), í niðurdælingarholur við Gráuhnúka og Húsmúla og í borholur við Þrengsli. Rauði ferillinn sýnir vegið meðalvermi jarðhitavökvans (kJ/kg) árið 2008 til 2017 en vermi er mælikvarði á orkuinnihaldi jarðhitavökvans. Vermi hækkaði árið 2009 í kjölfar þess að hávermisholur voru tengdar inn á gufuveitu virkjunarinnar um mitt ár 2008 og aftur árið 2016 með tilkomu gufu frá Hverahlíð. Græni ferillinn sýnir vermi jarðhitavökvans í Hverahlíð. Neðri myndin sýnir hlutfall niðurdælingar og vinnslu, þ.e. massajafnvægi kerfisins. Árið 2017 var um 60% af unnum vökva dælt aftur niður í kerfið.

Vinnsla á Nesjavöllum, vermi og niðurdæling eftir losunarleiðum

Vinnsla á Nesjavöllum (milljónir tonna á ári) árið 1972-2017, vegið meðalvermi (kJ/kg) ásamt niðurdælingu jarðhitavats og upphitaðs grunnvatns (milljónir tonna á ári).

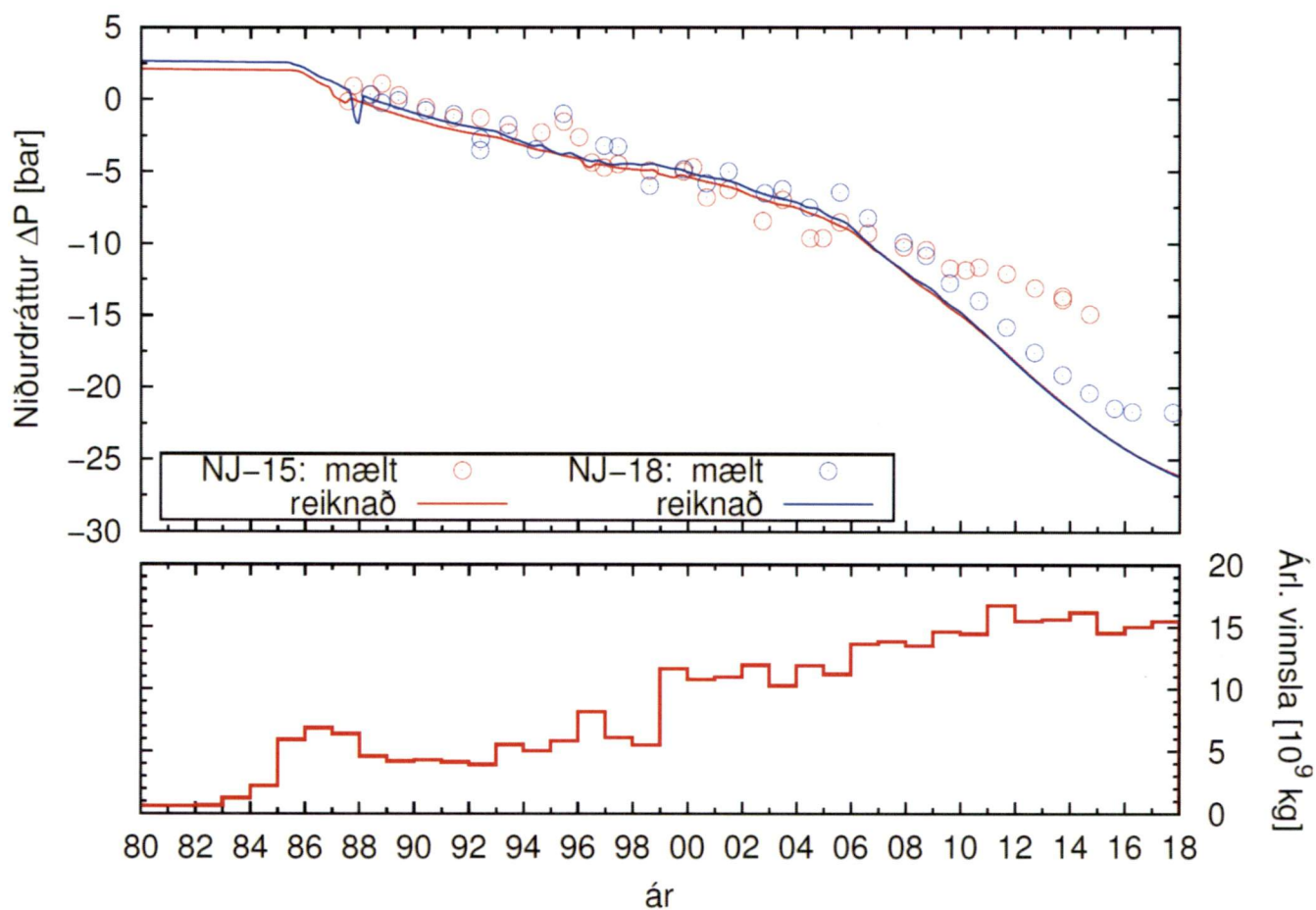
Ljósblár litur sýnir magn jarðhitavats (milljónir tonna á ári) sem dælt var í borholur niður fyrir efri grunnvatnslög. Dökkblár litur sýnir magn upphitaðs grunnvatns sem var dælt niður í jarðhitageyminn í gegnum vinnsluholu í Kýrdal. Rauði ferillinn sýnir vegið meðalvermi jarðhitavökvans (kJ/kg) árið 1972 til 2017 en vermi er mælikvarði á orkuinnihald jarðhitavökvans. Árið 2017 var rúmlega 50% af unnum vökva dælt niður fyrir efri grunnvatnslög.

Niðurdráttur á Nesjavöllum, Hellisheiði og Hverahlíð

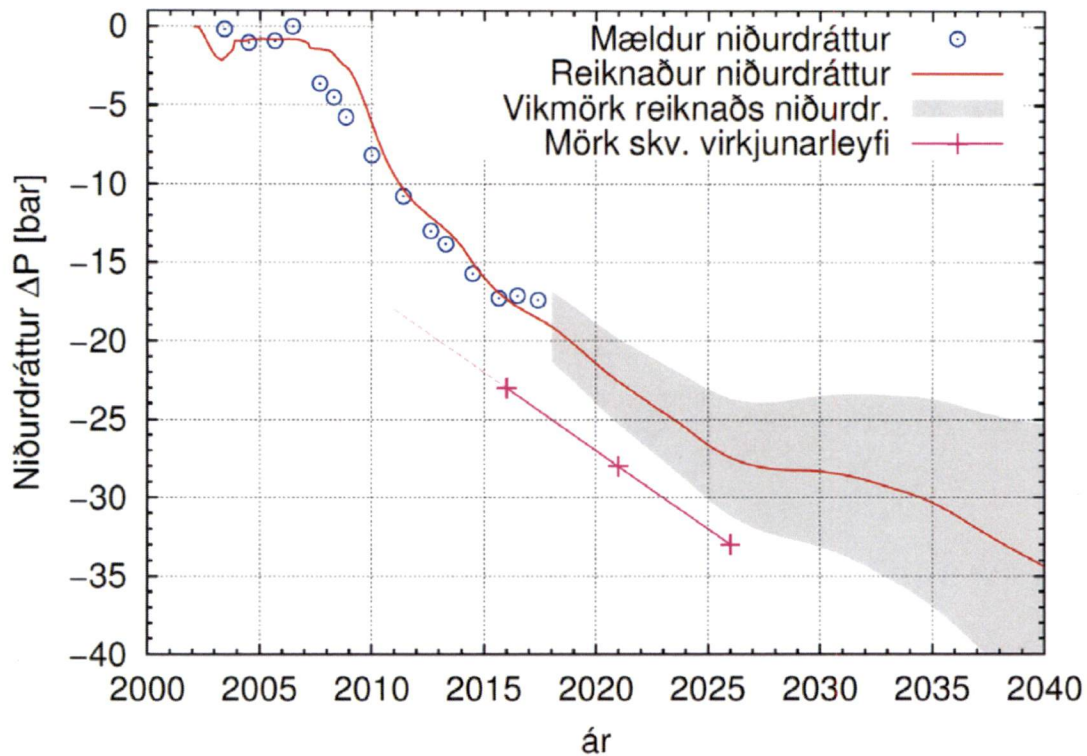
Með tengingu borhola í Hverahlíð við Hellisheiðarvirkjun hafa náðst betri tök á stýringu vinnslusvæðis virkjunarinnar. Aukið samræmi er nú milli nýrra mælinga á holuafköstum og líkanreikninga en áður.

Nesjavellir

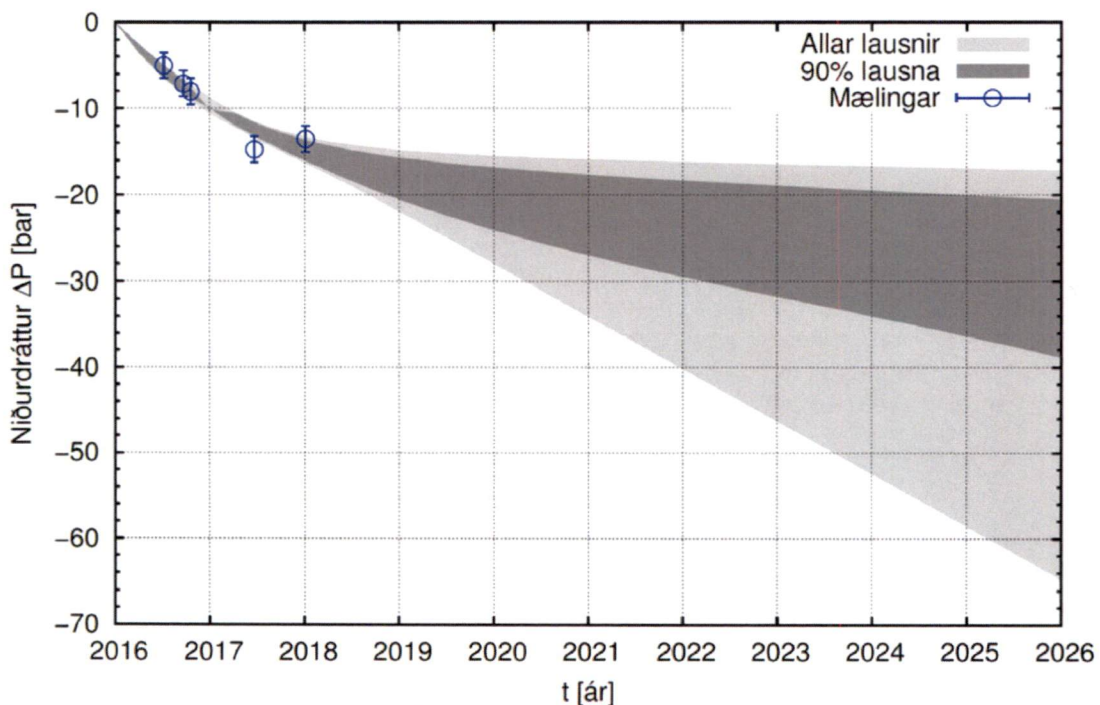
Niðurdráttur (bar) og ársmeðalvinnsla (kg/s) á Nesjavöllum 1980-2017. Samanburður á mældum og reiknuðum niðurdrætti kemur fram á efri hluta myndarinnar og ársmeðalvinnsla á neðri hluta hennar. Heildregnir ferlar eru reiknaðir samkvæmt reiknilíkani en punktar sýna mæld gildi í borholum á 800-1000 metra dýpi. Rauði ferillinn sýnir niðurdrátt í holu NJ-18 en sá blái í holu NJ-15. Hóla NJ-15 var tekin í rekstur árið 2015 og því hefur ekki verið mælt í holunni.

Hellisheiði

Samanburður á mældri og reiknaðri þrýstingslækkun, svokölluðum niðurdrætti (bar), í holu HE-4 á Hellisheiði 2000-2040. Krossarnir eru mörk skv. virkjunarleyfi. Heil lína er dregin á milli þeirra, en punktarnir aftur til ársins 2011 þegar leyfið tók gildi. Vikmörk reiknaðs niðurdráttar eru sýnd í gráum lit.

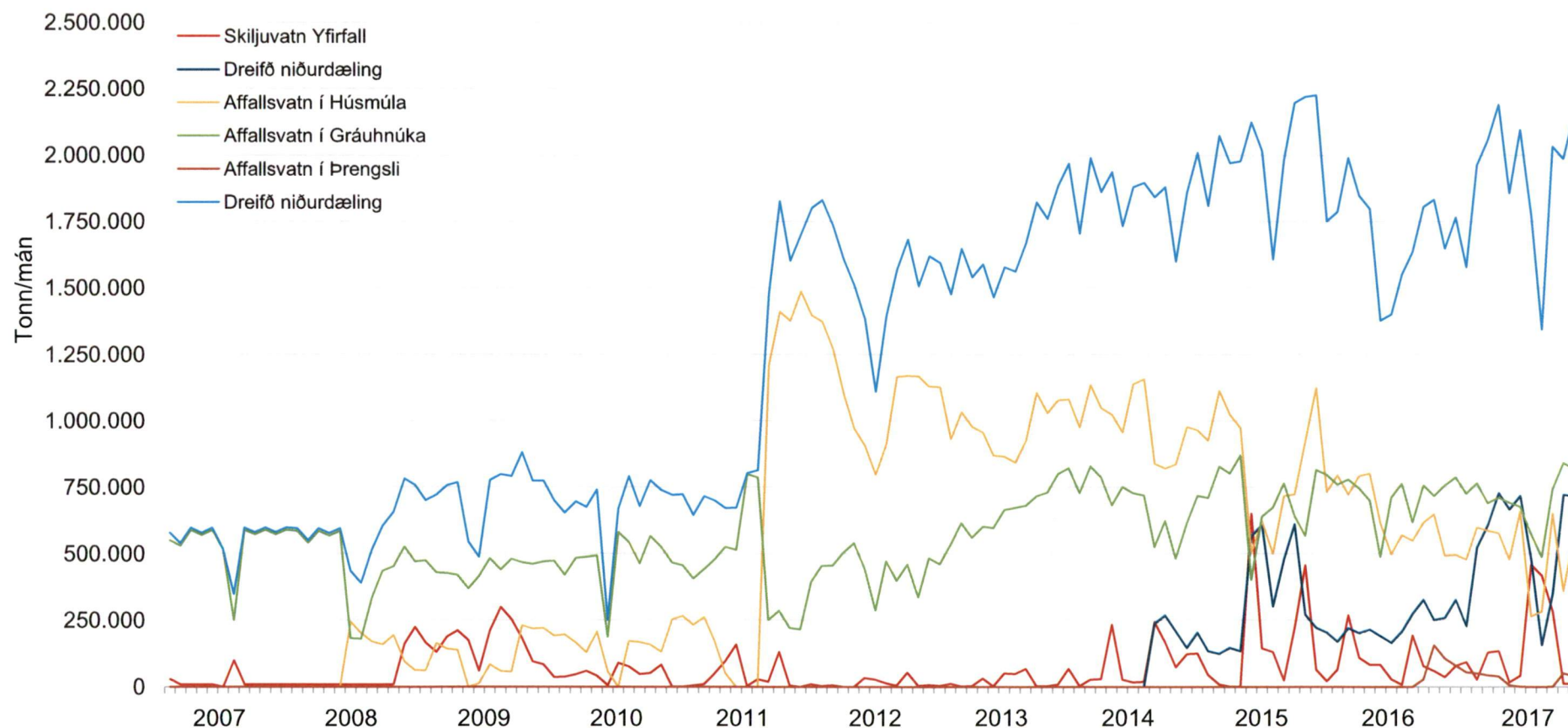
Hverahlíð

Samanburður á mældri og reiknaðri þrýstingslækkun, svokölluðum niðurdrætti (bar). Vikmörk reiknaðs niðurdráttar eru sýnd í gráum lit.

Magn jarðhitavatns frá Hellsheiðarvirkjun 2007 – 2017 eftir losunarleiðum

Þar til í september 2011 var stærstum hluta jarðhitavatnsins dælt niður í holur við Gráuhnúka. Jarðhitavatn jókst frá virkjuninni þegar Sleggjan var gangsett haustið 2011 en þá var niðurdælingarsvæðið við Húsmúla tekið í fullan rekstur. Síðan þá hefur jarðhitavatn aukist frá virkjuninni. Niðurdæling í aflagðar vinnsluholur innan vinnslusvæðis hófst árið 2014 og í borholur í Þrengslum árið 2016. Mjög dró úr losun jarðhitavatns á yfirborð um yfirfall síðla árs 2011 með endurbótum í rekstri virkjunarinnar en hún jókst á ný um mitt ár 2014 með dvínandi viðtöku niðurdælingarsvæða.

Losun jarðhitavatns á yfirfall við Hellisheiðarvirkjun og í Hverahlíð 2017

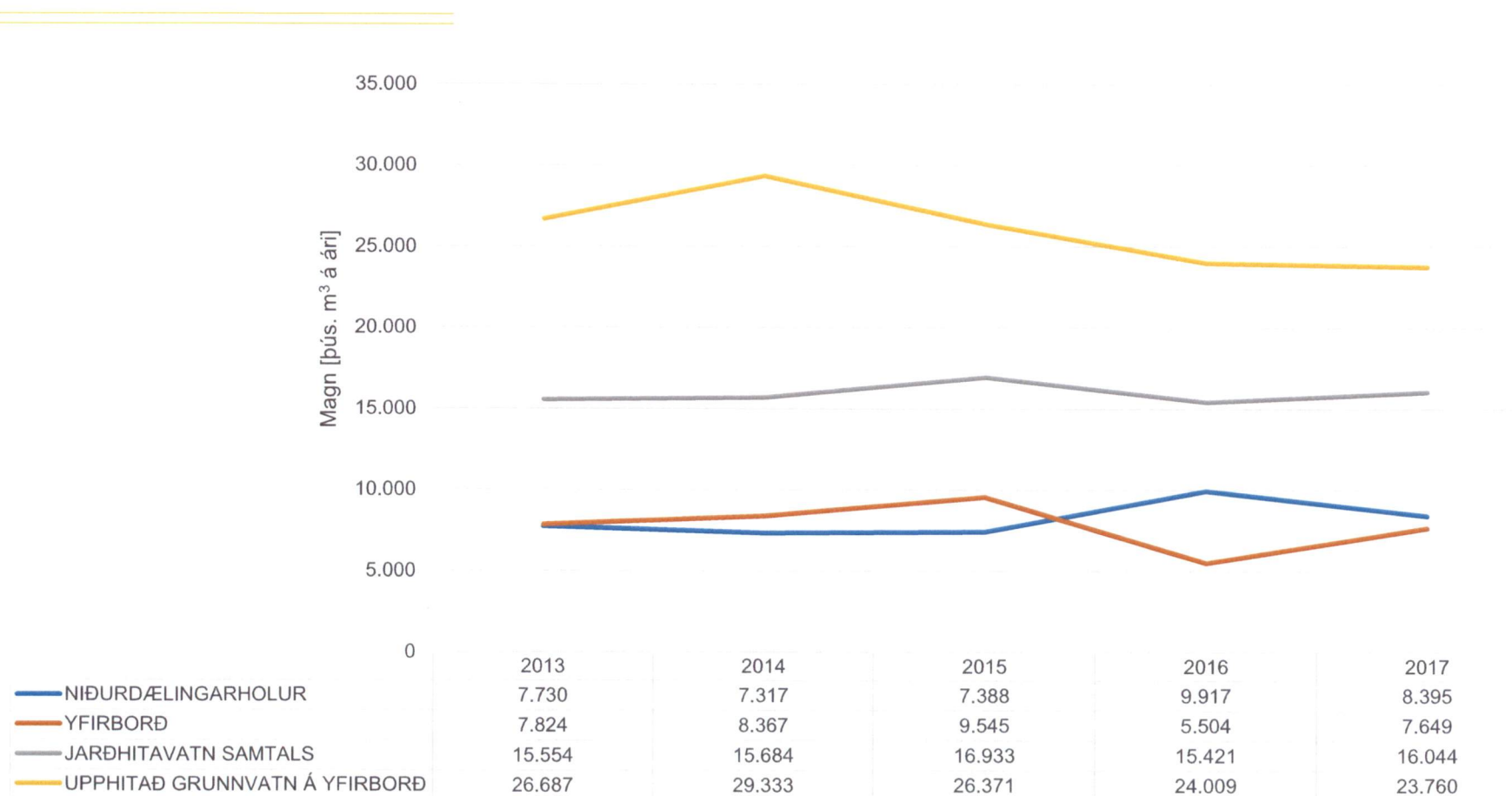
Niðurdælingarveitan er viðkvæm fyrir hvers kyns breytingum í rekstri og fóru um 7% af jarðhitavatni á yfirfall við Hellisheiðarvirkjun. Leyfisveitendum hefur verið haldið upplýstum um stöðuna og þær aðgerðir sem hægt er að grípa til hverju sinni og þau verkefni sem unnið er að til að auka viðtöku niðurdælingarveitu virkjunarinnar.

Dagsetning	Eðli losunar	Meðalrennsli á sólarhring	Alls m ³
Hellisheiðarvirkjun			
2. - 10. janúar	Rekstur	60 l/s	32.141
26. janúar - 17. febrúar	Viðhald viðgerðir	50 l/s	124.027
21. - 22. febrúar	Rekstur	55 l/s	9.504
27. - 29. mars	Rekstur	40 l/s	6.772
3. apríl	Viðhald	55 l/s	1.584
6. - 9. apríl	Rekstur	10 l/s	5.530
10. - 14. apríl	Bilun	240 l/s	92.016
14. - 28. apríl	Rekstur	25 l/s	48.384
30. apríl - 2. júní	Rekstur	50 l/s	145.152
26. júlí - 28. ágúst	Rekstur	25 l/s	49.680
19. - 23. ágúst	Bilun	150 l/s	64.800
28. ágúst - 6. sept	Framkvæmdir	740 l/s	639.360
20. - 21. september	Viðhald	250 l/s	21.600
26. sept - 12. okt	Viðhald	250 l/s	323.136
7. - 8. nóvember	Viðhald	200 l/s	17.280
Hverahlíð			
8. - 27. júní	Viðhald	45 l/s	60.480
7. ágúst	Bilun	100 l/s	864
6. október	Rekstur	90 l/s	2.592

Losun jarðhitavatns frá Nesjavallavirkjun 2013 – 2017 eftir losunarleiðum

Jarðhitavatn (þúsund rúmmetrar/ári) frá Nesjavallavirkjun árið 2013-2017 eftir losunarleiðum. Mismunur á losun upphitaðs grunnvatns á yfirborð milli áranna 2015 og 2016 helgast af því að vatni var dælt í borholur á Mosfellsheiði og borholu í Kýrdal.

Magntölur eru námundaðar að þúsundum tonna.

Rannsóknar- og þróunarverkefni til að uppfylla kröfur um niðurdælingu á Hellisheiði

Afrakstur rannsóknar- og þróunarverkefna árið 2015 -2017 er sá að unnt er að dæla að mestu niður vaxandi magni jarðhitavatns við virkjanirnar. Verkefnin halda áfram árið 2018 því betur má ef duga skal. Viðtaka niðurdælingarsvæðanna við Hellisheiðarvirkjun dugar ekki eins og sakir standa til að koma öllu jarðhitavatni sem fellur til við orkuvinnsluna aftur niður í jarðhitageyminn. Ljóst er að um fyrirsjáanlega framtíð krefst rekstur virkjunarinnar margvíslegra aðgerða og að leitað sé nýrra leiða í þessa veru. Átak hefur verið gert í niðurdælingu á Nesjavöllum sem lofar góðu.

Hellisheiðarvirkjun

- Jarðhitavatni hefur verið dælt í vinnsluholur sem ekki nýtast til jarðhitavinnslu í Sleggjubeinsdal. Þannig er niðurdælingu dreift um vinnslusvæði Hellisheiðarvirkjunar. Síðla árs 2016 voru þrjár slíkar holur nýttar í niðurdælingu á Skarðsmýrarfjalli. Niðurdælingu í þær var hætt haustið 2017 og í staðin dælt niður í tvær aðrar holur.
- Seinni hluta árs 2016 hófst niðurdæling í borholur á CarbFix svæðinu sem er utan við vinnslusvæði virkjunarinnar.
- Vatnsmiklar holur á vestanverðu vinnslusvæði Hellisheiðarvirkjunar hafa verið hvíldar og hefur það dregið nokkuð úr álagi á niðurdælinguna.
- Örvun niðurdælingarhola með lút skilaði ekki þeim árangri sem vonast var eftir.
- Með íblöndun þéttivatns er dregið úr útfellingum í niðurdælingarholum.
- Horft er til þess að fjölga niðurdælingarholum eða að leiða jarðhitavatn til sjávar.
- Ferilefnapróf eru gerð til að kanna hvort jarðhitavatn sem losað er í jarðhitageyminn kom fram í vinnsluholum. Niðurstöður þeirra sýna að niðurdælingin styður við þrýsting í jarðhitageyminum. Kæling í vinnsluholum vegna niðurdælingarvatnsins kemur mun hægar fram en búist var við.
- Blöndun gasmettaðs þéttivatns við skiljuvatn til að koma í veg fyrir útfellingar kísils er hafin og gengur vel.
- Hækkun á niðurdælingarþrýstingi er lokið og var árangurinn í aukinni viðtöku í samræmi við væntingar. Hins vegar veldur þetta erfiðleikum í rekstri sem er verið að finna lausn á.

Nesjavallavirkjun

- Losun á jarðhitavatni í þrjár niðurdælingarholur sem áður var losað á eða við yfirborð.
- Tilraunaniðurdæling á upphituðu grunnvatni um tvær 170 m djúpar borholur á Mosfellsheiði og árið 2016 um eina holu í Kýrdal við Nesjavelli en hún nær niður í jarðhitageyminn. Mælingar bentu til að niðurdæling í Kýrdal hafi haft áhrif á vinnsluholur og dregið úr afköstum þeirra og var henni hætt
- Endurhönnun á kæliturni þannig að vatn frá tveimur vélum virkjunarinnar sé kælt í stað einnar áður. Við það dregur úr kælivatnspörf frá vatnsbólinu við Grámel um þriðjung sem dregur verulega úr losun upphitaðs grunnvatns á sumrin.
- Ferilefnapróf til að kanna hvort jarðhitavatn sem losað er niður um 300 til 600 m djúpar niðurdælingarholur sýna að ferilefni koma fram í lindum við Þingvallavatn
- Stefnt er að því að prófa niðurdælingu á jarðhitavanti í djúpkerfið. Árið 2018 er líklegt að hola verði tengd í tilraunaskyni til að sjá hvernig djúpkerfið bregst við niðurdælingu.

Efnasamsetning í grunnvatni úr borholum í nágrenni Hellisheiðarvirkjunar 2017

Hola			HK-24	HK-24	HK-07	HK-25	HK-12	HK-26	HK-31	KH-11	KH-50	KH-50	HK-13	LK-1	KH-06	HU-1	HK-14
Grunnvatnsstraumur			Selvogsstraumur											Ellidaár- straumur	Þingvallastraumur		
Sýni nr.			17-5074	17-5277	17-5253	17-5255	17-5278	17-5286	17-5281	17-5252	17-5061	17-5167	17-5254	17-5211	17-5213	17-5212	17-5256
Dags.			7.2.2017	29.8.2017	19.7.2017	19.7.2017	29.8.2017	31.8.2017	30.8.2017	14.7.2017	26.1.2017	8.5.2017	19.7.2017	7.6.2017	7.6.2017	7.6.2017	1.8.2017
Efni	Eining	Leyfilegur hámarksst.															
Sýrustig	pH		7,79	6,85	7,61	8	8,43	8,45	9,18	7,93	7,34	7,19	7,1	7,65	7,05	7,72	7,86
T (pH-mæl)	°C		22,4	22,9	23,2	23,2	23,1	23	22,9	23	22,2	22,5	23,2	22,5	23,1	21,9	22,9
Leiðni	µS/cm	2.500	130	161,5	166,2	173,1	154,1	375	264	191	133	188	119,5	93	89,5	85,2	69,8
T (leiðni)	°C		22,3	22,5	22,5	22,5	22,5	22,6	22,5	22,5	22,2	22,3	22,5	22,4	22,4	22,4	22,3
CO ₂	mg/kg	*	29,4	41,0	54,4	60,9	41,3	145,0	75,1	70,3	20,4	61,2	38,0	17,6	35,6	27,2	22,7
F	mg/kg	1,5	0,105	0,08	0,10	0,08	0,08	0,57	0,82	0,08	0,12	0,08	0,04	0,07	0,08	0,07	0,02
Cl	mg/kg	*	8,84	9,22	8,17	9,30	8,52	8,15	7,75	7,78	7,68	9,92	12,33	13,86	6,63	6,94	6,10
SO ₄	mg/kg	200	13,76	12,29	13,75	10,32	13,67	10,55	8,62	17,74	18,44	23,49	5,90	4,35	2,73	2,15	1,31
Ca	mg/kg	100	7,82	9,06	9,07	10,93	10,13	5,008	1,726	16,88	4,42	8,699	5,841	3,768	4,30	4,81	2,997
Fe	mg/kg	0,2	0,01	0,06	0,01	0,02	0,01	0,02	<0,005	0,02	0,01	<0,005	<0,005	0,03	0,03	<0,005	0,04
K	mg/kg	12	1,02	1,06	0,96	1,40	1,07	5,27	1,38	1,24	1,04	1,26	1,11	0,99	0,60	0,88	0,72
Mg	mg/kg	50	4,23	4,59	8,49	7,21	4,83	4,98	0,16	8,98	4,66	10,72	3,49	2,23	3,92	2,80	2,16
Na	mg/kg	200	8,69	9,27	9,12	11,63	9,50	71,12	59,09	8,77	7,67	10,23	10,29	8,14	5,61	6,22	5,94
SiO ₂	mg/kg	*	19,22	19,82	32,57	24,95	21,43	33,37	57,24	28,34	27,78	40,31	20,44	15,26	17,56	24,07	16,04
Al	µg/kg	200	3,17	6,17	9,50	9,66	6,04	12,10	96,50	9,72	1,95		21,60	9,70	1,86	1,09	16,40
As	µg/kg	10	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	0,429	1,04	<0,05	0,06		<0,05	<0,05	<0,05	0,0538	<0,05
Ba	µg/kg	700	0,77	1,41	0,33	1,17	1,18	5,10	0,51	0,25	0,44		0,59	0,35	0,65	0,47	0,21
Cd	µg/kg	5	<0,002	0,007	0,003	<0,002	<0,002	0,002	<0,002	0,002	<0,002		0,00359	0,00543	0,003	0,00507	<0,002
Co	µg/kg	*	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0403	0,00805	<0,005	0,018	0,015		0,0193	0,007	0,1	0,006	0,016
Cr	µg/kg	50	0,90	0,70	0,68	0,73	1,64	0,06	0,10	0,07	0,99		1,20	0,18	0,19	0,55	0,38
Cu	µg/kg	2.000	0,745	0,50	0,53	0,40	0,24	0,12	0,12	0,31	0,63		0,43	0,77	0,63	0,28	0,27
Hg	µg/kg	1	<0,04	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	<0,04		<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002
Mn	µg/kg	50	12,40	267,00	2,54	0,76	4,02	12,70	0,86	12,40	1,30		1,22	0,79	5,69	0,171	0,59
Mo	µg/kg	*	0,51	0,99	0,44	0,44	0,30	3,07	2,39	0,17	0,33		0,31	0,13	0,14	0,18	0,11
Ni	µg/kg	20	1,24	4,32	1,49	0,64	1,56	1,15	0,12	2,23	0,22		0,95	0,96	2,66	0,313	0,31
P	µg/kg	5.000	19,1	14,9	57,1	35,3	26,4	27,7	14,6	66,2	32,7		26,7	14,9	8,8	40,9	19,5
Pb	µg/kg	10	0,379	0,024	0,037	0,092	<0,01	0,221	<0,01	0,024	0,016		0,024	0,268	0,0753	<0,01	0,023
Se	µg/kg	10	<0,5	0,03	0,571	<0,5	0,0104	<0,01	0,0127	<0,5	1,11		1,1	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Sr	µg/kg	*	15,9	<0,5	19,1	19,5	0,6	<0,5	0,9	29,7	9,4		16,5	7,6	8,0	9,3	6,8
Ti	µg/kg	*	0,039	19,600	0,387	0,254	19,800	30,500	5,330	0,098	0,044		2,150	0,148	0,019	0,023	0,252
V	µg/kg	*	12,9	0,223	21,7	15,2	0,0903	0,214	0,0633	17,6	9,58		6,48	8,6	2,75	6,17	6,34
Zn	µg/kg	3.000		11,60	38,90	30,60	19,50	0,95	32,30	32,00	2,99		33,70	242,00	22,20	21,90	30,90

* Hámarksstyrkur ekki tilgreindur í reglugerð um neysluvatn

Fylgst er með áhrifum Hellisheiðarvirkjunar á grunnvatn í vöktunarholum við og í nágrenni hennar. Tekin eru sýni til heildarefna- og snefilefnagreiningar ásamt því að mæla hitastig, leiðni og sýrustig. Styrkur efna í holunum er undir neysluvatnsmörkum. Hins vegar er styrkur súlfats orðinn umtalsvert yfir bakgrunnsmörkum í holum KH-7 (norðan við Hellisheiðarvirkjun) og í holum HK-7 og KH-50 án þess að styrkur kísils, natríums og klórs, sem fylgja skiljuvatni, hafi aukist að ráði. Súlfat verður til við oxun brennisteinsvetnis sem fylgir gufunni í virkjuninni. Fram til ársins 2016 þegar stækkuð lofthreinsistöð var gangsett við Hellisheiðarvirkjun var megninu af brennisteinsvetninu hleypt út á kæliturnna ásamt þéttivatni þar sem oxunin fór fram. Um það bil 10 kg/s vatns fer um yfirfall hvers kæliturns en þetta vatn er losað í grunnar svelgholur við virkjunina. Hluti af brennisteinsvetninu fór áður fyrr með þéttivatni í grunnar svelgholur. Þeirri losun var hætt árið 2016 og fer það vatn nú í jarðhitageyminn. Ennfremur hafa snefilefni sem eru aðallega á gasformi mælst í holu KH-50 (selen og kvikasilfur, þó bæði langt undir neysluvatnsmörkum) á meðan önnur efni sem fylgja að megninu til skiljuvatninu, t.d. arsen, hafa ekki mælst í sömu holu. Líklegt er að hratt muni draga úr þessum áhrifum með áframhaldandi rekstri lofthreinsistöðvarinnar og niðurdælingu á brennisteinsvetni. Fylgst verður áfram með efnasamsetningu í vöktunarholum til að fá betri mynd af grunnvatnsstraumum og losun jarðhitavatns frá Hellisheiðarvirkjun.

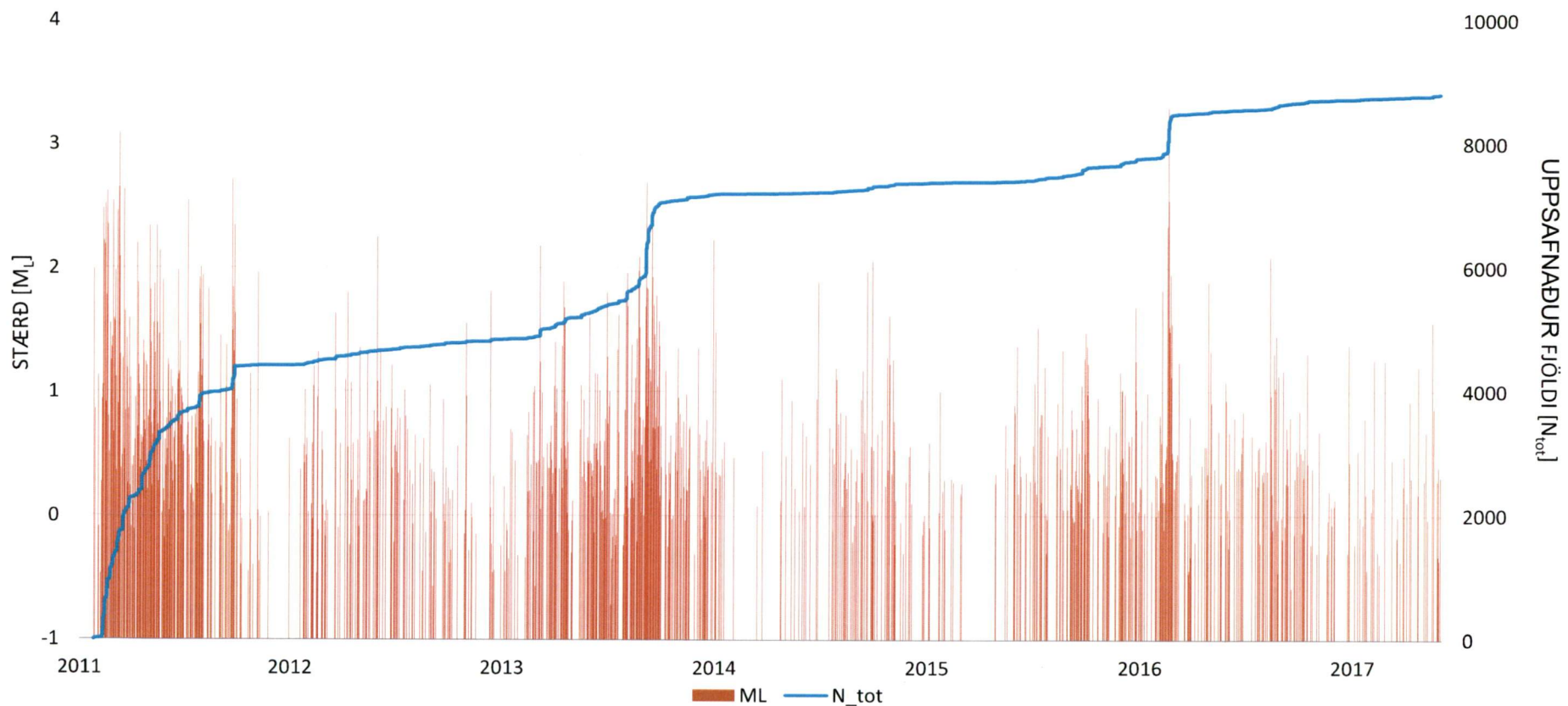
Snefilefni í jarðhitavatni (skiljuvatni og þéttivatni) frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun

Dæmigerður styrkur (mg/kg) nokkurra snefilefna í jarðhitavatni frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun og hámarksgildi (mg/kg) þeirra í neysluvatni. Þegar efnainnihald skiljuvatns er borið saman við neysluvatnsstaðla sést að í skiljuvatni frá Hellisheiðarvirkjun er styrkur áls tíu sinnum hærri en hámarksgildi í neysluvatni, arsens fjórum sinnum hærri og selens tæplega tvisvar sinnum hærri. Bór, flúor og natríum eru yfir mörkum. Í skiljuvatni frá Nesjavallavirkjun er styrkur áls tæplega tíu sinnum hærri, arsens um sex sinnum hærri og selens svipaður og hámarksgildi í neysluvatni. Styrkur annarra efna í skiljuvatni er lægri en uppgefin mörk fyrir neysluvatn. Styrkur snefilefna í þéttivatni frá báðum virkjunum er undir hámarksgildum í neysluvatni.

Efni	Eining	Hámarks gildi neysluvatns	SKILJU VATN		ÞÉTTIVATN	
			Hellisheiði	Nesjavallir	Hellisheiði	Nesjavallir
Ál (Al)	µg/kg	200	1800	1930	0,427	0,629
Arsen (As)	µg/kg	10	37	60	<0,05	0,0879
Baríum (Ba)	µg/kg	700	0,33	1,53	0,0269	0,0661
Kadmíum (Cd)	µg/kg	5	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002
Kóbolt (Co)	µg/kg	-	0,027	0,026	0,007	0,054
Króm (Cr)	µg/kg	50	0,071	0,36	0,087	3,87
Kopar(Cu)	µg/kg	2.000	0,4	2,7	<0,1	<0,1
Kvikasilfur (Hg)	µg/kg	1	<0,002	<0,002	<0,002	0,0134
Mangan (Mn)	µg/kg	50	0,61	17	0,257	1,73
Molybdenum (Mo)	µg/kg	-	4,7	2,4	<0,05	<0,05
Nikkel (Ni)	µg/kg	20	0,17	1,57	0,828	4,47
Fosfór (P)	µg/kg	5.000	<1	11,3	<1	<1
Blý (Pb)	µg/kg	10	<0,01	0,062	0,027	0,0261
Selen (Se)	µg/kg	10	15,3	10,9	<0,5	<0,5
Strontíum(Sr)	µg/kg	-	4,3	<2	0,064	0,0966
Títan (Ti)	µg/kg	-	0,079	0,06	0,0223	0,0254
Vanadíum (V)	µg/kg	-	4,2	2,5	0,0185	0,0475
Sink (Zn)	µg/kg	3.000	0,3	19,1	1,28	2,39

Þróun skjálftavirkni við Hellsheiðarvirkjun haustið 2011 til ársloka 2017

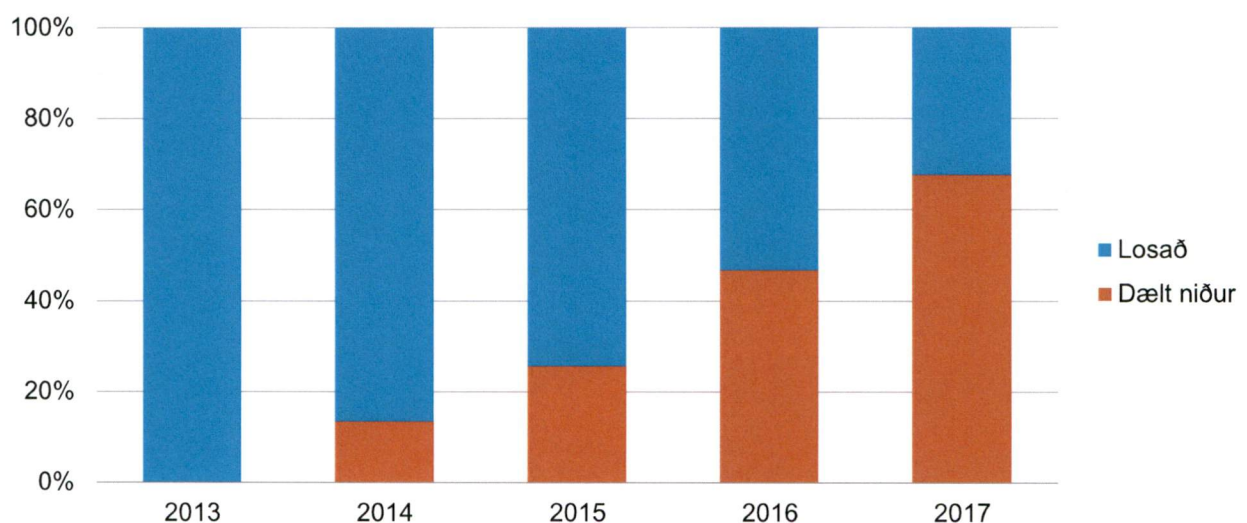
Myndin sýnir annars vegar stærð skjálfta og hins vegar uppsafnaðan fjölda skjálfta á tímabilinu. Skjálftagögnin eru fengin úr skjálftamælakerfi Veðurstofu Íslands. Allmikil skjálftavirkni varð þegar niðurdælingarsvæðið við Húsmúla var tekið í rekstur í september 2011 og náði hámarki um miðjan október þegar tveir skjálftar af stærðinni ML 4 riðu yfir. Um áramót 2011/2012 tók að draga úr virkninni og um sumarið 2012 var hún að mestu um garð gengin. Haustið 2012 jókst virknin aftur en var ekkert í líkingu við það sem hún var í upphafi. Ástæða þess var sú að hitaveituframleiðsla á Hellsheiði hófst eftir sumarhlé. Við það kólnaði jarðhitavatnið nokkuð sem olli auknum afköstum niðurdælingarhola og aukinni skjálftavirkni. Snemma árs 2014 varð nokkur skjálftavirkni í tengslum við prófanir og gangsetningu SulFix verkefnisins. Sú virkni var innan viðunandi marka og hafði að mestu fjarað út um sumarið. Um miðjan september 2016 hófst skjálftahrina á Húsmúlasvæðinu við Hellsheiðarvirkjun. Reynslan af rekstri niðurdælingarveitu Hellsheiðarvirkjunar er sú að skjálftar geta orðið við skyndilegar breytingar í rekstrinum. Skoðun á rekstri niðurdælingarveitunnar í tengslum við skjálftahrinuna í september leiddi í ljós að engar breytingar voru gerðar í aðdraganda þessarar hrinu.

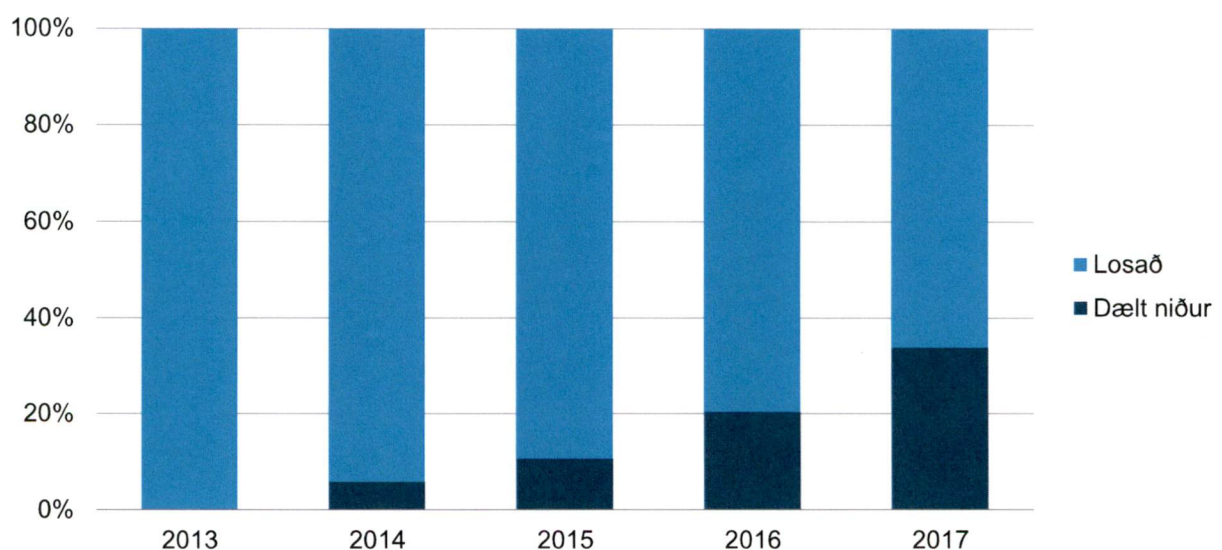
Hlutfallsleg niðurdæling brennisteinsvetnis og koltvíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun 2013-2017

Orka náttúrunnar hefur unnið markvisst að minni losun jarðhitagastegunda frá Hellisheiðarvirkjun. Hlutfallsleg niðurdæling koldíoxíðs var 34% og brennisteinsvetnis 68% árið 2017. Stækkandi hlutfall jarðhitagass sem áður fór út á kæliturna er nú sent í lofthreinsistöð og þaðan aftur í jarðhitageyminn. Ennfremur er nánast öllu gasmettuðu þéttivatni blandað í skiljuvatn og það sent niður í jarðhitageyminn. Gera má ráð fyrir að hlutfallsleg niðurdæling brennisteinsvetnis aukist eitthvað.

Hlutfallsleg niðurdæling brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun

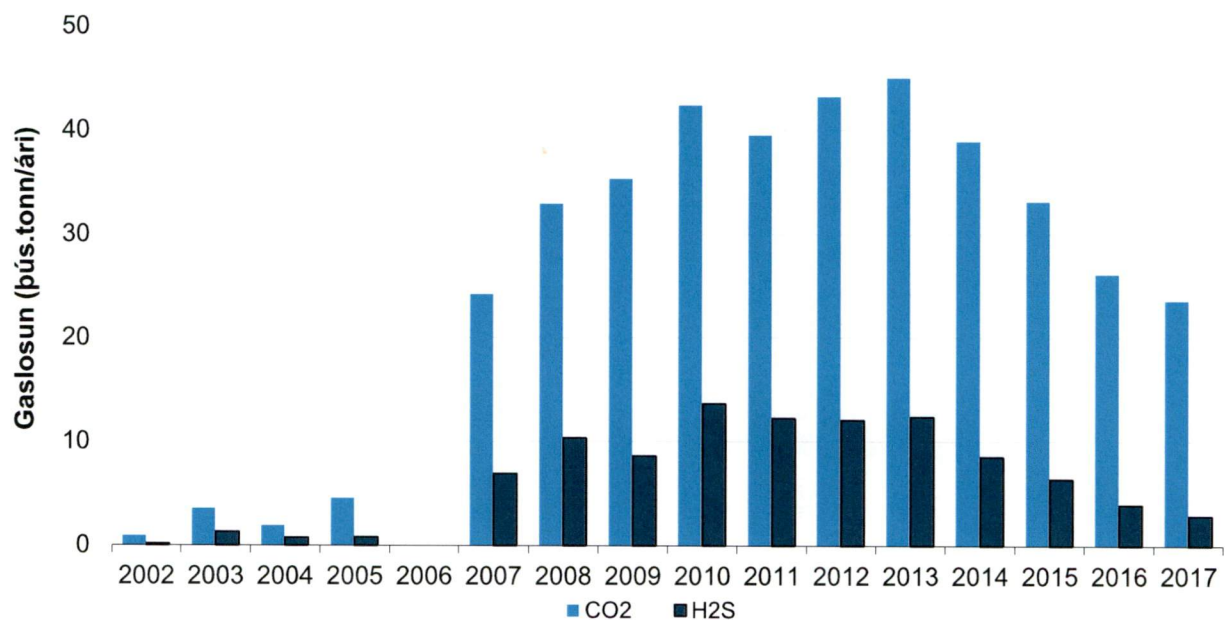
Hlutfallsleg niðurdæling koltvíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun

Losun koltvíoxíðs (CO₂) og brennisteinsvetnis (H₂S) frá Hellisheiði 2002-2016 og Nesjavöllum 1995-2017

Gert er ráð fyrir á núverandi stigi að skekkjumörk séu 5%.

Hellisheiði

Ár	CO ₂ tonn/ár	H ₂ S tonn/ár	H ₂ tonn/ár	CH ₄ tonn/ár
2003	3.602	1.283	76	0
2004	1.943	748	38	0
2005	4.581	819	*	*
2006	0	0	*	*
2007	24.210	6.902	276	20
2008	32.937	10.323	407	30
2009	35.325	8.581	269	36
2010	42.334	13.600	389	46
2011	39.479	12.212	401	57
2012	43.158	12.044	417	51
2013	44.934	12.374	529	72
2014	38.861	8.484	459	81
2015	33.077	6.384	386	80
2016	26.102	3.893	337	48
2017	23.555	2.866	335	49

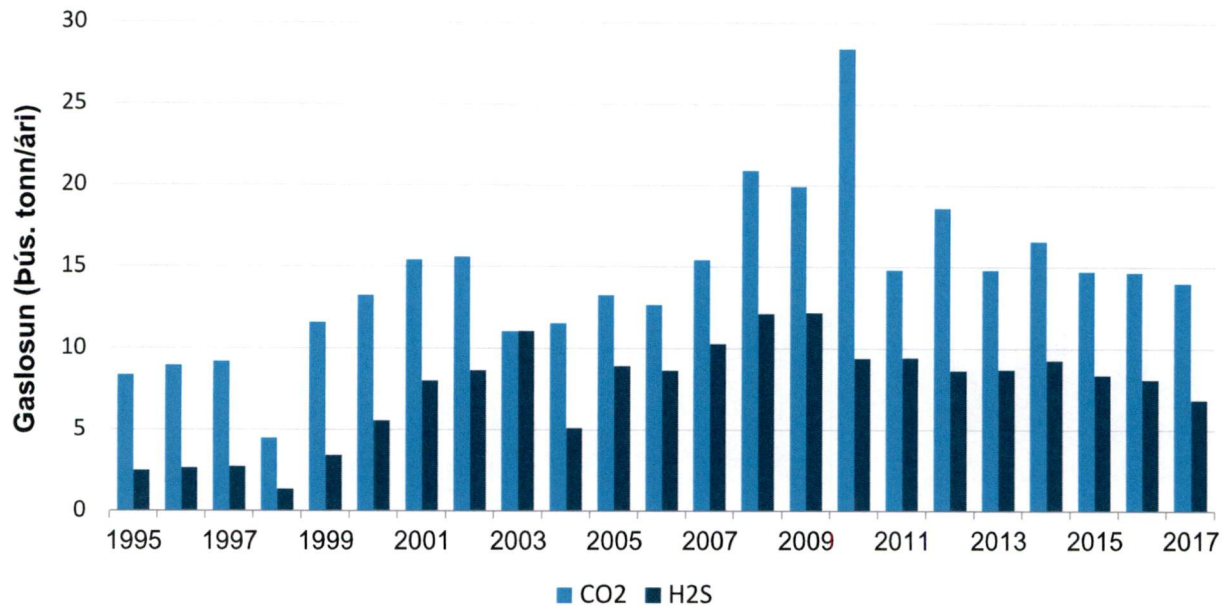
* Ekki eru til frumgögn fyrir árin 2005 og 2006

Skýringar við tölur 2017:

1) Dreigið er frá það magn CO₂ og H₂S sem fer út með þéttivatni. Það var fyrst gert árið 2015.

2) Um 12.000 tonnum af CO₂ og um 6.000 tonnum af H₂S var dælt niður í jörðina í SulFix verkefninu.

Nesjavellir

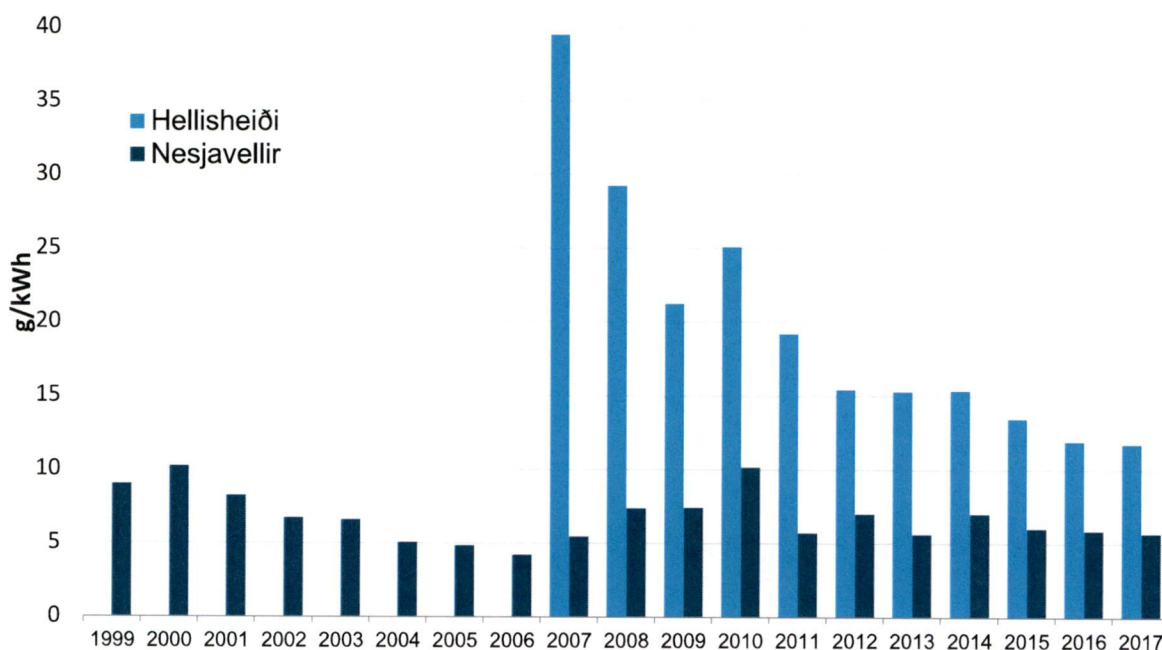
Ár	CO ₂ tonn/ár	H ₂ S tonn/ár	H ₂ tonn/ár	CH ₄ tonn/ár
2003	11.058	5.941	313	14
2004	11.551	5.084	317	21
2005	13.259	8.918	410	29
2006	12.673	8.650	*	*
2007	15.412	10.275	410	26
2008	20.904	12.114	658	24
2009	19.918	12.175	640	24
2010	28.396	9.384	481	111
2011	14.800	9.414	470	47
2012	18.612	8.640	456	28
2013	14.794	8.709	481	46
2014	16.579	9.275	491	55
2015	14.726	8.359	497	54
2016	14.655	8.076	474	44
2017	14.020	6.829	370	31

* Ekki eru til frumgögn fyrir árið 2006

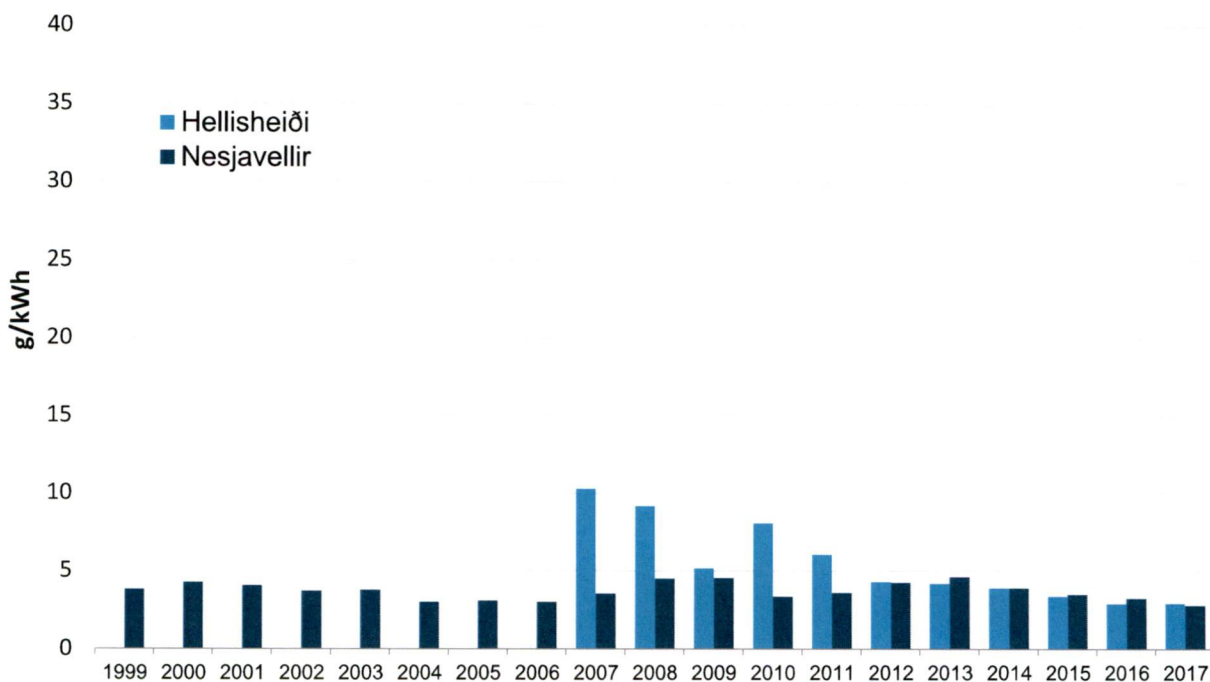
Losun koltvíoxíðs og brennisteinsvetnis á orkueiningu frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun

Losun koltvíoxíðs (CO_2) og brennisteinsvetnis (H_2S) á orkueiningu frá Hellisheiðarvirkjun 2007 – 2017 og frá Nesjavallavirkjun 1999 – 2017. Nokkur munur er á losun milli ára sem skýrist meðal annars af magni vatns og gufu sem tekin eru upp úr svæðunum og breytileika á gasmagni milli þeirra.

CO_2 á orkueiningu

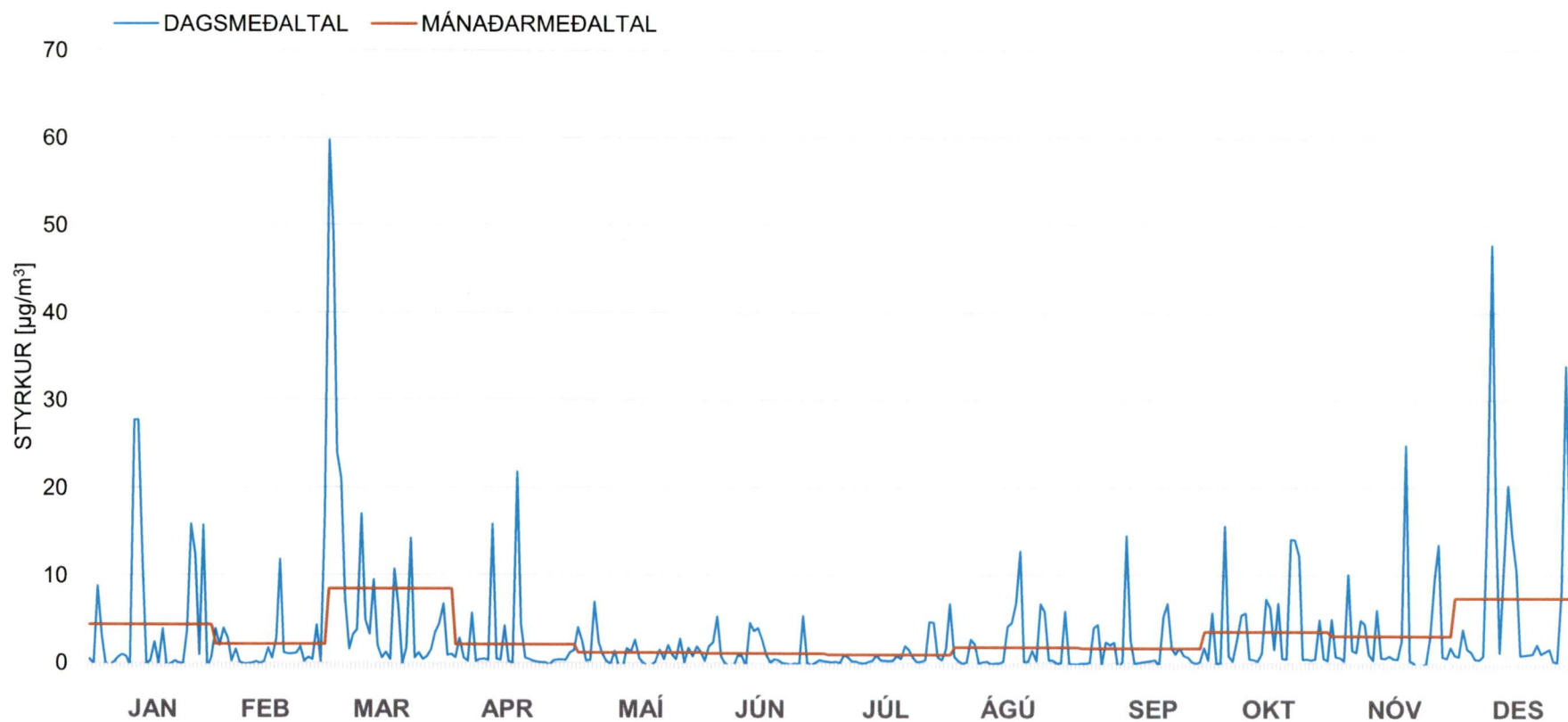
H_2S á orkueiningu

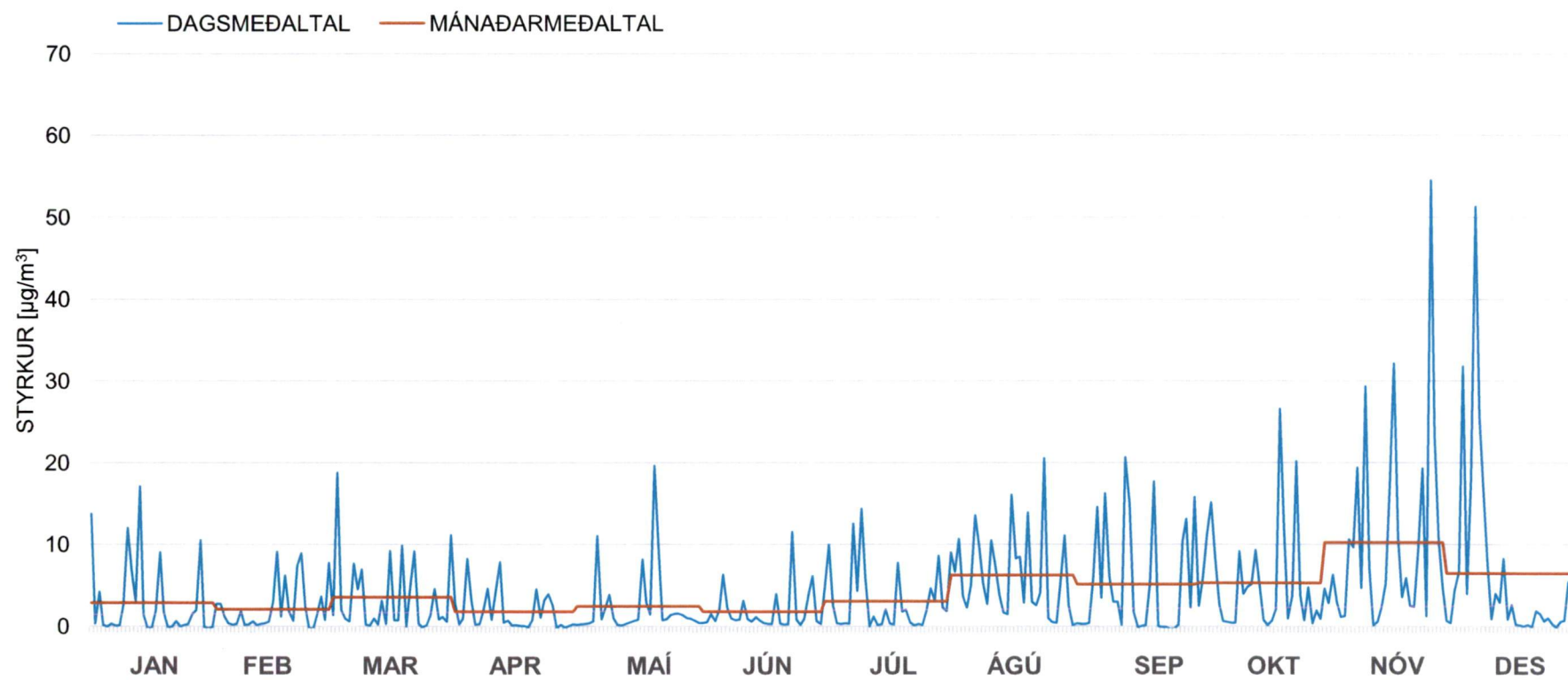
Styrkur brennisteinsvetnis (H_2S) í Norðlingaholti, Hveragerði og Lækjarbotnum 2017

Myndirnar sýna dags- og mánaðarmeðaltöl mælds styrks brennisteinsvetnis í andrúmslofti í Norðlingaholti, Hveragerði og Lækjarbotnum.

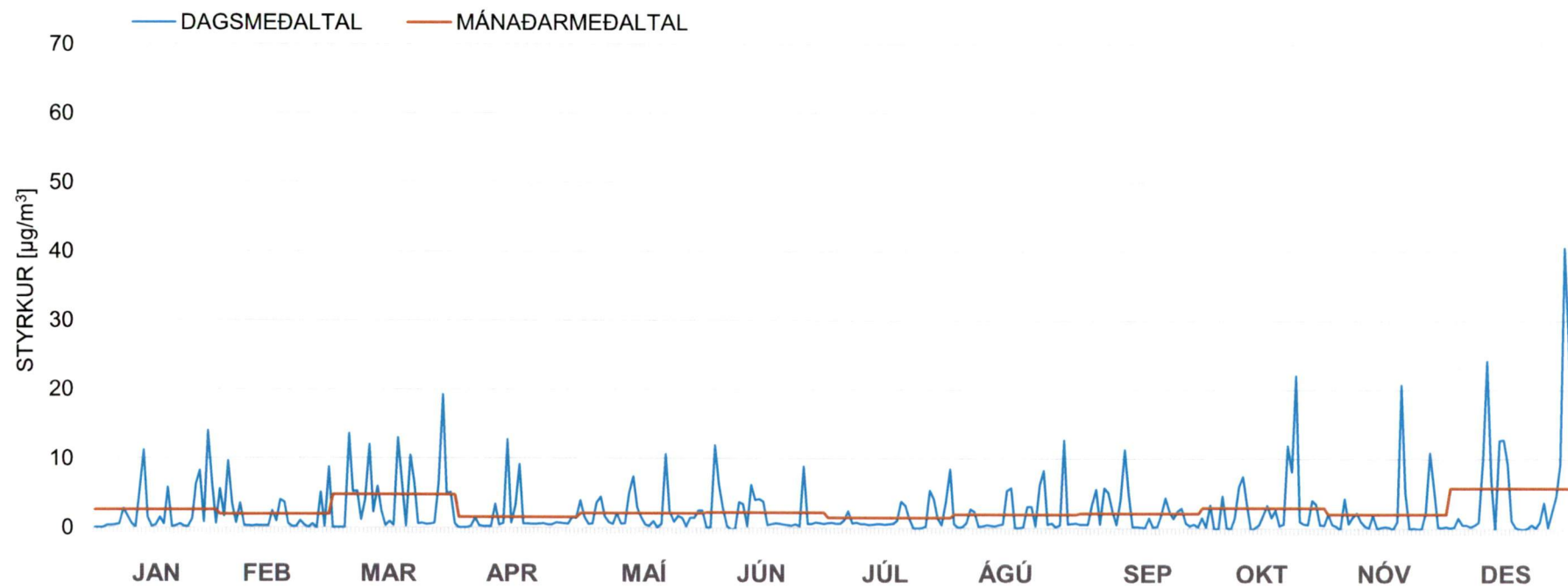
Norðlingaholt

Hveragerði

Lækjarbotnar

Þrjátíu hæstu klukkutímameðaltöl fyrir styrk brennisteinsvetnis í Hveragerði og Norðlingaholti

Taflan sýnir þrjátíu hæstu klukkutímameðaltöl fyrir styrk brennisteinsvetnis í Hveragerði og Norðlingaholti árið 2017 ásamt tímasetningum.

Styrkur [µg/m ³]	Tími	Styrkur [µg/m ³]	Tími
Hveragerði		Norðlingaholt	
184	27.11.2017 23:00	151	14.1.2017 00:00
167	27.11.2017 22:00	149	10.12.2017 18:00
147	20.8.2017 06:00	145	19.11.2017 07:00
144	27.11.2017 15:00	142	19.11.2017 06:00
127	16.8.2017 03:00	136	1.3.2017 07:00
120	18.11.2017 18:00	123	12.1.2017 15:00
118	27.11.2017 12:00	119	12.1.2017 14:00
117	8.9.2017 22:00	109	1.3.2017 09:00
110	5.12.2017 21:00	107	2.3.2017 04:00
108	8.12.2017 16:00	106	28.12.2017 07:00
106	8.12.2017 17:00	104	1.3.2017 08:00
99	5.12.2017 15:00	101	1.3.2017 06:00
97	18.11.2017 19:00	101	28.12.2017 06:00
97	8.12.2017 18:00	98	10.12.2017 19:00
95	27.11.2017 14:00	94	16.12.2017 01:00
95	28.11.2017 00:00	89	2.3.2017 05:00
91	8.12.2017 19:00	88	10.12.2017 10:00
90	24.8.2017 06:00	86	28.12.2017 08:00
87	25.10.2017 19:00	86	22.10.2017 14:00
85	10.12.2017 22:00	86	28.12.2017 11:00
85	11.12.2017 01:00	84	14.1.2017 01:00
84	17.11.2017 03:00	83	28.12.2017 05:00
84	8.12.2017 13:00	81	10.12.2017 11:00
82	9.12.2017 08:00	79	2.3.2017 19:00
78	10.12.2017 20:00	79	10.4.2017 06:00
77	8.12.2017 21:00	74	17.8.2017 02:00
73	24.8.2017 07:00	74	22.10.2017 12:00
73	27.11.2017 21:00	74	10.12.2017 14:00
72	27.11.2017 16:00	73	2.3.2017 17:00
71	24.8.2017 03:00	73	1.3.2017 10:00

Viðmiðunarmörk reglugerða fyrir brennisteinsvetni og samanburður í $\mu\text{g}/\text{m}^3$ og ppm

Samkvæmt reglugerð nr. 514/2010, um styrk brennisteinsvetnis í andrúmslofti eru sett umhverfismörk, $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ sem miðast við hámark daglegs hlaupandi 24 stunda meðaltals. Styrkur má fara yfir þau mörk þrisvar sinnum árlega. Önnur viðmiðunarmörk eru að ársmeðaltal sé að hámarki $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ og skal tilkynna umhverfisyrirvöldum þegar styrkur hefur mælst yfir $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ samfelld í þrjár klukkustundir. Reglugerð nr. 514/2010 gildir ekki á iðnaðarsvæðum við Helliðsvirkjun og Nesjavallavirkjun. Þar gildir reglugerð nr. 390/2009 um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum. Mengunarmörk í vinnuumhverfi eru $7.000 \mu\text{g}/\text{m}^3$ og fer eftir meðaltali átta stunda vinnudags og $14.000 \mu\text{g}/\text{m}^3$ þegar miðað er við meðaltal yfir fimmtán mínútna tímabil.

$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ppm	Athugasemdir
5	0,0039	Mörk fyrir ársmeðaltal
7-15	0,0054 - 0,012	Lyktarmörk
50	0,039	Sólarhringsmörk
150	0,12	Tilkynningarmörk
7.000	5,41	Mengunarmörk í vinnuumhverfi yfir 8 stunda vinnudag
14.000	10,8	Mengunarmörk í vinnuumhverfi yfir 15 mínútna tímabil
>14.000	>10,8	Erting í öndunarvegi, lyktarskyn dofna og fleiri einkenni. KOMA SÉR ÚR AÐSTÆÐUM.

Gæði sjávar við ströndina í Reykjavík og við jaðar þynningarsvæða

Hlutfall (%) sýna sem mældust undir viðmiðunarmörkum þ.e. undir 100 í 100 ml sýni við fjöruborð í Reykjavík og undir 1000 í 100 ml sýni við jaðar þynningarsvæða árið 2013-2017.

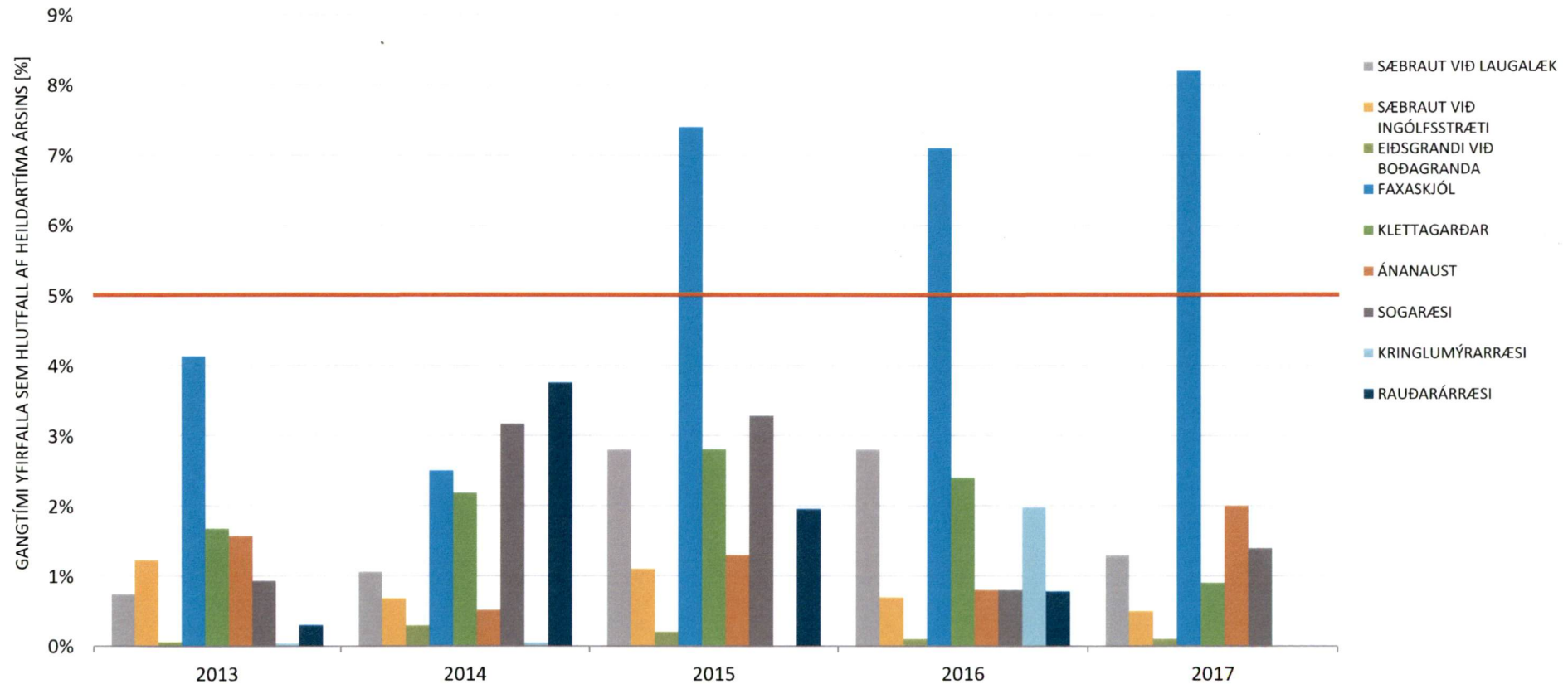
Sýnatökur	Hitapolnar örverur		2013	2014	2015	2016	2017
Við ströndina							
HER og Veitur	Saurkólígerlar	%	90	86*	92*	85*	81*
	Saurkokkar	%	99	95*	96*	95*	96*
Við jaðar þynningarsvæða							
Veitur	Saurkólígerlar	%		97	97	100	100
	Saurkokkar	%		100	100	100	100

* Frá árinu 2014 hafa Veitur tekið sýni sem bætast við þau sýni sem Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) tekur og eru niðurstöðurnar sýndar í töflunni.

Yfirlitstími í fráveitukerfi Veitna þegar óhreinsuðu skólpi var veitt í sjó 2013-2017

Árið 2017 var losun frárennslis um yfirföll á höfuðborgarsvæðinu innan viðmiðunarmarka sem Veitur hafa sett sér nema í Faxaskjól þar sem yfirfallið var virkt rúmlega 8% af tíma ársins. Samkvæmt reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp er heimilt að miða við að ofanvatn fari um yfirföll allt að 5% af árinu eða þegar blandað skólp með hitaveitu- eða ofanvatni er a.m.k. í hlutföllum einn á móti fimm. Neyðarútrás í Skeljanesi var virk um 1,7% af tíma ársins en markmið Veitna er að neyðarútrásir séu ekki virkar.

Losun um yfirföll

Snefilefnamælingar frá hreinsistöðvum í Reykjavík 2017

Útstreymi mengunarefna (mg/l) frá hreinsistöðvum í Reykjavík 2017. Meðalársrennsli í Klettagörðum var 1.320 l/sek og í Ánanaustum 1.110 l/sek. Útreikningar eru byggðir á niðurstöðum greininga á sýnum sem tekin eru úr hreinsuðu skólpi fjórum sinnum á ári vegna mælinga á köfnunarefni og fosfór en tvisvar sinnum á ári fyrir snefilefni.

	MARS	JÚNÍ	SEPT	DES	MEÐALGILDI
	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
Klettagarðar					
Heildarköfnunarefni (N)	5,2	15,5	17,3	8,8	11,7
Heildarfosfór (P)	1,5	2,2	2,9	1,3	2,0
Arsen (As)	<0,05*		<0,05*		Undir greiningarmörkum
Kadmíum (Cd)	<0,001*		<0,001*		Undir greiningarmörkum
Króm (Cr)	<0,005*		<0,005*		Undir greiningarmörkum
Kopar (Cu)	<0,005*		<0,005*		Undir greiningarmörkum
Kvikasilfur (Hg)	<0,0005*		<0,0005*		Undir greiningarmörkum
Nikkel (Ni)	<0,005*		<0,005*		Undir greiningarmörkum
Blý (Pb)	<0,005*		<0,005*		Undir greiningarmörkum
Sink (Zn)	0,0200		0,050		0,035
Ánanaust					
Heildarköfnunarefni (N)	8,3	15,6	18,9	10,9	13,4
Heildarfosfór (P)	2,1	3,1	3,6	2	2,7
Arsen (As)	<0,050*		<0,050*		Undir greiningarmörkum
Kadmíum (Cd)	<0,0010*		<0,0010*		Undir greiningarmörkum
Króm (Cr)	<0,0050*		<0,0050*		Undir greiningarmörkum
Kopar (Cu)	<0,0050*		0,010		Undir eða við greiningarmörk
Kvikasilfur (Hg)	<0,00050*		<0,00050*		Undir greiningarmörkum
Nikkel (Ni)	<0,0050*		<0,0050*		Undir greiningarmörkum
Blý (Pb)	<0,0050*		<0,0050*		Undir greiningarmörkum
Sink (Zn)	0,0400		0,040		0,040

* Undir greiningarmörkum

- Þar sem bæði sýnin sem tekin voru á árinu eru undir greiningarmörkum stendur "undir greiningarmörkum", í dálkinum sem sýnir meðalgildi.

- Þar sem annað af tveimur sýnum ársins er undir greiningarmörkum og hitt sýnið er rétt yfir er ekki hægt að reikna meðalgildi. Þar er gefið upp "undir eða við greiningarmörk" í dálkinum sem sýnir meðalgildi.

Útstreymisbókhald fráveitu - Ánanaust 2017

Í útstreymisbókhaldi fyrir hreinsistöðvarinnar í Ánanaustum í Reykjavík koma fram upplýsingar um útstreymi mengunarefna sem fara yfir viðmiðunargildi upplýsingaskyldu í II. viðauka reglugerðar (EB) nr. 166/2006. Útstreymisbókhaldið byggir á meðalgildi hvers mengunarbáttar samkvæmt niðurstöðum greininga á tveimur sýnum á ári fyrir snefilefni og fjórum sýnum fyrir köfnunarefni og fosfór og meðalársrennsli stöðvarinnar sem var 1.110 l/sek.

VIÐMIÐUNARÁR		2017			
UPPLÝSINGAR UM REKSTRAREININGUNA					
Heiti móðurfélags		Orkuveita Reykjavíkur			
Heiti rekstrareiningar		OR Veitur - Hreinsistöð Ánanaustum			
Kennitala rekstrareiningar		501213-1870			
Heimilisfang		Ánanaust 10			
Bær/staður		Reykjavík			
Póstnúmer		101			
Land		Ísland			
Staðsetningarhnit		354,566.305/412,477.62			
Vatnasviðsumdæmi					
Kóði atvinnugreinaflokkunar Evrópubandalagsins		90.01			
Mikilvægasta atvinnustarfsemin		Hreinsistöð fráveitu			
VALKVÆÐAR UPPLÝSINGAR					
Framleiðslumagn					
Fjöldi stöðva		1			
Fjöldi klukkustunda á ári í rekstri					
Fjöldi starfsmanna					
Reitur fyrir textaupplýsingar eða veffang sem rekstrareining eða móðurfélag vill koma á framfæri					
ÖLL STARFSEMI REKSTRAREININGARINNAR SAMKVÆMD I. VIÐAUKA OG IPPC-KÓÐANUM, LIGGI SLÍKT FYRIR					
NÚMER STARFSEMI	STARFSEMI	IPPC-KÓÐI			
5.(f)	Skólphreinsistöðvar fyrir þéttbýli	-			
UPPLÝSINGAR UM LOSUN REKSTRAREININGARINNAR Í VATN FYRIR HVERT MENGUNAREFNI SEM FER YFIR VIÐMIÐUNARGILDI (SAMKVÆMT II. VIÐAUKA)					
MENGUNAREFNI SAMKVÆMT II. VIÐAUKA		AÐFERÐ		LOSUN Í VATN	
nr.	nafn	M/C/E	Aðferðarfræði	Heildar [kg/ár]	Óhapp [kg/ár]
12	Samtals köfnunarefni	M	ALT - EN ISO 11905-1	395.091	
13	Samtals fosfór	M	ALT - EN 1189	76.920	
17	As og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
18	Cd og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
19	Cr og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
20	Cu og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir eða við greiningarmörk	
21	Hg og efnasambönd	M	ALT - EN ISO 17852:2006	Undir greiningarmörkum	
22	Ni og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
23	Pb og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
24	Zn og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	1.666	
LÖGBÆRT YFIRVALD SEM ALMENNINGUR GETUR SNÚIÐ SÉR TIL					
Heiti		Umhverfisstofnun			
Heimilisfang		Suðurlandsbraut 24			
Bær/staður		Reykjavík			
Símanúmer		5912000			
Bréfasímanúmer		5912020			
Tölvupóstfang		ust@ust.is			

Útstreymisbókhald fráveitu - Klettagarðar 2017

Í útstreymisbókhaldi fyrir hreinsistöðina í Klettagörðum í Reykjavík koma fram upplýsingar um útstreymi mengunarefna sem fara yfir viðmiðunargildi upplýsingaskyldu í II. viðauka reglugerðar (EB) nr. 166/2006. Útstreymisbókhaldið byggir á meðalgildi hvers mengunarpáttar samkvæmt niðurstöðum greininga á tveimur sýnum á ári fyrir snefilefni og fjórum sýnum fyrir köfnunarefni og fosfór og meðalársrennsli stöðvarinnar sem var 1.320 l/sek.

VIÐMIÐUNARÁR		2017			
UPPLÝSINGAR UM REKSTRAREININGUNA					
Heiti móðurfélags		Orkuveita Reykjavíkur			
Heiti rekstrareiningar		OR Veitur - Hreinsistöð Klettagörðum			
Kennitala rekstrareiningar		501213-1870			
Heimilisfang		Klettagarðar 14			
Bær/staður		Reykjavík			
Póstnúmer		104			
Land		Ísland			
Staðsetningarhnit		357,634.866/413,556.416			
Vatnasviðsumdæmi					
Kóði atvinnugreinaflokunar Evrópubandalagsins		90.01			
Mikilvægasta atvinnustarfsemin		Hreinsistöð fráveitu			
VALKVÆÐAR UPPLÝSINGAR					
Framleiðslumagn					
Fjöldi stöðva		1			
Fjöldi klukkustunda á ári í rekstri					
Fjöldi starfsmanna					
Reitur fyrir textaupplýsingar eða veffang sem rekstrareining eða móðurfélag vill koma á framfæri					
ÖLL STARFSEMI REKSTRAREININGARINNAR SAMKVÆMD I. VIÐAUKA OG IPPC-KÓÐANUM, LIGGI SLÍKT FYRIR					
NÚMER STARFSEMI		STARFSEMI		IPPC-KÓÐI	
5.(f)		Skólpheinsistöðvar fyrir þéttbýli		-	
UPPLÝSINGAR UM LOSUN REKSTRAREININGARINNAR Í VATN FYRIR HVERT MENGUNAREFNI SEM FER YFIR VIÐMIÐUNARGILDI (SAMKVÆMT II. VIÐAUKA)					
MENGUNAREFNI SAMKVÆMT II. VIÐAUKA		AÐFERÐ		LOSUN Í VATN	
nr.	nafn	M/C/E	Aðferðarfræði	Heildar [kg/ár]	Óhapp [kg/ár]
12	Samtals köfnunarefni	M	ALT - EN ISO 11905-1	487.400	
13	Samtals fosfór	M	ALT - EN 1189	82.275	
17	As og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
18	Cd og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
19	Cr og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
20	Cu og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
21	Hg og efnasambönd	M	ALT - EN ISO 17852:2006	Undir greiningarmörkum	
22	Ni og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
23	Pb og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	Undir greiningarmörkum	
24	Zn og efnasambönd	M	EPA 200.8 K(ICP-MS)	1.458	
LÖGBÆRT YFIRVALD SEM ALMENNINGUR GETUR SNÚÐ SÉR TIL					
Heiti		Umhverfisstofnun			
Heimilisfang		Suðurlandsbraut 24			
Bær/staður		Reykjavík			
Símanúmer		5912000			
Bréfasímanúmer		5912020			
Tölvupóstfang		ust@ust.is			

Staðsetning og heiti lands í eigu, leigu eða umsjá OR og dótturfélaga sem er innan verndarsvæða

OR og dótturfélög hafa umsjón með tæplega 19 .000 ha lands og eru tæpir 16 .000 ha innan verndarsvæða . Um er að ræða vatnsverndarsvæði, hverfisverndarsvæði, friðlýst svæði, verndarsvæði Þingvallavatns, svæði á náttúruverndaráætlun og svæði á náttúruminjaskrá.

ÖRNEFNI/STAÐUR		VATNSVERND	FRIÐLÝSTAR FORNMINJAR	NÁTTÚRUMINJASKRÁ	HVERFISVERND Á SKIPULAGI
Höfuðborgarsvæðið	Bláfjöll - Heiðmörk o.fl.	Grannsvæði, fjarsvæði, öryggissvæði vegna grunnvatns og öryggissvæði vegna yfirborðsvatns.			Suðurá: Gróskumikið votlendi á flæðilandi, mikið fuglalíf. Hólmshraun: Mosagrónir og heillegir hraunflákar.
	Heiðmörk	Brunnsvæði Gvenndarbrunnar, Myllulækjar og Vatnsendakrikar.	Þingnes: Mannvirkjaleifar á fornum þingstað. Rauðhólar: Friðlýst sem fólkvangur 1974. Stærð 45 ha.	Myllulækjartjörn í Heiðmörk	Bugða og Rauðhólar: Gróskumikið votlendi á flæðilandi, mikið fuglalíf. Rauðhólar eru friðlýstur fólkvangur. Þeir eru leifar gervígiga í hrauni sem rann um svæðið fyrir 4500 árum. Á flæðilandinu meðfram Bugðu er gróskumikið votlendi, gróður þar er fjölbreyttur og fuglalíf mikið um varptímann.
	Elliðavatn				Elliðavatn: Nánasta umhverfi, gróðurfar og fuglalíf.
Vesturland	Berjadalur, Slöguveita og Ósveita, Grábrók, Seleyri, Grund, Fossamelar, Steindórsstaðir, Svelgsárhraun	Brunnsvæði o.fl.			
Suðurland	Úthlíð	Brunnsvæði Bjarnarfell			
Hengill	Nesjavellir	Lög um verndun Þingvallavatns og vatnasvið þess nr. 85/2005		Hengilsvæðið vegna stórbrotins landslags og fjölbreytni í jarðfræðilegri gerð, m.a jarðhita.	

	ÖRNEFNI/STAÐUR	VATNSVERND	FRÍÐLÝSTAR FORNMINJAR	NÁTTÚRUMINJASKRÁ	HVERFISVERND Á SKIPULAGI
Nesjavellir	Dyrdalur Sporhelludalur Skeggjadalur	Vatnsból Grámel í Nesjahrauni, vatnsból Nesjavallavirkjunnar. Tvö vatnsból ásamt verndarsvæðum eru afmörkuð í Nesjaleugagili.			Dalverpi milli móbergshryggja. Sérstæðasti hluti Dyrafjalla. Hinn forni Dyravegur lá um dalina og í gegnum Dyrnar í Dyradal. Sporhelludal eru greinilegar götur meitlaðar í móbergið eftir umferð hesta og manna liðinna alda eins og nefna dalsins gefur til kynna. Dyrnar og Sporhellan eru í flokki söguminja.
	Fálkaklettur-Selklettur (gíguröð)	Grannsvæði			Samfelld og margbreytileg gjallgíguröð, sú heillegasta og merkasta á norðurhluta Hengilssvæðisins. Söguminjar tengdar elsta bæjarstæði Nesjavalla og selrústir undir Selklettum.
	Botnadalur, Illagil, Krummar				Sterkt landslagsrými í Botnadal og vel varðveittar minjar um búsetu. Samfellt kjarlendi í Illagili og austan Krumma.
	Skógarhóll, Eldborg og Grámelur	Grannsvæði			Merkar gosminjar í Nesjahrauni, mosaklæddu og kjarrvöxnu hrauni með fagurlega löguðum eldgígum. Eldborg er fagurlega lagaður gervígur.
	Rauðstrýta og umhverfi	Grannsvæði			Kjarrvaxið og sprungið hraun með gíg og misgengi.
	Gíghólar austan Hveralækjar				Athyglisverðar gígamyndanir sem hafa varðveist á vinnslusvæði Nesjavallavirkjunar.
	Nesjaleugargil Kölduleugargil	Nesjaleugargil: Brunnsvæði og grannsvæði			Litríkt jarðhitasvæði með útfellingum og mörgum gerðum hvera og lauga. Mikilfengleg árgljúfur með fossum.
Kolviðarhóll	Hagavíkurlaugar				Vegna vaxandi vinsælda sem almennt útivistarsvæði verði settar almennar umgengisreglur á svæðinu. Bygging skála bönnuð, vegagerð og umferð vélknúinna farartækja takmörkuð, lausaganga hrossa bönnuð svo og meðferð skotvopna.
	Engidalur Hellisskarð	Vatnsból Hellisheiðavirkjunnar í Engidalskvísl vestan Húsmúla aðrennslisvæði vatnsbóla Ölfusi og Hveragerði			Misgengi í B/C hrauninu neðan við Hellisskarð. Það sneiðir brekkuna neðan við Búastein og á sama hátt Reykjafellsmegin.
	Stóra-Reykjafell				Allt Stóra-Reykjafell en í fjallinu eru m.a. tveir stórir sprengigígar; Dauðadalur norðan í Reykjafelli og Hveradalir sunnan í fjallinu. Báðir gígarnir eru nánast óspilltir. Dauðadalur má heita ósnertur.

ÖRNEFNI/STAÐUR	VATNSVERND	FRIDLÝSTAR FORNMINJAR	NÁTTÚRUMINJASKRÁ	HVERFISVERND Á SKIPULAGI
Kolviðarhóll				Fornleifar við Kolviðarhól sem njóta hverfisverndar - heimild um bústað, útihús, legstað, leið, túngarð, sæluhús, grettistak, mógrafir, túngarð, réttir, örnefni, áningarstaði, náttstað, útihús, vörslugarð, áletrun, fjarskýli, tóft, vörður, sögustað, þjóðsögur og útilegumannabústaði.
Eldborg undir Meitlum o.fl.	Fjarsvæði	Gamlar þjóðleiðir	Eldborg undir Meitlum. Stór gjallgígur.	Varðveita Hengilsvæðið sem náttúruverndar-og útivistarsvæði.
Hellukofi, Varmá og Ölfusforir		Hellukofi hlaðinn á árunum 1830-1840 friðlýstur fornleifi	Varmá og Ölfusforir. Ölfusforir eru víðáttumiklar, blautar engjar með miklu og fjölskrúðugu fuglalífi. Varmá hefur mikið vísindalegt gildi.	Suðurgígarnir í B/C hrauninu sem er um 5800 ára gamalt. Um er að ræða lága gjall- og klepragíga sem eru óskemmdir.
Vörður við Hellukofann, Þurá, D-hraun	Þurá: Grannsvæði	Vörður við götuna frá Hellukofanum og í austur	Fjörumörk vestan Þurárhnúks. Fjörukambar ofan við bæinn Þurá ofan við þjóðveg. Gleggstu minjar um sjávarstöðubreytingar í ísaldarlok á þessum slóðum.	Norðurgígarnir í D hrauninu sem er um 2000 ára gamalt. Um er að ræða lága gjall- og klepragíga sem eru óskemmdir.
Hjallatorfan (Hellisheiði og Ölfus)		Rústir Þorlákshafnarsels undir votbergi á Hellisheiði. Skjal undirritað af ÞM 20.01.1976. Þinglýst 16.06.1977	Eldborgir við Lambafell. Formfagar eldstöðvar frá sögulegum tíma. Eldvörpin, hrauntraðimar frá þeim ásamt hrauninu umhverfis.	Fornleifar við Eystri-Þurá. Heimild um bústað, útihús og mógrafir (528;1-9)
Þorlákshafnarsel Eldborgir við Lambafell Eystri-Þurá	Eldborgir við Lambafell: Fjarsvæði			
Meitlar Eldborgarhraun Skálafell	Fjarsvæði og grannsvæði			Útivistarsvæði milli Suðurlandsvegar, Þrengslavegar og Hjallatorfu.
Breiðabólsstaður				Fornleifasvæði sem njóta hverfisverndar - Breiðabólsstaður 544:1-44. Heimild um bústað, kirkju, útihús, túngarð, hjall, tættur, kvíar, rétt, fjárhús, leið, vað, áveitu, draug, áningastað, vörður, fjarskýli, sel, vörslugarð, mógrafir, mókofa, myllu, stekk og stekktún.

	ÖRNEFNI/STAÐUR	VATNSVERND	FRÍÐLÝSTAR FORNMINJAR	NÁTTÚRUMINJASKRÁ	HVERFISVERND Á SKIPULAGI
Ölfusvatn	Kýrgil Ölkelduháls Tjarnahnjúkur Ölfusvatnsbærinn	Lög um verndun Þingvallavatns og vatnasvið þess nr. 85/2005	Minjar í grennd við gamla Ölfusvatnsbæinn.		Fjölbreytt hverasvæði, votlendi og árgljúfur. Ef til orkuvinnslu kemur á svæðinu þarf að vanda sérstaklega til allrar mannvirkjagerðar. Gamla bæjarstæði Ölfusvatns ásamt nánasta umhverfi. Fjölbreytt minjasvæði.
	Laki, Álfatjörn og Efri- Kattartjörn	Vatnsból á áreyrum Ölfusvatnsár á móts við starfsmannabúðirnar- vatn ódrykkjarhæft	Forn girðing, er nefnist Grímkelsgerði og stór þúfa í því nefnd leiði Grímkels, friðlýst árið 1898		Stórskorið og fjölbreytt landslag og jarðmyndanir; árgljúfur, gjallgígur, sprengigígar og hverir. Tjarnasvæði og votlendi.
	Ölfusvatnsárgljúfur vestan Stapafells, ásamt bökkum.	Vatnból neðan árinna í votlendi við tjaldsvæði - vatn ódrykkjarhæft	Jarðfastur grágrytissteinn, með áletruninni VES+1736. Talið vera fangamark einhvers og áartal. Friðlýstur árið 1927		Stórskorið og fjölbreytt árgljúfur með sérstæðum rofmyndunum. Selrústir í Seltungum.
	Ölfusvatnsá, Villingavatnsá o.fl.				Ölfusvatnsá og Villingavatnsá ásamt aðliggjandi votlendi og strönd Þingvallavatns. Bugðóttir árfarvegir, ósasvæði og votlendi vaxið víðikjarri.
	Lambhagi				Tangi sem skagar út í Þingvallavatn og tengist landi með lágu eiði. Mikið útivistargildi og einstakt útsýni yfir Þingvallavatn. Forn hleðslugarður liggur þvert yfir eiðið. Hengilssvæðið. Vegna vaxandi vinsælda sem almennt útivistarsvæði verði settar almennar umgengisreglur á svæðinu. Bygging skála bönnuð, vegagerð og umferð vélknúinna farartækja takmörkuð, lausaganga hrossa bönnuð svo og meðferð skotvopna.
Bakki				Varmá og Ölfusforir - Ölfusforir eru víðáttumiklar, blautar engjar með miklu og fjölskrúðugu fuglalífi. Varmá hefur mikið vísindalegt gildi.	

Tegundir fugla og plantna á valista Náttúrufræðistofnunar Íslands (NÍ) og valista IUCN Red á landi í eigu, leigu eða umsjá OR og dótturfélaga

Fuglar

Hættuflokkur á valista NÍ	Tegund	Svæði, sást síðast	Forsenda á valista NÍ	Staða IUCN red list
Útdauðir sem varpfuglar á Íslandi (EW)	Haftyrðill (Alle alle)	Heiðmörk, Helluvatn, 2005	Hætti varpi á Íslandi um 1995	LC (Least concern)
	Keldusvín (Rallus aquaticus)	Heiðmörk, 2013	Hætti varpi á Íslandi um 1970	LC (Least concern)
Tegundir í hættu (EN)	Haförn (Haliaeetus albicilla)	Heiðmörk, 2017	Lítill stofn, <250 fuglar	LC (Least concern)
	Helsingi (Branta leucopsis)	Heiðmörk, við Bugðu norðan Rauðhóla, 2011; Ölfusforir 2011	Lítill stofn, <250 fuglar	LC (Least concern)
	Húsönd (Bucephala islandica)	Heiðmörk, Helluvatn, 2013	Lítill stofn, <250 fuglar	LC (Least concern)
	Skeiðönd (Anas clypeata)	Heiðmörk, 2015	Lítill stofn, <250 fuglar	LC (Least concern)
Tegundir í yfirvofandi hættu (VU)	Brandugla (Asio flammeus)	Heiðmörk, 2016	Lítill stofn, <1000 fuglar	LC (Least concern)
	Fálki (Falco rusticolus)	Heiðmörk, 2017; Nesjavellir, (2009)	Lítill stofn, <1000 fuglar	LC (Least concern)
	Flórgoði (Podiceps auritus)	Heiðmörk, Elliðavatn, 2017	Lítill stofn, <1000 fuglar	VU (Vulnerable)
	Gargönd (Anas strepera)	Heiðmörk, Elliðavatn, 2013, Ölfusforir 2011	Lítill stofn, <1000 fuglar	LC (Least concern)
	Grágæs (Anser anser)	Heiðmörk, 2017; Ölfusforir, 2011, Hellisskarð/Kolviðarhóll	Hefur fækkað, >20% fækkun á 10 árum	LC (Least concern)
	Gulönd (Mergus merganser)	Heiðmörk, 2016	Lítill stofn, <1000 fuglar	LC (Least concern)
	Himbrimi (Gavia immer)	Heiðmörk, Myllulækjartjörn, Hrauntúnstjörn, Elliðavatn, 2017	Lítill stofn, <1000 fuglar	LC (Least concern)
	Hrafn (Corvus corax)	Heiðmörk, 2017, Ölfusforir 2011, Hellisskarð/Nesjavellir 2005	Hefur fækkað, >20% fækkun á 10 árum	LC (Least concern)
	Svarbakur (Larus marinus)	Heiðmörk, 1999; Litið sem ekkert frá 2000, Ölfusforir 2011	Hefur fækkað mikið	LC (Least concern)
Tegundir í nokkurri hættu (LR)	Straumönd (Histrionicus histrionicus)	Heiðmörk, 2016; Miðdalur/Fremstidalur/Ölkelduháls, 2005; Bitra (2006)	Háður vernd, Ísland eini varpstaðurinn í Evrópu	LC (Least concern)
	Grafönd (Anas acuta)	Heiðmörk, Helluvatn, 2005, Ölfusforir 2011	Háður vernd	LC (Least concern)

Skýrslur Hafsteins Björgvinssonar: Fuglar og önnur dýr á verndarsvæðum vatnsbóla Reykjavíkur, aðgengilegar á www.veitur.is

Válistaflokkun Alþjóðanáttúruverndarsamtakanna:

<http://www.iucnredlist.org/technical-documents/categories-and-criteria/2001-categories-criteria#categories>

Válisti 2 Fuglar (Sjá bls. 12-13 í <http://utgafa.ni.is/valistar/valisti-2.pdf>). Náttúrufræðistofnun Íslands, 2000.

Plöntur

Hættuflokkur á válista NÍ	Tegund	Svæði, aldur á gögnum	Staða IUCN red list
Tegundir í yfirvofandi hættu (VU)	Laugadepla (<i>Veronica anagallis-aquatica</i>)	Hengilsvæðinu, 2005 Ölkelduháls 2006, Hellisheiði 2006	LC (Least concern)
	Laugarandi (<i>Atrichum angustatum</i>)	Fremstadal 2002, 2004 og nágrenni Ölkelduháls 2001, 2006 Hellisheiði 2006	NE (Not evaluated)
	Hæruburst (<i>Campylopus introflexus</i>)	Fremstadal 2002, Hellisheiði 2006, Ölkelduháls 2006	NE (Not evaluated)
Tegundir í nokkurri hættu (LR)	Naðurtunga (<i>Ophioglossum azoricum</i>)	Miðdalur, 2005 og nágrenni við Ölkelduháls, 2001, 2005, 2006 Hellisheiði 2006	NE (Not evaluated)
	Hveraburst (<i>Campylopus flexuosus</i>)	Fremstadal 2002, Hellisheiði 2006	NE (Not evaluated)
Tegundir í nokkurri hættu (NT) Friðlýstar teg. utan válista	Grámygla (<i>Filaginella uliginosa</i>)	Nágrenni Ölkelduháls, 2005, 2006 Fremstadal, 2005, Hellisheiði 2006	NE (Not evaluated)
	Eggvívlaðka (<i>Listera ovata</i>)	Heiðmörk, 2006	NE (Not evaluated)
Uppfyllir ekki forsendur mats (NA)	Tófugras (<i>Cystopteris fragilis</i> f. <i>dickieana</i>)	Heiðmörk, 2006	NE (Not evaluated)

Válistaflokkun Alþjóða náttúruverndarsamtakanna:

<http://www.iucnredlist.org/technical-documents/categories-and-criteria/2001-categories-criteria#categories>

Ábendingar og kvartanir 2017

Ábendingar og kvartanir frá viðskiptavinum og starfsfólki ásamt yfirlit yfir tilkynningar sem sendar voru til leyfisveitenda árið 2017. Ennfremur er greint frá því hvernig brugðist var við ábendingum og kvörtunum.

Umhverfisslys og mengunarslys	2017	2017				Viðbrögð
	Allt árið	Q1	Q2	Q3	Q4	
Mengunarslys og hættuleg hegðun á og við vatnsverndarsvæði	8	4	0	2	2	Átta ábendingar bárust um olíuleka eða hættu á leka. Í einu tilvikanna lak olía niður nærri vatnsverndarsvæði og þurfti að ráðast í hreinsun. Farið var yfir þessar ábendingar, verklag bætt og fjallað um mikilvægi vatnsverndar í fjölmiðlum.
Umhverfisslys við Andakílsá	1	0	1	0	0	Umhverfisslys varð við Andakílsárvirkjun þegar mikið magn af seti barst úr inntakslóni virkjunarinnar í farveg árinna. Orka náttúrunnar tekur ábyrgð á þeim neikvæðu umhverfisáhrifum sem urðu í kjölfarið á lífríki Andakílsár og hefur kappkostað að draga úr þeim í samráði við leyfisveitendur, sérfræðinga og heimamenn.

Ábendingar og umkvörtunarefni (fjöldi)	2017	Q1	Q2	Q3	Q4	Viðbrögð
Tilkynningar til leyfisveitenda, vöktunar- og viðbragðsaðila						
Líkur á skjálftavirkni vegna losunar jarðhitavatns	4	0	0	3	1	Engra skjálfta varð vart í byggð. Orka náttúrunna vinnur eftir verklagi sem miðar að því að lágmarka hættu á örvuðum jarðskjálftum á svæðinu.
Líkur á að styrkur brennisteinsvetnis fari yfir mörk og viðhaldsstopp í lofthreinsistöð	9	1	0	3	5	Fjórar tilkynningar um styrk brennisteinsvetnis yfir sólarhringsmörkum og fimm tilkynningar um viðhaldsstopp í lofthreinsistöð við Hellisheiðarvirkjun. Árangur hreinsunar og niðurdælingar á brennisteinsvetni var umtalsverður árið 2017.
Losun jarðhitavatns á yfirfall við Hellisheiðarvirkjun og Hverahlíð	18	3	6	7	2	15 tilkynningar um rennsli á yfirfall við Hellisheiðarvirkjun og þrjár vegna rennslis á yfirfall við Hverahlíð. Unnið er að mörgum rannsóknar- og þróunarverkefnum til að uppfylla kröfur um niðurdælingu á Hellisheiði og hefur talsverður árangur náðst.
Losun jarðhitavatns á Nesjavöllum	2	0	0	2	0	Með endurhönnun á niðurrennslisveitu og kæliturni virkjunarinnar árið 2017 hefur dregið verulega úr losun á jarðhitavatni og úr sumarlosun vegna upphitaðs grunnvatns.
Losun á skólpi í sjó um yfirföll í fráveitu og um neyðarútrásir	38	6	12	6	14	Unnið að kortlagningu á innrennslis ofanvatns í fráveitukerfi í efri byggðum Reykjavíkur þannig að koma megi í veg fyrir það þannig að Skerjafjarðarfráveitan anní rennsli á mestu álagstímum. Tilkynningum til almennings er hagað með markvissari hætti en áður og fráveitusjá er komin á vef Veitna.
Leki á einangrunarmiðlinum SF ₆ (gróðurhúsalofttegund)	0	0	0	0	0	
Blástur á borholum	1	0	1	0	0	Blæstri er haldið í lágmarki.
Samtals	72	10	19	21	22	

Ábendingar og umkvörtunarefni (fjöldi)	2017	Q1	Q2	Q3	Q4	Viðbrögð
Ábendingar eða fyrirspurnir frá viðskiptavinum						
Brennisteinsvetni	13	4	0	8	1	Óþægindi vegna lyktar. Unnið er markvisst að því að auka hreinsun og niðurdælingu á brennisteinsvetni við Hellisheiðarvirkjun og varð árangur umtalsverður árið 2017.
Andakílsárvirkjun	6	0	6	0	0	Umhverfisslyss við Andakílsárvirkjun. Orka náttúrunnar tekur ábyrgð á þeim neikvæðu umhverfisáhrifum sem urðu í kjölfarið á lífríki Andakílsár og hefur kappkostað að draga úr þeim í samráði við leyfisveitendur, sérfræðinga og heimamenn.
Gæði neysluvatns	1	0	0	0	1	Sýni eru tekin reglulega til að fylgjast með heilnæmi neysluvatns og brugðist er við tilkynningum um þörf á úrbótum.
Hávaði	1	0	0	1	0	Hávaði við borun að Laugalandi í Holtum. Veitur voru í góðu samráði við heimamenn við að draga úr áhrifum.
Umgengni	564	70	132	188	174	Umgengni vegna framkvæmda. Brugðist við og ráðist í úrbætur af fremsta megni.
Losun á skólpi í sjó frá fráveitu	8	0	0	8	0	Skólp í sjó. Unnið að kortlagningu á innrennslis ofanvatns í fráveitukerfi í efri byggðum Reykjavíkur þannig að koma megi í veg fyrir það þannig að Skerjafjarðarfráveitan anní rennslis á mestu álagstímum. Tilkynningum til almennings er hagað með markvissari hætti en áður og fráveitusjá er komin á vef Veitna.
Varasöm efni	0	0	0	0	0	
Samtals	593	74	138	205	176	

Ábendingar frá starfsmönnum OR og dótturfélaga						
Umgengni, veggjakrot, sláttur, aðstaða	45	8	8	22	7	Brugðist við og ráðist í úrbætur af fremsta megni.
Flokkun úrgangs	7	1	3	0	3	Ráðist var í átak um bætta flokkun úrgangs í lok ársins.
Varasöm efni, olía eða efni barst ekki út í umhverfið	8	0	3	4	1	Minniháttar leki á varasömum efnum af farartækjum og búnaði. Brugðist við og haft samband við ábyrgðarmenn tækja.
Minnkun á kolefnisspori	1	0	1	0	0	Verkefni til draga úr kolefnisspori samstæðunnar og var ábendingin tekin til greina.
Samtals	61	9	15	26	11	
SAMTALS	726	97	172	254	211	

Útgefnar skýrslur og greinar á árinu 2017

Skýrslur unnar af OR eða dótturfélögum

- Einar Gunnlaugsson 2017. Austurveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-004.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Grímsveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-005.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Hitaveita Akraness og Borgarfjarðar – Vatnsvinnsla 2016. 2017-012.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Hlíðarveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-006.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Munaðarnesveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-009.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Norðurárdalsveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-010.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Rangárveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-007.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Skorrðalsveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-008.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Stykkishólmsveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-011.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Þorlákshafnarveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-002.
- Einar Gunnlaugsson 2017. Ölfusveita – Vatnsvinnsla 2016. 2017-003.
- Gretar Ívarsson 2017. Hitaveita í Reykjavík. Vatnsvinnslan og efnafræði vatnsins 2016. 2017-013.
- Guðrún Erla Jónsdóttir 2016. Skýrsla um framfylgd eigendastefnu OR á árinu 2017. 2017-024.
- Hafsteinn Björgvinsson 2017. Fuglar og önnur dýr á verndarsvæðum vatnsbóla Reykjavíkur. 21. útgáfa. 2017-001.

Skýrslur unnar fyrir OR eða dótturfélög

- Andrés Þórarinnsson 2017. H₂S loftgæðamælingar í Norðlingaholti og í Hveragerði. Skýrsla um mælingar árið 2016. Unnið fyrir Orku náttúrunnar. Verkfræðistofan Vista. 2017-101.
- Andrés Þórarinnsson 2017. H₂S loftgæðamælingar við Hellsheiðarvirkjun og við Nesjavallavirkjun. Skýrsla um mælingar árið 2016. Unnið fyrir Orku náttúrunnar. Verkfræðistofan Vista. 2017-102.
- Ásdís Benediktsdóttir og Knútur Árnason 2017. Hengill – Skálafell area – 3D inversion of resistivity data. Prepared for Orka náttúrunnar. ÍSOR-2017/029. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-108.
- Ásdís Benediktsdóttir, Knútur Árnason og Ragna Karsdóttir 2017. Hengill – Skarðsmýrarfjall area – 3D inversion of resistivity data. Prepared for Orka náttúrunnar. ÍSOR-2017/045. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-113.
- Eric M. Myer og Ágúst Guðmundsson 2017. Höfuðborgarsvæði. Grunnvatns- og rennslislíkan. Árleg endurskoðun fyrir árið 2016. Unnið fyrir Orkuveitu Reykjavíkur. Skýrsla nr. 17.15. Vatnaskil. 2017-104.
- Gunnar Steinn Jónsson 2017. Rannsókn á svifþörungum í Þingvallavatni 2015-2017. 2017-107.
- Haraldur R. Ingvason, Finnur Ingimarsson, Stefán Már Stefánsson, Þóra Hrafnadóttir og Kristín Harðardóttir 2017. Vöktun á lífríki og vatnsgæðum Þingvallavatns. Gagnaskýrsla fyrir árið 2016. Fjölrit nr. 2-2017. Náttúrufræðistofa Kópavogs. 2017-103.
- Helga Tulinius og Sveinborg Hlíf Gunnarsdóttir 2017. Jarðhitasvæðið að Bakka í Ölfusi – Vinnslusaga og einfaldir líkanreikningar. Unnið fyrir Veitur ohf. ÍSOR-2017/039. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-106.

Helgi G. Gunnarsson, Jean Claude Berthet, Eric M. Myer og Sveinn Óli Pálmarsson 2017. Mosfellsheiði. Mat á áhrifum niðurdælingar heits vatns á grunnvatnshitastig. Unnið fyrir Orkuveitu Reykjavíkur. Skýrsla nr. 17.01. Verkfræðistofan Vatnaskil. 2017-105.

Hörður Tryggvason 2017. Mælingaæftirlit á Bitru árið 2017. Unnið fyrir Orkuveitu Reykjavíkur. ÍSOR-2017/069. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-115.

Hörður Tryggvason 2017. Mælingaæftirlit á Nesjavöllum árið 2017. Unnið fyrir Orku náttúrunnar. ÍSOR-2017/081. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-116.

Hörður Tryggvason, Benedikt Steingrímsson og Þorsteinn Egilsson 2017. Mælingaæftirlit í Hverahlíð árið 2017. Unnið fyrir Orku náttúrunnar. ÍSOR-2017/087. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-114.

Ragnheiður S. Ásgeirsdóttir, Magnús Á. Sigurgeirsson og Hörður H. Tryggvason 2017. Hverahlíð – Hola HE-60. Forborun, 1. og 2. áfangi: Borun fyrir yfirborðsfóðringu í 80 m, öryggisfóðringu í 292 m og vinnslufóðringu í 850 . Unnið fyrir Orku náttúrunnar. ÍSOR-2017/071. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-109.

Svanbjörg Helga Haraldsdóttir og Benedikt Steingrímsson 2017. Mælingaæftirlit á vinnslusvæðum Hellisheiðarvirkjunar árið 2017. Unnið fyrir Orku náttúrunnar. ÍSOR-2017/088. Íslenskar

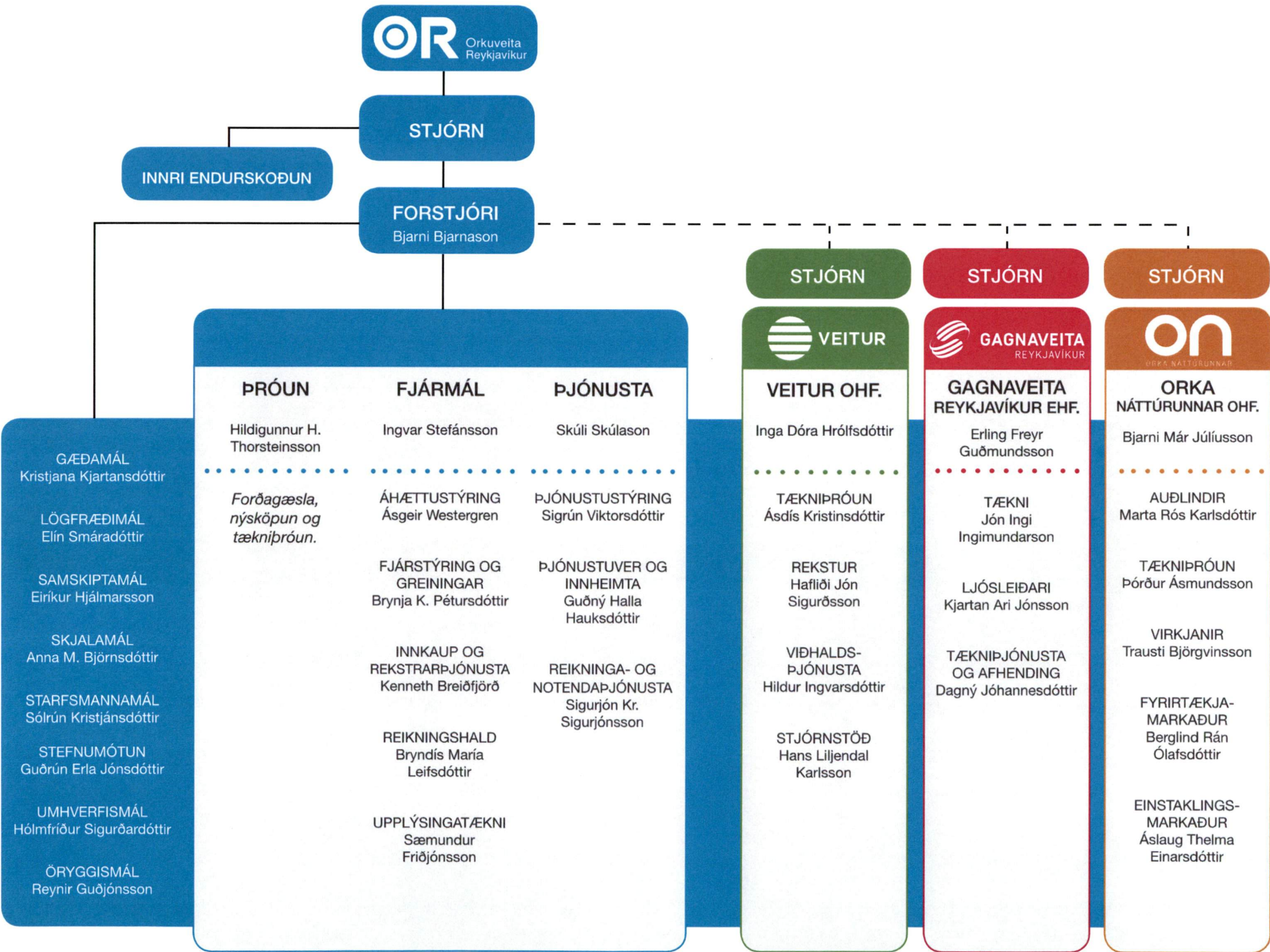
Ögmundur Erlendsson, Anett Blischke, Friðgeir Pétursson, Halldór Ingólfsson, Haraldur Jónasson, Heimir Ingimarsson og Sigurveig Árnadóttir 2017. Laugaland í Holtum. Holusjármælingar í holum LL-2, LL-3 og GA-1. Unnið fyrir Veitur ohf. ÍSOR-2017/004. Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR). 2017-112.

Greinar í tímaritum

Gunnar Gunnarsson, Ásgeir Westergren and Gísli Björn Björnsson 2017. Numerical simulations and decision making in the Hellisheiði geothermal field, SW-Iceland. GRC Transactions, Vol. 41, 2743-2758.

Rosalía Trias, Bénédicte Ménez, Paul Ile Campion, Yvan Zivanovic, Léna Lecourt, Aurélien Lecoeuvre, Philippe Schmitt-Kopplin, Jenny Uhl, Sigurður R. Gíslason, Helgi A. Alfreðsson, Kiflom Mesfin, Sandra Ó. Snæbjörnsdóttir, Edda S. Aradóttir, Ingvi Gunnarsson, Juerg M. Matter, Martin Stute, Eric H. Oelkers and Emmanuelle Gérard 2017. High reactivity of deep biota under anthropogenic CO2 injection into basalt. Nature Communications, 8, 1063.

Sandra Ó. Snæbjörnsdóttir, Eric H. Oelkers, Kiflom Mesfin, Edda Aradóttir, Knud Dideriksen, Ingvi Gunnarsson, Einar Gunnlaugsson, Juerg M. Matter, Martin Stute and Sigurður R. Gíslason 2017 The chemistry and saturation states of subsurface fluids during the in situ mineralisation of CO2 and H2S at the CarbFix site in SW-Iceland. International Journal of Greenhouse Gas Control, Volume 58, 87-102.

1. Almenn um starfsreglur stjórnar

Starfsreglur þessar eru settar af stjórn Orkuveitu Reykjavíkur (OR) og eru í samræmi við

- lög um Orkuveitu Reykjavíkur,
- sameignarsamning félagsins,
- eigendastefnu þess, og
- siðareglur Orkuveitu Reykjavíkur.

Stuðst var við eftirfarandi skjöl við gerð starfsreglnanna:

- Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland ehf. og Samtökum atvinnulífsins,
- handbók stjórnarmanna (KPMG).

Starfsreglur þessar skal taka til skoðunar að loknum aðalfundi hvers árs með tilliti til hugsanlegra breytinga.

2. Skipan stjórnar og kjörtímabil

Stjórn fyrirtækisins er skipuð skv. ákvæðum sameignarsamnings. Um kjörtímabil og hæfi stjórnarmanna er fjallað í 6. gr. sameignarsamnings. Nýir stjórnarmenn fá kynningu á starfsemi og stjórnháttum OR og samstæðunnar áður en þeir hefja störf auk þess að vera skráðir á fruminnherjalista OR, undirrita trúnaðaryfirlýsingu og starfsreglur þar sem meðal annars kemur fram yfirlýsing um að stjórnarmenn muni gegna störfum sínum af alúð og samviskusemi, með hagsmuni fyrirtækisins í öndvegi, án tillits til eigin hagsmuna.

3. Verksvið og störf stjórnar og stjórnarmanna og framkvæmd funda

Um verksvið stjórnar er fjallað í 8. gr. sameignarsamnings. Í 5. gr. eigendastefnu er fjallað um stjórnarhætti. Formaður boðar til stjórnarfunda og stýrir þeim. Við ákvarðanatöku skal stjórn tryggja vandaðan undirbúning og vinnubrögð.

Ritari stjórnar sér um að rita fundargerðir.

Stjórn veitir upplýsingar til eigenda í samræmi við greinar 8.5 og 8.6 í sameignarsamningi.

Stjórnarmenn geta borið fram fyrirspurnir varðandi hvaðeina í starfsemi OR og dótturfélaga.

Stjórn skal árlega meta árangur af störfum sínum og forstjóra.

4. Ákvarðanir stjórnar sem skulu hljóta samþykki eigenda

Tilteknar ákvarðanir stjórnar skulu hljóta samþykki eigenda. Um ferli slíkra ákvarðana í stjórn OR og stjórnnum dótturfélaga fer samkvæmt sérstökum verklýsingum.

5. Undirnefndir stjórnar

Stjórn er heimilt að stofna undirnefndir vegna einstakra verkefna. Samkvæmt eigendastefnu skal setja starfskjarastefnu. Starfskjaranefnd gerir tillögu til stjórnar að starfskjarastefnu.

6. Verksvið og umboð forstjóra, stjórnarformanns, ritara stjórnar og innri endurskoðanda

Um verksvið forstjóra er fjallað í greinum 8.10 – 8.12 í sameignarsamningi og skal stjórn setja forstjóra erindisbréf.

Formaður stjórnar tekur ekki að sér önnur störf fyrir fyrirtækið en þau sem teljast eðlilegur hluti starfa hans sem stjórnarformanns, að undanskildum einstökum verkefnum sem stjórn felur honum að vinna fyrir sig.

Stjórn ræður sér ritara úr starfslíði fyrirtækisins. Ritari stjórnar skal hafa þekkingu og yfirsýn yfir lög og reglur sem gilda um fyrirtækið og dótturfélög þess og innri starfsemi þeirra.

Innri endurskoðandi heyrir beint undir stjórn. Um störf innri endurskoðunar er fjallað í erindisbréfi.

7. Upplýsingagjöf forstjóra til stjórnar

Forstjóri OR upplýsir stjórn reglulega um málefni félagsins og dótturfélaga.

8. Stefnumörkun

Í 6. kafla eigendastefnu er fjallað um stefnumörkun stjórnar OR.

Í samræmi við eigendastefnu OR er m.a. eftirfarandi stefnumörkun og reglur í gildi í fyrirtækinu:

- Arðsstefna.
- Áhættustefna.
- Umhverfis- og auðlindastefna.
- Gæðastefna.
- Stefna varðandi öryggis-, heilsu- og vinnuvernd.
- Innkaupastefna.
- Upplýsingaöryggisstefna.
- Upplýsingatæknistefna.
- Starfsmannastefna.
- Starfskjarastefna.
- Jafnréttisstefna.
- Siðareglur.

Við undirbúning stefnumótunar skal stjórn líta til áherslna eigenda varðandi fjárhagsleg markmið og arðsemi, áhættu, umhverfi og auðlindanýtingu og starfskjör.

9. Samstarfssáttmáli stjórnar

Hlutverk stjórnar er að sameina hagsmuni fyrirtækis, haghafa og samstæðu út frá lögum, sameignarsamningi og eigendastefnu, útfæra stefnu og meginviðmið til samræmis og veita stjórnendum fyrirtækisins stuðning og aðhald.

Stjórnin gætir hagsmuna Orkuveitu Reykjavíkur þannig að hún geti ávallt gegnt hlutverki sínu gagnvart eigendum og almenningi og búi við traustan og heilbrigðan fjárhag.

Störf stjórnanna innan samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur byggja á hugarfari sem einkennist af gagnrýnum spurningum og umræðu, lausnamiðaðri nálgun og færni til þess að hafa góða yfirsýn gagnvart hagsmunum og velferð OR í heild.

Eftirfarandi grunnreglur skulu hafðar í heiðri:

1. **Heilindi og trúnaður** gagnvart fyrirtækinu og eigin sannfæringu um það hvað sé OR fyrir bestu þannig að fyrirtækið sé ávallt í stakk búið að rækja hlutverk sitt.
2. **Fagmennska, agi og ábyrgð** þar sem áhersla er lögð á skilvirkni, stefnufestu og mat á árangri bæði í störfum stjórnar og starfsemi fyrirtækisins.
3. **Trúnaður innbyrðis** þannig að öll mál og fyrirspurnir sem fjalla þarf um varðandi málefni fyrirtækisins á vettvangi stjórnar séu borin upp og rædd á stjórnarfundum.
4. **Hreinskiptin og heiðarleg umræða** þar sem lögð er áhersla á að öll sjónarmið komi fram í skilvirkri og uppbyggilegri umræðu sem er til þess fallin að tryggja vandaðar ákvarðanir og eftirlit með starfsemi fyrirtækisins.
5. **Gagnsæi og gagnkvæm upplýsingagjöf** þannig að stjórnarmenn hafi ávallt aðgang að sömu upplýsingum, séu upplýstir um öll samskipti milli funda og standi jafnt að vígi gagnvart skyldum sínum og ábyrgð sem stjórnarmenn.
6. **Tími og svigrúm** til þess að fjalla ítarlega um mikilvæg málefni þannig að markmið um vandaða umræðu og ákvarðanir náist.

10. Tilvísanir

Eftirfarandi skjöl eru hluti af starfsreglum þessum:

- Sameignarsamningur OR – tillaga eigendanefndar.
- Eigendastefna OR.
- Upphaf og lok stjórnarsetu.
- Boðun stjórnarfunda.
- Stjórnarfundir.
- Fundargerðir.
- Ákvarðanir stjórnar OR sem hljóta skulu samþykki eigenda.
- Ákvarðanir stjórna dótturfélaga sem bera þarf undir eigendur.
- Meðferð fyrirspurna stjórnarmanna.
- Gátlisti við ákvarðanatöku.
- Starfsreglur starfskjaranefndar.
- Undirnefndir stjórnar.
- Formaður stjórnar OR.
- Starfslýsing forstjóra.
- Ritari stjórnar.
- Upplýsingagjöf um málefni dótturfélaga.
- Siðareglur Orkuveitu Reykjavíkur.
- Innri endurskoðun – erindisbréf.

Önnur skjöl sem vísað er í:

- Heildarstefna Orkuveitu Reykjavíkur.
- Áhættustefna Orkuveitu Reykjavíkur.
- Umhverfis- og auðlindastefna Orkuveitu Reykjavíkur.
- Gæðastefna Orkuveitu Reykjavíkur.
- Stefna varðandi öryggis-, heilsu- og vinnuvernd.
- Starfskjarastefna.
- Innkaupastefna.
- Upplýsingaöryggisstefna Orkuveita Reykjavíkur.
- Upplýsingatæknistefna.
- Starfsmannastefna.
- Jafnréttisstefna.

Undirritaðir aðilar, **Reykjavíkurborg**, kt. 530269-7609, Ráðhúsi Reykjavíkur, Reykjavík, **Akraneskaupstaður**, kt. 410169-4449, Stillholti 16-18, Akranesi, og **Borgarbyggð**, kt. 510694-2289, Borgarbraut 14, Borganesi, eiga saman sameignarfyrirtæki, sem stofnað er á grundvelli viljayfirlýsingar borgarstjórnar Reykjavíkurborgar og bæjarstjórnar Akraneskaupstaðar frá 26. júní 2001, viljayfirlýsingar borgarstjórnar Reykjavíkurborgar og hreppsnefndar Borgarfjarðarsveitar frá 10. desember 2001, viljayfirlýsingar borgarstjórnar Reykjavíkurborgar og bæjarstjórnar Borgarbyggðar frá 10. desember 2001 og laga nr. 139/2001, og gera af því tilefni svofelldan

SAMEIGNARSAMNING

1. gr.

- 1.1 Heiti fyrirtækisins er Orkuveita Reykjavíkur. Heimili þess og varnarþing er í Reykjavík. Eignarhlutir í fyrirtækinu eru eftirfarandi:
 - Reykjavíkurborg á 93,539 %
 - Akraneskaupstaður á 5,528 %
 - Borgarbyggð á 0,933 %
- 1.2 Fyrirtækið starfrækir útibú á Akranesi og í Borgarbyggð og er heimilt að starfrækja útibú á öðrum stöðum.
- 1.3 Fyrirtækið er sjálfstæður skattaðili og er skráð hjá sýslumanninum í Reykjavík.

2. gr.

- 2.1 Orkuveita Reykjavíkur og dótturfélög stunda vinnslu, framleiðslu og sölu raforku og heits vatns og gufu, rekstur grunnkerfa, svo sem dreifiveitu rafmagns, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu, auk annarrar starfsemi sem hefur sambærilega stöðu. Einnig þá starfsemi aðra sem nýtt getur rannsóknir, þekkingu eða búnað fyrirtækisins, sem og iðnþróun og nýsköpun samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni, enda tengist verkefnið kjarnastarfsemi fyrirtækisins. Heimilt er Orkuveitu Reykjavíkur að eiga dótturfélög og hlut í öðrum félögum.
- 2.2 Eigendur skulu marka fyrirtækinu og dótturfélögum þess stefnu um tilgang og markmið rekstursins, rekstrarform, starfshætti, og arðgreiðslur, sbr. 8. gr. Dótturfélögum skal mörkuð stefna í samræmi við heildar stefnumörkun Orkuveitu Reykjavíkur.

3. gr.

Um ábyrgð eigenda, innbyrðis skiptingu ábyrgðar og greiðslu ábyrgðargjalds fer skv. gildandi lögum um fyrirtækið hverju sinni.

4. gr.

- 4.1 Handhafar eigendavalds eru þessir, nema sveitarstjórnir ákveði annað:
- Borgarstjórinn í Reykjavík er handhafi eigendavalds Reykjavíkurborgar í Orkuveitu Reykjavíkur.
 - Bæjarstjóri Akraneskaupstaðar er handhafi eigendavalds Akraneskaupstaðar.
 - Sveitarstjóri Borgarbyggðar er handhafi eigendavalds Borgarbyggðar.
- 4.2 Umboð handhafa eigendavalds nær til hefðbundinna starfa á aðalfundum og eigendafundum. Standi til að taka óvenjulega, veigamikla eða stefnumarkandi ákvörðun á fundi eigenda ber handhafa eigendavalds að sækja umboð til ákvörðunar til sveitarstjórnar.

5. gr.

- 5.1 Aðalfundur og aðrir eigendafundir Orkuveitu Reykjavíkur eru æðsta vald í málefnum fyrirtækisins. Aðalfundur er opinn kjörnum fulltrúum í sveitarstjórnnum eigenda og fjölmiðlum og skal til hans boðað með tilkynningu til handhafa eigendavalds og fjölmiðla með a.m.k. 7 daga fyrirvara. Í tengslum við aðalfund skal halda ársfund opinn almenningi.
- 5.2 Aðalfund skal halda á tímabilinu apríl til júní ár hvert. Á aðalfundi skulu tekin fyrir þessi mál:
1. Skýrsla stjórnar um starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur síðastliðið starfsár.
 2. Umhverfisskýrsla um starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur síðastliðið starfsár.
 3. Ársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur fyrir liðið reikningsár, ásamt skýrslu ytri endurskoðanda fyrirtækisins, sem lagður er fram til staðfestingar.
 4. Ákvörðun um arðgreiðslur til eigenda Orkuveitu Reykjavíkur og um aðra meðferð hagnaðar eða taps Orkuveitu Reykjavíkur á reikningsárinu.
 5. Ákvörðun um þóknun til stjórnarmanna fyrir liðið starfsár.
 6. Lýst kjöri stjórnar.
 7. Kosning löggilts endurskoðanda eða endurskoðunarfélags.
 8. Umræður um önnur mál, löglega upp borin.
- 5.3 Jafnframt getur aðalfundur, eða eftir atvikum eigendafundur sem boðað er til milli aðalfunda, tekið ákvörðun um atriði sem eru veigamikil, stefnumarkandi eða óvenjuleg og stjórn Orkuveitu Reykjavíkur hefur vísað til eigenda.
- 5.4 Tillögu- og atkvæðisrétt á aðalfundi og eigendafundum hafa handhafar eigendavalds Orkuveitu Reykjavíkur.

Málfrelsi á aðalfundi hafa fulltrúar í sveitarstjórnnum eigenda, stjórn Orkuveitu Reykjavíkur, forstjóri, endurskoðendur Orkuveitu Reykjavíkur og eigenda og formaður Starfsmannafélags Orkuveitu Reykjavíkur. Stjórn er heimilt að veita öðrum málfrelsi á aðalfundi. Hið sama gildir um reglubundna eigendafundi.

- 5.5 Reglubundinn eigendafundur skal haldinn í nóvember ár hvert þar sem fjárhagsáætlun og langtímaáætlanir Orkuveitu Reykjavíkur eru lagðar fram.

Undirbúningur og boðun aðalfunda og reglubundinna eigendafunda er á ábyrgð stjórnar.

- 5.6 Aukafundi eigenda (eigendafundi) skal halda eftir ákvörðun stjórnar eða kröfu sameigenda. Slíkar kröfur skulu gerðar skriflega til stjórnar og fundarefni tilgreint og skal fundur þá boðaður með sjö daga fyrirvara, nema allir eigendur samþykki skemmri boðunarfrest. Stjórn skal boða til aukafundar með tilkynningu til hvers sameiganda í ábyrgðarbréfi eða á annan sannanlegan hátt og skal fundarefnis getið í fundarboði. Um atkvæðagreiðslur, vægi atkvæða o.þ.h. gilda sömu reglur og á aðalfundum.

6. gr.

- 6.1 Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur skal skipuð sex mönnum, fimm kjörnum af borgarstjórn Reykjavíkur og einum kjörnum af bæjarstjórn Akraness. Borgarstjórn Reykjavíkur kýs formann og varaformann stjórnarinnar úr hópi fulltrúa Reykjavíkurborgar. Sveitarstjórn Borgarbyggðar skal heimilt að tilnefna einn áheyrnarfulltrúa í stjórn með málfrelsi og tillögurétt.
- 6.2 Varamenn, jafnmargir, skulu kjörnir á sama hátt og aðalmenn. Kjörtímabil stjórnarinnar er eitt ár í senn, frá aðalfundi Orkuveitu Reykjavíkur á viðkomandi ári til aðalfundar á næsta ári.
- 6.3 Stjórn fyrirtækisins stýrir öllum málefnum þess milli eigendafundar og gætir hagsmuna þess. Stjórnarfundir eru lögmætir ef meirihluti stjórnarmanna sækir fund. Afl atkvæða ræður afgreiðslu mála og vegur atkvæði formanns tvöfalt. Halda skal fundargerð um stjórnarfundi. Fundargerðir stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur skulu vera opinberar, birtar á heimasíðu fyrirtækisins og þær sendar eigendum.
- 6.4 Formaður stjórnar skal ekki taka að sér önnur störf fyrir félagið en þau sem teljast eðlilegur hluti starfa hans sem stjórnarformanns, að undanskildum einstökum verkefnum sem stjórn felur honum að vinna fyrir sig.
- 6.5 Val á stjórnarmönnum skal vera gagnsætt og forsendur fyrir vali stjórnarmanna skulu vera opinberar. Stjórnarmenn skulu vera:
- Óháðir hvað varðar tengsl við önnur fyrirtæki í samkeppni við eða í verulegum viðskiptum við Orkuveitu Reykjavíkur.
 - Hafa þekkingu og reynslu sem hæfir þeirri ábyrgð sem stjórnarsetunni fylgir.
 - Hafa tök á að verja nægilegum tíma til stjórnarstarfa.
- 6.6 Sveitarstjórnir kjósa fulltrúa í stjórn Orkuveitunnar. Handhafar eigendavalds koma ekki til álita til setu í stjórninni.

7. gr.

- 7.1 Stjórn er heimilt að stofna dótturfélög um tiltekin viðfangsefni enda krefjist lög þess, eða af því sé hagræði og samþykki eigendafundar liggi fyrir.
- 7.2 Forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur fer með eignarhluti fyrirtækisins í dótturfélögum og hlutdeildarfélögum.
- 7.3 Áður en forstjóri skipar dótturfélagi stjórn skal hann kynna tillögu að skipan stjórnar fyrir stjórn Orkuveitu Reykjavíkur. Með sama hætti skal forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur gera tillögu til stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur um fulltrúa fyrirtækisins í stjórnnum hlutdeildarfélaga. Stjórnarmenn Orkuveitu Reykjavíkur skulu ekki sitja í stjórn dótturfélags eða hlutdeildarfélags en hafa málfrelsi á aðalfundum dótturfélaga.
- Í samþykktum dótturfélaga skal kveðið á um kröfur varðandi hæfi og samsetningu einstakra stjórna.

8. gr.

- 8.1 Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur fer með málefni fyrirtækisins milli eigendafunda og hefur eftirlit með að stefna fyrirtækisins, skipulag þess og rekstur sé jafnan í réttu og góðu horfi og í samræmi við stefnu eigenda.
- Stjórn samþykkir árlegar fjárhags- og starfsáætlanir sem forstjóri ber ábyrgð á að undirbúa og gera tillögu um. Stjórnin hefur reglubundið eftirlit með að forstjóri fylgi fjárhags- og starfsáætlun eftir.
- 8.2 Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur annast um að nægilegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna fyrirtækisins og skal í því skyni tryggja skilvirka ferla um innra eftirlit og innri endurskoðun.
- Stjórn skal tryggja að innri endurskoðun Reykjavíkurborgar eigi ávallt greiðan aðgang að gögnum fyrirtækisins.
- 8.3 Stjórn tekur ákvarðanir í meiriháttar málum, innan heimilda eigendastefnu. Stjórn getur veitt forstjóra heimild til afgreiðslu slíkra mála í neyðartilvikum. Eins getur forstjóri afgreitt slík mál ef ekki er unnt að biða ákvörðunar stjórnar staft starfseminni ógn af drætti á töku ákvörðunar. Í þeim tilvikum skal forstjóri tafarlaust tilkynna stjórn um afgreiðslu málsins. Slíkar afgreiðslur skulu bókaðar á næsta stjórnarfund.
- 8.4 Óvenjulegum, veigamiklum eða stefnumarkandi ákvörðunum skal stjórn Orkuveitu Reykjavíkur vísa til eigenda. Slíkar ákvarðanir dótturfélaga skulu sömuleiðis lagðar fyrir eigendur Orkuveitu Reykjavíkur og skal stjórn Orkuveitu Reykjavíkur upplýst um þær.
- 8.5 Stjórn skal setja fyrirtækinu heildarstefnu og framtíðarsýn í samræmi við eigendastefnu og skilgreina í henni mælikvarða í rekstri fyrirtækisins. Stefnumörkun

fyrir Orkuveitu Reykjavíkur skal endurspeglast í samþykktum og stefnumörkun dótturfélaga. Regluleg skýrslugjöf til eigenda fer fram á aðalfundi ár hvert þar sem ársreikningur, skýrsla stjórnar og umhverfisskýrsla eru lagðar fram og á reglulegum eigendafundi í nóvember þar sem fjárhagsáætlun og langtímaáætlun eru lagðar fram, ásamt skýrslu til eigenda um framfylgd eigendastefnu.

8.6 Reglubundin skýrslugjöf stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur til eigenda er þessi:

- Fundargerðir stjórnar.
- Ársskýrsla, ársreikningur og umhverfisskýrsla sem lögð eru fram á aðalfundi.
- Fjárhags- og starfsáætlanir sem lagðar eru fram á eigendafundi í nóvember ár hvert.
- Árshlutareikningar og staða rekstursins miðað við fjárhagsleg markmið sem send eru eigendum.
- Afkoma fyrirtækisins með tilliti til arðsemismælikvarða skal kynnt eigendum með ársreikningi og árshlutareikningum.

Það er á ábyrgð handhafa eigendavalds að koma þessum upplýsingum á framfæri við sveitarstjórnir eigenda.

8.7 Stjórn skal upplýsa eigendur um óvenjuleg eða veigamikil atriði í rekstri þótt þau kalli ekki á ákvörðun af hálfu eigenda. Sveitarstjórnarfólk og almenningur eiga ríkan rétt til upplýsinga um starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur. Óski byggðaráð eigenda eða einstakir fulltrúar í þeim eftir umfangsmiklum upplýsingum frá Orkuveitu Reykjavíkur skal beiðni um þær komið á framfæri á vettvangi byggðaráða og beint til stjórnar eða eftir atvikum forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur. Byggðaráðum ber að virða trúnað komi fram rökstudd ósk um það eða kveði lög á um að um trúnaðarupplýsingar sé að ræða.

Um aðra upplýsingagjöf fer að lögum og öðrum stjórnvaldsfyrirmælum og reglum um birtingu fjárhagsupplýsinga.

8.8 Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur skal tryggja að stefna fyrirtækisins sé kynnt eigendum, viðskiptavinum og starfsfólki, meðal annars með birtingu hennar á heimasíðu fyrirtækisins. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur ber að setja starfsfólki siðareglur.

8.9 Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur ber að setja sér starfsreglur sem staðfestar skulu á eigendafundi.

8.10 Stjórn ræður forstjóra fyrirtækisins, semur starfslýsingu hans og gengur frá starfslोकum hans. Forstjóri ber ábyrgð á framkvæmd ákvarðana og stefnu stjórnar. Hann annast allan daglegan rekstur fyrirtækisins, allar framkvæmdir og undirbúning þeirra, sjóðsvörslu og reikningshald og ráðningu starfsliðs.

8.11 Stjórn veitir forstjóra og eftir atvikum öðrum starfsmönnum prókúruumboð.

8.12 Forstjóri sér um að bókhald fyrirtækisins sé fært í samræmi við lög og venjur og að meðferð eigna fyrirtækisins sé með tryggilegum hætti.

- 8.13 Starfsreglur stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur skulu kveða nánar á um valdmörk og hlutverkaskiptingu stjórnar og forstjóra. Samskonar ákvæði skulu vera í samþykktum dótturfélaga, að teknu tilliti til starfsemi viðkomandi félags. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur skal setja forstjóra starfslýsingu.

9. gr.

- 9.1 Orkuveita Reykjavíkur telst eining innan samstæðu Reykjavíkurborgar í merkingu 108. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga. Borgarstjórn skipar endurskoðunarnefnd samstæðu Reykjavíkurborgar og skal einn fulltrúi í endurskoðunarnefnd skipaður samkvæmt tilnefningu stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur.
- 9.2 Um hlutverk endurskoðunarnefndar er fjallað í lögum um ársreikninga.
- 9.3 Um hæfi nefndarmanna fer eftir ákvæðum ársreikningalaga um endurskoðunarnefnd.

10. gr.

- 10.1 Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur og eftir atvikum stjórnir dótturfélaga setja gjaldskrár um verð á vöru og þjónustu.
- 10.2 Orkuveita Reykjavíkur hefur sjálfstætt reikningshald og tekur sjálf við greiðslu fyrir selda orku og öðrum tekjum. Skal tekjunum varið til að standa straum af öllum greiðsluskuldbindingum, svo sem afborgunum af áhvílandi skuldum, vöxtum og öðrum rekstrarkostnaði, þar með talið fullnægjandi viðhaldi og endurnýjun mannvirkja og tækja. Við það skal miðað að Orkuveita Reykjavíkur skili eðlilegum arði miðað við það fjármagn sem á hverjum tíma er bundið í fyrirtækinu. Ákvörðun um ráðstöfun arðsins skal tekin af aðalfundi.
- 10.3 Orkuveitu Reykjavíkur er heimilt að framselja til dótturfélags einkaleyfi til starfrækslu hitaveitu, sérleyfi til raforkudreifingar og einkarétt til starfsrækslu vatnsveitu og fráveitu, enda uppfylli dótturfélagin skilyrði laga til að fara með þau leyfi.
- 10.4 Aðgreining starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur frá starfsemi dótturfélaga skal vera í samræmi við ákvæði laga hverju sinni. Við rekstur Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga skal þess gætt að samkeppnisrekstur sé ekki niðurgreiddur af einkaleyfisstarfsemi eða verndaðri starfsemi.

11. gr.

Orkuveita Reykjavíkur greiðir eigendum sínum arð í samræmi við eignarhluta hvers sveitarfélags í sameignarfyrirtækinu, sbr. 1. gr. sameignarsamnings þessa. Arðgreiðslan skal ákveðin með hliðsjón af afkomu sameignarfyrirtækisins og eigendastefnu.

12. gr.

Starfsár og reikningsár er almanaksárið. Stjórnin skal hafa lokið gerð ársreikninga og lagt fyrir endurskoðanda í samræmi við ákvæði sveitarstjórnarlaga og kröfur eigenda.

13. gr.

- 13.1 Sameignarsamningi þessum má breyta á lögmætum aðalfundi eða aukafundi með samþykki eigenda sem ráða yfir a.m.k. 3/4 eignarhluta fyrirtækisins. Engin sérréttindi fylgja eignarhlutum í fyrirtækinu að öðru leyti en greinir í sameignarsamningi þessum. Sameigendur þurfa ekki að sæta innlausn hluta sinna nema lög standi til annars. Veðsetning eða önnur ráðstöfun eignarhluta í sameignarfyrirtækinu er óheimil.
- 13.2 Eiganda er óheimilt að ganga úr fyrirtækinu án samþykkis sameigendanna.
- 13.3 Eftirfarandi ákvarðanir eru háðar samþykki allra sameigenda:
- Sala á eignarhlut í sameignarfyrirtækinu út fyrir eigendahópinn.
 - Sameining við starfsemi, sem rekin er af sveitarfélögum eða öðrum opinberum aðilum eða fyrirtæki í opinberri eigu, sbr. ákv. 5. mgr. 2 gr. laga um Orkuveitu Reykjavíkur nr. 136/2013.
 - Sala, framsal eða annars konar aðskilnaður kjarnastarfsemi, eins og hún er skilgreind í eigendastefnu hverju sinni, frá sameignarfyrirtækinu eða dótturfélögum þess.
 - Breyting á fjölda stjórnarmanna eða samsetningu stjórnar.

14. gr.

Sameignarsamningur þessi er gerður á grundvelli 5. gr. laga um Orkuveitu Reykjavíkur nr. 136/2013.

Reykjavík, febrúar 2014.

F.h. Reykjavíkurborgar,

F.h. Akraneskaupstaðar,

F.h. Borgarbyggðar,

Eigendastefna Orkuveitu Reykjavíkur

Um eigendastefnuna

Með skýrri stefnumörkun eigenda, vel skilgreindu hlutverki fyrirtækis, skýru umboði handhafa eigendavalds, stjórnar og forstjóra, lýsingu á kröfum um stjórnunarhætti, ásamt öflugu eftirlitskerfi skapast fyrirtækjum í eigu sveitarfélaga forsendur til að annast tiltekna starfsemi í þágu almennings.

Með skýrri eigendastefnu er leitast við að skýra hlutverk og ábyrgð eigendanna og tryggja þátttöku þeirra í ákvörðunum um mikilvæg málefni og stefnumörkun. Þannig á eigendastefnan að tryggja lýðræðislega, gagnsæja, faglega og skilvirka stjórnun fyrirtækisins.

Eigendastefnan er samstarfssáttmáli eigenda og verða ekki gerðar á henni breytingar nema í samkomulagi þeirra, samþykktar af sveitarstjórnun og staðfestar á eigendafundi.

Eigendastefnan skal vera almenningi og fjölmiðlum aðgengileg, meðal annars á heimasíðum Orkuveitu Reykjavíkur og eigenda hennar.

1. Leiðarljós

Í starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur skal áhersla lögð á virðingu gagnvart umhverfinu, ábyrga nýtingu auðlinda og ábyrga nýtingu fjármuna. Orkuveita Reykjavíkur kemur fram af heilindum og trausti og rækir samfélagslega ábyrgð í starfsemi sinni. Fyrirtækið ber hag samfélagsins fyrir brjósti og umgengst náttúruna, auðlindir og viðskiptavinum af virðingu. Eigendur vilja að litið verði til fyrirtækisins sem trausts samstarfsaðila, sem eftirsóknavert sé að starfa fyrir og með og að það gegni veigamiklu hlutverki í samfélaginu.

2. Hlutverk

Orkuveita Reykjavíkur er orku- og veitufyrirtæki sem leggur grunn að lífsgæðum í þeim sveitarfélögum sem hún þjónar. Hún nýtir auðlindir á ábyrgan, sjálfbæran og hagkvæman hátt og af virðingu fyrir náttúrunni án þess að ganga á rétt komandi kynslóða.

Orkuveita Reykjavíkur fer með lögbundin veituverkefni og önnur verkefni í sveitarfélögum eigenda og annarra sveitarfélaga í samræmi við stefnu þessa.

Orkuveita Reykjavíkur þjónar heimilum á veitusvæði sínu, fyrirtækjum og stofnunum í samræmi við lögbundnar skyldur og tryggir umsamin gæði og afhendingaröryggi á vörum og þjónustu fyrirtækisins.

Orkuveita Reykjavíkur skal tryggja viðskiptavinum þjónustu á sanngjörnu og samkeppnishæfu verði.

3. Kjarnastarfsemi

Kjarnastarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur felst í rekstri vatnsveitu, hitaveitu, rafveitu og fráveitu, sölu og framleiðslu á rafmagni og heitu og köldu vatni. Orkuveita Reykjavíkur getur nýtt þekkingu fyrirtækisins til þátttöku í öðrum veiturekstri, s.s. rekstri gagnaveitu, enda þjóni hann markmiðum eigenda og þátttakan hljóti samþykki þeirra.

4. Starfssvæði

Meginstarfssvæði Orkuveitu Reykjavíkur er Suðvesturland. Tækifæri annars staðar eru skoðuð út frá hlutverki fyrirtækisins, arðsemi og áhættu og skulu staðfest af eigendum áður en stofnað er til skuldbindinga vegna þeirra.

5. Stjórnarhættir

Stjórnarhættir Orkuveitu Reykjavíkur eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum.

6. Stefnumótun

Stjórn skal leggja fram tillögu að stefnumörkun og framtíðarsýn fyrirtækisins með útfærslu á mælikvörðum og greinargerð fyrir eigendafund til staðfestingar. Tillagan skal taka til heildarstefnumörkunar og stefnumótunar varðandi:

- Arðsstefnu
- Áhættustefnu
- Umhverfis- og auðlindastefnu
- Gæðastefnu
- Stefnu varðandi öryggis-, heilsu- og vinnuvernd
- Innkaupastefnu
- Upplýsingaöryggisstefnu
- Upplýsingatæknistefnu
- Starfsmannastefnu
- Starfskjarastefnu
- Jafnréttisstefnu
- Siðareglna

Við undirbúning stefnumótunar skal stjórn líta til áherslna eigenda varðandi fjárhagsleg markmið og arðsemi (6.1), áhættu (6.2), umhverfi og auðlindanýtingu (6.3) og starfskjör (6.4).

Stefnumörkun fyrir dótturfyrirtæki skal samræmast gildandi stefnu á hverjum tíma í ofangreindum málefnum.

6.1 Fjárhagsleg markmið

Stjórn og stjórnendum fyrirtækisins ber að sýna ráðdeild í rekstri og fjárfestingum.

Arðstefna Orkuveitu Reykjavíkur skal skila eigendum ávöxtun á fjármagn sem bundið er í fyrirtækinu í samræmi við þá áhættu sem fólgin er í rekstri og fjármögnun fyrirtækisins.

Arðsemi fjármagns skal að lágmarki vera umfram fjármagnskostnað fyrirtækisins sem nemur eðlilegu áhættuálagi í samræmi við rekstrarumhverfi Orkuveitu Reykjavíkur.

Orkuveita Reykjavíkur skal innleiða mælikvarða sem sýna hvernig arðsemiskröfu eigenda er mætt að teknu tilliti til áhættu þeirra af ábyrgðum vegna fyrirtækisins. Skal arðsemiskrafan greind eftir starfsþáttum, áhættu hvers starfsþáttar og fjármögnun hans. Tillaga stjórnar og greinargerð um arðsemi- og fjárhagsmælikvarða skal lögð fyrir eigendafund til staðfestingar.

Stjórn Orkuveita Reykjavíkur skal gera tillögu til eigendafundar um arðgreiðslustefnu sem felur í sér að arður er að jafnaði greiddur út til eigenda að fjárhagslegum skilyrðum uppfylltum, m.a. að fjárhagslegur styrkleiki fyrirtækisins sé nægur og nægt laust fé sé til staðar til reksturs og fjárfestinga félagsins.

6.2 Áhætta í rekstri

Orkuveitu Reykjavíkur ber að setja sér áhættustefnu til að draga sem kostur er úr áhrifum ytri fjárhagslegra áhættuþátta á tekjur, þjónustu, eignir og skuldir fyrirtækisins. Áður en ákvarðanir eru teknar um fjárfestingar og fjárskuldbindingar ber Orkuveitu Reykjavíkur að meta áhættu sem í þeim kann að felast..

Orkuveitu Reykjavíkur ber almennt að fjármagna framkvæmdir í sama gjaldmiðli og væntanlegar tekjur þeirra.

Til skuldbindinga teljast m.a. ný lán, skuldbreytingar þar sem lánakjör eru frábrugðin fyrri samningum, orkusölusamningar og kaup á jörðum eða búnaði. Skuldbindingum, sem stjórn vísar til eigenda, skal fylgja greinargott áhættumat.

Orkuveita Reykjavíkur setur sér viðbragðsáætlanir sem skulu tryggja eftir því sem kostur er öryggi varðandi rekstur, þjónustu og eignir fyrirtækisins ef upp koma ógnir, svo sem af völdum náttúruhamfara, slysa eða af öðrum ástæðum. Viðbragðsáætlanir skulu með eðlilegum hætti samræmast áætlunum almannavarna ríkis og sveitarfélaga á starfssvæði Orkuveitu Reykjavíkur og öðrum öryggisráðstöfunum opinberra aðila.

6.3 Umhverfi og auðlindanýting

Orkuveita Reykjavíkur skal leitast við að bæta nýtingu auðlinda og aðfanga í samræmi við sjónarmið sjálfbærrar þróunar.

Orkuveita Reykjavíkur skal árlega reikna og gera opinbert mat á verðmæti auðlindanýtingar eftir gerð auðlinda, hvort sem þær eru í eigu fyrirtækisins eða annarra.

6.4 Starfskjör

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur skal setja fyrirtækinu starfskjarastefnu sem felur í sér hófsemi varðandi laun- og starfskjör starfsfólks. Laun stjórnenda skulu standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila. Launakjör stjórnenda og annars starfsliðs Orkuveitu Reykjavíkur skulu ekki vera leiðandi á vinnumarkaði.

7. Samskipti og upplýsingagjöf

Eigendur Orkuveitu Reykjavíkur vilja skapa stjórn fyrirtækisins það umhverfi að hún geti á hverjum tíma gert skyldur sínar í þágu hagsmuna fyrirtækisins og innan markaðrar stefnu eigenda. Í þessu skyni skulu samskipti milli eigenda og fyrirtækisins vera eftir formlegum leiðum og leitast skal við að beina þeim í farveg aðalfunda og reglubundinna eigendafunda.

Þetta leggur ríka upplýsingaskyldu á Orkuveitu Reykjavíkur gagnvart eigendum sem um er fjallað í sameignarsamningi.

Orkuveita Reykjavíkur skal vera til fyrirmyndar um upplýsingagjöf til almennings. Upplýsingar um starfsemina skulu vera settar fram á þann hátt að almennir lesendur fái skýra sýn á hana.

Handhafar eigendavalds leitast við að efla upplýsta og lýðræðislega umræðu um málefni Orkuveitu Reykjavíkur á vettvangi sveitarstjórnanna og á fundum eigenda.

8. Ákvarðanir sem hljóta skulu samþykki eigenda

Eftirfarandi ákvarðanir stjórnar skulu hljóta samþykki eigenda:

Nýjar skuldbindingar: Fari fjárhæð einstakra nýrra skuldbindinga Orkuveitu Reykjavíkur yfir 5% af bókfærðu eigin fé samkvæmt síðasta ársreikningi eða árshlutareikning skal viðkomandi skuldbinding lögð fyrir eigendur til samþykktar áður en til hennar er stofnað.

Óvenjulegar og stefnumarkandi ákvarðanir ásamt áhættumati skal stjórn leggja fyrir eigendur til að gera eigendum kleift meta þær í samræmi við hlutverk sitt sem ábyrgðaraðila.

Áform um virkjanir eða aðra nýtingu auðlinda á öröskuðum svæðum, sem og þær framkvæmdir, sem krefjast mats á umhverfisáhrifum, hvort sem svæðin eru í eigu Orkuveitu Reykjavíkur eða annarra, teljast til veigamikilla og stefnumarkandi ákvarðana og skulu því koma til kasta eigenda.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa ferli við móttöku nýrra stjórnarmanna eftir að stjórn hefur verið skipuð og um lok stjórnarsetu.

2. Móttaka nýrra stjórnarmanna

2.1 Undirbúningur móttöku

Forstjóri OR upplýsir ritara stjórnar um nýja stjórnarmenn.

Ritari stjórnar undirbýr trúnaðaryfirlýsingu og kynningargögn.

2.2 Móttaka

Á kynningar fundi fyrir nýja stjórnarmenn er undirrita þeir trúnaðaryfirlýsingu undirrituð og fá nánari kynningu sbr. liður 2.3.

Ritari stjórnar lætur stofna aðgang að stjórnarfundargátt eftir að trúnaðaryfirlýsing hefur verið útbúin og skipuleggur aðgang að gáttinni.

2.3 Kynning

Forstjóri tryggir að stjórnarmenn fái kynningu á starfsemi og stjórnarháttum OR og samstæðunnar. Í því felst m.a. að kynna þeim eftirfarandi:

- Helstu lög og reglugerðir sem um starfsemina gilda,
- sameignarsamning fyrirtækisins,
- eigendastefnu þess,
- starfsreglur stjórnar OR,
- starfsáætlun stjórnar OR,
- starfsemi dótturfélaga,
- stefnumörkun samstæðu OR,
- stöðu þeirra sem innherja, sbr. lög nr. 108/2007 og
- allt annað sem tryggir að stjórnarmenn geti gert sér glögga grein fyrir starfsemi fyrirtækisins og stöðu þess.

Stjórnarmenn skulu eftir atvikum staðfesta með áritun sinni að þeir hafi kynnt sér framangreind skjöl.

2.4 Búnaður

Forstjóri sér um að útvega þann búnað sem samþykkt er að stjórnarmenn fái til umráða vegna starfa sinna.

2.5 Undirbúningur móttöku

Forstjóri OR tryggir að gengið sé frá skráningu í greiðslukerfi.

3. Við lok stjórnarsetu

Við lok stjórnarsetu skila stjórnarmenn þeim búnaði sem þeir hafa haft til umráða sbr. liður 4. Ritari stjórnar sér til þess að aðgangi að stjórnarfundargátt sé lokað.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa fyrirkomulagi við boðun stjórnarfunda OR.

2. Boðun stjórnarfunda

Fundarboð skal vera skriflegt og tilgreina fundarstað, fundartíma og dagskrá fundarins.

2.1 Tíðni stjórnarfunda

Stjórnarfundir skulu að jafnaði haldnir mánaðarlega í samræmi við starfsáætlun stjórnar, eða þegar stjórnarformaður ákveður. Stjórnarfundir skulu að jafnaði haldnir í húsnæði fyrirtækisins.

2.2 Fyrirvari við fundarboð

Til stjórnarfundar skal boða með minnst þriggja daga fyrirvara með tölvupósti á tölvupóstfang sem stjórnarmaður gefur upp, en að auki má boða til stjórnarfunda með bréfi eða símleiðis. Stjórnarformaður getur þó ákveðið skemmri frest telji hann það óhjákvæmilegt vegna sérstakra aðstæðna. Dagskrá stjórnarfundar og helstu gögn skulu vera aðgengileg stjórnarmönnum með tveggja daga fyrirvara.

Stjórnarformanni ber að kalla saman stjórnarfund ef einhver stjórnarmanna, forstjóri eða endurskoðandi krefst þess.

2.3 Forföll stjórnarmanna

Við forföll aðalmanns á stjórnarfundi skal kallaður til varamaður, sem tilnefndur er af viðkomandi eiganda. Í tilviki Reykjavíkurborgar skal aðalmaður tilnefna þann varamann sem koma skal í hans stað.

2.4 Undirbúningur dagskrármála

Forstjóri ber ábyrgð á undirbúningi stjórnarfunda. Stjórnarmenn, forstjóri og aðrir sem starfa í umboði stjórnar hafa heimild til að leggja fram dagskrármál á stjórnarfundum. Dagskrármál skulu berast ritara stjórnar fimm dögum fyrir fund hið skemmsta.

2.5 Ákvarðanir milli stjórnarfunda

Nú telur formaður ekki stætt á því vegna sérstakra aðstæðna að bíða þess að haldinn verði stjórnarfundur og getur hann þá tekið ákvörðun um símafund stjórnar eða að málefnið verði kynnt stjórnarmönnum rafrænt og haldin verði rafræn atkvæðagreiðsla meðal stjórnarmanna, t.d. með tölvupósti. Ákvarðanir sem þannig eru teknar skulu lagðar fyrir næsta stjórnarfund til staðfestingar.

2.6 Ákvörðun um næsta stjórnarfund

Í lok hvers stjórnarfundar skal að jafnaði tekin ákvörðun um hvenær næsti stjórnarfundur skuli haldinn.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa fyrirkomulagi stjórnarfunda OR.

2. Stjórnarfundir

Formaður stjórnar stýrir stjórnarfundum en varaformaður í forföllum hans. Forstjóri skal á hverjum fundi gefa stjórninni skýrslu, munnlega eða skriflega, um veigamikil atriði úr starfsemi félagsins frá síðasta stjórnarfund. Með sama hætti skal stjórnarformaður gera grein fyrir framvindu mála sem hann hefur fylgt eftir milli stjórnarfunda. Stjórn getur á stjórnarfundum kafið forstjóra um upplýsingar og gögn sem stjórninni eru nauðsynleg til að hún geti sinnt verkefnum sínum.

2.1 Lögmæti funda

Stjórn er ákvörðunarbær þegar meirihluti stjórnarmanna sækir fund, enda hafi fundurinn verið boðaður í samræmi við ákvæði um boðun stjórnarfundar.

Einfaldur meirihluti atkvæða ræður úrslitum á stjórnarfundum í öllum málum. Falli atkvæði að jöfnu vegur atkvæði formanns tvöfalt.

Mál skulu almennt ekki borin upp til ákvörðunar á stjórnarfundum nema því aðeins að stjórnarmenn hafi fengið gögn málsins eða fullnægjandi upplýsingar um það fyrir fundinn og haft tíma til að kynna sér efni þess.

Sé mál tekið til afgreiðslu utan dagskrár getur stjórnarmaður óskað eftir frestun þess til næsta fundar. Skal formaður verða við þeirri ósk nema brýnir hagsmunir fyrirtækisins krefjist annars.

2.2 Réttur til fundarsetu

Forstjóri á sæti á fundum stjórnar og hefur þar málfrelsi og tillögurétt, nema í sérstökum tilvikum þegar stjórn ákveður annað. Enn fremur er innri endurskoðanda og regluverði heimilt að sitja stjórnarfund og hafa þeir þar málfrelsi, nema í sérstökum tilvikum þegar stjórn ákveður annað.

2.3 Mál utan funda

Óski stjórnarmenn að taka upp einstök mál utan stjórnarfunda skulu þeir snúa sér til formanns eða forstjóra en ekki annarra starfsmanna fyrirtækisins.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa ritun og frágangi fundargerða stjórnar.

2. Fundargerðir og fundargerðarbók

Haldin skal gerðabók um það sem gerist á stjórnarfundum og um ákvarðanir stjórnar. Heimilt er að fundargerðarbók sé vistuð rafrænt.

Í fundargerðarbók skal skrá eftirfarandi:

- Hvar og hvenær fundurinn er haldinn.
- Númer stjórnarfundar.
- Hverjir sitja fundinn og hver stýri honum.
- Dagskrá fundarins.
- Fundargögn sem voru afhent eða sýnd á fundinum.
- Fyrirspurnir stjórnarmanna, sem lagðar eru fram á fundinum.
- Stutta skýrslu um umræður á fundum og hvaða ákvarðanir hafa verið teknar.
- Hvort og hvenær utanaðkomandi aðilar koma inn á fundi og hvenær þeir fara út af fundinum.
- Hvenær og hvar næsti stjórnarfundur verður haldinn.
- Hver hafi ritað fundargerðina.

2.1 Bókanir

Stjórnarmaður eða forstjóri eiga rétt á að koma afstöðu sinni á framfæri með stuttri bókun í gerðarbók. Bókun skal lögð fram áður en fundi er slitið.

2.2 Frágangur fundargerða

Fundargerð skal undirrituð af þeim er fund sitja. Fundargerðir sem færðar hafa verið inn í fundargerðarbók félagsins teljast full sönnun á því sem gerst hefur á stjórnarfundum. Stjórnarmenn sem ekki voru viðstaddir þann stjórnarfund sem fundargerð tekur til skulu staðfesta að þeir hafi kynnt sér fundargerðina með undirritun sinni.

Sé fundargerð ekki full frágengin í lok fundar skal hún borin upp til samþykktar í upphafi næsta fundar.

Fundargerðir stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur skulu vera opinberar, birtar á vef fyrirtækisins og sendar eigendum innan 5 daga frá undirritun sé því komið við.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa fyrirkomulagi við ákvarðanatöku sem hljóta þarf samþykki eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

1.1 Skuldbindingar

Samkvæmt eigendastefnu skal stjórn vísa ákvörðunum um eftirfarandi málefni til eigenda Orkuveitu Reykjavíkur sef.:

- Nýjar skuldbindingar: Fari fjárhæð einstakra nýrra skuldbindinga Orkuveitu Reykjavíkur yfir 5% af bókfærðu eigin fé samkvæmt síðasta ársreikningi eða árshlutareikning skal viðkomandi skuldbinding lögð fyrir eigendur til samþykktar áður en til hennar er stofnað.
- Óvenjulegar og stefnumarkandi ákvarðanir ásamt áhættumati til að gera eigendum kleift meta þær í samræmi við hlutverk sitt sem ábyrgðaraðila.
 - Í hverju tilviki metur stjórn OR hvort ákvörðun sé svo óvenjuleg eða stefnumarkandi að henni skuli vísað til eigenda.
- Áform um virkjanir eða aðra nýtingu auðlinda á öröskuðum svæðum, sem og þær framkvæmdir, sem krefjast mats á umhverfisáhrifum, hvort sem svæðin eru í eigu Orkuveitu Reykjavíkur eða annarra, teljast til veigamikilla og stefnumarkandi ákvarðana og skulu því koma til kasta eigenda.

1.2 Fyrirvari við samþykki

Þegar tillaga að ákvörðun, sem hljóta skal samþykki eigenda, er lögð fyrir stjórn skal þess sérstaklega getið í tillögunni sjálfri að samþykkt hennar sé með fyrirvara um samþykki eigenda, sbr. ákvæði eigendastefnu. Í greinargerð með tillögunni skal skýrt af hverju ákvörðunin er háð samþykki eigenda.

1.3 Áhættumat

Sé ákvörðun óvenjuleg eða stefnumarkandi ber að framkvæma áhættumat og láta það fylgja tillögu og greinargerð til stjórnar og í framhaldinu erindi til eigenda.

1.4 Ósk um samþykki eigenda

Þegar stjórn hefur fjallað um tillögu, sem hljóta skal samþykki eigenda, skal ritari stjórnar senda öllum handhöfum eigendavalds erindi og óska þess að málið verði tekið fyrir á vettvangi borgar-, bæjar- eða byggðaráða, eftir atvikum –stjórna, eins fljótt og verða má. Erindi til eigenda skulu vistuð með gögnum stjórnar.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa fyrirkomulagi við ákvarðanatöku í dótturfélögum sem háð eru staðfestingu hluthafafundar.

1.1 Ákvarðanir dótturfélaga sem þurfa að hljóta staðfestingu hluthafafundar

Í samþykktum félagsins segir að eftirfarandi ákvarðanir stjórnar séu háðar staðfestingu hluthafafundar:

- Ákvarðanir sem tiltekið er í eigendastefnu Orkuveitu Reykjavíkur sef., að skuli hljóta samþykki eigenda:
 - Ákvarðanir um einstakar nýjar skuldbindingar enda sé fjárhæð þeirra yfir 5% af eigin fé félagsins samkvæmt síðasta ársreikningi eða árshlutareikningi.
 - Óvenjulegar og stefnumarkandi ákvarðanir ásamt áhættumati til að gera eigendum kleift meta þær í samræmi við hlutverk sitt sem ábyrgðaraðila.
 - Í hverju tilviki metur stjórn hvort ákvörðun sé svo óvenjuleg eða stefnumarkandi að henni skuli vísað til hluthafafundar.
 - Áform um virkjanir eða aðra nýtingu auðlinda á öröskuðum svæðum, sem og þær framkvæmdir, sem krefjast mats á umhverfisáhrifum, hvort sem svæðin eru í eigu Orkuveitu Reykjavíkur eða annarra, teljast til veigamikilla og stefnumarkandi ákvarðana og skulu því koma til kasta eigenda.

1.2 Málsmeðferð

Þegar tillaga að ákvörðun, sem hljóta skal samþykki hluthafafundar, er lögð fyrir stjórn skal þess sérstaklega getið í tillögunni sjálfri að samþykkt hennar sé með þeim fyrirvara. Í greinargerð með tillögunni skal skýrt af hverju ákvörðunin er háð staðfestingu hluthafafundar.

Sé ákvörðun óvenjuleg eða stefnumarkandi ber að framkvæma áhættumat og láta það fylgja tillögu og greinargerð til stjórnar og framhaldinu hluthafafundar.

Áður en hluthafafundur er haldinn um framangreind málefni ber forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur, sem handhafa hlutafjár í félaginu, að afla umboðs frá stjórn móðurfélags fyrir viðkomandi ákvörðun.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa meðferð fyrirspurna stjórnarmanna varðandi hvaðeina í starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur.

2. Fyrirspurnir og meðferð þeirra

Verklagsregla um meðferð fyrirspurna stjórnarmanna breytist og orðist svo:

Stjórnarmenn geta borið fram fyrirspurnir varðandi hvaðeina í starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur. Formlegar fyrirspurnir skulu vera skriflegar, lagðar fram á stjórnarfundi og bókaðar í fundargerð. Stjórnarmönnum er einnig heimilt að leita ráðgjafar og almennra upplýsinga hjá forstjóra.

Forstjóri tekur við fyrirspurnum til úrlausnar á viðeigandi hátt. Forstjóri skal sjá til þess að fyrirspurnum sé svarað svo fljótt sem verða má. Svör við fyrirspurnum skulu vera skrifleg og lögð fram á stjórnarfundi. Framlagning svars skal bókað í fundargerð.

Þoli fyrirspurn ekki bið eftir næsta stjórnarfundi skal henni beint skriflega til forstjóra, sem sér til þess að svar berist svo fljótt sem verða má. Forstjóri sendir svarið til allra stjórnarmanna, ásamt fyrirspurninni. Á næsta stjórnarfundi skal bókað í fundargerð um fyrirspurnir og svör sem afgreidd eru á milli funda.

1. Inngangur

Við ákvarðanir sem hafa mikil áhrif á starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur er mikilvægt að vanda undirbúning eins og kostur er. Dæmi um það sem kann að þurfa að huga að¹:

1.1 Núverandi starfsemi og stefnumótun félagsins

- Samræmist tillagan núvarandi starfsemi og stefnumótun félagsins?
- Ef ekki
 - Af hverju er verið að leggja fram þessa tillögu ef hún er ekki þáttur í núverandi starfsemi eða stefnumótun félagsins?
 - Er búið að meta hvaða áhrif / áhættur og tækifæri það hefur að fara nýjar leiðir?
 - Á stefnumótunin enn við starfsemi félagsins?
 - Er ástæða til að endurmeta stefnumótun félagsins í samræmi við tillöguna?

1.2 Verðmætasköpun

- Kemur skýrt fram í tillögunni hver fjárhagsleg útkoma eða önnur áhrif eru?
- Hafa viðeigandi gögn verið lögð fram sem sýna áhrif á rekstur og sjóðsstreymi?
- Er gert ráð fyrir að uppfæra rekstraráætlun í samræmi við tillöguna?

1.3 Viðskiptavinir

- Er búið að meta hvaða áhrif ákvörðunin er talin hafa á viðskiptavinum?

1.4 Fjárhagsleg atriði

- Liggur skýrt fyrir hvaða kostnað tillagan hefur í för með sér?
- Hafa viðeigandi gögn verið lögð fram sem sýna áhrif á rekstur og sjóðsstreymi?
- Er gert ráð fyrir að uppfæra rekstraráætlun í samræmi við tillöguna?

1.5 Fastafjármunir og starfsfólk

- Krefst tillagan aukinna fjárfestinga í fastafjármunum?
- Er nægilegur mannaflí og þekking innan félagsins til að framfylgja tillögunni?
- Hvaða áhrif hefur tillagan á annað, t.d. tölvukerfi og húsnæði?

1.6 Umhverfismál

- Er tillagan í samræmi við umhverfisstefnu fyrirtækisins?
- Samræmist tillagan umhverfismælikvörðum?
- Þarfnast tillagan mats á umhverfisáhrifum?
- Hefur tillagan verið áhættumetin út frá umhverfissjónarmiðum?
- Er þörf á viðbragðsáætlun út frá umhverfissjónarmiðum?

1.7 Starfsumhverfið

- Krefst tillagan opinbers leyfis eða breytinga á gildandi leyfi, t.d. starfsleyfi?
- Er þörf á vottun vegna tillögunnar?
- Varðar tillagan samkeppnissjónarmið?
- Krefst tillagan samþykkis eða tilkynningar til stjórnvalda eða Kauphallar?
- Varðar tillagan upplýsingar sem bera þarf undir regluvörð?

1.8 Samþykki frá eigendum OR, sbr. eigendastefnu

- Varðar tillagan óvenjulega eða stefnumarkandi ákvörðun?
- Eru upphæðir sem um ræðir það háar að krafist er samþykkis frá eigendum OR?
- Krefst tillagan mats á umhverfisáhrifum?

¹ Stuðst er við rit KMPG Handbók stjórnarmanna. 2. útgáfa.
Rétt er að hafa í huga að ekki eiga allir punktar við í öllum tilvikum.

1.9 Áhættumat

- Er búið að greina þá áhættu sem tillagan hefur í för með sér?
- Hafa aðrir möguleikar í stöðunni verið kannaðir?
- Samræmist tillagan áhættustefnu félagsins?
- Er ljóst hvort tillagan samræmist lögum, reglugerðum og leiðbeiningum stjórnvalda?
- Liggur fyrir greining á kostum og göllum við tillöguna?
- Hvaða afleiðingar hefur það í för með sér að samþykkja ekki tillöguna?

1.10 Ófyrirséðir atburðir

- Gerir tillagan ráð fyrir ófyrirséðum atburðum?

1.11 Hagsmunaaðilar

- Hvaða áhrif hefur tillagan á hagsmunaaðila, t.d. hluthafa, starfsfólk, viðskiptavini, birgja, lánardrottna og samfélag?
- Hvernig verður tillagan kynnt hagsmunaaðilum?
- Hvernig verður tekið á óánægjuröddum?

1.12 Viðskiptasiðferði

- Samræmist tillagan gildum félagsins?
- Hvaða áhrif mun fjölmiðlaumfjöllun um tillöguna hafa á ímynd félagsins og stjórnarmanna persónulega?
- Er tillagan í samræmi við samfélagslega ábyrgð félagsins?

1.13 Sjálfstæð sérfræðiráðgjöf

- Er ástæða til að fá álit lögfræðings, annarra sjálfstæðra sérfræðinga, láta fara fram mat eða áreiðanleikakönnun?

1.14 Eftirfylgni og eftirlit

- Hver mun bera ábyrgð á framkvæmd tillögunnar?
- Mun stjórn fá reglulega skýrslu um framvindu mála?
- Hvernig á að fylgjast með og mæla þá verðmætasköpun sem tillagan á að hafa í för með sér?
- Er þörf á að endurmeta framkvæmdina og þá hvenær?

Starfsreglur starfskjaranefndar stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur**1 gr. Skipan og umboð starfskjaranefndar**

- 1.1. Starfskjaranefnd Orkuveitu Reykjavíkur (OR) er undirnefnd stjórnar fyrirtækisins. Stjórn OR skipar þrjá einstaklinga í nefndina. Á fyrsta fundi nefndar kys nefndin sér formann.
- 1.2. Starfskjaranefnd hefur heimild til að afla faglegrar og óháðrar ráðgjafar sem hún telur nauðsynlega til að sinna hlutverki sínu. Kostnaður við ráðgjöf skal tilkynntur stjórn OR með formlegum hætti og rúmast innan fjárhagsáætlunar sem starfskjaranefndinni er sett af stjórn OR.
- 1.3. Starfskjaranefnd getur kallað eftir upplýsingum um kjaramál hjá fyrirtækinu almennt, til dæmis varðandi launakjör tiltekinna hópa eða jafnlaunamál. Til þess getur hún leitað til einstakra starfsmanna OR með formlegum hætti.
- 1.4. Formaður starfskjaranefndar er málsvari nefndarinnar og kemur fram fyrir hennar hönd, s.s. gagnvart stjórn og forstjóra, nema starfskjaranefnd ákveði annað.

2.gr. Skipunartímabil og starfskjör

- 2.1. Starfskjaranefnd skal skipuð til eins árs í senn á fyrsta stjórnarfundum eftir aðalfund.
- 2.2. Þóknun fyrir setu í undirnefndum stjórnar er ákveðin af stjórn OR.

3.gr. Hæfis- og hæfniskröfur nefndarmanna

- 3.1 Grundvallarviðmið er að nefndarmenn séu óháðir OR og að innan starfskjaranefndar sé haldbær þekking á starfskjaramálum. Starfsmenn OR geta ekki setið í starfskjaranefnd.

4. gr. Hlutverk og verkefni starfskjaranefndar

- 4.1. Hlutverk starfskjaranefndar OR er að undirbúa ákvarðanir stjórnar OR um starfskjarastefnu og að gera tillögur til stjórnar OR um starfskjör forstjóra og stjórnarmanna. Þá hefur nefndin eftirlitshlutverk með kjara- og mannauðsmálum hjá fyrirtækinu almennt, fyrir hönd stjórnar.
- 4.2. Helstu verkefni starfskjaranefndar OR eru:
 - a. Að gera drög að starfskjarastefnu félagsins, m.a. í samræmi við eftirfarandi:
 - i. Lög um Orkuveitu Reykjavíkur, einkum 4. gr. þar sem hlutverk forstjóra er skilgreint.
 - ii. Eigendastefnu Orkuveitu Reykjavíkur, einkum kafla 6.4.3. þar sem fjallað er um kjör stjórnenda.
 - b. Að endurskoða starfskjarastefnu OR árlega og gera tillögu um breytingar ef við á.
 - c. Að undirbúa og gera árlega tillögu til stjórnar um laun, hlunnindi og önnur starfskjör forstjóra og stjórnarmanna, þ.m.t. viðmið um starfslokagreiðslur.
 - d. Að fylgjast með þróun kjara- og mannauðsmála hjá Orkuveitunni, einkum að því er lýtur að jafnlaunamálum.
 - e. Að meta áhættu sem starfskjaramál kunna að skapa fyrir OR, í samvinnu við endurskoðunarnefnd.
- 4.3. Stjórn OR getur sent nefndinni hvert það mál til nánari skoðunar eða eftirfylgni sem varðar starfskjaramál félagsins. Nefndin getur einnig átt frumkvæði að nánari skoðun eða eftirfylgni í hverjum þeim málum sem hún telur nauðsynlegt að framkvæma.

5. gr. Starfshættir starfskjaranefndar

- 5.1. Formaður starfskjaranefndar stýrir fundum nefndarinnar.
- 5.2. Í upphafi starfsársins skal starfskjaranefnd skipuleggja fundi og störf sín út starfsárið. Það felur m.a. í sér að gera starfsáætlun og skipta með sér verkum.
- 5.3. Fundir í starfskjaranefnd skulu að lágmarki vera haldnir ársfjórðungslega, en oftast ef þörf krefur.
- 5.4. Starfskjaranefndin skal halda fundi með stjórn til þess að ræða sérhver þau mál sem stjórn telur þörf á að ræða. Fundargerðir starfskjaranefndar skulu aðgengilegar stjórn OR á heimasvæði stjórnarinnar.
- 5.5. Formanni starfskjaranefndar ber að kalla saman fund ef einhver starfskjaranefndarmaður eða stjórn OR krefst þess.
- 5.6. Til fundar í starfskjaranefnd skal boða með minnst þriggja daga fyrirvara. Hægt er að falla frá þeim fresti ef allir nefndarmenn eru samþykki því. Fundarboð skal að jafnaði vera skriflegt og skal í því greina dagskrá. Öll gögn nefndarinnar skulu aðgengileg á heimasvæði hennar.
- 5.7. Starfskjaranefnd er ákvörðunarbær þegar meirihluti sækir fund, enda hafi fundurinn verið réttilega boðaður. Mikilvæga ákvörðun má þó ekki taka án þess að allir nefndarmenn hafi haft tæk á því að fjalla um málið. Einfaldur meirihluti atkvæða ræður úrslitum í öllum málum sem koma til kasta starfskjaranefndarinnar.

5.8. Formaður starfskjaranefndar skal sjá til þess að haldin sé gerðabók um það sem gerist á fundum nefndarinnar og um ákvarðanir sem teknar eru. Í fundargerðarbók skal að minnsta kosti skrá eftirfarandi:

- Hvar og hvenær fundurinn er haldinn.
- Hverjir sitja fundinn og hver stýrir honum.
- Dagskrá fundarins.
- Stutta skýrslu um umræður á fundinum og hvaða ákvarðanir hafa verið teknar.
- Hvenær og hvar næsti fundur verður haldinn.
- Hver hafi ritað fundargerðina.

5.9. Fundargerð skal undirrituð af þeim er fund sitja og telst hún þá full sönnun þess sem gerst hefur á fundinum. Starfskjaranefndarmenn sem ekki voru viðstaddir þann fund sem fundargerð tekur til skulu staðfesta að þeir hafi kynnt sér fundargerðina með undirritun sinni. Sé fundargerð ekki frágengin í lok fundar skal hún borin upp til samþykktar í upphafi næsta fundar.

5.10. Starfskjaranefndarmenn eða aðrir sem sitja fundi hennar eiga rétt á að fá álit sitt bókað í gerðarbókina.

6.gr. Ábyrgð starfskjaranefndar

6.1. Starfskjaranefndin ber ábyrgð á þeim hlutverkum og verkefnum sem stjórn OR hefur ákveðið en endanleg ábyrgð á störfum nefndarinnar er í höndum stjórnar fyrirtækisins í samræmi við eðli máls.

6.2. Nefndarmenn skulu leggja sig fram um að viðhalda óhæði sínu að því er varðar greiningu, ákvarðanatöku og aðgerðir við allar aðstæður. Segi nefndarmaður starfi sínu lausu skal hann skýra frá því skriflega til stjórnar eða starfskjaranefndar.

6.3. Starfskjaranefndarmaður er í störfum sínum einungis bundinn af faglegri dómgreind sinni en ekki fyrirmælum stjórnar, skoðunum stjórnenda eða öðrum þáttum.

6.4. Á starfskjaranefndarmönnum hvílir þagnarskylda um málefni fyrirtækisins, hagi viðskiptavina þess og önnur atriði sem leynt skulu fara samkvæmt samþykktum fyrirtækisins, lögum eða eðli máls, nema um sé að ræða málefni sem stjórnin ákveður að gera opinber eða slíkt leiðir af ákvæðum laga um Orkuveitu Reykjavíkur eða samþykktum fyrirtækisins. Þagnarskylda helst þótt látið sé af starfi.

Starfskjaranefndarmaður skal varðveita með tryggilegum hætti öll gögn sem hann fær afhent til að gegna starfi sínu.

6.5. Um ábyrgð, vald og störf starfskjaranefndar fyrirtækisins fer að öðru leyti samkvæmt lögum um Orkuveitu Reykjavíkur, öðrum almennum lögum og samþykktum fyrirtækisins í samræmi við eðli máls.

7.gr. Um setningu og breytingu starfsreglna starfskjaranefndar

7.1. Starfskjaranefndarmenn skulu, við setningu starfsreglna þessara, undirrita frumrit starfsreglnanna. Frumrit starfsreglna þessara, með áorðnum breytingum ef við á, skal jafnan vera til staðar í fundargerðarbók nefndarinnar.

7.2. Einungis stjórn fyrirtækisins getur samþykkt endanlega breytingar á starfsreglum þessum. Til breytinga á starfsreglunum þarf samþykki einfalds meirihluta stjórnar. Ef stjórnin samþykkir breytingar á starfsreglunum skulu starfskjaranefndarmenn undirrita frumrit af reglunum svo breyttum. Nýjum starfskjaranefndarmönnum skulu kynntar starfsreglurnar og skulu þeir undirrita frumrit þeirra því til staðfestu.

7.3. Starfskjaranefnd skal fara yfir og endurmeta árlega hvort reglur nefndarinnar séu fullnægjandi.

7.4. Telji starfskjaranefnd að breyta þurfi starfsreglunum skal hún senda beiðni um breytinguna til stjórnar.

Starfskjaranefndin skal einnig koma með tillögur til stjórnar vegna mála innan verksviðs nefndarinnar sem athygli hennar hefur verið vakin á og nefndin telur að gefi tilefni til umfjöllunar stjórnar.

Þannig samþykkt á stjórnarfundi Orkuveitu Reykjavíkur, hinn 5. apríl 2013.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa hlutverki undirnefnda stjórnar.

2. Undirnefndir

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur getur í sérstökum tilvikum falið einstökum stjórnarmönnum, einum eða fleirum, tiltekin mál til athugunar og undirbúnings afgreiðslu á stjórnarfundi. Í sama tilgangi getur stjórn sett tímabundið á laggirnar undirnefndir sem falin eru tiltekin mál til athugunar og undirbúnings afgreiðslu á stjórnarfundi.

2.1 Ákvörðun varðandi þóknun

Í ákvörðun stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur um að setja á laggirnar undirnefnd skal ákveðið hvort þóknun skuli greidd og þá með hvaða hætti hún skuli ákvörðuð.

2.2 Formaður undirnefndar

Undirnefnd stjórnar kys sér formann sem stýrir fundum nefndar og kemur fram fyrir hönd hennar gagnvart stjórn og forstjóra. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur getur ákveðið að nefnd setji sér starfsreglur sem skuli staðfestar af stjórn.

2.3 Fundargerðir undirnefndar

Undirnefnd stjórnar skal halda gerðabók um það sem gerist á fundum nefndarinnar og um ákvarðanir hennar. Fundargerðir nefndarinnar skulu í kjölfar funda sendar stjórn Orkuveitu Reykjavíkur og forstjóra. Að öðru leyti skal farið að reglum þessum eftir því sem við á.

Tímabundnar vs fastanefndir

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa tilnefningu formanns stjórnar OR og helstu verkefnum sem formaður stjórnar ber ábyrgð á.

2. Tilnefning formanns stjórnar

Borgarstjórn Reykjavíkur kýs formann stjórnar úr hópi fulltrúa Reykjavíkurborgar í stjórn Orkuveitu Reykjavíkur sef. Formaður stjórnar OR skal ekki taka að sér önnur störf fyrir félagið en þau sem teljast eðlilegur hluti starfa hans sem stjórnarformanns, að undanskildum einstökum verkefnum sem stjórnin felur honum að vinna fyrir sig.

2.1 Verkefni formanns stjórnar OR¹

Formaður stjórnar ber ábyrgð á því að stjórnin gegni hlutverki sínu með skilvirkum og skipulögðum hætti. Hann boðar til stjórnarfunda og útbýr dagskrá í samráði við forstjóra fyrirtækisins og ritara stjórnar. Hann stýrir fundum stjórnar og tryggir að nægur tími sé gefinn til umræðna og ákvarðanatöku. Þá skal hann jafnframt stuðla að virkri þátttöku allra stjórnarmanna í umræðu og ákvarðanatöku.

Formaður stjórnar

- Sýnir frumkvæði og fagmennsku í starfi og ber hann meginábyrgð á verklagi stjórnar og að henni séu búnar viðeigandi starfsaðstæður. Honum ber að halda öllum stjórnarmönnum upplýstum um málefni sem tengjast fyrirtækinu.
- Tryggir að stjórnin uppfæri, með reglubundnum hætti, þekkingu sína á félaginu og rekstri þess, ásamt því að tryggja að stjórnin fái almennt í störfum sínum nákvæmar og skýrar upplýsingar og gögn til að hún geti sinnt starfi sínu.
- Leitast við að stjórnarmenn fái viðeigandi leiðsögn um helstu þætti er varða stjórnarsetu í fyrirtækjum, t.a.m. um lögbundnar skyldur þeirra og ábyrgð, eða að stjórnarmenn sækji námskeið um þetta efni.
- Ber ábyrgð á samskiptum stjórnar við hluthafa félagsins og að upplýsa stjórnina um sjónarmið hluthafa.
- Stjórnarformaður hvetur til virkra skoðanaskipta innan stjórnar sem og á milli stjórnar og daglegra stjórnenda félagsins.
- Tryggir að starfsreglur stjórnar séu teknar til skoðunar að loknum aðalfundi hvers árs, m.t.t. hugsanlegra breytinga.
- Tryggir að stjórnin meti árlega störf sín og undirnefnda.

¹ Stuðst er við [Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja](#) sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland ehf. og Samtökum atvinnulífsins og rit KMPG Handbók stjórnarmanna.

Starfslýsing forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur sef.

Nafn: Bjarni Bjarnason

Kennitala 040656-2359

Forstjóri hefur á hendi framkvæmd stefnu stjórnar fyrirtækisins. Hann skipuleggur starfsemi fyrirtækisins og tryggir að það starfi í samræmi við tilgang þess. Forstjóri ber ábyrgð gagnvart stjórn fyrirtækisins á hinum daglega rekstri. Forstjóri skal sitja stjórnarfundum og er handhafi eigendavalds í dótturfélögum. Umboð handhafa eigendavalds nær til hefðbundinna starfa á hluthafafundum. Standi til að taka óvenjulega, veigamikla eða stefnumarkandi ákvörðun á hluthafafundi dótturfélags ber forstjóra, sem handhafa eigendavalds, að afla umboðs frá stjórn móðurfélags fyrir viðkomandi ákvörðun.

Forstjóri skipuleggur reksturinn í samræmi við samþykktir félagsins, lög og reglur, skuldbindingar, kröfur og venjur. Hann felur stjórnendum að greina áhættur, leita tækifæra og setur lykilárangursmælikvarða í samvinnu við stjórn og starfsmenn. Forstjóri sér til þess að meðferð eigna fyrirtækisins sé með tryggilegum hætti.

Forstjóri annast allan daglega rekstur fyrirtækisins, allar framkvæmdir og undirbúning þeirra, sjóðvörslu og reikningshald og ráðningu starfsliðs. Hann tryggir fjármagn til rekstrar og samhæfir störf undirmanna sinna.

Forstjóri kemur fram fyrir hönd fyrirtækisins í öllum málum sem varða venjulegan rekstur og tryggir samskipti við hagsmunaaðila.

Daglegur rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikils háttar. Til óvenjulegra og mikilsháttar ákvarðana teljast t.d. ráðstafanir sem samræmast ekki stefnu og áætlunum fyrirtækisins á hverjum tíma. Slíkar ráðstafanir getur forstjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild frá stjórn, nema að ekki sé unnt að bíða ákvörðunar stjórnar án verulegs óhagræðis fyrir starfsemi fyrirtækisins. Í slíkum tilvikum skal stjórn tafarlaus tilkynnt um ráðstöfunina.

Kaup og sala fastafjármuna og hlutabréfa skal ávallt vera háð samþykki stjórnar.

Forstjóri hefur eftirlit með rekstri fyrirtækisins. Honum ber að veita stjórn og endurskoðendum reglulega upplýsingar um rekstur fyrirtækisins og aðrar upplýsingar sem þeir óska eftir. Honum ber einnig sem handhafa eigendavalds í dótturfélögum að upplýsa stjórn reglulega um málefni þeirra. Forstjóri upplýsir stjórn um árangur og frávik frá áætlunum.

Forstjóri gerir tillögu til aðalfundar dótturfélags um hverjir skuli kosnir í stjórn og skal tillaga forstjóra áður hafa verið kynnt stjórn móðurfélags.

Forstjóri stuðlar að stöðugum umbótum í rekstri.

Umboði og ábyrgð forstjóra og verklagi er nánar lýst í viðeigandi verklagsreglum.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa hlutverki ritara stjórnar og tilnefningu hans.

2. Ráðning ritara stjórnar

Stjórn ræður sér ritara úr starfsliði móðurfélagsins. Ritari stjórnar skal hafa þekkingu og yfirsýn yfir lög og reglur sem gilda um fyrirtækið og dótturfélög þess og innri starfsemi þeirra.

2.1 Helstu verkefni ritara stjórnar

Ritari sér um að boða fundi í samráði við stjórnarformann og forstjóra og í samræmi við starfsáætlun stjórnar.

Ritari sér til þess að fundargögn séu gerð aðgengileg stjórnarmönnum tímanlega fyrir stjórnarfundum og að þau séu vistuð með viðeigandi hætti.

Ritari skal rita fundargerð um það sem gerist á stjórnarfundum og um ákvarðanir stjórnar.

Ritari fylgist með að stjórnin starfi í samræmi við lög og reglur sem gilda um fyrirtækið og dótturfélög þess og innri starfsemi þeirra og er ráðgjafi hennar í þeim efnum.

Í þeim tilvikum sem tillaga stjórnar skal hljóta samþykkis eigenda, skal ritari stjórnar sjá til þess að erindið bersit til eigenda og fylgja því eftir.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa upplýsingagjöf um málefni dótturfélaga.

Forstjóri OR, sem handhafi hlutafjár í dótturfélögum OR, skal upplýsa stjórn reglulega um málefni dótturfélaga. Upplýsingar skulu að meginstefnu lagðar fram í skýrslu forstjóra á stjórnarfundum, en þó skal forstjóri upplýsa stjórn á milli funda ef upp koma málefni sem ekki þola bið.

1.1 Fjárhagslegar upplýsingar

Mánaðarlega skulu lykiltölur úr rekstri hvers dótturfélags lagðar fram og upplýst hvernig rekstur síðasta mánaðar samræmist áætlunum ársins. Þá skal lögð fram áhættuskýrsla, er sýni stöðu mælikvarða í áhættustefnu, brotin niður á einstök dótturfélög.

Ársfjórðungslega skal gerð grein fyrir útkomu árshlutauppgjöra OR og dótturfélaga.

Árlega skal gerð grein fyrir fjárhagsáætlun OR og dótturfélaga fyrir næsta ár. Í tilvikum dótturfélaga skal það gert þegar áætlunin hefur verið afgreidd af stjórn viðkomandi dótturfélags. Á framlögðum ársreikningi samstæðu OR skal gerð grein fyrir uppgjöri hvers dótturfélags, auk uppgjors móðurfélags.

1.2 Staða mælikvarða

Staða umhverfismælikvarða OR og dótturfélaga, eftir því sem við á, skal einnig lögð fram mánaðarlega. Gerð skal grein fyrir stöðu annarra mælikvarða eftir því sem þeir liggja fyrir.

1.3 Fundargerðir stjórna dótturfélaga

Fundargerðir stjórna og hluthafafunda dótturfélaga skulu aðgengilegar stjórn Orkuveitu Reykjavíkur.

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa upplýsingagjöf forstjóra OR til stjórnar um málefni félagsins.

Forstjóri OR skal upplýsa stjórn reglulega um málefni félagsins. Upplýsingar skulu að meginstefnu lagðar fram í skýrslu forstjóra á stjórnarfundum, en þó skal forstjóri upplýsa stjórn á milli funda ef upp koma málefni sem ekki þola bið.

1.1 Fjárhagslegar upplýsingar

Mánaðarlega skulu lykiltölur úr rekstri félagsins lagðar fram og upplýst hvernig rekstur síðasta mánaðar samræmist áætlunum ársins. Þá skal lögð fram áhættuskýrsla, er sýni stöðu mælikvarða í áhættustefnu.

Ársfjórðungslega skal gerð grein fyrir útkomu árshlutauppgjöra OR.

Árlega skal gerð grein fyrir fjárhagsáætlun OR og dótturfélaga fyrir næsta ár. Á framlögðum ársreikningi samstæðu OR skal gerð grein fyrir uppgjöri hvers dótturfélags, auk uppgjors móðurfélags.

1.2 Staða mælikvarða

Staða umhverfismælikvarða skal einnig lögð fram mánaðarlega.

Gerð skal grein fyrir stöðu annarra mælikvarða eftir því sem þeir liggja fyrir.

1.3 Frávik

Forstjóri skal upplýsa stjórn sérstaklega ef meiriháttar frávik verða t.d. frá kostnaðaráætlunum fjárfestinga.

[...]

1. gr. Markmið

Í þessu skjali er lýst þeirri háttsemi sem starfsfólk Orkuveitu Reykjavíkur [...] sýnir af sér við störf sín.

Í fyrirtækinu er lögð áhersla á heiðarleika, gagnkvæma virðingu og traust.

2. gr. Almennar starfsskyldur

Starfsfólk Orkuveitunnar gegnir störfum sínum af alúð og samviskusemi, með hagsmuni fyrirtækisins í öndvegi, án tillits til eigin hagsmuna eða persónulegra skoðana. Starfsfólk gætir kurteisi og réttsýni, hefur í heiðri heiðarleika og sanngirni og starfar í anda jafnréttis. Starfsfólk sýnir viðskiptavinum virðingu og umburðarlyndi, virðir friðhelgi heimila sem fara þarf inn á og rækir störf sín af þjónustulund og ábyrgð. Starfsfólk upplýsir viðskiptavinum um réttindi þeirra og þjónustu fyrirtækisins.

Starfsfólk vinnur saman af heilindum og hlutlægni að settum markmiðum fyrirtækisins, sýnir hvert öðru virðingu og virðir verkaskiptingu sín á milli, vinnutíma og frítíma hvers annars. Starfsfólk forðast að hafast nokkuð að sem er því til vanvirðu eða álitshnekkis eða varpað getur rýrð á það starf eða starfsgrein er það vinnur við. Starfsfólk aðhefst ekkert það sem telst andstætt hagsmunum fyrirtækisins. Starfsfólk virðir tilfinningar og einkalíf hvers annars.

3. gr. Hæfni

Starfsfólk gætir þess að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru til starfs þess á hverjum tíma. Það leggur sig fram um að viðhalda faglegri hæfni sinni og þekkingu í starfi og auka hana sjálfu sér og starfseminni til hagsbóta.

Starfsfólk gætir að andlegri og líkamlegri heilsu sinni og samstarfsmanna.

4. gr. Umhverfið

Starfsfólk virðir umhverfið og gætir þess að ákvarðanir fyrirtækisins hafi sem minnst áhrif á náttúru landsins. Þess er gætt að valda ekki óþarfa spjöllum á náttúrunni, mannvirkjum og sögulegum minjum.

5. gr. Samfélagið

Starfsfólk virðir mikilvægi Orkuveitu Reykjavíkur í samfélaginu og leggur sig fram til að auka virðingu og efla ímynd fyrirtækisins svo það verði áfram leiðandi sem góður þjóðfélagsþegn.

Starfsfólk Orkuveitu Reykjavíkur virðir lög og reglugerðir.

6. gr. Öryggismál

Starfsfólk fer eftir öryggisreglum og virðir eigið öryggi sem og samstarfsmanna.

Starfsmenn virða öryggi samborgaranna og ganga þannig um vinnusvæði að ekki stafi hætta af.

7. gr. Hagsmunaárekstrar

Starfsfólk forðast hagsmunaárekstra í störfum sínum og vekur athygli á því ef hætta er á þeim. Þetta á einnig við ef breytingar verða á högum starfsfólks sem gætu valdið slíkum hagsmunaárekstrum.

Starfsfólk misnotar ekki aðstöðu sína í þágu einkahagsmuna sinna eða annarra, hvort sem ávinningur af slíku kemur fram strax eða síðar, þ.m.t. eftir að störfum hjá Orkuveitu Reykjavíkur lýkur.

[...]

Starfsfólk upplýsir um spillingu, ólögmæta eða ótilhlýðilega háttsemi, sem það kann að verða vart við í störfum sínum.

8. gr. Trúnaður

Starfsfólk gætir trúnaðar um upplýsingar sem það fær í starfi sínu og gæta ber trúnaðar um. Þessi þagnarskylda helst þótt látið sé af störfum.

9. gr. Ráðningar í störf

Hjá Orkuveitu Reykjavíkur er þess gætt að við ráðningar í störf sé í hvívetna fylgt lögum og reglum, kjarasamningum, starfsmannastefnu og jafnréttisstefnu fyrirtækisins. Þess er gætt að málefnaleg sjónarmið liggi að baki vali á starfsmönnum.

10. gr. Gjafir og fríðindi

Hjá Orkuveitu Reykjavíkur eru ekki þegar boðsferðir, gjafir eða önnur fríðindi sem tengjast viðskiptum fyrirtækja eða einstaklinga við Orkuveituna, ef líta má á gjafirnar sem endurgjald fyrir greiða eða sérstaka þjónustu. Orkuveita Reykjavíkur heimilar atburði og gjafir í hófi eins og tíðkast vegna markaðssetningar hjá sambærilegum fyrirtækjum.

1. Inngangur

Erindisbréf þetta er sett í samræmi við alþjóðlegan staðal¹ um framkvæmd innri endurskoðunar (staðall – 1000). Erindisbréfið skilgreinir tilgang, heimildir og ábyrgð sem starfsmönnum innri endurskoðunar er sett gagnvart Orkuveitu Reykjavíkur sef. og dótturfyrirtækjum hennar.

2. Tilgangur

Starfsmenn innri endurskoðunar Orkuveitu Reykjavíkur sef. veita óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf á virkni áhættustýringar, [...] eftirlits og stjórnarháttanna með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum. [...] Með þessu er stuðlað að því að stjórnendur Orkuveitu Reykjavíkur sef. og dótturfyrirtækja hennar nái markmiðum sínum.

Jafnframt er tekið tillit til þess að innri endurskoðunardeild fyrirtækisins hefur upplýsingaskyldu gagnvart innri endurskoðun Reykjavíkurborgar eins og nánar kemur fram hér á eftir.

3. Heimildir

Starfsmenn innri endurskoðunar Orkuveitu Reykjavíkur sef. hafa fullan, frjálsan og ótakmarkaðan aðgang að öllum gögnum, eignum og starfsfólki fyrirtækisins og dótturfyrirtækjum þess til að ná markmiðum sem starfseminni eru sett.

Stjórnendur og starfsfólk Orkuveitu Reykjavíkur sef., ásamt stjórnnum, stjórnendum og starfsmönnum dóttur-fyrirtækja fyrirtækisins skulu aðstoða starfsmenn innri endurskoðunar við að uppfylla starfsskyldur sínar. Skipulagi endurskoðunarverkefna og vinnuframlagi stjórnenda og starfsfólks Orkuveitu Reykjavíkur sef., ásamt vinnuframlagi stjórna, stjórnenda og starfsmanna dótturfyrirtækja fyrirtækisins skal, eftir því sem frekast er unnt, haga í samvinnu við stjórnendur og raska sem minnst daglegri starfsemi

Framkvæmdastjóri innri endurskoðunar hefur heimild til að semja við utanaðkomandi sérfræðinga, um framkvæmd tiltekins hluta af verkefnum innri endurskoðunar innan samþykkrar fjárhagsáætlunar.

Framkvæmdastjóri innri endurskoðunar ber ábyrgð á að ytri sérfræðingar fylgi viðmiðunum Orkuveitu Reykjavíkur sef. um framkvæmd endurskoðunar (sjá kafla fjögur) þegar þeir koma að innri endurskoðun hjá fyrirtækinu og er óheimilt að víkja frá þeim.

Skjöl og upplýsingar sem afhent eru starfsmönnum innri endurskoðunar skulu meðhöndlaðar í samræmi við kröfur alþjóðlegra staðla um framkvæmd innri endurskoðunar.

4. Ábyrgð

Starfsemi innri endurskoðunar Orkuveitunnar skal rekin eftir alþjóðlegum siðareglum innri endurskoðenda² og alþjóðlegum stöðlum um framkvæmd innri endurskoðunar (staðall – 1010). Starfsemin skal vottuð af [...] ytri aðila (á fimm ára fresti) í samræmi við kröfur staðlana og [...] skal vottuninni viðhaldið með innra gæðamati þess á milli [...]. Að öðru leyti skal innri endurskoðun starfrækt í samræmi við markmið, stefnu, gildi og verklagsreglur Orkuveitunnar, lög sem um starfsemina gilda, sameignarsamning og eigendastefnu eigenda og ákvarðanir stjórnar og endurskoðunarnefndar en deildin býr þó við sjálfstæði í störfum sínum í samræmi við eðli máls.

Endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar hefur eftirlit með störfum innri endurskoðunar fyrirtækisins samkvæmt IX. kafla laga um ársreikninga, samþykkt nefndarinnar og sameignarsamning eigenda.

Í samræmi við gr. 8.2 í sameignarsamningi skal innri endurskoðun Reykjavíkurborgar ávallt hafa greiðan aðgang að gögnum fyrirtækisins.

4.1 Skipulag

Starfsemi innri endurskoðunar Orkuveitu Reykjavíkur sef. heyrir undir stjórn fyrirtækisins samkvæmt starfsreglum og ákvörðun stjórnarinnar á hverjum tíma.

Framkvæmdastjóri innri endurskoðunar er ráðinn af stjórn Orkuveitu Reykjavíkur sef. og ber hann ábyrgð á starfseminni gagnvart stjórn fyrirtækisins. Framkvæmdastjórinn starfar með stjórnendum Orkuveitu Reykjavíkur sef. og stjórnnum og stjórnendum dótturfyrirtækjanna í samræmi við hlutverk sitt.

Framkvæmdastjóri innri endurskoðunar skal skilgreina samræmt verklag fyrir innri endurskoðun dótturfyrirtækja Orkuveitu Reykjavíkur sef. Verklagið skal rýnt af handhafa eigendavalds dótturfyrirtækjanna og endurskoðunarnefnd

¹ International Professional Practices Framework (IPPF)®.

² Code of ethics

móðurfélags og lagt fyrir stjórnir dótturfyrirtækjanna til staðfestingar á að verklagið hafi verið kynnt fyrir stjórnarmönnum.

4.2 Óhæði og hlutlægni

Starfsmenn innri endurskoðunar skulu vera óháðir öllum stjórnarmönnum, nefndarmönnum undirnefnda stjórna, stjórnendum og einingum Orkuveitu Reykjavíkur sef. og dótturfyrirtækja, og hlutlægir í störfum sínum. Þetta skal t.d. birtast við val á verkefnum, ákvörðun á umfangi staðfestingarverkefna, ákvörðun á ferlinu sem beitt er við endurskoðun, ákvörðun um tíðni skoðana, ákvörðun um tímasetningu skoðana eða mat á áherslum sem birtast í skýrslum sem gefnar eru út á vegum einingarinnar.

Starfsmenn innri endurskoðunar skulu staðfesta óhæði sitt árlega í samræmi við gildandi viðmið á hverjum tíma. Ef að óhæði starfsmanna í innri endurskoðunar er skert á einhvern hátt skal tilkynna það endurskoðunarnefnd og/eða viðkomandi stjórn og/eða viðkomandi stjórnendum.

Starfsmönnum innri endurskoðunar er óheimilt að bera rekstrarlega ábyrgð eða skyldur á starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur sef. eða dótturfyrirtækja hennar. Þar af leiðandi skulu þeir m.a. ekki þróa eða setja upp kerfi, ferla, undirbúa færslur eða taka þátt í starfsemi sem endurskoðuð er af innri endurskoðun Orkuveitunnar.

4.3 Verkefnaáætlun

Verkefnaáætlun (heildaráætlun) innri endurskoðunar skal vera áhættumiðuð og byggja á áhættugreindri starfsemisgreiningu og innihalda tíma- og fjárhagsáætlun. [...] Við gerð verkefnaáætlunar skal m.a. leitað eftir sjónarmiðum innri endurskoðunar Reykjavíkurborgar.

Árlega skal gerð verkefnaáætlun fyrir starfsemi innri endurskoðunar sem leggja skal fyrir stjórnendur til kynningar. Verkefnaáætlun dótturfyrirtækja samþykkir stjórn hvers dótturfélags Orkuveitu Reykjavíkur sef. og endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar samþykkir endurskoðunaráætlun móðurfyrirtækisins og staðfestir verkefnaáætlun samstæðu Orkuveitunnar.

Verkefnaáætlun samstæðu Orkuveitunnar skal kynnt innri endurskoðun Reykjavíkurborgar áður en hún er lögð fyrir endurskoðunarnefnd til staðfestingar.

Ef að breytingar verða á áhættumati, getur innri endurskoðun breytt verkefnaáætlun með því að tilkynna breytingar til ofangreindra aðila eins og við á.

Við upphaf og um mitt ár skal framkvæmdastjóri innri endurskoðunar taka saman yfirlit yfir stöðu verkefna og kynna hana fyrir endurskoðunarnefnd, stjórnun og viðkomandi stjórnendum hjá Orkuveitu Reykjavíkur sef. og/eða dótturfyrirtækjum fyrirtækisins. Enn fremur skal fara yfir áætlun ársins og leita samþykkis/staðfestingar viðeigandi aðila, verði á henni umtalsvert frávik, þ.e. ef fyrir séð er að ekki takist að klára verkefni í ársáætlun og/eða að breyta þarf verkefnavali vegna breyttrar forgangs röðunar.

4.4 Eðli og umfang verkefna

Alþjóðlegir staðlar um framkvæmd innri endurskoðunar skilgreina eðli og umfang verkefna í innri endurskoðun. Að meginefni eru þau eftirfarandi:

Staðall 2100 – Eðli verkefna: Starfsmenn innri endurskoðunar skulu með kerfisbundum og öguðum hætti meta og stuðla að endurbótum á stjórnháttum, áhættustýringu og eftirlitsaðgerðum.

Staðall 2110 – Stjórn hættir: Starfsmenn innri endurskoðunar skulu meta og gera viðeigandi tillögur um úrbætur á stjórnarháttum með það að markmiði að uppfylla eftirfarandi:

- Stuðla að viðeigandi siðferði og gildismati innan fyrirtækisins;
- Tryggja virka árangurstjórnun í fyrirtækinu og ábyrgð;
- Miðla upplýsingum um áhættu og eftirlit til viðeigandi eininga innan fyrirtækisins; og
- Samhæfa verkefni og miðla upplýsingum til stjórnar, ytri og innri endurskoðenda og stjórnenda.

Staðall 2120 – Áhættustýring: Starfsmenn innri endurskoðunar skulu meta skilvirkni áhættustýringarferla og leggja sitt af mörkum til úrbóta á þeim. Ákvörðun um það hvort áhættustýringarferli séu skilvirk byggir á mati innri endurskoðandans um að:

- Markmið fyrirtækisins styðji og endurspegli skilgreint hlutverk fyrirtækisins;
- Verulegir áhættuþættir séu greindir og metnir;
- Viðeigandi viðbrögð við áhættu séu valin með tilliti til áhættustefnu fyrirtækisins; og
- Viðeigandi upplýsingum um áhættu sé safnað og miðlað tímanlega innan fyrirtækisins til þess að gera starfsmönnum, stjórnendum og stjórn mögulegt að sinna starfsskyldum sínum.

Sérstaklega skal huga að áhættu tengdum upplýsingakerfum og misferli í samræmi við framsetningu í stöðlum 2120.A1 og 2120.A2.

Staðall 2130 – Eftirlitsaðgerðir: Starfsmenn innri endurskoðunar skulu aðstoða stjórnendur við að viðhalda árangursríku eftirliti með því að meta virkni og hagkvæmni þess og hvetja til stöðugra úrbóta. Nánar skal meta nægjanleika og virkni eftirlitsaðgerða til að bregðast við áhættu tengdri stjórnarháttum, rekstri og upplýsingakerfum varðandi (staðall - 21030.A1):

- Hvort markmiðum fyrirtækisins er náð;
- Áreiðanleika og heildstæðni fjárhags- og rekstrarupplýsinga.
- Skilvirkni og hagkvæmni rekstrar og verkefna;
- Varðveislu eigna; og
- Samkvæmni við lög, reglur, stefnuskjöl, verklagsreglur og samninga.

Við framkvæmd verkefna skal gera verkefnaáætlun í samræmi við staðal 2200.

4.5 Skýrslugjöf

Miðlun upplýsinga fer að mestu fram með formlegri skýrslugjöf. Hún skal taka mið af stöðlum um framkvæmd endurskoðunar. Að efni til skal innri endurskoðun miðla eftirfarandi upplýsingum:

- Áhættumat: Árlega er gert formlegt áhættumat fyrir samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur sef. Þetta áhættumat er yfirfarið í tengslum við hálfársáætlun í júní og metið hvort að það sé enn viðeigandi og réttmætt. Auk þess er fylgst með áhættu í samstæðunni með samtímaeftirliti.
 - Niðurstaða áhættumats í tengslum við áætlanagerð skal kynnt viðkomandi stjórnendum, viðkomandi stjórn og/eða endurskoðunarnefnd og innri endurskoðunar Reykjavíkurborgar.
 - Komi innri endurskoðun auga á verulega áhættu sem ekki hefur verið gerð grein fyrir í áhættumati hennar eða stjórnenda ber innri endurskoðun að upplýsa viðkomandi stjórnendum og viðkomandi stjórn um slíkt án tafar og í kjölfarið endurskoðunarnefnd og innri endurskoðunar Reykjavíkurborgar.
- Ábendingar: Niðurstöðu innri endurskoðunar skal skilað í skriflegri skýrslu og dreift til viðeigandi aðila:
 - Stjórnendur fá endurskoðunarskýrslu með niðurstöðum úr innri endurskoðun.
 - Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur sef. og/eða stjórn dótturfélags fá skýrslu með mikilvægustu niðurstöðum úr innri endurskoðun auk áætlunar stjórnenda um úrbætur.
 - Endurskoðunarnefnd og innri endurskoðun Reykjavíkurborgar fær eftir atvikum yfirlit með mikilvægustu niðurstöðum úr innri endurskoðun auk staðfestingar á viðbrögðum stjórnenda. Auk þess fá þessir aðilar staðfestingarbréf í kjölfar lokaskoðunar þegar stjórnendur hafa lokið úrbótum í samræmi við áætlun sína.
 - Komi fram verulegir veikleikar eða önnur mikilvæg atriði við innri endurskoðun, s.s. vegna skorts á innra eftirliti, skal framkvæmdastjóri innri endurskoðunar koma upplýsingum eða athugasemdum þar um til, viðkomandi stjórnar og/eða stjórnanda, endurskoðunarnefndar og innri endurskoðunar Reykjavíkurborgar svo fljótt sem verða má.
- Starfsemissupplýsingar: Upplýsingar um áætlun, stöðu verkefna og almennar rekstrarupplýsingar um starfsemi innri endurskoðunar eru eftir atvikum gefnar stjórnendum, endurskoðunarnefnd og stjórn(um) Orkuveitunnar sf. og dótturfyrirtækja.
- Aðrar upplýsingar s.s. um stjórnhætti, áhættustýringu og eftirlit er miðlað eftir atvikum til hlutaðeigandi aðila.

4.6 Eftirfylgni

Þegar ábendingum hefur verið komið á framfæri við viðeigandi aðila skal fylgja eftir að mikilvægar úrbætur séu gerðar. Til að fullnægja þessu skal fylgja eftirfarandi verklagi;

Staðall 2500 – Eftirfylgni: Framkvæmdastjóri innri endurskoðunar skal koma á og viðhalda kerfi til þess að fylgjast með [...] ábendingum um athugasemdir og frávík sem komið hefur verið á framfæri við stjórnendur, endurskoðunarnefnd og stjórnir Orkuveitu Reykjavíkur sef. og dótturfyrirtækja hennar.

Staðall 2600 – Miðlun ákvörðunar um að bregðast ekki við áhættu: Í þeim tilvikum sem framkvæmdastjóri innri endurskoðunar kemst að þeirri niðurstöðu að stjórnendur hafi ákveðið að sætta sig við áhættu sem kann að vera óásættanleg fyrir fyrirtækið að mati innri endurskoðanda, skal framkvæmdastjóri innri endurskoðunar ræða málið við stjórnendur. Ef framkvæmdastjóri innri endurskoðunar metur það svo að málið hafi ekki verið leyst skal hann upplýsa eftir atvikum endurskoðunarnefnd, stjórn Orkuveitu Reykjavíkur, stjórn viðkomandi dótturfélags og/eða handhafa eigendavalds í dótturfélagum um málið.

5. Endurskoðun erindisbréfs

Árlega er erindisbréfið yfirfarið af framkvæmdastjóra innri endurskoðunar með tilliti til þess að skilgreining á tilgangi, umboði og ábyrgð, séu fullnægjandi til að markmiðum með starfsemi innri endurskoðunar sé náð. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur sef. samþykkir erindisbréf innri endurskoðunar að höfðu samráði við endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar. Erindisbréfið skal á hverjum tíma vera samræmi við alþjóðlegan staðla um innri endurskoðun.

Samþykkt af stjórn Orkuveitu Reykjavíkur 21. janúar 2016.

1. Hlutverk

1.1. Tilgangur

Orkuveita Reykjavíkur er orku- og veitufyrirtæki sem leggur grunn að lífsgæðum í þeim sveitarfélögum sem hún þjónar. Hún nýtir náttúruna á ábyrgan, sjálfbæran og hagkvæman hátt og af virðingu [...] án þess að ganga á rétt komandi kynslóða.

Orkuveita Reykjavíkur fer með lögbundin veituverkefni og önnur verkefni í sveitarfélögum eigenda og annarra sveitarfélaga í samræmi við stefnu þessa.

Orkuveita Reykjavíkur þjónar heimilum á veitusvæði sínu, fyrirtækjum og stofnunum í samræmi við lögbundnar skyldur og tryggir umsamin gæði og afhendingaröryggi á vörum og þjónustu fyrirtækisins.

Orkuveita Reykjavíkur skal skila eigendum arði af því fé sem þeir eiga í fyrirtækinu og viðskiptavinum þjónustu á sanngjörnu og samkeppnishæfu verði.

1.2. Kjarnastarfsemi

Kjarnastarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur varðar almannahagsmuni og felst í rekstri vatnsveitu, hitaveitu, rafveitu og fráveitu, sölu og vinnslu á rafmagni og heitu og köldu vatni. Orkuveita Reykjavíkur getur nýtt þekkingu fyrirtækisins til þátttöku í öðrum veiturekstri, s.s. rekstri gagnaveitu, enda þjóni hann markmiðum eigenda og þátttakan hljóti samþykki þeirra.

1.3. Starfssvæði og starfsvið

Meginstarfssvæði Orkuveitu Reykjavíkur er Suðvesturland. Starfsemi annarsstaðar er skoðuð út frá hlutverki fyrirtækisins, arðsemi og áhættu og skulu staðfest af eigendum áður en stofnað er til skuldbindinga vegna þeirra.

2. Framtíðarsýn

Áherslur í þróun starfseminnar miða markvisst að því að OR sé þekkt fyrir að:

- Nýta náttúrugæði á sjálfbæran og ábyrgan hátt.
- Vera til fyrirmyndar í umhverfismálum og vinna að stöðugum umbótum.
- Bera virðingu fyrir þörfum viðskiptavina og veita góða og örugga þjónustu.
- Búa yfir fjárhagslegum styrk og hagkvæmni og sem tryggir þjónustu í takt við þarfir samfélagsins.
- Vera eftirsóknarverður vinnustaður þar sem fagþekking og þjónustuvilji fer saman.
- Starfa með ábyrgum hætti í samfélaginu.

3. Gildi

- Framsýni
- Hagsýni
- Heiðarleiki

Samþykkt af stjórn 25.01.2016

1. MARKMIÐ STEFNUNNAR

Grunnhlutverk, helstu skyldur og kjarnastarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur (OR) eru skilgreind í eigendastefnu hennar. Meginmarkmið stjórnar með fjárstýringar- og áhættustefnunni (stefnunni) er að tryggja að OR geti sinnt grunnhlutverki sínu á sem hagstæðastan máta án þess að auka áhættu umfram það sem ásættanlegt er. Fjárstýringar- og áhættustefnan lýsir heildarsýn og meginmarkmiðum stjórnar í þessum grunnatriðum.

Stjórn OR samþykkir og ber ábyrgð stefnunni en stjórn felur áhætturáði að framfylgja henni í rekstri OR. Allar breytingar á stefnunni skulu vera samþykktar af stjórn og eigendafundi áður en þær taka gildi og ber að rýna hana árlega.

Áhættustefnan er samþykkt af stjórn þann 27.10.2014.

2. FJÁR- OG ÁHÆTTUSTÝRING

2.1 Skilgreining

Áhættustýring felst í því að áhættuþættir eru auðkenndir og þeir metnir. Í kjölfarið eru neikvæð áhrif þeirra takmörkuð með þeim úrræðum sem í boði eru með tilliti til kostnaðar og fylgst með þróun þeirra.

Fjárstýring felst í því að ráðstafa lausu fé þannig að ávöxtun sé hámarkuð að teknu tilliti til ákvæða stefnunnar. Þá er einnig hlutverk fjárstýringar að greina fjármögnunarpörf og tryggja fjármögnun til framtíðar.

2.2 Markmið

Markmið með fjár- og áhættustýringu hjá OR er að stefna að ásættanlegri afkomu fyrirtækisins á hverjum tíma með tilliti til undirliggjandi áhættu í rekstrinum og að áhættuþættir séu ávallt innan skilgreindra marka sem stjórnin setur.

Tryggja ber að OR hafi viðunandi fjármagn til að standa undir uppbyggingu á þjónustu og reglulegri starfsemi í samræmi við stefnu stjórnar. Stuðla skal að því að OR hafi aðgang að fjölbreyttri fjármögnun frá mörgum fjármálastofnunum og treysta ekki um of á eina tegund fjármögnunar umfram aðra.

2.3 Áhætturáð

Áhætturáð er samráðsvettvangur innan OR hvað áhættustýringu varðar. Áhætturáð, í umboði forstjóra, fylgist meðal annars með því:

- Að viðhlítandi aðferðir séu notaðar til auðkenningar og mælingar áhættu
- Að eftirlitskerfi með áhættu séu til staðar og séu skilvirk
- Að áhættustefnu stjórnar sé fylgt í rekstri OR
- Að fara yfir undantekningar frá stefnu og vísa til stjórnar eftir atvikum

Forstjóri OR skipar áhætturáð og skiptir verkum á milli nefndarmeðlima.

2.4 Skipulag fjár- og áhættustýringar

Framkvæmdastjóri fjármála OR ber ábyrgð á umsjón og framkvæmd fjár- og áhættustýringar. Hlutverki fjár- og áhættustýringar OR má skipta í tvennt; eftirlit og stýringu.

Eftirlitshlutverk felst meðal annars í:

- Að fylgjast með og meta áhættuþætti og þróun þeirra
- Bera saman við viðmiðunarmörk áhættuþátta í áhættustefnu og útfæra þau mörk nánar
- Miðla upplýsingum varðandi áhættustýringu til stjórnar, forstjóra og annarra stjórnenda eftir því sem við á
- Tilkynningum til viðeigandi aðila innan fyrirtækisins nálgist áhætta sett viðmiðunarmörk eða fari yfir þau
- Meta aðstæður m.t.t. viðbúnaðaráætlunar

Stýring felast meðal annars í:

- Greiningu á mögulegum aðgerðum til að lágmarka áhættu
- Útfærsla og framkvæmd á áhættuvörnum
 - Nákvæm útfærsla á vörnum fer fyrir áhætturáð sem samþykkir framkvæmd innan þeirra marka sem stjórn setur
- Að vekja starfsmenn til vitundar um mikilvægi áhættustýringar
- Hrinda í framkvæmd viðbúnaðaráætlun þegar við á

2.5 Áhættuhandbók

Áhætturáð samþykkir og er ábyrgt fyrir áhættuhandbókinni. Fjár- og áhættustýring skrifar og viðheldur áhættuhandbókinni og leggur breytingar fyrir áhætturáð. Áhættuhandbókin skilgreinir verklag, heimildir og ábyrgð. Sér í lagi útfærir áhættuhandbókin nánar það vinnulag sem fylgt er við fjár- og áhættustýringu OR.

2.6 Áhættuskýrsla stjórnar

Stjórn skal fara yfir áhættuskýrslu á hverjum reglulegum fundi sínum. Sérstök áhersla skal lögð á að skýrslan sýni með skýrum og skilvirkum hætti hvernig OR uppfyllir þau mörk sem stefnan setur.

Fjár- og áhættustýring vinnur áhættuskýrsluna mánaðarlega og er skýrslan lögð fyrir áhætturáð og stjórn.

2.7 Mörk stefnu

Fyrir vissa áhættuþætti í stefnunni eru skilgreind mörk. Stjórn er heimilt að samþykkja gjörninga sem víkja frá mörkum í sérstökum tilfellum þegar aðrir hagsmunir eru metnir ríkari.

3 SKILGREININGAR

ÁHÆTTUR Í REKSTRI ORKUVEITU REYKJAVÍKUR					
Heiti	Kjarnaáhætta	Fjárhagsleg áhætta			Rekstraráhætta
		Markaðsáhætta	Lausafjárahætta	Mótaðilaáhætta	
Skilgreining	Fylgir alltaf kjarna- starfsemi OR <i>Áhætta tengd hita-, vatns-, rafmagns-, frá- og gagnaveitu</i> <i>Áhætta við orkufram- leiðslu og -sölu</i> <i>Samkeppni á kjarnasviðum</i>	Áhrif markaðssveiflna á fjárhagslegan styrk OR <i>Gengissveiflur</i> <i>Erlent og innlent vaxtastig</i> <i>Verðlagsþróun</i> <i>Vaxtaálag</i> <i>Verð á áli</i>	Geta OR til að mæta skuldbindingum og grípa tækifæri <i>Rekstrarútgjöld</i> <i>Afborganir af lánum</i> <i>Fjárfestingar</i> <i>Samsetning eignasafns</i>	Áhrif hugsanlegra van- skila viðskiptavina á OR <i>Stærð einstakra viðskiptavina</i> <i>Einsleitir hópar viðskiptavina</i> <i>Innheimtuúrræði og endurheimtur</i>	Áhrif áfalla og ófyrriséðs tjóns á fjárhag OR <i>Bilanir í dreifi-, stjórn- eða eftirlitskerfum</i> <i>Mistök og svik</i> <i>Regluverk og lögsóknir</i> <i>Náttúruhamfarir</i> <i>Orðspor</i>
	Kjarnaáhætta fylgir kjarnastarfsemi OR	Fjárhagslegum áhættum skal stýrt			Dregið skal úr rekstrar- áhættu

Kjarnastarfsemi er skilgreind í eigendastefnu OR. OR er þjónustu- og framleiðslufyrirtæki á sviði orkuframleiðslu- og dreifingar og rekur einnig fráveitu- og gagnaflutningskerfi ásamt fleiru.

Kjarnaáhætta er sú áhætta sem fylgir kjarnastarfsemi OR. Sú grunnþjónusta sem OR veitir er að ýmsu leyti stöðugur rekstur en dæmi um kjarnaáhættu OR er þróun orkuverðs til langs tíma. Kjarnaáhætta mótast af langtímastefnu OR og stendur að mestu leyti utan áhættustýringar frá degi til dags en er mjög mikilvægt viðfangsefni við stefnumótun, nýfjárfestingar o.s.frv.

Áhættustefna OR lýsir heildarsýn og meginmarkmiðum stjórnar OR við takmörkun áhættu fyrir utan kjarnaáhættu. Hún skilgreinir tegundir áhættu, mælikvarða við mat á þeim ásamt aðferðum og markmiðum.

Áhættuhandbók er ítarleg útfærsla á áhættustefnunni sem nýtist við rekstur OR frá degi til dags. Hún skilgreinir ferla, markmið, verksvið, ábyrgð og ýmsa mælikvarða nánar en gert er í áhættustefnunni og er ætlað að vekja starfsmenn til vitundar um áhættustýringu.

Áhættuskýrsla er lögð er fyrir stjórn á hverjum reglulegum fundi. Hlutverk hennar er að upplýsa um og meta áhættur í rekstri OR, fara yfir hvernig áhættustefnunni er fylgt eftir og hvernig áhættupættir hafa þróast.

[Skjalíð hefur tekið gagngerum breytingum frá fyrri útgáfu]

Umhverfis- og auðlindastefna Orkuveitu Reykjavíkur

Umhverfis- og auðlindastefnan er skuldbinding Orkuveitu Reykjavíkur um stöðugar umbætur í umhverfismálum. Hún vísar okkur veginn og er grundvöllur góðs samstarfs við hagsmunaaðila. Umhverfis- og auðlindastefnan byggir á gildum og heildarstefnu Orkuveitu Reykjavíkur.

Orkuveita Reykjavíkur hlítir öllum ákvæðum laga og reglugerða sem um starfsemina gilda.

Umhverfis- og auðlindastefnan er sett fram með eftirfarandi meginreglum og útfærð nánar með markvissri stjórnun og umbótum þýðingarmikilla umhverfisþátta:

Ábyrg auðlindastýring

Orkuveita Reykjavíkur er falin mikil ábyrgð á þeim auðlindum sem hún nýtir. Ábyrgðin felst í því að vinna eftir hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar og því að tryggja sjálfbæra nýtingu, það er að komandi kynslóðir búi við sömu tækifæri og núlifandi kynslóðir til að nýta auðlindirnar og að unnt sé að staðfesta að þannig sé að verki staðið. Orkuveita Reykjavíkur skuldbindur sig til þess að leita farsælla lausna þar sem auðlindanýting í almannapágu er vegin og metin í samhengi við aðra hagsmuni. Orkuveita Reykjavíkur mun verja auðlindirnar fyrir hættum og ágengni, vegna þeirrar ábyrgðar sem fyrirtækinu er falin.

Gagnsemi veitna

Aðgangur að veitum Orkuveitu Reykjavíkur stuðlar að heilnæmum lífsskilyrðum fólks og tækifærum til umhverfisvænnar starfsemi í samfélaginu. Þessi jákvæðu umhverfisáhrif eru ráðandi þegar ákvarðanir eru teknar um þróun virkjana og veitna. Þær ákvarðanir eru byggðar á því að Orkuveita Reykjavíkur gerir miklar kröfur um gæði, afhendingaröryggi og hagkvæmni og birtir greinargóðar upplýsingar um starfsemina og framtíðaráætlanir fyrirtækisins.

Áhrif losunar

Starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur leiðir óhjákvæmilega til þess að efni og orka losna út í umhverfið. Orkuveita Reykjavíkur gætir fyllstu varúðar í starfsemi sinni. Losun fer því aðeins fram að áhrif á heilsu séu hverfandi og áhrif á umhverfi viðunandi. Orkuveita Reykjavíkur dregur úr losun mengandi efna eins og kostur er og leggur áherslu á rannsóknir og þróun til að geta nýtt bestu mögulegu lausnir í þeim tilgangi.

Áhrif í samfélaginu

Orkuveita Reykjavíkur er stórt fyrirtæki á landsvísu og þar býr mikil þekking og reynsla á hagnýtingu jarðvarma og öðrum þáttum í starfsemi fyrirtækisins. Orkuveita Reykjavíkur miðlar þekkingu og beitar áhrifum í virðiskeðjunni, sem hvetur til ábyrgrar umgengni við umhverfið og jákvæðra samfélagsáhrifa.

Reksturinn

Rekstur Orkuveitu Reykjavíkur byggir á skipulegum og öguðum vinnubrögðum margra starfsmanna á dreifðum starfsstöðvum. Daglegt starf felst meðal annars í því að nýta vel aðföng, vanda til mannvirkja, hirða vel um lóðir og lendur, meðhöndla úrgang á ábyrgan hátt og hvetja til vistvænna samgangna. Orkuveita Reykjavíkur vill vera til fyrirmyndar í starfsemi sinni og byggja upp hæfni starfsfólks í þeim efnum.

Þýðingarmiklir umhverfispættir

Orkuveita Reykjavíkur hefur skilgreint eftirfarandi umhverfispætti sem þýðingarmikla með hliðsjón af þeim meginreglum sem fram koma í umhverfis- og auðlindastefnunni. Orkuveita Reykjavíkur setur sér markmið um þessa umhverfispætti og skilgreinir ábyrgð:

Ábyrgd auðlindastýring:

- Stýring vinnslu á háhitasvæðum
- Stýring vinnslu á lághitasvæðum
- Land undir virkjanir og önnur athafnasvæði
- Verndun neysluvatns

Gagnsemi veitna:

- Aðgangur að fjölbreyttri notkun háhita
- Aðgangur að rafveitu
- Aðgangur að hitaveitu
- Aðgangur að vatnsveitu
- Aðgangur að fráveitu
- Aðgangur að gagnaveitu

Áhrif losunar:

- Losun affallsvatns og eftirlit með grunnvatni
- Losun brennisteinsvetnis
- Losun koltvísýrings, vetnis og metans
- Jarðskjálftar vegna losunar affallsvatns
- Losun frárennslis frá hreinsistöðvum
- Losun frárennslis um yfirföll

Áhrif í samfélaginu:

- Miðlun þekkingar á hagnýtingu jarðvarma og öðrum þáttum í starfseminni
- Innkaup

Reksturinn:

- Úrgangur
- Samgöngur
- Mannvirki og umgengni
- Efnanotkun

Orkuveita Reykjavíkur skuldbindur sig til að fara að kröfum og ástunda fagleg vinnubrögð til að tryggja öruggt aðgengi viðskiptavina að rafmagni, heitu og köldu vatni og fráveitu með skilgreindum gæðum.

Orkuveitan gerir viðskiptavininn ánægðari með því að:

- Ástunda hagkvæman rekstur.
- Standa við gefin loforð, sýna frumkvæði og upplýsa um framvindu mála.
- Bregðast hratt við þjónustubresti eða neyðarástandi.
- Mæla reglulega gæði þjónustu og kostnað í rekstri.
- Skapa farveg fyrir umbætur í öllum þáttum starfseminnar.
- Leggja áherslu á símenntun, fræðslu og gæðavitund.

Orkuveita Reykjavíkur vill vera til fyrirmyndar í öryggis-, heilbrigðis- og vinnumhverfismálum og einsetur sér að vernda og bæta líf þeirra sem starfa fyrir félagið með því að skapa slysalausan vinnustað þar sem enginn starfsmaður, verktaki eða almenningur bíður heilsutjón vegna starfseminnar.

Allir sem starfa fyrir Orkuveituna eru ábyrgir fyrir eigin öryggi, eru talsmenn aukins öryggis samstarfsmanna sinna og leitast við að koma auga á, meta og stjórna áhættum í vinnumhverfinu.

Ekkert verk er svo mikilvægt að fórna megi öryggi fólks við framkvæmd þess.

Öryggis-, heilsu- og vinnumhverfismál eru þannig óaðskiljanlegur hluti af allri starfsemi Orkuveitunnar.

Starfskjarastefna þessi er sett í samræmi við [eigendastefnu Orkuveitu Reykjavíkur\(OR\)](#) frá 2014, en þar segir í grein 6.4.:

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur skal setja fyrirtækinu starfskjarastefnu sem felur í sér hófsemi varðandi laun- og starfskjör starfsfólks. Laun stjórnenda skulu standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila. Launakjör stjórnenda og annars starfsliðs Orkuveitu Reykjavíkur skulu ekki vera leiðandi á vinnumarkaði.

Stefnan miðar að því að starfskjör innan samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur séu samkeppnishæf, að það geti ráðið og haldið í hæft starfsfólk til að standa vörð um hlutverk fyrirtækisins.

Starfskjarastefnan hefur langtímahagsmuni samstæðunnar að leiðarljósi, og skal stuðla að stöðugleika í rekstri og uppbyggingu þekkingar.

1. Starfskjör

Starfskjör í samstæðunni skulu vera samkeppnishæf við kjör í sambærilegum fyrirtækjum og að teknu tilliti til ákvæðis 6.4.3 í eigendastefnu OR. Launakerfi OR skal hafa jafnræði og gagnsæi að leiðarljósi og sambærileg laun skulu greidd fyrir sambærilegt vinnuframlag og árangur. Kynbundinn launamunur má ekki vera til staðar.

2. Stjórn móðurfélags OR

Stjórnarmönnum er greidd föst mánaðarleg þóknun í samræmi við ákvörðun aðalfundar. Starfskjaranefnd leggur fram tillögu til stjórnar um þóknun stjórnarmanna.

3. Forstjóri OR og innri endurskoðandi

Stjórn ræður forstjóra OR og innri endurskoðanda og ákveður starfskjör þeirra. Starfskjaranefnd OR skal endurskoða laun beggja árlega og gera tillögu til stjórnar um breytingar með tilliti til markmiða og mælikvarða fyrirtækisins eftir því sem við á og með hliðsjón af 1. gr. starfskjarastefnunnar.

4. Annað starfsfólk samstæðu OR

Forstjóri ræður þá stjórnendur móðurfélags, sem heyra beint undir hann í skipuriti. Hann ákvarðar laun þeirra og endurskoðar þau reglulega í samræmi við 1. gr. starfskjarastefnunnar. Framkvæmdastjórar ráða annað starfsfólk og ákvarða laun þeirra og endurskoða þau, sömuleiðis í samræmi við 1. gr.

5. Starfslok

Ekki skal gera samninga við stjórnendur, sem fela í sér starfslokagreiðslur umfram skyldur þess samkvæmt lögum og kjarasamningum, nema með samþykki stjórnar.

6. Stjórnir fyrirtækja innan samstæðu OR

- Forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur sef. og Orkuveitu Reykjavíkur -eigna ohf. gerir árlega tillögu að stjórnarlaunum dótturfélaga til samþykktar á aðalfundum dótturfélaga á grundvelli starfskjarastefnu.
- Áður en til samþykktar kemur þarf forstjóri að upplýsa stjórn móðurfélagsins um tillöguna til að unnt sé að staðfesta samræmi hennar við stefnu móðurfélagsins.
- Stjórnarlaun í dótturfélögum OR eiga ekki að vera leiðandi en þó samkeppnishæf að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila.

7. Upplýsingagjöf

Starfskjarastefnan skal vera aðgengileg á heimasíðu fyrirtækisins. Gera skal árlega grein fyrir þóknun stjórnar, forstjóra og æðstu stjórnenda í samsvarandi þremur liðum í ársreikningi fyrirtækisins. Einnig skulu koma fram greiðslur vegna stjórnarsetu eða annarra ytri verkefna sem tengjast beint starfi viðkomandi í OR.

8. Eftirfylgni, endurskoðun og samþykkt starfskjarastefnu

Starfskjarastefna OR er samþykkt af stjórn sem leggur hana fyrir aðalfund. Starfskjaranefnd skal endurskoða starfskjarastefnu fyrirtækisins árlega og hefur eftirlit með að henni sé framfylgt.

Samþykkt á fundi stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur þann 21.mars 2014.

[...]

Það er stefna Orkuveitu Reykjavíkur að:

- Megin reglan við innkaup sé sú að beita opnum útboðum við kaup á vörum, þjónustu og verkframkvæmdum og að hagstæðasta tilboði sé tekið. Verði opnum útboðum ekki viðkomið, skal beita lokuðum útboðum, fyrirspurnum og beinum samningum eða innkaupum. Innkaupareglur og innkaupaaðferðir skulu vera skýrar og gegnsæjar.
- Við innkaup sé tekið tillit til öryggis-, heilbrigðis-, gæða- og umhverfissjónarmiða jafnt sem kostnaðar, þ.e. ef vörur eru sambærilegar að öðru leyti ber að velja þá tegund sem minni áhrif hefur á heilbrigði og umhverfi og/eða eru framleiddar skv. vottuðu gæðakerfi.
- Beita hagkvæmum innkaupaaðferðum með markvissum og skipulögðum vinnubrögðum við innkaup og stuðla þannig að hagkvæmni í rekstri og framkvæmdum fyrirtækisins.
- Samræma innkaup sem einstök svið fyrirtækisins hafa þörf fyrir.
- Ábyrgð á innkaupum sé á hendi viðkomandi framkvæmdastjóra/sviðsstjóra, enda séu þau ávallt í samræmi við samþykktar fjárhagsáætlanir.
- Við innkaup sé þess gætt að ákvæðum laga og reglugerða sé fylgt, s.s. reglugerðar um innkaup stofnana sem annast vatnsveitu, orkuveitu, flutninga og fjarskipti nr. 755/2007, eftir því sem við á. Ennfremur alþjóðasamningum, s.s. EES-samningnum. Jafnræðis skal gætt og virt meðal seljanda.

Hvorki starfsmenn né stjórnarmenn geta átt aðild að ákvörðunum um innkaup eða útboð er varða aðila sem þeir eru náskyldir eða í hagsmunatengslum við. Við mat á vanhæfi skal miða við stjórnsýslulög.

Starfsmönnum er óheimilt að þiggja boðsferðir sem tengjast viðskiptum fyrirtækja við Orkuveitu Reykjavíkur nema með sérstakri heimild forstjóra.

[...]

1. Umfang

Stjórnkerfi upplýsingaöryggis hjá Orkuveitu Reykjavíkur (OR) nær til innri starfsemi fyrirtækisins og allrar þjónustu sem Orkuveita Reykjavíkur veitir viðskiptavinum. Stjórnkerfið nær einnig til allra kerfa, hug- og vélbúnaðar í eigu Orkuveitu Reykjavíkur sem eru í starfsstöðvum fyrirtækisins.

2. Stefna

Orkuveita Reykjavíkur fylgir eftirfarandi öryggisstefnu:

1. OR skuldbindur sig til að hámarka öryggi upplýsinga í vörslu OR m.t.t. leyndar, réttleika og tiltækileika. Stjórnun upplýsingaöryggis er hluti af rekstrarkerfi.
2. OR fylgir lögum, reglum og leiðbeiningum um stjórnun upplýsingaöryggis sem eru grundvöllur skipulags og viðhalds ráðstafana sem standa vörð um leynd, réttleika og tiltækileika gagna og upplýsingakerfa.
3. Stefna OR í öryggismálum er bindandi fyrir alla starfsmenn OR og nær til allra sem veita OR þjónustu.
4. Allir starfsmenn, verktakar og þjónustuaðilar OR eru skuldbundnir til að vernda gögn og upplýsingakerfi gegn óheimilum aðgangi, notkun, breytingum, uppljóstrun, eyðileggingu, tapi eða flutningi.
5. OR stuðlar að virkri öryggisvitund starfsmanna, þjónustuaðila, viðskiptavina og gesta.
6. OR stuðlar að öllum þáttum þessarar stefnu sé framfylgt með ráðstöfunum í samræmi við störf og ábyrgð viðkomandi einstaklinga.
7. OR framkvæmir áhættugreiningar til þess að ákveða hvort frekari aðgerða sé þörf.
8. OR fylgir ISO 27001 sem er grundvöllur skipulags og viðhaldsaðgerða sem standa vörð um leynd, réttleika og tiltækileika gagna og upplýsingakerfa. OR endurskoðar þessa stefnu eins og tilefni er til.

Stefnu OR í upplýsingaöryggismálum er nánar lýst í Rekstrarhandbók OR.

Upplýsingatæknistefna OR

OR lítur á upplýsingatækni sem mikilvægan þátt í að styðja við rekstur fyrirtækisins. Upplýsingatæknistefna varðar hagnýtingu á upplýsingatækni í starfsemi fyrirtækisins þar sem kerfi, þjónusta og tækninýjungar skulu vera öflug stoð við þau markmið sem fyrirtækið hefur sett sér.

Gagnaöryggi er mikilvægur þáttur í rekstri upplýsingakerfa og er lögð áhersla á áreiðanlegar upplýsingar sem nýttar eru til stýringar, þjónustu og ákvarðanatöku.

Upplýsingatæknistefnan styður við heildarstefnu OR og er mikilvægur þáttur í virðiskeðju fyrirtækisins.

Markmið með upplýsingatæknistefnu OR er að:

Stuðla að öryggi, áreiðanleika og aðgengi kerfa og gagna

Viðhalda vottun samkvæmt upplýsingaöryggisstaðli ISO 27001.

Aðgengi að gögnum og kerfum eru eftir skilgreindum ferlum.

Áhættumat er framkvæmt á helstu ferlum eða kerfum.

Lágmarka truflanir á rekstri kerfa.

Heildaryfirsýn á upplýsingatækni sé á einum stað

Heildaryfirsýn yfir öll kerfi er á einum stað í þeim tilgangi að ná fram betri samræmingu kerfa.

Uppbygging helstu hugbúnaðarkerfa og gagnagrunna er skjalfest.

Fyrir helstu kerfi er skilgreindur ábyrgðaraðili og umsjónarmaður sem og notendahópur sem fjallar um stöðu á viðkomandi kerfi.

Þjónustu- og samstarfssamningar eru til staðar fyrir mikilvægan búnað og helstu birgja.

Rekstur upplýsingatækni sé eins hagkvæmur og kostur er

Nýta sem mest staðlaðar og viðurkenndar lausnir og stuðla að einsleitni í kerfum og búnaði. Leitast er við að reka núverandi kerfi á sem hagkvæmasta hátt.

Við nýjar fjárfestingar er haft að leiðarljósi að rekstrarkostnaður lækki og/eða þjónusta aukist.

Fagleg þjónusta

Notendur upplýsingatækni hafi auðveldan aðgang að þjónustu sem taki mið af þörfum þeirra hverju sinni. Þjónusta og þarfir hverju sinni eru skilgreindar í samráði við notendur.

Starfsmannastefna Orkuveitu Reykjavíkur

Hjá Orkuveitu Reykjavíkur starfar hæft og ánægt starfsfólk sem hefur metnað og burði til að sinna þeim verkefnum sem starfsemi fyrirtækisins kallar á.

Samstæðan er eftirsóknarverður vinnustaður þar sem fagleg þekking og þjónustuvilji fer saman og aðbúnaður og kjör eru samkeppnishæf.

Orkuveita Reykjavíkur tryggir að starfsmenn njóti jafnréttis.

Orkuveita Reykjavíkur leggur áherslu á beita markvissri starfsmannastjórnun til að mannauður **samstæðunnar** nýtist sem best.

Lykiláherslur starfsmannamála

Tilvísanir:

[LBJ-022](#) Lykiláherslur starfsmannamála

Jafnréttisstefna:

Jafnréttisstefna Orkuveitu Reykjavíkur byggir á gildum og heildarstefnu Orkuveitu Reykjavíkur og er sett fram til samræmis við eigendastefnu fyrirtækisins.

Orkuveita Reykjavíkur leggur mannréttindarákvæði stjórnarskrárinnar til grundvallar jafnréttisstefnu sinni. Jafnréttisstefna Orkuveitu Reykjavíkur miðar að því að meta einstaklinga að eigin verðleikum og að þeir fái notið jafns réttar án tillits til kynferðis, aldurs, kynhneigðar, trúarbragða, skoðana, þjóðernis, kynþáttar, litarháttar, efnahags, ætternis og stöðu að öðru leyti.

Skattaspor fyrir Orkuveitu Reykjavíkur árið 2017

—
Mars 2018

Frekari upplýsingar í tengslum við þessa skýrslu veita:

Kristrún Helga Ingólfssdóttir
Partner

Sími: 545 6035
kingolfsdottir@kpmg.is

Anna María Ingvarsdóttir
Senior Manager

Sími: 545 6231
aingvarsdottir@kpmg.is

Í heimi aukinna væntinga

Skattlagning og skattgreiðslur eru mikilvægir þættir í umræðu um fyrirtæki, ríki, sveitafélög, fjölmiðla og aðra hagsmunaaðila.

Aukið gegnsæi um skattgreiðslur til ríkis og sveitarfélaga er eitt af þeim atriðum sem lánveitendur líta til við mat á viðskiptavinum.

Í samkeppnisumhverfi veitir það ákveðið forskot að birta viðbótarupplýsingar um skattalega stöðu fyrirtækis.

Skattgreiðslur eru mikilvægur þáttur í framlagi fyrirtækja til samfélagsins og þeirri félagslegu uppbyggingu sem þar á sér stað.

Samskipti

Árangur í viðskiptum byggir ekki eingöngu á því sem gert er, heldur einnig á því sem sagt er og hvernig samskipti eru við hagsmunaaðila.

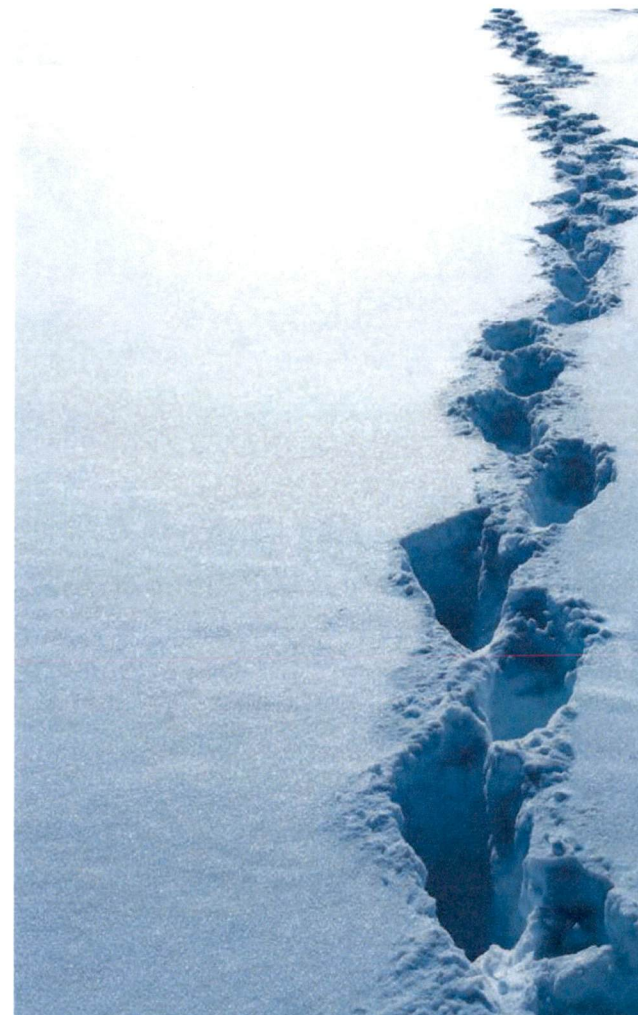
Miðlun upplýsinga um skattamál þarf ávallt að vera vönduð og skýr til að fyrirbyggja mögulega mistúlkun.

Skattaspor

Skattaspor fyrirtækis innifelur allar greiðslur sem viðkomandi fyrirtæki greiðir til ríkis, sveitarfélaga og lífeyrissjóða auk skatta sem innheimtir eru fyrir hönd yfirvalda og skilað til þeirra.

Í skýrslu þessari eru veittar upplýsingar um skattgreiðslur samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur 2017 sundurliðað á þær tegundir skatta og gjalda sem fyrirtækið stóð skil á.

Markmið með birtingu upplýsinga um skattaspor fyrirtækisins er að sýna hvað rekstur þess á árinu 2017 skilaði til samfélagsins í formi skatta og gjalda.

Fjárhagslegt verðmæti

Er jafnt heildartekjum fyrirtækis og innifelur rekstrartekjur, fjármunatekjur og söluhagnað eigna. Er sett fram sundurliðað eftir ráðstöfun þess.

Skattaspor fyrirtækis

Innifelur skatta og gjöld sem greidd eru til ríkis, sveitarfélaga og lífeyrissjóða (gjaldfærðir skattar), auk skatta sem innheimtir eru og staðið skil á til yfirvalda.

Gjaldfærðir skattar

Skattar og gjöld sem teljast kostnaður fyrirtækis og hafa áhrif á afkomu þess. Lögboðin gjöld á launagreiðslur til starfsmanna s.s. tryggingagjald og mótframlag atvinnurekanda í lífeyrissjóði falla einnig hér undir.

Innheimtir skattar

Innheimtir skattar teljast ekki gjöld fyrirtækis en eiga sér uppruna í starfsemi þess og hafa áhrif vegna þeirrar umsýslu sem þeim tilheyrir.

Skattar á tekjur

Skattar lagðir á veltu og/eða hagnað. Fyrst og fremst er um að ræða tekjuskatt.

Fasteignaskattar

Skattar vegna kaupa, sölu, eignarhalds eða notkunar á varanlegum rekstrarfjármunum og óefnislegum eignum.

Starfsmannaskattar

Skattar og gjöld sem tengjast starfsmönnum fyrirtækis og skuldbindingum vegna þeirra.

Vöru-, viðskipta- og framleiðsluskattar

Skattar og gjöld lögð á og innheimt af fyrirtæki vegna sölu á vörum og þjónustu til viðskiptavina. Orkuskattur og flutningsjöfnunargjald eru hér með talin.

Grænir skattar

Skattar lagðir á vegna umhverfissjónarmiða sem hafa það að markmiði að mynda hvata til að draga úr losun skaðlegra efna eða skattar á vörur sem eru skaðlegar umhverfinu.

Afdráttarskattar

Skattar á tekjur lagðar á við uppruna. Afdráttarskattar finnast í flestum skattkerfum og eru lagðir á arð, vexti, þóknarir og sambærilegar tekjur.

Virðisaukaskattur

Er lagður á söluverð vöru og þjónustu sem útskattur og greiddur af aðföngum og aðkeyptri þjónustu og telst innskattur. Mismuni útskatts og innskatts er skilað í ríkissjóð eða fæst endurgreiddur. Virðisaukaskattur telst ekki til skattspors nema þegar selt er til endanlegs neytanda og ef um er að ræða innskatt sem ekki er heimilt að nýta og telst til rekstrarkostnaðar fyrirtækis.

Grunnurinn að greiningunni

Inngangur

Orkuveita Reykjavíkur er móðurfélag samstæðu orku- og veitufyrirtækjanna Veitur, Orka náttúrunnar og Gagnaveita Reykjavíkur en félögin sjá landsmönnum fyrir vatni, rafmagni, fráveitu og gagnaflutningi. Starfssvæði veitnanna nær til Suður- og Vesturlands auk höfuðborgarsvæðisins en rafmagn er selt um allt land.

Félagið leitast við að vera í fremstu röð hvað snertir öryggi og vinnumhverfi og möguleika starfsfólks til að samræma vinnu og fjölskylduábyrgð eins og kostur er. Hjá samstæðu OR vinna um 520 manns.

Forsendur

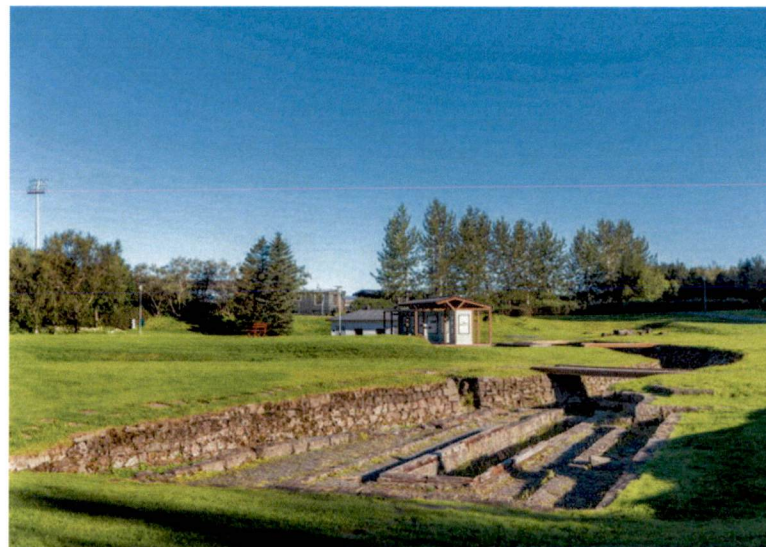
Skýrsla þessi er unnin af KPMG fyrir stjórnendur Orkuveitu Reykjavíkur. KPMG aflaði upplýsinga um skattaspor Orkuveitu Reykjavíkur með því að senda spurningarlista til stjórnenda félagsins. KPMG hefur reitt sig á nákvæmni þeirra upplýsinga en hefur hvorki endurskoðað né sannreynt þær.

Umfang skýrslunnar

Fjárhagsupplýsingar í skýrslu þessari taka til starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga hennar.

Allar fjárhæðir eru settar fram í milljónum króna (m.kr.) nema annað sé tekið fram.

Í textanum hér á eftir er jöfnum höndum fjallað um „OR“, „félagið“ og „fyrirtækið“.

Fjárhagslegt verðmæti Orkuveitu Reykjavíkur

Fjárhagslegt verðmæti

Orkuveita Reykjavíkur skilar verðmætum til samfélagsins með ýmsum hætti.

Fjárhagslegt verðmæti (verðmætasköpun) félagsins á árinu 2017 nam 44.653 m.kr., sem samanstendur af rekstrartekjum, fjármunatekjum og söluhagnaði. Í raun er um að ræða þau verðmæti sem félagið skapaði með rekstri sínum á árinu 2017.

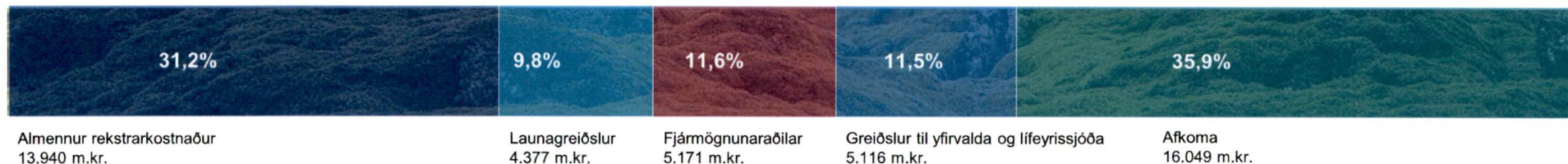
Framlag félagsins til viðskiptaumhverfisins samanstendur af þáttum eins og launum og launatengdum gjöldum, aðkeyptri þjónustu, vörukaupum o.fl.

Hjá félaginu störfuðu að jafnaði um 520 starfsmenn á árinu þegar miðað er við heilsársstörf og námu launagreiðslur án þeirra launatengdra gjalda sem skilað er til yfirvalda og lífeyrissjóða 4.378 m.kr. á árinu 2017. Beinir launagreiðslur námu því 9,8% af fjárhagslegri verðmætasköpun fyrirtækjanna.

Heildargjaldfærsla greiddra skatta og annarra gjalda til ríkis, sveitarfélaga og lífeyrissjóða vegna starfseminnar á árinu 2017 nam 5.116 m.kr. sem nemur 11,5% af fjárhagslegri verðmætasköpun fyrirtækjanna.

Hér má sjá myndræna framsetningu á því hvernig fjárhagslegt verðmæti fyrirtækjanna á árinu 2017 skiptist á helstu liði.

Fjárhagslegt verðmæti árið 2017 = 44.653 m.kr.

Hvað felst í skattaspori fyrirtækisins

Skattaspor OR

Verðmætasköpun sem verður í starfsemi fyrirtækisins hefur þau áhrif að það stendur skil á margvíslegum sköttum og gjöldum til ríkis, sveitarfélaga og lífeyrissjóða.

Skattaspor OR samanstendur því bæði af sköttum sem eru gjaldfærðir í rekstri félagsins og þeim sköttum sem félagið innheimtur og stendur skil á. Skattasporið vísar því til þeirra skatta og gjalda sem myndast vegna verðmætasköpunar sem rekstur félagsins skilar.

Á árinu 2017 nam skattaspor OR samtals 7.462 m.kr. og skiptist þannig að gjaldfærðir skattar námu 5.115 m.kr. en félagið móttók þróunarstyrk að fjárhæð 54 m.kr. og áhrif á rekstur félagsins vegna skatta og gjalda því samtals 5.061 m.kr. Innheimtir skattar námu 2.041 m.kr. Gerð er nánari grein fyrir skattgreiðslum þessum í umfjöllun hér á eftir.

Félagið greiddi virðisaukaskatt að fjárhæð 3.463 m.kr. vegna kaupa á aðföngum og þjónustu en þar sem hluti af starfsemi félagsins er undanþegin virðisaukaskatti fékk félagið eingöngu 2.561 m.kr. endurgreiddar. Útskattur sem var lagður á þann hluta starfseminnar sem er virðisaukaskattskyldur nam 9.952 m.kr. og greiddi félagið því virðisaukaskatt til yfirvalda samtals að fjárhæð 7.391 m.kr.

Einu áhrif virðisaukaskatts sem ber að innifela í skattaspori fyrirtækis er innskattur sem greiddur er og fæst ekki endurgreiddur og/eða útskattur af sölu til endanlegra neytenda. Viðskiptavinir félagsins sem eru í virðisaukaskattskyldri starfsemi geta fengið virðisaukaskattinn endurgreiddan. Virðisaukaskattur af sölu til annarra aðila fæst ekki endurgreiddur og er endanlegt framlag. Þar sem ekki liggja fyrir upplýsingar um rétt viðskiptavina til að nýta virðisaukaskatt af seldri þjónustu til frádráttar, er eingöngu sá hluti virðisaukaskattsins sem er gjaldfærður í rekstri OR talinn með í skattaspori félagsins, en hann nam 902 m.kr.

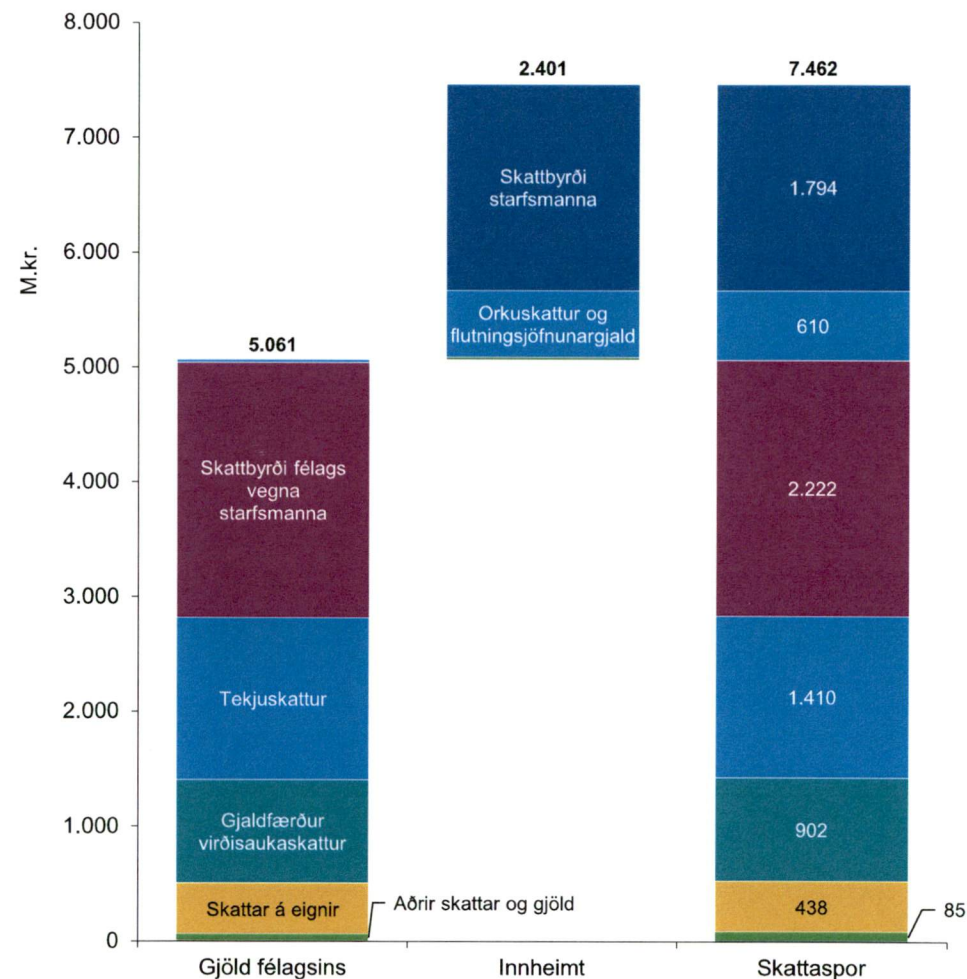

Upplýsingar um skattaspor fyrirtækisins

Lykilatriði úr greiningunni

Helstu niðurstöður um skattaspor OR eru þessi:

- Verðmætasköpun af rekstri félagsins á árinu 2017 nam 44.653 m.kr. sem ráðstafað var til samfélagsins með margvíslegum hætti s.s. með launagreiðslum til starfsmanna og greiðslum á launatengdum gjöldum, kaupum á aðföngum frá birgjum, greiðslu annarra opinberra gjalda o.s.frv.
- Skattbyrði OR vegna ársins 2017 nam 5.116 m.kr. eða 11,5% af verðmætasköpun félagsins en um 43% fjárhæðarinnar eru lögboðin gjöld vegna starfsmanna og um 28% tekjuskattur til greiðslu.
- Til viðbótar við skatta sem gjaldfærðir voru hjá félaginu, innheimti það og stóð skil á sköttum og gjöldum sem ekki eru gjöld þess en tengjast rekstrinum og þeim verðmætum sem hann skilar með beinum hætti. Slíkir innheimtir skattar námu 2.401 m.kr. á árinu 2017.
- Skattaspor félagsins nam því samtals 7.462 m.kr. á árinu 2017. Í yfirlitinu hér til hliðar er nákvæm sundurliðun á þeim sköttum og gjöldum sem mynda skattaspor félagsins.

Skattaspor Orkuveitu Reykjavíkur

Skattaspor

Skattaspor félagsins nam samtals 7.462 m.kr. á árinu 2017 og greinist í gjaldfærða skatta og innheimta skatta.

Gjaldfærðir skattar

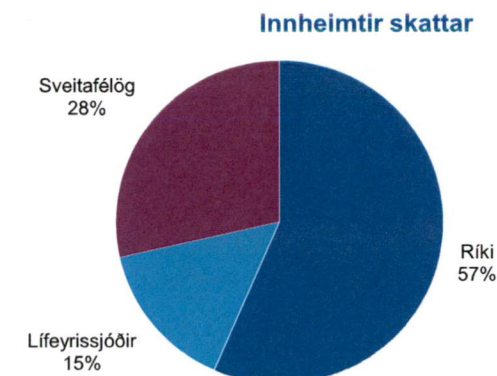
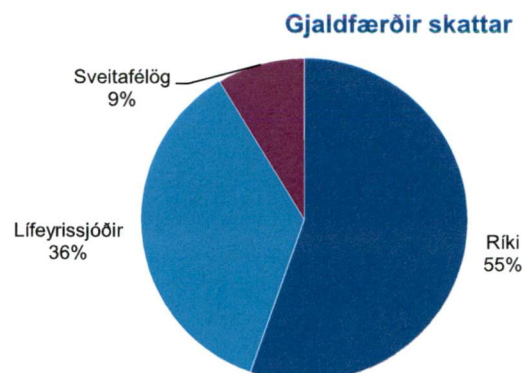
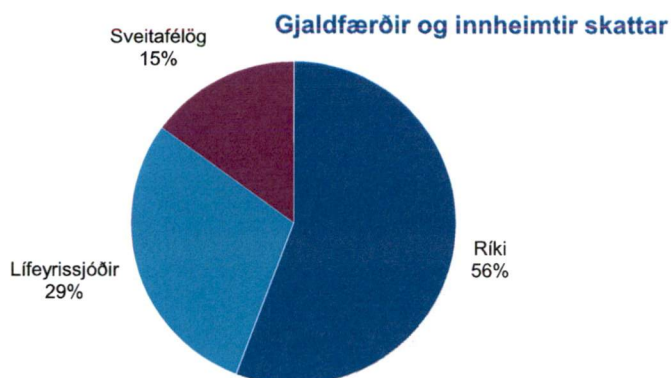
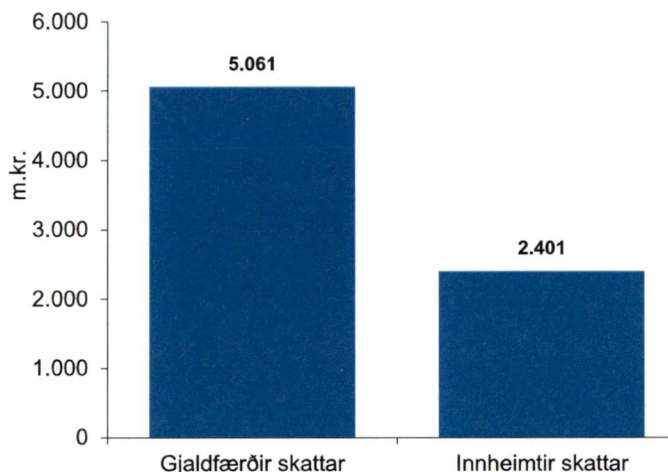
Gjaldfærðir skattar í rekstrarreikningi námu samtals 5.061 m.kr. Af þeim voru 2.799 m.kr. greiddar í ríkissjóð, 1.824 m.kr. til lífeyrissjóða og 438 m.kr. til sveitarfélaga í formi fasteignagjalda. Á árinu 2017 voru gjaldfærðar 1.104 m.kr. vegna viðbótarframlags til lífeyrissjóðsins Brúar en greiðslan er tilkomin í kjölfar breytingar á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

Innheimtir skattar

Innheimtir skattar voru samtals 2.401 m.kr. og voru einkum greiðslur vegna launþega.

Samtals námu greiðslur til ríkissjóðs 1.358 m.kr. Útsvarsgreiðslur til sveitarfélaga námu 685 m.kr. og framlög starfsmanna til lífeyrissjóða námu 358 m.kr.

Gjaldfærðir og innheimtir skattar

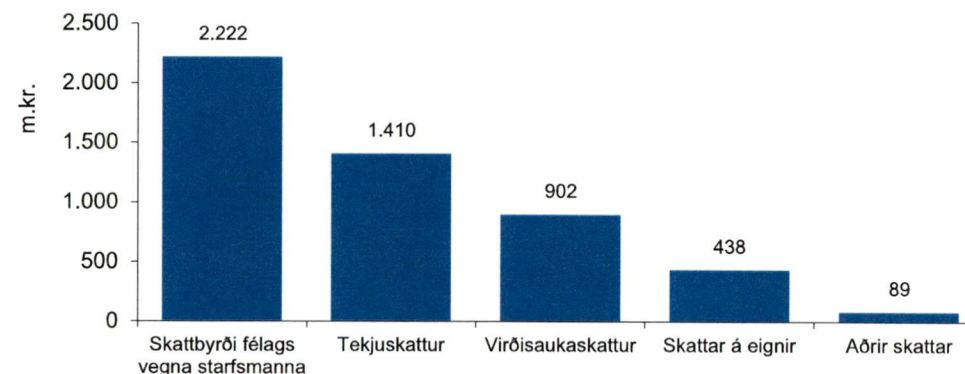
Gjaldfærðir skattar og gjöld

Gjaldfærðir skattar og gjöld

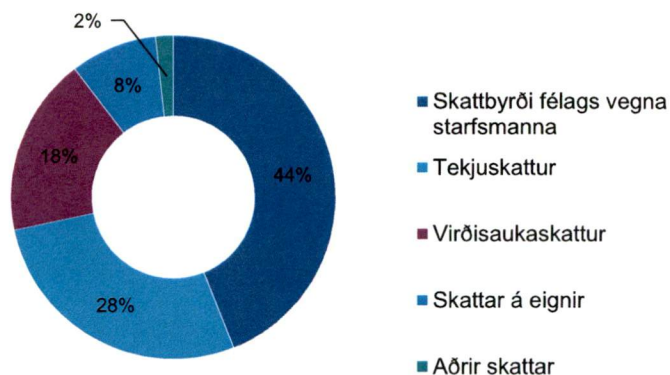
Gjaldfærðir skattar og gjöld í rekstri námu samtals 5.061 m.kr. og eru einkum vegna eftirfarandi:

- Lögboðin gjöld vegna starfsmanna sem gjaldfærð eru hjá fyrirtækinu svo sem mótframlag í lífeyrissjóði og tryggingagjald
- Tekjuskattur
- Virðisaukaskattur sem er gjaldfærður í rekstri félagsins
- Fasteignagjöld
- Rekstrarleyfi, heilbrigðisgjald og umsýslugjald til ríkisskattstjóra
- Aðrir skattar, m.a. eftirlitsgjald, bifreiðagjöld og leyfisgjöld en þróunarstyrkur kemur til lækkunar á öðrum sköttum.

Gjaldfærðir skattar og gjöld, eftir tegundum

Gjaldfærðir skattar og gjöld

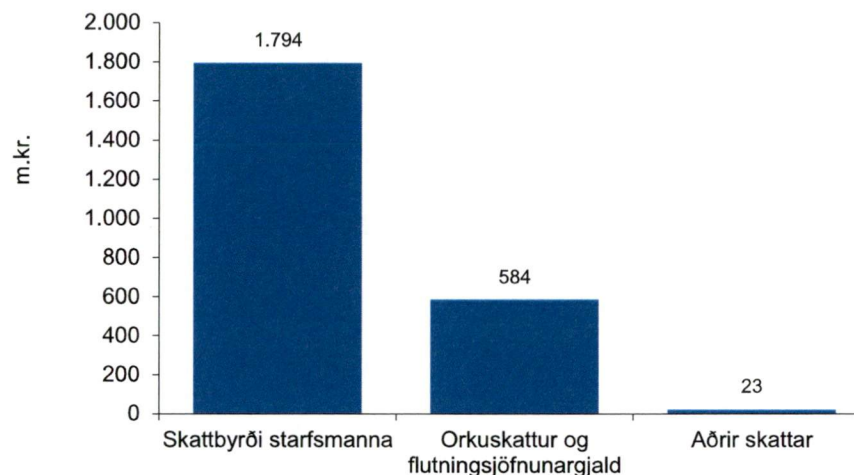
Innheimtir skattar

Innheimtir skattar

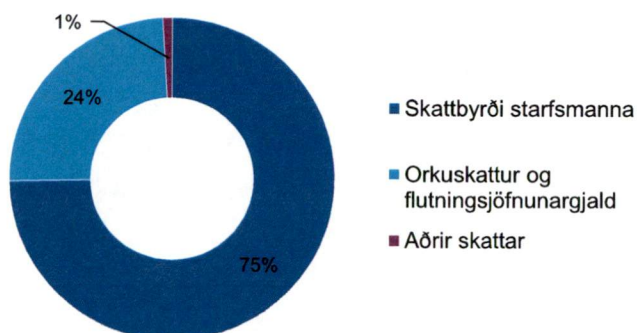
Innheimtir skattar samanstanda af:

- sköttum starfsmanna sem innifela útsvarsgreiðslur til sveitarfélaga að fjárhæð 685 m.kr. og tekjuskatt í ríkissjóð að fjárhæð 751 m.kr. Að auki eru 358 m.kr. dregnar af launum starfsmanna og staðið skil á til lífeyrissjóða.
- Orkuskatt og flutningsjöfnunargjald sem innheimt er af viðskiptavinum og staðið skil á til yfirvalda.
- Fjármagnstekjuskattur vegna vaxtatekna sem félagið hefur innheimt á árinu.

Innheimtir skattar, eftir tegundum skatta

Innheimtir skattar

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

© 2018 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Cooperative, svissnesku samvinnufélagi. Allur réttur áskilinn.

Nafn og kennimark KPMG eru skráð vörumerki KPMG International.

Orkuveita Reykjavíkur
Samstæða
Ársreikningur 2017

Orkuveita Reykjavíkur
Bæjarhálsi 1
110 Reykjavík

Kt. 551298-3029

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	5
Rekstrarreikningur	8
Yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjárfirlit	11
Sjóðstreymisyfirlit	12
Skýringar	13
Ófjárhagsleg upplýsingagjöf (óendurskoðuð)	54

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkuveita Reykjavíkur er sameignarfyrtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. Samstæðan veitir þjónustu í gegnum félög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Hann hefur að geyma ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga þess.

Hagnaður af rekstri samstæðunnar á árinu 2017 nam 16.339 milljónum kr. (2016: 13.352 milljónir kr.). Heildarafkoma samstæðunnar á árinu 2017 nam 23.146 milljónum kr. (2016: 6.705 milljónir kr.). Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 311.258 milljónum kr. í árslok (31.12.2016: 300.450 milljónir kr.). Eigið fé nam 143.871 milljónum kr. í árslok (31.12.2016: 121.476 milljónir kr.) og er eiginfjárhlutfall samstæðunnar 46,2% (31.12.2016 40,4%).

Í upphafi ársins sem og í árslok voru eigendur móðurfyrirtækisins þrír, en þeir eru:	Eignarhluti
Reykjavíkurborg	93,539%
Akraneskaupstaður	5,528%
Borgarbyggð	0,933%

Á árinu 2017 var greiddur arður að fjárhæð 750 milljónir kr. til eigenda

Stjórnarhættir

Stjórn OR leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og efla þá. Stjórnarháttum Orkuveitu Reykjavíkur er skipað með lögum nr. 136/2013, sameignarsamningi eigenda, eigendastefnu og starfsreglum stjórnar. Starfsreglurnar taka einnig mið af siðareglum OR, Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland ehf. og Samtökum atvinnulífsins og handbók stjórnarmanna, útgefni af KPMG. Um dótturfélög gilda samþykktir hvers félags og starfsreglur stjórna þeirra. Þessi skjöl eru aðgengileg á heimasíðu Orkuveitu Reykjavíkur, www.or.is. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur hefur skipað starfskjaranefnd og hefur tilnefnt fulltrúa í endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar.

Um meginstarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur (OR) gilda lög nr. 136/2013. Stjórnarhættir OR eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum. Sameignarsamning og eigendastefnu má sjá á vef OR, www.or.is. Þá hefur stjórn OR auk stjórna dótturfélaga í samstæðunni sett sér ítarlegar starfsreglur auk siðareglna sem einnig er að finna á vef OR.

Stjórn

Stjórn OR er samkvæmt lögum um fyrirtækið skipuð sex fulltrúum, fimm kjörnum af borgarstjórn Reykjavíkur og einum kjörnum af bæjarstjórn Akraness. Borgarbyggð hefur áheymarfulltrúa í stjórn. Borgarstjórn Reykjavíkur kys formann og varaformann stjórnarinnar úr hópi fulltrúa Reykjavíkurborgar. Stjórn ber ábyrgð á fjármálum og rekstri OR. Tvær nefndir starfa á vegum stjórnar OR; Endurskoðunarnefnd og Starfskjaranefnd.

Samhliða ársreikningi gefur OR út ársskýrslu 2017 þar sem m.a. er gerð nánari grein fyrir stjórnarháttum OR. Skýrsluna er að finna á slóðinni www.arsskyrsla2017.or.is.

Í skýringum 24 til og með 28 með ársreikningi er að finna upplýsingar um áhættustýringu Orkuveitu Reykjavíkur.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Ófjárhagslegar upplýsingar

Samhliða ársreikningi þessum gefur Orkuveita Reykjavíkur út ársskýrslu 2017. Skýrslan er samþætt og unnin í samræmi við leiðbeiningar Nasdaq OMX Nordic. Í henni er gerð grein fyrir stjórnarháttum, umhverfismálum, starfsmannamálum og félagsmálum eins og krafa er gerð um í lögum nr. 3/2006 um ársreikninga. Í skýrslunni er einnig gerð grein fyrir viðskiptalíkani OR samstæðunnar, helstu viðskiptaferlum og hagsmunaaðilum að rekstrinum. Í henni er gerð grein fyrir mannréttindastefnu OR og hvernig OR spornar við svikum og mútum. Þá eru í henni ávörp stjórnarformanns og forstjóra. Í viðauka með ársreikningi á bls. 54 er gerð nánari grein fyrir ófjárhagslegum upplýsingum.

Skýrslan er árituð af óháðum sérfræðingum á sviði fjármála, umhverfismála, félagsmála og stjórnháttu auk stjórnarmanna Orkuveitu Reykjavíkur og forstjóra.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Að áliti stjórnar og forstjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2017 ásamt rekstrarafkomu hennar sem og breytingu á handbæru fé á árinu og lýsir helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur og forstjóri staðfesta hér með ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2017.

Reykjavík, 8. mars 2018.

Í stjórn fyrirtækisins:

Brynhildur Davíðsdóttir
Gylfi Magnússon
Sigríður Rut Júlíusdóttir
Áslaug Friðriksdóttir
Rakel Óskarsdóttir

Forstjóri:

Bjarni Bjarnason

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

Áritun um endurskoðun samstæðuársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað samstæðuársreikning Orkuveitu Reykjavíkur („samstæðan“) fyrir árið 2017. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2017 og afkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2017, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins í árituninni. Við erum óháð samstæðunni í samræmi við siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum uppfyllt aðrar siðferðis skyldur okkar í samræmi við þær reglur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun samstæðuársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á samstæðuársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Viðbrögð í endurskoðuninni

Mat framleiðslukerfa (rafmagns)

Við er til skýringar 10 og 36d „Varanlegir rekstrarfjármunir“.

Í árslok 2017 nam bókfært verð varanlegra rekstrarfjármuna 277.997 milljónum kr. Þar af nam bókfært verð framleiðslukerfa rafmagns og heits vatns sem færð eru á gangvirði 101.169 milljónum kr. Gangvirði er metið með því að núvirða framtíðarsjóðflæði þeirra eininga samstæðunnar sem eignirnar tilheyra. Reglulega er bókfært verð þeirra borið saman við gangvirði eða endurheimtanlegt virði sem reiknað er með því að framkvæma virðisrýmnunarpróf. Þegar virðisrýmnunarpróf sýna að gangvirði framleiðslukerfa er verulega undir eða yfir bókfærðu verði þá eru eignirnar færðar í gangvirði að teknu tilliti til varfærnisjónarmiða vegna næmni í breytingu á forsendum, þó aldrei umfram afskrifað endurstofnsverð.

Mat framleiðslukerfa er lykilþáttur í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar vegna þess hversu hátt hlutfall þessar eignir eru af heildareignum samstæðunnar eða 33%. Þá er innbyggð óvissa í áætlunum stjórnenda meðal annars um verðlag, magnbreytingar, verðbreytingar og aðrar forsendur stjórnenda sem notaðar eru við núvirðingu áætlaðs framtíðarsjóðstreymis framleiðslunnar og vegna þess hversu næm virðisrýmnunarprófin eru fyrir breytingum á forsendum.

Að vinnunni komu verðmatssérfræðingar KPMG sem yfirfóru þau reiknilíkön og forsendur sem stjórnendur byggðu á við útreikninga sína á gangvirði framleiðslukerfa.

Við lögðum mat á forsendur stjórnenda með því að bera þær saman við bæði innri upplýsingar frá samstæðunni og ytri markaðsgögn.

Við máttum hvort hönnun og innleiðing þeirra virðisrýmnunarprófa sem stuðst var við af stjórnendum, væri viðeigandi.

Við lögðum mat á hvort ávöxtunarkrafa og val á áhættalausum vöxtum væru viðeigandi.

Við lögðum mat á hvort almennar forsendur, svo sem mannfjöldaspá, verðlagsforsendur og framtíðarvöxtur, væru viðeigandi.

Gerður var samanburður á virðisrýmnunarprófi stjórnenda félagsins samanborið við útreikninga KPMG. Farið var yfir fyrirbyggjandi næmnigreiningu fyrir hverja einingu fyrir sig þar sem áhrifa breytinga í EBITDA, framtíðarvexti og/eða ávöxtunarkröfu á niðurstöðu virðisrýmnunarprófsins koma fram.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Lykilþáttur

Viðbrögð í endurskoðuninni

Tímasetning í skráningu tekna af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni

Vísað er til skýringar 36k i) "Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni" og skýringu 3 "Starfsþáttayfirlit". Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru reikningsfærðar og færðar í rekstrarreikning samkvæmt áætluðu magni. Á seinni tímabilum er sala leiðrétt fyrir mun á mældu afhentu magni og áætlunum. Í lok hvers uppgjörstímabils eru tekjur leiðréttar fyrir mismun á mældri afhendingu til kaupenda og áætlaðri sölu. Ferlið við að greina mun á milli áætlaðrar afhendingar og mældrar afhendingar á magni er flókið og þess vegna er til staðar há eðlislæg hættu á skekkju í tímasetningu í skráningu tekna. Tímasetning í skráningu tekna af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni er þess vegna einn af lykilþáttum í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar.	Við lögðum mat á eftirlitsþætti í tekjakerfum og nutum aðstoðar tölvusérfræðinga okkar þar sem við prófuðum viðeigandi tölvueftirlitsumhverfi, m.a. aðgangsstýringar og breytingastjórnun. Við prófuðum einnig handvirka eftirlitsþætti í tekjuferlinu. Tilgangurinn með prófun okkar var að meta hvort hönnun eftirlitsþátta væri til þess fallin að tryggja rétta tímasetningu í skráningu tekna og hvort virkni eftirlitsþátta væri í samræmi við hönnun þeirra. Við skoðuðum líka eftirfylgni stjórnenda með eftirlitsþáttunum. Við framkvæmdum greiningar á tekjum þar sem við notuðum ytri og innri upplýsingar til að búa til væntingar um tekjur og bárum skráðar tekjur saman við væntingar. Við beittum gagnaendurskoðunaraðgerðum þar sem við beindum sjónum okkar sérstaklega að afstemmingu á milli tekjakerfis og fjárhagsbókhalds.
--	--

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru ársskýrsla að undanskildum samstæðuársreikningi og áritun okkar á hann. Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu og meta hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekkert að upplýsa hvað þetta varðar.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram samstæðuársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórn og forstjóra að leggja mat á rekstarhæfi samstæðunnar og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa samstæðuna upp eða hætta starfsemi hennar, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort samstæðuársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur samstæðuársreikningsins taka á grundvelli hans.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins, frh.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og forstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi samstæðunnar. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert samstæðuna órekstrarhæfa.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Öflum nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna varðandi fjárhagslegar upplýsingar eininga innan samstæðunnar til að geta gefið álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, eftirliti og framkvæmd endurskoðunar samstæðunnar og berum óskipta ábyrgð á áritun okkar.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða varnaraðgerða við höfum gripið.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun samstæðuársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum samstæðuársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Kristrún Helga Ingólfssdóttir og Guðný Helga Guðmundsdóttir, endurskoðendur bera ábyrgð á endurskoðun samstæðuársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 8. mars 2018.

KPMG ehf.

Kristrún Helga Ingólfssdóttir

Guðný Helga Guðmundsdóttir

Rekstrarreikningur 2017

	Skýr.	2017	2016
Rekstrartekjur		43.999.642	41.420.682
Söluhagnaður		2.219	2.544
Rekstrartekjur samtals	3	44.001.861	41.423.226
Orkukaup og orkuflutningur		(5.948.661)	(6.204.799)
Laun og launatengd gjöld	5	(5.495.651)	(5.240.591)
Launatengd gjöld - viðbótarframlag í lífeyrissjóð	5	(1.104.250)	0
Annar rekstrarkostnaður		(4.736.515)	(4.617.027)
		(17.285.077)	(16.062.417)
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)		26.716.785	25.360.809
Afskriftir og virðisrýrnun	7	(9.062.842)	(10.392.479)
Rekstrarhagnaður (EBIT)		17.653.943	14.968.330
Vaxtatekjur		651.108	433.252
Vaxtagjöld		(5.170.497)	(5.189.598)
Aðrar tekjur (önnur gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum		8.599.823	7.844.913
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	8	4.080.434	3.088.567
Áhrif hlutdeildarféлага	12	1.926	(3.413)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		21.736.303	18.053.484
Tekjuskattur	9	(5.396.998)	(4.701.673)
Hagnaður ársins		16.339.305	13.351.811

Skýringar á bls. 13-53 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Yfirlit um heildarafkomu 2017

	Skýr.	2017	2016
Hagnaður ársins		16.339.305	13.351.811
Önnur heildarafkoma			
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning			
Endurmat, hækkun	10	11.586.336	0
Tekjuskattur af endurmati	9	(1.527.875)	0
		10.058.461	0
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning			
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu	13	321.973	377.160
Þýðingarmunur	20	(3.574.183)	(7.024.272)
		(3.252.210)	(6.647.112)
Önnur heildarafkoma eftir skatta		6.806.251	(6.647.112)
Heildarafkoma		23.145.556	6.704.699

Skýringar á bls. 13-53 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	Skýr.	31.12.2017	31.12.2016
Eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	10	277.996.688	264.822.746
Óefnislegar eignir	11	1.607.504	1.503.771
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	12	61.263	59.337
Eignarhlutar í öðrum félögum	13	3.607.047	3.285.074
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	14	1.877.811	0
Áhættuvarnarsamningar	15	738.800	365.333
Aðrar fjáreignir	15	0	4.091.936
Tekjuskattseign	16	1.265.410	3.714.879
Fastafjármunir samtals		287.154.523	277.843.077
 Birgðir	17	936.045	582.934
Viðskiptakröfur	18	5.847.289	4.596.627
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	14	346.301	0
Áhættuvarnarsamningar	15	36.081	393.183
Aðrar fjáreignir	15	4.090.265	0
Aðrar skammtímakröfur	18	305.860	332.229
Fyrirframgreiddur kostnaður		162.174	213.209
Bundnar innstæður og markaðsverðbréf	19	6.124.722	4.132.427
Handbært fé	19	6.254.983	12.356.669
Veltufjármunir samtals		24.103.719	22.607.277
 Eignir samtals		311.258.242	300.450.354
 Eigið fé			
Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna		80.349.640	72.918.471
Bundinn hlutdeildarreikningur		16.805.347	7.000.139
Bundið eigið fé vegna þróunar		0	59.759
Gangvirðisreikningur		3.144.133	2.822.160
Þýðingarmunur		(5.359.795)	(1.785.611)
Óráðstafað eigið fé		48.932.114	40.460.965
Eigið fé samtals	20	143.871.439	121.475.883
 Skuldir			
Vaxtaberandi skuldir	21	129.811.656	129.316.964
Lífeyrisskuldbinding	22	608.261	591.905
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	14	0	8.913.368
Áhættuvarnarsamningar	15	737.006	2.713.071
Tekjuskattsskuldbinding	16	11.080.041	8.345.332
Langtímaskuldir samtals		142.236.964	149.880.640
 Viðskiptaskuldir		2.230.378	2.317.493
Vaxtaberandi skuldir	21	14.667.114	18.322.481
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	14	0	1.405.741
Áhættuvarnarsamningar	15	2.898.249	2.311.883
Tekjuskattur til greiðslu	9	1.453.685	1.737.164
Aðrar skammtímaskuldir	23	3.900.413	2.999.068
Skammtímaskuldir samtals		25.149.838	29.093.830
 Skuldir samtals		167.386.803	178.974.471
 Eigið fé og skuldir samtals		311.258.242	300.450.354

Skýringar á bls. 13-53 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit 2017

	Endurmats- reikningur rekstrarfjárm.	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Bundið eigið fé v. þróunar	Gangvirðis- reikningur	Þýðingar- munur	Óráðstafað eigið fé	Samtals eigið fé
Árið 2017							
Eigið fé 1. janúar 2017	72.918.471	7.000.139	59.759	2.822.160	(1.785.611)	40.460.965	121.475.883
Endurmat, hækkun	11.586.336						11.586.336
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(1.527.875)						(1.527.875)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu				321.973			321.973
Þýðingarmunur					(3.574.183)		(3.574.183)
Hagnaður ársins						16.339.305	16.339.305
Heildarafkoma	10.058.461	0	0	321.973	(3.574.183)	16.339.305	23.145.556
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.627.292)					2.627.292	0
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага umfram mótttekinn arð		9.805.207				(9.805.207)	0
Bundið eigið fé vegna þróunar bakfært			(59.759)			59.759	0
Greiddur arður						(750.000)	(750.000)
Eigið fé 31. desember 2017	80.349.640	16.805.347	0	3.144.133	(5.359.795)	48.932.114	143.871.439
Árið 2016							
Eigið fé 1. janúar 2016	75.808.678	0	0	2.445.000	5.238.661	31.278.845	114.771.184
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu				377.160			377.160
Þýðingarmunur					(7.024.272)		(7.024.272)
Hagnaður ársins						13.351.811	13.351.811
Heildarafkoma	0	0	0	377.160	(7.024.272)	13.351.811	6.704.699
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.890.207)					2.890.207	0
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага umfram mótttekinn arð		7.000.139				(7.000.139)	0
Fært á bundið eigið fé vegna þróunar			59.759			(59.759)	0
Eigið fé 31. desember 2016	72.918.471	7.000.139	59.759	2.822.160	(1.785.611)	40.460.965	121.475.883

Skýringar á bls. 13-53 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisýfirlit 2017

	Skýr.	2017	2016
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		16.339.305	13.351.811
Leiðrétt fyrir:			
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	8	(4.080.434)	(3.088.567)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	12	(1.926)	3.413
Tekjuskattur	9	5.396.998	4.701.673
Afskriftir og virðisrýmun	7	9.062.842	10.392.479
Söluhagnaður eigna		(2.219)	(2.573)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun		16.356	49.244
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		26.730.922	25.407.480
Birgðir, (hækkun) lækkun		(356.646)	27.072
Skammtímakröfur, (hækkun) lækkun		(1.010.949)	11.651
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun)		1.544.967	(465.284)
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		26.908.294	24.980.920
Innborgaðar vaxtatekjur		572.152	460.966
Greidd vaxtagjöld		(4.185.883)	(4.145.818)
Móttækinn arður	8	1.763	28.968
Greiðslur v. annarra fjármunatekna og fjármagnsgjalda		(881.420)	(1.116)
Greiddir skattar		(1.819.693)	0
Handbært fé frá rekstri		20.595.213	21.323.919
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanl. rekstrarfjármunum að frádregnu yfirteknu handbæru fé	10	(19.129.499)	(12.200.177)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	11	(209.816)	(207.833)
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna		12.332	20.394
Breyting á bundnum innlánnum		(1.000.000)	(2.445.619)
Breyting á markaðsverðbréfum		(547.287)	375.016
Aðrar fjáreignir		29.204	4.008.100
Fjárfestingarhreyfingar		(20.845.065)	(10.450.119)
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin ný langtímalán	21	13.935.902	8.162.142
Afborganir langtímaskulda	21	(14.195.308)	(14.117.980)
Greiðslur vegna gjaldeyrisvarna		(1.952.609)	(1.513.082)
Greiddur arður	20	(750.000)	0
Skammtímalán, (lækkun) hækkun	21	(2.859.984)	3.958.074
Fjármögnunarhreyfingar		(5.822.000)	(3.510.846)
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(6.071.852)	7.362.954
Handbært fé í ársbyrjun		12.356.669	5.264.079
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		(29.834)	(270.363)
Handbært fé í lok ársins	19	6.254.983	12.356.669
Fjárfesting og fjármögnun án greiðsluáhrifa			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum		649.463	(555.151)
Skammtímaskuldir, breyting		(649.463)	555.151
Tekin ný langtímalán		3.462.271	5.816.713
Afborganir langtímaskulda		(3.462.271)	(5.816.713)
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri	33	21.560.232	20.240.375

Skýringar á bls. 13-53 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Skýringar

1. Félagið

Orkuveita Reykjavíkur (OR) er sameignarfyrtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. OR er með höfuðstöðvar á Íslandi að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Samstæðureikningur OR geymir ársreikning móðurfyrirtækisins og dótturfélaga þess, (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í hlutdeildarfélögum. Samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur er hluti af samstæðuársreikningi Reykjavíkurborgar.

Samstæðan veitir þjónustu í gegnum félög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Stjórn staðfesti og heimilaði birtingu ársreikningsins 8. mars 2018.

Fjallað er um reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 36.

b. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill OR. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

c. Matsaðferðir

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að hluti varanlegra rekstrarfjármuna hafa verið endurmetnir til gangvirðis, innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum, eignarhlutar í öðrum félögum og aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru færð á gangvirði. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringu 35.

d. Mat og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð samstæðuársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring 10 - varanlegir rekstrarfjármunir (endurmat dreifi- og framleiðslukerfis og mat á virðisrýnun)
- skýring 13 - eignarhlutir í öðrum félögum (mat forsenda við útreikning gangvirðis eignarhluta flokkaðra til sölu)
- skýring 14 - innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 15 - aðrar fjáreignir og aðrar fjárskuldir (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 16 - tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding (mat á skattalegum framtíðarhagnaði á móti yfirfæranlegu tapi)
- skýring 25 - markaðsáætla

Skýringar

3. Starfsþáttayfirlit

Starfsþættir og miðlar

Starfssvæði félaga í samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur eru einkum á höfuðborgarsvæðinu, en nær auk þess til Suður- og Vesturlands. Samstæðan skiptist í þrjá starfsþætti, Orku náttúrunnar, Veitur og aðra starfsemi.

Orka náttúrunnar annast framleiðslu á rafmagni og varmaorku í orkuverum, raforkusölu til stóriðju og smásölu auk reksturs og nýframkvæmda vegna götulýsingar.

Veitur sjá um dreifingu rafmagns, varmaorkuvinnslu á lághitasvæðum og dreifingu varmaorku frá lághitasvæðum og jarðvarmavirkjunum, vatnsöflun og dreifingu á köldu vatni og fráveitustarfsemi.

Önnur starfsemi nær yfir rekstur gagnaflutningskerfis, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira.

Samstæðan er tekjuskattsskyld, nema sá hluti starfseminnar sem lýtur að rekstri vatnsveitu og fráveitu, sem er háður lögum nr. 32/2004 um vatnsveitur sveitarfélaga og lögum nr. 9/2009 um rekstur fráveitna. Rekstur hitaveitu er háður orkulögum nr. 58/1967, m.a. um arðsemi. Sá hluti raforkurekstursins sem fellur undir sérleyfisrekstur samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er háður tekjumörkum samkvæmt ákvörðun Orkustofnunar.

Miðill	Opinberar kvaðir
Hitaveita	Um sérleyfisveitur gildir að ráðherra staðfestir gjaldskrá og hún öðlast gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.
Rafveita, dreifing	Orkustofnun er send gjaldskrá til staðfestingar. Birta skal gjaldskrá opinberlega.
Rafveita, framleiðsla	Samkeppni er um orkusölu og því eru verðbreytingar á orkuhluta rafmagnsverðs ekki háðar samþykki stjórnvalda.
Vatnsveita	Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamati. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Fráveita	Gjaldskrá skal standa undir öllum kostnaði. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Gagnaveita	Samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Póst- og Fjarskiptastofnunar.

Viðskiptavinir sem hafa veruleg áhrif á tekjur samstæðunnar

Einn viðskiptavinur Orku náttúrunnar hefur veruleg áhrif á fjárhæð heildartekna samstæðunnar á árinu 2017 vegna kaupa á rafmagni til stóriðju. Tekjur samstæðunnar frá þessum viðskiptavini, námu 5.699 milljónum kr. eða 13,0% af heildartekjum. (2016: 5.313 milljónir kr. eða 12,8% af heildartekjum).

Skýringar

3. Starfspáttayfirlit

Starfspáttaupplýsingar eru birtar eftir innri upplýsingagjöf OR. Starfspættir sem eru birtir eru *Veitur*, sem samanstanda af veiturekstri samstæðunnar í heitu og köldu vatni, dreifingu rafmagns og fráveitu, *Orka náttúrunnar* vegna samkeppnisreksturs í framleiðslu og sölu rafmagns og heits vatns auk *Annarrar starfsemi* sem sýnir rekstur móðurfyrirtækisins og *Gagnaveitu Reykjavíkur*. Móðurfyrirtækið sér um þjónustu við dótturfélög, leigu húsnæðis og búnaðar og fleira. Gagnaveita Reykjavíkur sér um rekstur gagnaflutningskerfis.

Við gerð starfspáttayfirlits er notast við sömu reikningsskilareglur og samstæðan notast við og lýst er í skýringu 36.

Rekstrarstarfspættir - svið

Árið 2017

	Veitur	Orka náttúrunnar	Önnur starfsemi	Jöfnunar- færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	27.539.612	13.749.632	2.712.618	0	44.001.861
Tekjur innan samstæðu	3.436.704	4.131.164	6.136.320	(13.704.189)	0
Tekjur starfspátta	30.976.316	17.880.796	8.848.938	(13.704.189)	44.001.861
Rekstrargjöld starfspátta	(14.862.025)	(7.893.501)	(8.233.739)	13.704.189	(17.285.077)
Rekstrarhagnaður starfspátta, EBITDA	16.114.291	9.987.295	615.199	0	26.716.785
Afskriftir	(4.887.463)	(3.028.130)	(1.147.249)	0	(9.062.842)
Afkoma starfspátta, EBIT	11.226.828	6.959.165	(532.050)	0	17.653.943
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(2.798.882)	(3.988.254)	(1.675.650)	12.543.221	4.080.434
Áhrif hlutdeildarféлага	0	0	1.926	0	1.926
Tekjuskattur	(999.372)	(598.999)	752.518	(4.551.145)	(5.396.998)
Hagnaður (tap) ársins	7.428.573	2.371.912	(1.453.256)	7.992.075	16.339.305

Árið 2016

Tekjur frá þriðja aðila	27.027.091	12.290.176	2.105.959	0	41.423.226
Tekjur innan samstæðu	3.315.594	4.247.844	5.889.117	(13.452.555)	0
Tekjur starfspátta	30.342.686	16.538.021	7.995.075	(13.452.555)	41.423.226
Rekstrargjöld starfspátta	(14.099.606)	(8.327.805)	(7.087.561)	13.452.555	(16.062.418)
Rekstrarhagnaður starfspátta, EBITDA	16.243.079	8.210.215	907.514	0	25.360.809
Afskriftir	(4.977.064)	(3.496.008)	(929.123)	0	(9.402.195)
Virðisrýmun	0	0	(990.284)	0	(990.284)
Afkoma starfspátta, EBIT	11.266.015	4.714.207	(1.011.893)	0	14.968.330
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(3.502.965)	(4.553.242)	8.271.721	2.873.054	3.088.567
Áhrif hlutdeildarféлага	0	0	(3.413)	0	(3.413)
Tekjuskattur	(852.904)	(70.693)	(2.743.777)	(1.034.299)	(4.701.673)
Hagnaður ársins	6.910.147	90.273	4.512.638	1.838.754	13.351.811

Skýringar

3. Starfsþáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - svið, frh.

	Veitur	Orka náttúrunnar	Önnur starfsemi	Jöfnunarfærslur	Samtals
Efnahagur (31.12.2017)					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	151.079.915	101.169.408	27.354.869	0	279.604.192
Aðrar eignir	16.477.990	9.827.856	152.422.891	(147.074.687)	31.654.050
					<u>311.258.242</u>
Vaxtaberandi skuldir	63.237.820	55.752.375	148.520.208	(123.031.634)	144.478.770
Aðrar skuldir	10.061.653	6.873.754	30.993.447	(25.020.821)	22.908.033
					<u>167.386.803</u>
Fjárfestingar					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	6.314.920	2.627.265	9.766.211	0	18.708.396
Efnahagur (31.12.2016)					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	140.907.133	106.661.900	18.757.484	0	266.326.517
Aðrar eignir	13.820.838	7.188.531	158.044.763	(144.930.295)	34.123.836
					<u>300.450.354</u>
Vaxtaberandi skuldir	67.441.448	61.583.102	147.639.446	(129.024.550)	147.639.446
Aðrar skuldir	8.242.316	4.966.732	27.429.313	(9.303.336)	31.335.025
					<u>178.974.471</u>
Fjárfestingar					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	6.506.192	2.967.163	3.479.974	0	12.953.328

Skýringar

4. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera

Upplýsingar um afkomu á framleiðslu raforku og heitu vatni sbr. 5. mgr. 41. gr. laga nr. 65/2003:

	Raforka 2017	Heitt vatn 2017	Raforka 2016	Heitt vatn 2016
Jarðvarmavirkjanir				
Tekjur	8.843.657	3.499.470	9.205.438	3.600.872
Rekstrargjöld	(1.798.868) (	832.216) (	1.927.328) (	789.570)
Afskriftir	(2.562.145) (	745.373) (	2.649.013) (	829.947)
Afkoma fyrir fjármagnsgjöld	4.482.644	1.921.881	4.629.097	1.981.355
Arðsemi fjárfestingar	5,7%	8,8%	5,4%	7,0%

Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun eru blandaðar virkjanir, þar sem bæði er framleitt heitt vatn og raforka. Við skiptingu á sameiginlegum kostnaði er miðað við skiptireglu Orku náttúrunnar sem Orkustofnun hefur hafnað. Orkustofnun er skylt lögum samkvæmt að setja Orku náttúrunnar nýjar skiptireglur í kjölfar höfnunarinnar, sem stofnunin hefur ekki gert enn. Uns Orkustofnun setur Orku náttúrunnar nýjar skiptireglur þá er afkoma miðla miðuð við skiptireglur Orku náttúrunnar sem ekki hafa verið samþykktar af Orkustofnun.

5. Laun og launatengd gjöld

	2017	2016
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	5.178.623	4.802.257
Mótframlag í lífeyrissjóði	690.885	633.931
Viðbótarframlag í lífeyrissjóðinn Brú	1.104.250	0
Breyting lífeyrisskuldbindingar	42.206	76.744
Önnur launatengd gjöld	493.704	463.473
Laun og launatengd gjöld samtals	7.509.667	5.976.406
Laun og launatengd gjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfært í rekstrarreikningi	6.599.901	5.240.591
Eignfært á framkvæmdir	909.767	735.815
Laun og launatengd gjöld samtals	7.509.667	5.976.406
Starfsmannafjöldi:		
Fjöldi ársverka	520	503
Starfskjör stjórnar, forstjóra og framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis og dótturfélaga greinast þannig:		
Laun stjórnar móðurfyrirtækis	15.629	15.265
Laun forstjóra móðurfyrirtækis	28.641	27.657
Laun þriggja framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis	64.439	56.059
Laun þriggja stjórnar dótturfélaga	25.745	24.101
Laun þriggja framkvæmdastjóra dótturfélaga	73.030	67.777
Starfslokagreiðslur, þar með talið mótframlag í lífeyrissjóð 1)	0	20.697
	207.483	211.557

1) Framkvæmdastjóri Orku náttúrunnar ohf. lét af störfum á árinu 2016. Laun og launatengd gjöld vegna starfsloka voru gjaldfærð að fullu á árinu 2016.

Breyting á A deild Brúar lífeyrissjóðs

Með setningu laga nr. 127/2016 var lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins breytt en sú lagasetning hefur einnig áhrif á A deild Brúar lífeyrissjóðs sem margir starfsmenn OR greiða í og tóku nýjar samþykktir þeirrar deildar gildi þann 1. júní 2017. Endurskoðun og tryggingafræðileg úttekt lá fyrir á fjórða ársfjórðungi 2017 og greiddi samstæða Orkuveita Reykjavíkur lífeyrissjóðnum rúmlega 1.104 milljónir króna vegna þessara breytinga þann 15. febrúar 2018. Gjaldfærslan er sérgreind í rekstrarreikningi 2017.

Skýringar

6. Þóknun greidd til endurskoðanda

	2017	2016
Þóknun vegna endurskoðunar ársreiknings og könnunar árshlutauppgjöra	20.789	15.288
Önnur þjónusta greidd til endurskoðanda	11.974	4.254
Samtals þóknun greidd til endurskoðanda	32.763	19.542

7. Afskriftir og virðisrýrnun

	2017	2016
Afskriftir og virðisrýrnun greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 10	8.956.759	9.332.096
Virðisrýrnun eigna í byggingu, sbr. skýringu 10	0	990.284
Afskriftir óefnislegra eigna, sbr. skýringu 11	106.083	70.099
Afskriftir og virðisrýrnun færð í rekstrarreikning	9.062.842	10.392.479

8. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	2017	2016
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur af lánum og kröfum	651.108	433.252
Vaxtagjöld og greiddar verðbætur	(3.560.464)	(3.272.849)
Áfallnar verðbætur	(851.326)	(905.734)
Ábyrgðargjald til eigenda 1)	(758.706)	(1.011.015)
Vaxtagjöld samtals	(5.170.497)	(5.189.598)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum	12.543.221	2.873.054
Gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur	27.534	(616.075)
Gangvirðisbreyting áhættuvarnarsamninga	1.406.064	(1.438.956)
Uppgjör áhættuvarnarsamninga	(2.732.072)	(1.506.134)
Gengismunur	(2.646.685)	8.504.057
Arðstekjur	1.763	28.968
Aðrar tekjur (gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum samtals	8.599.823	7.844.913
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	4.080.434	3.088.567

1) Samstæðan greiddi ábyrgðargjald til núverandi og fyrrverandi eigenda OR vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar samkvæmt ákvörðun aðalfundar OR árið 2005. Gjaldið er á ársgrunni, 0,87% (2016: 0,95%) á lán vegna sérleyfisstarfsemi og 0,58% (2016: 0,57%) á lán vegna samkeppnisstarfsemi. Útreikningur gjaldsins er gerður miðað við stöðu lána í lok hvers ársfjórðungs. Ábyrgðargjaldið nam samtals 759 milljónum kr. árið 2017 (2016: 1.011 milljónir kr.) og er fært á meðal vaxtagjalda.

Gangvirðisbreytingar gegnum rekstur

Við mat á gangvirði óskráðra fjáreigna og fjárskulda er beitt viðurkenndum verðmatsaðferðum sem er lýst í skýringu 36. Gangvirðisbreyting sem færð er til tekna í rekstrarreikningi vegna þessa nemur samtals 13.977 milljónum kr. á árinu 2017 (2016: tekjufærsla að fjárhæð 818 milljónir kr.). Gangvirðisbreytingar sem tilheyra fjáreignum og fjárskuldum sem flokkaðar eru á stigi 3 er tekjufærsla að fjárhæð 12.571 milljónum kr. á árinu 2017 (2016: tekjufærsla 2.260 milljónir kr.).

Skýringar

9. Tekjuskattur

Félög í samstæðunni eru tekjuskattsskyld vegna starfsemi sinnar í samræmi við 2. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt fyrir utan að rekstur vatnsveitu og fráveitu er undanþeginn tekjuskatti.

Móðurfyrirtækið er í 36% skatthlutfalli en önnur skattskyld félög samstæðunnar hafa 20% skatthlutfall.

Í desember 2017 var samþykkt breyting á lögum um tekjuskatt sem fól í sér hækkun á tekjuskattshlutfalli úr 36% í 37,6% og öðlaðist þessi lagabreyting gildi frá og með 1. janúar 2018. Áhrif hækkaðs skatthlutfalls á tekjuskattsskuldbindingu í upphafi árs nemur 18,3 milljónum króna og er hækkunin gjaldfærð í rekstrarreikningi.

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:	2017	2016
Tekjuskattur til greiðslu	1.453.685	1.737.164
Breyting á frestuðum tekjuskatti	3.943.314	2.964.509
Gjaldfærður tekjuskattur	5.396.998	4.701.673

Virkt skatthlutfall greinist þannig:	2017	2016
Hagnaður ársins fyrir tekjuskatt	21.736.303	18.053.484
Tekjuskattur skv. skatthlutfalli móðurfyrirtækis	36,0% 7.825.069	36,0% 6.499.254
Áhrif skatthlutfalla dótturfélaga	(5,9%) (1.281.364) (	(3,9%) (700.268)
Áhrif breytinga á mati á nýtingu		
yfirfæranlegs taps	0,5% 98.000	0,7% 133.132
Óskattskyld starfsemi vatnsveitu og fráveitu	(5,7%) (1.235.196) (	(7,0%) (1.259.401)
Áhrif gengismunar vegna mismunandi		
starfrækslugjaldmiðla í samstæðunni	0,02% 4.813	1,2% 38.503
Áhrif breytinga á skatthlutfalli	(0,1%) (18.261)	0,0% 0
Aðrir liðir	0,02% 3.938 (	0,1%) (9.548)
Virkur tekjuskattur	24,8% 5.396.998	26,0% 4.701.673

Tekjuskattur færður beint á eigið fé

Frestaður skattur	2017	2016
Fellur til vegna tekna og gjalda sem færð eru beint yfir á eigið fé		
Tekjuskattsáhrif af endurmati	1.527.875	0
Frestaður tekjuskattur samtals	1.527.875	0

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir

2017	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausa- fjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	223.906.578	272.482.897	1.957.032	2.210.408	500.556.916
Endurflokkun eigna	61.223	61.195 (	122.418)	0	0
Viðbætur á árinu	3.846.101	8.069.198	6.082.072	501.211	18.498.581
Þýðingarmunur	(11.354.448)	0 (	872)	(8.879)	(11.364.199)
Selt og aflagt á árinu	0 (	11.465)	0 (	27.556)	(39.021)
Endurmat, hækkun	9.151.311	16.234.184	0	0	25.385.495
Staða í árslok	225.610.766	296.836.009	7.915.813	2.675.184	533.037.772
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	88.296.093	145.943.833	355.851	1.138.391	235.734.169
Endurflokkun eigna	2.093	3.055 (	5.149)	0	0
Afskrifað á árinu	4.203.987	4.434.957	51.216	266.600	8.956.759
Þýðingarmunur	(3.429.934)	0 (	322)	(1.304)	(3.431.560)
Selt og aflagt á árinu	0	0	0 (	17.443)	(17.443)
Endurmat, hækkun	4.516.488	9.282.671	0	0	13.799.159
Staða í árslok	93.588.728	159.664.516	401.597	1.386.244	255.041.084
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2017.....	135.610.485	126.539.064	1.601.181	1.072.017	264.822.746
Bókfært verð 31.12.2017.....	132.022.038	137.171.493	7.514.216	1.288.940	277.996.688
Þar af eignir í byggingu í árslok	2.234	293.054	0	0	295.288
2016					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	242.676.320	264.376.762	1.512.548	1.986.046	510.551.676
Endurflokkun eigna	(276.822)	(107.740)	81.295 (	17.465)	(320.732)
Viðbætur á árinu	3.848.583	8.213.874	364.930	317.590	12.744.977
Viðbætur eigna í byggingu	518	0	0	0	518
Þýðingarmunur	(22.342.020)	0 (	1.741)	(8.870)	(22.352.631)
Selt og aflagt á árinu	0	0	0 (	66.893)	(66.893)
Staða í árslok	223.906.578	272.482.897	1.957.032	2.210.408	500.556.916
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	89.424.779	141.539.321	292.548	983.861	232.240.509
Endurflokkun eigna	(301.712)	(44.685)	43.290 (	17.625)	(320.732)
Afskrifað á árinu	4.638.729	4.449.197	20.635	223.536	9.332.096
Virðisrýrnun eigna í byggingu	990.284	0	0	0	990.284
Þýðingarmunur	(6.455.987)	0 (	621)	(2.309)	(6.458.916)
Selt og aflagt á árinu	0	0	0 (	49.072)	(49.072)
Staða í árslok	88.296.093	145.943.833	355.851	1.138.391	235.734.169
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2016.....	153.251.540	122.837.442	1.220.000	1.002.185	278.311.167
Bókfært verð 31.12.2016.....	135.610.485	126.539.064	1.601.181	1.072.017	264.822.746
Þar af eignir í byggingu í árslok	346.299	1.790.524	0	0	2.136.823

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Endurmat

Við endurmat eru viðkomandi eignaflokkar metnir til gangvirðis. Endurmat er fært á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskatti samanber skýringu 36 d. Endurmatið er unnið af sérfræðingum innan samstæðunnar.

Endurmat var framkvæmt vegna framleiðslu í heitu vatni og dreifingu í heitu vatni, köldu vatni, fráveitu og rafmagni í árslok 2017 en það er hluti af reglubundnu endurmati eigna OR. Endurmatið á árinu leiddi til hækkunar á bókfærðu verði um 11.600 milljónir kr.

Endurmat var síðast framkvæmt í viðkomandi kerfum samkvæmt eftirfarandi töflu:

	Dagsetning endurmats
Framleiðslukerfi:	
Heitt vatn	31.12.2017
Kalt vatn	31.12.2017
Rafmagn	31.12.2014
Dreifikerfi:	
Heitt vatn	31.12.2017
Kalt vatn	31.12.2017
Fráveita	31.12.2017
Rafmagn	31.12.2017
Gagnaflutningur	31.12.2015

Gangvirði framangreindra eigna er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning var stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum samstæðunnar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt núvirt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Veitukerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa. Endurmat flokkast undir stig 3 af gangvirði, en stigin eru nánar útskýrð í skýringu 29.

Upplýsingar um endurmetnar eignir í árslok

	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Samtals
31.12.2017			
Endurmetið bókfært verð	132.022.038	137.171.493	269.193.531
Þar af áhrif endurmats	(39.192.135)	(53.740.138)	(92.932.273)
Bókfært verð án endurmats	92.829.903	83.431.356	176.261.258
31.12.2016			
Endurmetið bókfært verð	135.610.485	126.539.064	262.149.549
Þar af áhrif endurmats	(35.532.280)	(48.341.332)	(83.873.612)
Bókfært verð án endurmats	100.078.205	78.197.731	178.275.936

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Virðisrýrnunarpróf

Virðisrýrnunarpróf voru gerð miðað við stöðu eigna í lok september 2017 til að staðfesta hvort bæði eignir í notkun og helstu eignir í byggingu standi undir væntu framtíðarsjóðstreymi. Virðisrýrnunarpróf eru framkvæmd á hvern og einn miðil fyrir framleiðslukerfi og veitukerfi sem er minnsta sjóðskapandi eining.

Endurheimtanleg fjárhæð hvers miðils var metin út frá notkunarvirði. Notkunarvirði var ákvarðað á þann hátt að núvirða áætlað framtíðarfjárstreymi miðað við áframhaldandi nýtingu miðlanna. Fjárstreymi var byggt á rekstraráætlun næstu fimm ára. Við mat á nýtingarvirði byggja stjórnendur á áætlun um á framtíðar þróun starfseminnar, byggt er á bæði ytri og innri upplýsingum.

Stuðst var við eftirfarandi forsendur við mat á notkunarvirði:

	Árið 2017				
	Veitukerfi				Framl.kerfi
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	virkjana
Meðalvöxtur tekna 2017-2022	1,2%	0,5%	1,6%	1,2%	2,2%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagsþr.	1,2%	1,1%	0,7%	0,8%	0%-7,3%
EBITDA meðalvöxtur 2017-2022	1,8%	-1,2%	1,5%	1,2%	1,9%
Veginn fjármagnskostnaður	5,0%	5,0%	6,0%	5,3%	5,0%-8,8%

	Árið 2016				
	Veitukerfi				Framl.kerfi
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	virkjana
Meðalvöxtur tekna 2016-2021	2,0%	0,8%	-0,1%	1,7%	3,7%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagsþr.	1,2%	0,9%	0,9%	0,9%	0% til 6,8%
EBITDA meðalvöxtur 2016-2021	2,6%	1,8%	-0,5%	1,5%	4,0%
Veginn fjármagnskostnaður	5,4%	5,2%	6,3%	5,7%	5,3%- 8,8%

Ekki eru líkur á virðisrýrnun hjá veitukerfum eða heitavatnsframleiðslu þar sem umframvirði er töluvert. Próf fyrir rafmagnsframleiðslu er þó næmt fyrir breytingum á lykilorðum. Ef ávöxtunarkrafa hækkar um 0,25 prósentustig en öðrum forsendum er haldið óbreyttum þá lækkar rekstrarvirði eigna um 2.700 milljónir kr. Ef að áætluð EBITDA er 5% lægri á ári út áætlunartímabilið en öðrum forsendum er haldið óbreyttum þá lækkar rekstrarvirði eigna um 10.400 milljónir kr. Í hvorugu tilfelli kemur þó til virðisrýrnunar.

Eignir í byggingu

Eignir í byggingu voru ekki færðar niður á árinu 2017 (2016: 990 milljónir kr.). Ekki eru vísbendingar um virðisrýrnun á öðrum eignum í byggingu sem bókfærðar eru á 295 milljónir kr. í lok árs 2017 (2016: 2.100 milljónir kr.). Nánar er fjallað um virðisrýrnunarpróf í skýringu 36 h.

Höfuðstöðvar OR að Bæjarhálsi 1

Árið 2013 voru fasteignir Orkuveitu Reykjavíkur að Bæjarhálsi 1 seldar til Foss fasteignafélags slhf. ("Foss") fyrir 5.100 milljónir kr. Samhliða var gerður 20 ára leigusamningur milli OR og Foss með kauprétti OR á fasteignumum. Ekki voru áform hjá stjórnendum OR um að nýta kaupréttinn og því voru fasteignirnar færðar úr reikningsskilum OR sem seldar eignir og leigugreiðslur gjaldfærðar í rekstrarreikninga 2013 til 2017. Um mitt ár 2017 komu í ljós rakaskemmdir á höfuðstöðvum OR og kostnaður við viðgerðir áætlaður á bilinu 1.500 til 2.380 milljónir kr. Óvissa var um ábyrgð á gallanum og var ákveðið í lok nóvember 2017 að yfirtaka eignirnar með því að kaupa allt hlutfé Foss og yfirtaka skuldabréf útgefin af Fossi, af eigendum þeirra. Skuldabréfin voru greidd með útgáfu nýrra skuldabréfa í flokknum OR090546, alls 4.105 milljónir kr. að frádregnum lántökugjöldum og fyrir allt hlutfé í Fossi voru greiddar 1.399 milljónir kr. með reiðufé. Samtals kaupverð nam 5.504 milljónir kr. sem skiptist í kaupverð á fasteign að fjárhæð 5.498 milljónir kr. og yfirtöku handbærs fjár og skammtímaskulda nettó að fjárhæð 6 milljónir kr. Hluti fasteignanna er ekki í nothæfu ástandi og fjallað er um aðgerðir og kostnað við að koma þeim hluta fasteignanna í nothæft ástand í skýringu 34.

Tilgangur Foss var fjárfesting í fasteignum að Bæjarhálsi 1 og engin starfsemi er í félaginu. Kaup OR á Fossi eru meðhöndluð sem kaup á fasteignum í ársreikningi samstæðunnar í samræmi við IFRS. Fasteignirnar eru því frá byrjun desember 2017 færðar í ársreikninginn sem rekstrarfjármunir og afskrifaðar á líftíma eignanna.

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru fasteignamati nam 28.154 milljónum kr. í árslok 2017 (2016: 22.808 milljónum kr.). Brunabótamat eigna samstæðunnar er 30.401 milljónir kr. á sama tíma (2016: 30.175 milljónum kr.). Meðal þessara eigna eru fasteignir sem eignfærðar eru meðal framleiðslukerfa og dreifikerfa. Váttryggingaverðmæti eigna samstæðunnar er 352.359 milljónir kr. (2016: 356.225 milljónir kr.).

Skuldbindingar

Á árinu 2017 tókust samningar um afpöntun á vélasmæðum sem keyptar voru skv. samningi 2008. Viðbótarkostnaður OR vegna afpöntunarinnar var enginn. Samstæðan hefur gert innkaupa- og verksamninga vegna framkvæmda við framleiðslu- og dreifikerfi. Eftirstöðvar þessara samninga eru í árslok 3.945 milljónir kr. (2016: 2.100 milljónir kr.)

11. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

2017	Hita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð			
Staða í ársbyrjun	1.427.031	1.492.499	2.919.531
Viðbætur á árinu	0	209.816	209.816
Staða í árslok	1.427.031	1.702.315	3.129.346
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	457.768	957.990	1.415.759
Afskrifað á árinu	0	106.083	106.083
Staða í árslok	457.768	1.064.073	1.521.842
Bókfært verð			
Bókfært verð 1.1. 2017	969.263	534.509	1.503.771
Bókfært verð 31.12.2017	969.263	638.242	1.607.504
2016			
Heildarverð			
Staða í ársbyrjun	1.427.031	1.284.666	2.711.697
Viðbætur á árinu	0	207.833	207.833
Staða í árslok	1.427.031	1.492.499	2.919.531
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	457.768	887.892	1.345.660
Afskrifað á árinu	0	70.099	70.099
Staða í árslok	457.768	957.990	1.415.759
Bókfært verð			
Bókfært verð 1.1. 2016	969.263	396.774	1.366.037
Bókfært verð 31.12.2016	969.263	534.509	1.503.771

12. Eignarhlutar í hlutdeildarfélagum

	2017		2016	
	Eignarhluti	Bókfært verð	Eignarhluti	Bókfært verð
Íslensk Nýorka ehf.	28,95%	24.681	28,95%	27.670
Netorka hf.	38,41%	30.514	38,41%	25.521
Orkuskólinn REYST hf.	45,00%	6.068	45,00%	6.146
Samtals		61.263		59.337

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga var jákvæð um 1,9 milljón kr. á árinu 2017 (2016: neikvæð um 3,4 milljónir kr.).

Skýringar

13. Eignarhlutar í öðrum félögum

	Eignarhluti	2017	2016
Landsnet hf. 1)	6,8%	3.544.133	3.222.160
Aðrir eignarhlutar í félögum		62.914	62.914
Eignarhlutar í öðrum félögum samtals		3.607.047	3.285.074

Gangvirði eignarhluta sem flokkaðir eru sem fjáreignir til sölu er ákvarðað með viðurkenndum matsaðferðum. Stuðst er við verðmat sem framkvæmd eru af óháðum þriðja aðila auk mats sérfræðinga innan OR. Gangvirðisbreyting Landsnets hf. nam 322 milljónum. kr. á árinu (2016: 377 milljónum kr.) og var hækkunin færð á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigið fjár. Sjá nánar í skýringu 29.

1) Samkvæmt ákvæðum raforkulaga nr. 65/2003 er eigendum hlutafjár Landsnets einungis heimilt að framselja hlutafé sitt til annarra eigenda í fyrirtækinu, en ekki aðilum utan þess.

14. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

	2017	2016
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum í ársbyrjun	(10.319.109)	(13.192.163)
Breyting á gangvirði á árinu	12.543.221	2.873.054
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamn. í árslok, eign / (skuld)	2.224.111	(10.319.109)
Skipting innbyggðu afleiðanna er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða, eign / (skuld)	1.877.811	(8.913.368)
Skammtímhalti innbyggðra afleiða eign / (skuld)	346.301	(1.405.741)
Innbyggðar afleiður samtals	2.224.111	(10.319.109)

Frekari umfjöllun um innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum má finna í skýringu 25 c.

15. Aðrar fjáreignir og áhættuvarnarsamningar

Aðrar fjáreignir og áhættuvarnarsamningar á gangvirði gegnum rekstrarreikning:

Fastafjármunir	2017	2016
Aðrar fjáreignir	0	4.091.936
Áhættuvarnarsamningar	738.800	365.333
	738.800	4.457.269
Veltufjármunir		
Aðrar fjáreignir	4.090.265	0
Áhættuvarnarsamningar	36.081	393.183
	4.126.346	393.183
Langtímaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(737.006)	(2.713.071)
Skammtímaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(2.898.249)	(2.311.883)

Í september 2016 var undirritað samkomulag milli Orkuveitu Reykjavíkur og Magma Energy Sweden, móðurfélags HS Orku um breyttar afborganir á skuldabréfi sem áður var á meðal veltufjármuna en skuldabréfið var eingreiðslulán með gjalddaga í desember 2016. Samkvæmt samkomulaginu var helmingur fjárhæðar bréfsins greiddur við staðfestingu samkomulagsins og helmingur yrði greiddur á fyrri hluta árs 2018. Hlutabréf í HS Orku yrðu áfram að veði fyrir greiðslu og vextir hækka úr 1,5% í 5%. Skuldabréfið fól í sér afleiðu í gegnum álverðstengingu. Gangvirði skuldabréfsins er metið í heild sinni út frá framvirkum verði á áli og það núvirt með vöxtum viðkomandi myntar auk viðeigandi álags vegna mótaðilaáhættu. Vakinn er athygli á umfjöllun um skuldabréfið í skýringu 35, atburðir eftir reikningskiladag. Öll skuldabréf OR eru skilgreind á 3. stigi gangvirðis eins og frekar er greint í skýringu 29.

Áhættuvarnarsamningar eru metnir með núvirtu framtíðargreiðsluflæði og markaðsgögn notuð við verðlagninguna.

Skýringar

16. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinast þannig:

2017	Skatteign	Skattskuld	Samtals
Tekjuskattseign í ársbyrjun	3.714.879 (	8.345.332) (	4.630.453)
Gengismunur á skatta til greiðslu	0	93.728	93.728
Reiknaður tekjuskattur ársins	(3.714.879) (	1.682.119) (	5.396.998)
Tekjuskattur til greiðslu	1.265.410	188.274	1.453.685
Áhrif af endumati	0 (	1.527.875) (	1.527.875)
Aðrar breytingar	(0)	193.282	193.282
Tekjuskattseign - (skuld) í árslok	1.265.410 (	11.080.041) (	9.814.631)
2016			
Tekjuskattseign í ársbyrjun	5.458.992 (	7.619.438) (	2.160.445)
Reiknaður tekjuskattur ársins	(3.654.661) (	1.047.012) (	4.701.673)
Tekjuskattur til greiðslu	1.621.717	115.446	1.737.164
Aðrar breytingar	288.831	205.670	494.501
Tekjuskattseign- (skuld) í árslok	3.714.879 (	8.345.332) (	4.630.453)

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinast þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Skatteign	Skattskuld	Skatteign	Skattskuld
Varanlegir rekstrarfjármunir	757.334 (	10.969.340)	0 (	8.495.648)
Innbyggðar afleiður	0 (	836.266)	3.714.879	0
Aðrir liðir	508.077	426.270	0 (	897.554)
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	0	715.184	0	1.365.758
Áhrif af niðurfærslu á skattalegu tapi	0 (	415.889)	0 (	317.889)
Tekjuskattsskuld í árslok	1.265.410 (	11.080.041)	3.714.879 (	8.345.332)

Yfirfæranlegt skattalegt tap

Samkvæmt gildandi skattalöggjöf er yfirfæranlegt skattalegt tap nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði 10 ár frá því það myndast. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

	2017	2016
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2008, nýtanlegt til ársins 2018	2.069.720	4.147.939
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársins 2019	1.062.389	2.475.484
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2016, nýtanlegt til ársins 2026	205.368	205.368
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2017, nýtanlegt til ársins 2027	238.443	0
Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok	3.575.921	6.828.791
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2008 sem hefur verið niðurfært	2.069.720	1.589.445
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2009 sem hefur verið niðurfært	9.725	0
Samtals yfirfæranlegt skattalegt tap ársins sem hefur verið niðurfært	2.079.445	1.589.445

Stjórnendur hafa lagt mat á nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps og gert áætlanir um skattskyldan hagnað næstu ár. Tekjuskattseign vegna yfirfæranlegs taps er færð upp að því marki sem talið er að það nýtist. Yfirfæranlegt tap að fjárhæð 2.079 milljónir kr. er ekki eignfært í lok árs 2017, en var í upphafi árs 1.589 milljónir kr., vegna óvissu um nýtingu á því. Áhrif af breytingu á mati á nýtingu á yfirfæranlegu tapi á árinu 2017 eru 98 milljónir kr. (2016: 133 milljónir kr.)

Skýringar

17. Birgðir

	2017	2016
Efnisbirgðir	936.045	582.934

Efnisbirgðir samanstanda af efni til viðhalds framleiðslu- og dreifikerfa samstæðunnar. Hluti birgða er skilgreindur sem öryggisbirgðir, þ.e. þær birgðir sem verða að vera til staðar til að bregðast við bilunum eða viðhaldi jafnvel þó veltuhraði þeirra sé lítill. Verðmæti birgða er yfirfarið reglulega. Birgðir til endurnýjunar og nýbygginga eru eignfærðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna sem hluti af kostnaði við eignir í byggingu.

18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig í árslok:	2017	2016
Viðskiptakröfur, stórnotendur	749.112	670.120
Viðskiptakröfur, smásala	5.221.828	4.075.708
Viðskiptakröfur, samtals	5.970.940	4.745.828
Óbein niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(123.651)	(149.201)
	5.847.289	4.596.627
Aðrar skammtímakröfur greinast þannig í árslok:		
Fjármagnstekjuskattur	155.999	102.606
Áfallnar vaxtatekjur	80.366	47.617
Kröfur á starfsmenn	3.669	3.807
Aðrar kröfur	65.826	178.199
	305.860	332.229

19. Handbært fé og markaðsverðbréf

Handbært fé, markaðsverðbréf og bundin innstæða greinist þannig í árslok:	2017	2016
Bankainnstæður, bundnar í þrjá til tólf mánuði	4.000.000	3.000.000
Markaðsverðbréf	2.124.722	1.132.427
	6.124.722	4.132.427
Handbært fé, laust innan þriggja mánaða	6.254.983	12.356.669

20. Eigið fé

Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok var 46,2% (2016: 40,4%). Ávöxtun eiginfjár var jákvæð um 13,1% á árinu 2017 (2016: jákvæð um 12,0%).

Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna

Endurmatsreikningur samstæðunnar samanstendur af endurmatshækkunum rekstrarfjármuna að teknu tilliti til tekjuskatts. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé.

Þýðingarmunur

Á þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til vegna umreiknings reikningsskila starfsemi með annan starfsrækslugjaldmiðil en íslenskar krónur. Í öðrum gjaldmiðli sem er aðskiljanlegur hluti af rekstri OR.

Gangvirðisreikningur

Gangvirðisreikningur samanstendur af breytingum á mati á fjáreignum til sölu að teknu tilliti til tekjuskatts.

Bundinn hlutdeildarreikningur

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum að færa hlutdeild í afkomu dóttur- eða hlutdeildarfélag, sem færð er í rekstrarreikning og er umfram móttækinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, á bundinn hlutdeildarreikning meðal eigin fjár.

Bundið eigið fé vegna þróunar

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum sem eignfæra þróunarkostnað að færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á sérstakan lið meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta arði af.

Óráðstafað eigið fé

Á árinu 2017 var greiddur arður að fjárhæð 750 milljónir kr. til eigenda. (2016: Engin arðgreiðsla).

Skýringar

21. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Frekari upplýsingar um vaxtaáættu og gjaldeyrisáættu eru veittar í skýringu 25. Vaxtaberandi skuldir greinast með eftirfarandi hætti:

Langtímaskuldir	31.12.2017	31.12.2016
Skuldir við lánastofnanir	99.310.645	106.326.779
Víkjandi lán frá eigendum	12.565.579	13.293.025
Skuldabréfaútgáfa	32.602.546	25.159.658
	144.478.770	144.779.461
Næsta árs afborganir langtímaskulda	(14.667.114)	(15.462.497)
	129.811.656	129.316.964
Skammtímaskuldir		
Næsta árs afborganir langtímaskulda	14.667.114	15.462.497
Víxlar	0	2.859.984
	14.667.114	18.322.481
Vaxtaberandi skuldir samtals	144.478.770	147.639.446

Skilmálar vaxtaberandi skulda

		31.12.2017		31.12.2016	
	Lokagjalddagi	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í CHF	5.10.2027	0,00%	10.465.138	0,00%	12.148.428
Skuldir í EUR	19.12.2027	0,70%	35.068.085	0,65%	37.619.335
Skuldir í USD	8.11.2030	2,50%	24.971.612	2,18%	30.554.614
Skuldir í JPY	10.5.2027	0,03%	4.813.282	0,00%	5.868.767
Skuldir í GBP	26.2.2024	1,43%	2.259.781	1,53%	2.544.687
Skuldir í SEK	5.10.2027	0,00%	3.406.964	0,00%	3.747.424
			80.984.862		92.483.255
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	9.5.2046	3,88%	54.662.696	4,13%	45.696.207
Óverðtryggðar	5.4.2035	5,55%	8.831.212	6,90%	9.459.984
			63.493.908		55.156.191
Vaxtaberandi skuldir samtals			144.478.770		147.639.446

Afborganir vaxtaberandi lána greinast þannig næstu ár:

31.12.2017

Árið 2018.....	14.667.114
Árið 2019.....	13.482.250
Árið 2020.....	13.745.315
Árið 2021.....	13.016.833
Árið 2022.....	15.463.311
Síðar	74.103.947
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgan	144.478.770

31.12.2016

Árið 2017.....	18.322.481
Árið 2018.....	14.605.156
Árið 2019.....	13.467.078
Árið 2020.....	13.224.740
Árið 2021.....	12.160.142
Síðar	75.859.848
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgan.....	147.639.446

Skýringar

21. Vaxtaberandi skuldir, frh.

Breyting vaxtaberandi skulda á árinu greinist þannig:	2017	2016
Vaxtaberandi skuldir 1. janúar	147.639.446	165.635.337
Ný lántaka	17.398.172	13.978.855
Afborganir	(17.657.579)	(19.934.693)
Gengismunur	(881.102)	(17.047.658)
Verðbætur	839.817	1.049.531
Ný skammtímalán og afborganir af skammtímalánum	(2.859.984)	3.958.074
Vaxtaberandi skuldir 31. desember	144.478.770	147.639.446

Ábyrgðir og veðsetningar

Eigendur móðurfyrirtækisins eru í hlutfallslegri ábyrgð meirihluta allra skulda og skuldbindingum þess. Samstæðan hefur ekki veðsett eignir sínar til tryggingar á skuldum.

Fjárhagsskilyrði lánasamninga

Lán að fjárhæð 30.025 milljónir kr. eru með tilteknum fjárhagsskilyrðum sem snúa að hlutföllum endurgreiðslutíma lána miðað við EBITDA og vaxta sem hlutfall af EBITDA. Einnig er horft til þess að markmið áætlana séu innan ákveðinna vikmarka (31.12.2016: 23.443 milljónir kr.). Stjórnendur fara reglulega yfir fjárhagsskilyrðin og er mat stjórnenda að ekki sé hætt á að þau falli. Í lok árs 2017 stóðst samstæðan öll fjárhagsskilyrði lánasamninga.

22. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding kemur til vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna samstæðunnar í réttindatengdum lífeyriskerfum.

Í árslok var áfallin lífeyrisskuldbinding samstæðunnar metin um 633 milljónir kr., núvirt miðað við 2% vexti, að teknu tilliti til hlutdeildar í hreinni eign lífeyrissjóðsins (2016: 617 milljónir kr.). Samstæðan uppfærir lífeyrisskuldbindinguna samkvæmt mati tryggingastærðfræðings þegar það liggur fyrir ár hvert. Forsendur um lífslíkur eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Áætluð hækkun skuldbindingarinnar á árinu byggir á almennri hækkun launa að teknu tilliti til vaxta. Hækkun skuldbindingarinnar á árinu er færð til gjalda í rekstrarreikningi á meðal launa og launatengdra gjalda. Sá hluti skuldbindingarinnar sem áætlaður er til greiðslu á árinu 2018 er færður meðal skammtímaskulda.

	2017	2016
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	616.905	567.661
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	(25.850)	(27.500)
Hækkun á lífeyrisskuldbindingu á árinu	42.206	76.744
Lífeyrisskuldbinding í árslok	633.261	616.905
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	608.261	591.905
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	25.000	25.000
Lífeyrisskuldbinding í árslok	633.261	616.905

Skýringar

23. Aðrar skammtímaskuldir

	2017	2016
Ógreidd opinber gjöld	285.394	497.163
Ógreidd laun og launatengdir liðir	1.122.568	1.029.443
Ógreitt viðbótarframlag í lífeyrissjóð vegna uppgjors við Brú*	1.104.250	0
Áfallin vaxtagjöld	573.448	554.415
Næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	25.000	25.000
Gjaldfallnir afleiðusamningar**	740.000	740.000
Aðrar skuldir	49.753	153.047
Aðrar skammtímaskuldir samtals	3.900.413	2.999.068

*Sjá umfjöllun í skýringu 5.

** Sjá umfjöllun í skýringu 34.

24. Áhættustýring og fjármálagerningar

Áhættustefna samstæðunnar var uppfærð og samþykkt af stjórn og eigendum Orkuveitu Reykjavíkur seinni hluta ársins 2016. Stefna stjórnar er að í allri starfsemi samstæðunnar sé gætt að áhættu og með því stuðlað að ábyrgum og skilvirkum ákvörðunum sem og stjórnunarháttum. Áhættuhandbók lýsir meginmarkmiðum stjórnar að þessu leyti. Hún skilgreinir jafnframt meginreglur áhættu, mælikvarða við mat á þeim ásamt helstu aðferðum, markmiðum og mörkum við daglega áhættustýringu samstæðunnar. Ein grunnstoð áhættuhandbókar er að kortleggja þá áhættuþætti sem skipta máli í þessu samhengi, mæla áhrif þeirra og skilgreina ásættanleg mörk við stýringu þeirra.

Ákvörðunartaka og eftirlit með framkvæmd áhættustefnunnar er hjá áhætturáði. Í áhætturáði sitja forstjóri OR, framkvæmdastjóri fjármála, aðstoðarmaður framkvæmdastjóra fjármála, forstöðumaður áhættustýringar og forstöðumaður fjárstýringar og greininga. Meðal annars er fylgst með:

- að viðhlítandi aðferðir séu notaðar til auðkenningar og mælingar áhættu
- að eftirlitskerfi með áhættu séu til staðar og séu skilvirk
- að áhættustefnu stjórnar sé fylgt í rekstri Orkuveitu Reykjavíkur

Áhættustýring á fjármálasviði fer með umsjón og framkvæmd áhættustýringar. Markmið áhættustýringar er að fylgjast með, greina og stýra bæði fjárhags- og rekstraráhættum samstæðunnar.

Fjárhagsleg áhætta greinist í:

- Markaðsáhætta, sem fjallað er um í skýringu 25
- Lausafjárahætta, sem fjallað er um í skýringu 26
- Mótaðilaáhætta, sem fjallað er um í skýringu 27
- Rekstraráhætta, sem fjallað er um í skýringu 28

25. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, álverðs, vaxta og annarra verðbreytinga hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerninga. Miðað við núverandi efnahagsreikning er markaðsáhætta Orkuveitu Reykjavíkur einkum rakin til breytinga á vöxtum, gjaldmiðlum, verðbólgu og álverðs en áhætta vegna markaðsverðbréfa, s.s. hluta- og skuldabréfa er minni. Áhættan sem vegur mest hjá samstæðunni er því þrenns konar:

- Gjaldeyrissáhætta vegna eigna og skulda í efnahagsreikningi og sjóðstreymis í erlendri mynt
- Vaxtaáhætta vegna lána og samninga samstæðunnar í greiðsluflæði og gangvirðis fjármálagerninga
- Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er hættan á því að breytingar í gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Gjaldeyrisáhætta er mæld sem mismunur milli eigna og skulda í hverri mynt þar sem tillit er tekið til allra eigna og skulda, framvirkra samninga og annarra afleiða. Áhættustýringu er heimilt að nota framvirka samninga og gjaldmiðlaskiptasamninga til að draga úr áhættu vegna gengisbreytinga. Samþykkt hafa verið mörk um lágmarks/hámarks gjaldeyrismisvægi í sjóðstreymi til næstu 5 fjárhagsára.

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna sölusamninga, innkaupa og langtímalána í mismunandi gjaldmiðlum. Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru íslensk króna (ISK) evra (EUR), svissneskir frankar (CHF) og bandarískur dollar (USD).

Af vaxtaberandi lánum samstæðunnar eru um 56% í erlendum gjaldmiðlum. Samstæðan hefur gert langtíma sölusamninga á raforku í erlendum gjaldmiðli (USD). Væntar tekjur vegna þessara samninga á uppgjörssdegi eru um 85.197 milljónir kr. (2016: 81.059 milljónir kr.) Sú fjárhæð er byggð á framvirku verði á áli á LME (London Metal Exchange), gengi USD og væntingum um verðþróun á áli næstu 25 árin samkvæmt mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörssdegi.

Gengi helstu gjaldmiðla á árinu:

	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016
	Meðalgengi		Árslokagengi	
CHF	108,429	122,504	107,070	110,810
EUR	120,537	133,591	125,050	119,130
USD	106,780	120,673	104,420	112,820
JPY	0,951	1,112	0,928	0,966
GBP	137,452	163,803	140,980	138,910
SEK	12,515	14,128	12,712	12,432
Þröng viðskiptavog SÍ	160,356	179,629	162,850	161,668

Skýringar

25. Markaðsáhhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhhætta, frh.

Gjaldeyrisáhhætta í efnahag

Gjaldeyrisáhhætta samstæðunnar er eftirfarandi:

31.12.2017	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(10.465.138)	(35.068.085)	(24.971.612)	(4.813.282)	(3.406.964)		(2.259.781)	(80.984.862)
Viðskiptakröfur/(skuldir)	(3.881)	(90.224)	496.016	(9)	(36)	795.591	(4.183)	1.193.275
Handbært fé	405.469	491.349	713.899	153.171	41.662	65.672	70.219	1.941.440
Innbyggðar afleiður			2.224.111					2.224.111
Áhættuvarnarsamningar	602.578	3.688.596	(3.388.163)	703.434	603.581		706.749	2.916.775
Aðrar fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur			4.090.265					4.090.265
Kröfur/(skuldir) innan samstæðu*		(89.425)	(1.488.675)			(5.310.028)		(6.888.129)
Langtímalán til tengdra aðila*			42.050.358			13.702.018		55.752.375
Áhætta fjármálagerna	(9.460.972)	(31.067.790)	19.726.200	(3.956.685)	(2.761.757)	9.253.252	(1.486.997)	(19.754.749)
Eigið fé dótturfélags í USD**			48.371.135					48.371.135
Samtals áhætta yfir eigið fé	(9.460.972)	(31.067.790)	68.097.335	(3.956.685)	(2.761.757)	9.253.252	(1.486.997)	28.616.386

(*) Starfrækslugjaldmiðill Orku náttúrunnar ohf. er USD og færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélagi þess, Orku náttúrunnar ohf.

(**) Starfrækslugjaldmiðill Orku náttúrunnar ohf. er USD og reiknast þýðingarmunur yfir eigið fé samstæðunnar vegna breytinga á gengi USD/ISK.

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta í efnahag, frh.

31.12.2016	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(12.148.428)	(37.619.335)	(30.554.614)	(5.868.767)	(3.747.424)		(2.544.687)	(92.483.255)
Viðskiptakröfur/(skuldir)	(102)	7.230	457.005	67	3	734.618	43	1.198.865
Handbært fé	200.958	228.385	462.009	50.957	32.841	57.926	31.952	1.065.027
Innbyggðar afleiður			(10.319.109)					(10.319.109)
Áhættuvarnarsamningar	951.952	6.511.505	(5.301.761)	1.084.754	901.206		1.049.601	5.197.257
Aðrar fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur			4.091.936					4.091.936
Kröfur/(skuldir) tengdra aðila*	(71.497)	(825.633)			(4.072.957)		(4.970.087)	
Langtímalán til tengdra aðila*			47.596.551			13.986.551		61.583.102
Áhætta fjármálagerninga	(10.995.619)	(30.943.712)	5.606.384	(4.732.990)	(2.813.374)	10.706.138	(1.463.090)	(34.636.264)
Eigið fé dótturfélags í USD**			47.300.597					47.300.597
Samtals áhætta yfir eigið fé	(10.995.619)	(30.943.712)	52.906.981	(4.732.990)	(2.813.374)	10.706.138	(1.463.090)	12.664.333

Næmigreining

Styrking á gengi íslensku krónunnar um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart framangreindum gjaldmiðlum hefði sömu áhrif en í gagnstæða átt. Greiningin byggir á því að allar breytur, sérstaklega vextir og álverð, haldist óbreyttar.

	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Hagnaður eða (tap)								
Árið 2017	946.097	3.106.779	(1.972.620)	395.669	276.176	(925.325)	148.700	1.975.475
Árið 2016	1.099.562	3.094.371	(560.638)	473.299	281.337	(1.070.614)	146.309	3.463.626
Eigið fé								
Árið 2017	946.097	3.106.779	(6.809.733)	395.669	276.176	(925.325)	148.700	(2.861.639)
Árið 2016	1.099.562	3.094.371	(5.290.698)	473.299	281.337	(1.070.614)	146.309	(1.266.433)

Skýringar

25. Markaðsáhhætta, frh.

b. Vaxtaáhhætta

Vaxtaáhhætta, er áhættan á því að breytingar í vöxtum hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Samstæðan býr við vaxtaáhhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda og fjármálagerninga á gangvirkni. Skuldir bera bæði fasta og breytilega vexti og er meirihluti þeirra með breytilegum vöxtum. Áhættustýring fylgist sérstaklega með að vaxtaáhhætta sé innan skilgreindra marka og nýtir heimildir til að stýra vaxtaáhhættu með afleiðusamningum þar sem skilgreind hafa verið mörk um lágmarks/hámarks fastvaxtahlutfall í sjóðstreymi til næstu 5 fjárhagsára. Á árinu 2018 eru 89% af gjalddögum vaxtaberandi skulda, að teknu tilliti til áhættuvarnasamninga, með fasta vexti.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Fjármálagerningar með fasta vexti		
Fjárskuldir	(55.788.123)	(48.978.590)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjárskuldir	(88.690.648)	(98.660.856)
Fjármálagerningar á gangvirkni		
Aðrar fjáreignir á gangvirkni	4.090.265	4.091.936
Markaðsverðbréf	2.124.722	1.132.427
Áhættuvarnasamningar	(2.860.374)	(4.266.438)
	3.354.613	957.925

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum vaxta á sjóðstreymi til eins árs og fjármálagerninga færða á gangvirkni í gegnum rekstur og sjóðstreymi að teknu tilliti til tekjuskatts. Greiningin var unnin með sama hætti árið 2016.

Næmigreining vaxta

	Næmi sjóðstreymis		Næmi gangvirkis	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31.12.2017				
Innbyggðar afleiður	0	0	(84.620)	94.158
Aðrar fjáreignir	0	0	(7.889)	7.988
Eignarhlutir í félögum	0	0	(1.260.016)	2.069.455
Áhættuvarnasamningar	216.737	(216.737)	740.447	(773.291)
Vaxtaberandi skuldir	(567.620)	567.620	0	0
	(350.883)	350.883	(612.079)	1.398.310
31.12.2016				
Innbyggðar afleiður	0	0	333.163	(356.307)
Aðrar fjáreignir	0	0	(31.822)	32.526
Eignarhlutir í félögum	0	0	(1.095.344)	1.721.984
Áhættuvarnasamningar	213.621	(213.621)	733.475	(765.307)
Vaxtaberandi skuldir	(624.389)	624.389	0	0
	(410.769)	410.769	(60.528)	632.896

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta

Álverðsáhætta er áhætta á því að breyting á álverði hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Gerðir hafa verið fjórir álverðstengdir raforkusölusamningar, upphaflega til 20 ára, einn við Landsvirkjun vegna Norðuráls og þrír við Norðurál vegna álversins á Grundartanga, sem og samningar við Landsnet hf. um flutning á rafmagni. OR og Norðurál hafa einnig gert með sér raforkusölusamning vegna raforkusölu til fyrirhugaðs álvers í Helguvík og hefur afhending samkvæmt þeim samningi hafist, en samningurinn er til 25 ára. Raforkusölusamningar þessir eru gerðir í dollurum og er verð á rafmagni tengt heimsmarkaðsverði á áli. Tekjur af raforkusölusamningum sem tengdir eru álverði námu 13,9% af heildartekjum samstæðunnar á árinu 2017 (2016: 13,8%).

Til að draga úr álverðsáhættu hefur Orkuveita Reykjavíkur gert afleiðusamninga til að draga úr sveiflum álverðstengdra tekna. Áhættustýring hefur heimild til að verja álverðsáhættu og samþykkt hafa verið lágmarks/hámarks varnarhlutföll til næstu 5 fjárhagsára. Á uppgjörstími námu varnir 49% af áætlaðri álverðstengdri sölu næstu 12 mánaða (31.12.2016: 50%).

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

Raforkusölusamningar tengdir álverði fela í sér innbyggðar afleiður, þar sem tekjur af þeim eru háðar breytingum á heimsmarkaðsverði á áli í framtíðinni. Í samræmi við ákvæði alþjóðlegra reikningsskilastaðla um fjármálagerninga hefur gangvirði innbyggðra afleiða vegna Grundartanga og að hluta til vegna Helguvíkur verið metið og fært í reikningsskilin.

Þar sem markaðsverð á innbyggðum afleiðum liggur ekki fyrir hefur verið lagt mat á gangvirði þeirra með viðurkenndum matsaðferðum. Ákvarðað hefur verið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörstími, miðað við framvirkt verð á áli á LME (London Metal Exchange) á uppgjörstími og væntinga um verðþróun á áli til næstu 25 ára. Byggt er á mati CRU, óháðs matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörstími. Frá núvirtu greiðsluflæði á uppgjörstími hefur verið dregið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörstími miðað við forsendur um álverð sem lágu til grundvallar á upphafsstími samninga. Mismunurinn er gangvirði afleiðunnar. Gengið er út frá því að afleiðan hafi ekkert virði á upphafsstími samnings.

Innbyggðar afleiður orkusölusamninga sem færðar eru í reikningsskilin eru færðar til eigna og skulda í efnahagsreikningi á gangvirði á uppgjörstími og gangvirðisbreyting uppgjörstímabilsins er færð í rekstrarreikning meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum.

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta, frh.

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum álverðs á fjármálagerninga færða á gangvirði að teknu tilliti til tekjuskatts.

Næmnigreining álverðs

31.12.2017	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(4.718.630)	4.718.630
Álvarnir	283.041 (	306.677)
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	(38.164)	38.164
Samtals	(4.473.753)	4.450.117

31.12.2016	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(3.911.703)	3.911.701
Álvarnir	219.732 (	210.218)
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	0	100.188
Samtals	(3.691.971)	3.801.671

d. Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta, s.s. vaxtaálagsáhætta og hlutabréfaáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum er óverulegur hluti af starfsemi samstæðunnar.

26. Lausafjáráhætta

Lausafjáráhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla.

OR átti í lok ársins 6.300 milljónir kr. handbært fé ásamt því að eiga innstæður sem eru bundnar til skemmri tíma en eins árs, 4.000 milljónir kr. auk markaðsverðbréfa að fjárhæð 2.100 milljónir kr. OR átti því alls 12.400 milljónir kr. í bankainnistæðum. Á sama tíma átti OR einnig ónýttar lánsheimildir og opnar lánalínur að fjárhæð 18.785 milljónir kr. Samtals átti OR þannig 31.265 milljónir kr. tryggt lausafé í árslok. Samsvarandi fjárhæð í lok árs 2016 nam 25.500 milljónir kr.

Skýringar

26. Lausafjárahætta frh.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

31.12.2017

	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður						
Aðrar fjáreignir	0	4.090.265	4.090.265	0	0	0
Viðskiptakröfur	5.847.289	5.847.289	5.847.289	0	0	0
Aðrar kröfur	305.860	305.860	305.860	0	0	0
Bundnar innst.	4.000.000	4.000.000	4.000.000	0	0	0
Markaðsverðbréf ...	2.124.722	2.124.722	2.124.722	0	0	0
Handbært fé	6.254.983	6.254.983	6.254.983	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(144.478.770)	(171.916.024)	(17.749.092)	(16.749.923)	(50.733.669)	(86.683.341)
Viðskiptaskuldir	(2.230.378)	(2.230.378)	(2.230.378)	0	0	0
Aðrar skuldir	(3.900.413)	(3.900.413)	(3.900.413)	0	0	0
	(132.076.707)	(155.423.696)	(1.256.764)	(16.749.923)	(50.733.669)	(86.683.341)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn. ...	2.224.111	85.196.978	7.064.112	6.837.217	20.920.136	50.375.513
Áhættuvagnar- samningar	(2.860.374)	(3.765.866)	(3.033.864)	(751.331)	19.329	0
	(636.263)	81.431.112	4.030.248	6.085.886	20.939.465	50.375.513

31.12.2016

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Aðrar fjáreignir	4.091.936	4.370.083	205.897	4.164.186	0	0
Viðskiptakröfur	4.596.627	4.596.627	4.596.627	0	0	0
Aðrar kröfur	332.229	332.229	332.229	0	0	0
Bundnar innst.	3.000.000	3.000.000	3.000.000	0	0	0
Markaðsverðbréf ...	1.132.427	1.132.427	1.132.427	0	0	0
Handbært fé	12.356.669	12.356.669	12.356.669	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(147.639.446)	(171.312.426)	(20.972.291)	(17.260.769)	(45.971.194)	(87.108.172)
Viðskiptaskuldir	(2.317.493)	(2.317.493)	(2.317.493)	0	0	0
Aðrar skuldir	(2.999.068)	(2.999.068)	(2.999.068)	0	0	0
	(127.446.119)	(150.840.952)	(4.665.003)	(13.096.583)	(45.971.194)	(87.108.172)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn. ...	(10.319.109)	81.059.017	5.650.004	5.737.529	16.972.067	52.699.416
Áhættuvagnar- samningar	(4.266.438)	(4.608.745)	(1.838.156)	(2.167.519)	(603.069)	0
	(14.585.547)	76.450.272	3.811.848	3.570.010	16.368.998	52.699.416

Komi til endurfjármögnunar langtímalána til lengingar lánstíma má gera ráð fyrir að dreifing afborgana verði önnur en að ofan greinir.

Skýringar

27. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna raforkusölusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Einnig er til staðar mótaðilaáhætta vegna smásölu, en tap vegna vangoldinna krafna er óverulegt og hefur takmörkuð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Við gerð samninga er reynt að tryggja eftir fremsta megni að mótaðilinn sé traustur og uppgjör stærri mótaðila eru skoðuð reglulega sem og lánshæfismat þeirra.

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem greinist þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Viðskiptakröfur	5.847.289	4.596.627
Aðrar skammtímakröfur	305.860	332.229
Aðrar fjáreignir	4.090.265	4.091.936
Áhættuvarnarsamningar	774.880	758.516
Bundnar innstæður	4.000.000	3.000.000
Markaðsverðbréf	2.124.722	1.132.427
Handbært fé	6.254.983	12.356.669
Samtals	23.398.000	26.268.404

Fjáreignir samkvæmt sundurliðun hér að ofan eru flokkaðar sem *Lán og kröfur* nema hluti *Annarra fjáreigna* og *Áhættuvarnarsamninga*. Flokkun þeirra má sjá í skýringu 30.

Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Viðskiptakröfur, stórnotendur	749.112	670.120
Viðskiptakröfur, smásala	5.098.177	3.926.507
Samtals	5.847.289	4.596.627

Aldursgreining og niðurfærsla viðskiptakrafna

	31.12.2017		31.12.2016	
	Brúttó staða	Niðurfærsla	Brúttó staða	Niðurfærsla
Ógjaldfallnar kröfur	5.763.197	102.152	4.413.268	97.551
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	61.242	5.972	77.876	6.459
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	57.528	8.341	77.010	19.308
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagur	88.973	7.186	177.674	25.883
Samtals	5.970.940	123.651	4.745.828	149.201

Niðurfærsla viðskiptakrafna er metin á hverjum uppgjördsdegi af stjórnendum. Lagt er mat á innheimtanleika krafna, bæði almennt út frá innheimtureynslu og sértækt vegna krafna sem komnar eru í talsverð vanskil. Ekki er talin þörf á niðurfærslu annarra skammtímakrafna.

Kröfur sem verða til vegna fráveitu og vatnsveitu eru með lögveð í fasteignum og því er ekki færð niðurfærsla vegna þeirra.

Þjónustusvið samstæðunnar sér um innheimtu viðskiptakrafna og sér að mestu um upplýsingagjöf til viðskiptavina vegna þeirra. Innheimta fer fram eftir vel skilgreindu ferli þar sem m.a. er gætt að samræmdu verklagi við úrlausn innheimtumála.

Skýringar

28. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hættan á neikvæðum áhrifum á afkomu OR vegna náttúruhamfara, veðurs, skemmdarverka, hryðjuverka, óeirða, stríðs, eitrunar, mengunar, bilana, eldsvoða, slysa, ófullnægjandi upplýsingakerfa, stjórnumarlegra mistaka, ófullnægjandi eftirlits, lögsókna, svika og mannlegra mistaka. Áhættustýring metur rekstraráhættu og fylgst er með þekktum rekstraráhættum OR og þær mældar með reglubundnum hætti sé þess kostur.

29. Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært verð fjáreigna og fjárskulda á uppgjörstigi er jafnt og gangvirði þeirra, fyrir utan vaxtaberandi skuldir sem eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir	144.478.770	139.681.314	147.639.446	140.598.094

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta, sem er afvaxtað með markaðsvöxtum, auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörstigi. Gangvirði vaxtaberandi skulda er flokkað sem stig 2.

Vextir við mat á gangvirði

Þar sem við á er notaður vaxtaferill á uppgjörstigi þegar vænt sjóðstreymi er núvirt. Vextirnir greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	3,12% til 6,31%	2,34% til 8,11%
Skuldabréf á gangvirði gegnum rekstur	5,34%	5,16% til 5,22%
Áhættuvarnarsamningar	-0,9% til 6,9%	-0,8% til 7,0%
Vaxtaberandi skuldir	2,09% til 13,02%	2,2% til 9,77%

Stig gangvirðis

Taflan sýnir fjármálagerninga sem færðir eru í reikningsskilin, flokkaða eftir stigi gangvirðis. Stig gangvirðis eru skilgreind út frá verðmatsaðferð á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Uppgefin verð á virkum markaði fyrir sams konar eignir og skuldir.

Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgæfnum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleiðd af verðum).

Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að öllu leiti að afla á markaði. Verðmat á eignarhlutum í félögum er unnið af starfsmönnum OR og ytri sérfræðingum og byggir á afkomu og opinberum gögnum um framtíðartekjur og -fjárfestingar undirliggjandi eigna.

31.12.2017	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Eignarhlutir í félögum	0	0	3.607.047	3.607.047
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	0	2.224.111	2.224.111
Aðrar fjáreignir	0	774.880	4.090.265	4.865.146
Áhættuvarnarsamningar	0 (	3.635.255)	0 (	3.635.255)
Markaðsverðbréf	2.124.722	0	0	2.124.722
	2.124.722 (	2.860.374)	9.921.423	9.185.771

31.12.2016

Eignarhlutir í félögum	0	0	3.285.074	3.285.074
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	0 (	10.319.109)	(10.319.109)
Aðrar fjáreignir	0	758.516	4.091.936	4.850.452
Áhættuvarnarsamningar	0 (	5.024.954)	0 (	5.024.954)
Markaðsverðbréf	1.132.427	0	0	1.132.427
	1.132.427 (	4.266.438)	(2.942.100)	(6.076.111)

Skýringar

29. Gangvirði, frh.

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum eru til lengri tíma en tíu ára og því flokkaðar undir 3. stig þar sem framtíðarmarkaður áls nær eingöngu yfir tíu ár.

Mat á gangvirði

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum samstæðunnar eru metnar á gangvirði. Gangvirði þessara eigna og skulda er ákvarðað samkvæmt markaðsgögnum eða verðum í nýlegum viðskiptum liggi þessar upplýsingar fyrir. Annars er viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt. Nánari upplýsingar um gangvirðisútreikninga má finna í umfjöllun um þessar eignir og skuldir í skýringum nr. 13, 14 og 15.

30. Yfirlit um fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	2017			2016		
	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu
Eignarhlutar í félögum			3.607.047			3.285.074
Innb. afleiður í						
raforkus.samn.		2.224.111			(10.319.109)	
Skuldabréf		4.090.265			4.091.936	
Áhættuvarnir		774.880			758.516	
Viðskiptakröfur	5.847.289			4.596.627		
Aðrar sk.kr.	305.860			332.229		
Fyrirgramgreiddur						
kostnaður	162.174			213.209		
Bundar innst. og						
markaðsverðbréf ..	4.000.000	2.124.722		3.000.000	1.132.427	
Handbært fé	6.254.983			12.356.669		
Vaxtab. skuldir	(144.478.770)			(147.639.446)		
Áhættuvarnir		(3.635.255)			(5.024.954)	
Viðskiptaskuldir	(2.230.378)			(2.317.493)		
Aðrar sk.skuld.	(3.900.413)			(2.999.068)		
Samtals	(134.039.255)	5.578.724	3.607.047	(132.457.273)	(9.361.184)	3.285.074

Skýringar

31. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Reykjavíkurborg, stofnanir og félög undir stjórn borgarinnar, hlutdeildarfélög, stjórnarmenn og lykilstjórnendur samstæðunnar eru skilgreindir sem tengdir aðilar. Makar þessara aðila og ófjárráða börn falla einnig undir skilgreininguna, ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Viðskipti við tengda aðila

Framangreindir aðilar hafa átt í viðskiptum við samstæðuna á árinu. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Eftirfarandi er yfirlit um helstu viðskipti við tengda aðila á árinu, ásamt yfirliti um kröfur og skuldir samstæðunnar við þessa aðila í árslok. Viðskiptum og stöðum milli félaga innan samstæðunnar er eytt út í samstæðureikningnum og því ekki tilgreind. Upplýsingarnar ná ekki til sölu samstæðunnar á hefðbundnum aðföngum til heimilisreksturs viðkomandi aðila.

Sala til tengdra aðila á árinu var eftirfarandi:	2017	2016
Reykjavíkurborg	1.652.428	1.216.136
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	575.157	559.789
	2.227.584	1.775.925
Kaup á vörum og þjónustu af tengdum aðilum á árinu voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	49.204	39.986
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	10.472	14.607
Hlutdeildarfélög	52.143	161.499
	111.818	216.092
Kröfur á hendur tengdum aðilum í árslok voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	143.222	117.763
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	38.090	43.585
	181.311	161.349
Skuldir við tengda aðila voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	175.622	208.716
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	3.050	360
	178.673	209.076
Vaxtaberandi skuldir við eigendur móðurfyrirtækis voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	11.753.717	12.434.163
Akraneskaupstaður	694.625	734.838
Borgarbyggð	117.237	124.024
	12.565.579	13.293.025
Vaxtagjöld á lán frá eigendum móðurfélags voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	1.176.746	1.138.036
Akraneskaupstaður	69.133	66.849
Borgarbyggð	11.668	11.283
	1.257.547	1.216.168

Ábyrgðargjald greitt til eigenda er meðal vaxtagjalda í ofangreindu yfirliti. Sjá fjárhæðir og umfjöllun um ábyrgðargjaldið í skýringu 8. Fjallað er um laun stjórnenda í skýringu 5.

Skýringar

32. Dótturfélög í samstæðunni

Dótturfyrirtæki	Meginstarfsemi	Eignarhluti	
		31.12.2017	31.12.2016
Gagnaveita Reykjavíkur ehf.	Gagnaflutningar	100,0%	100,0%
OR Eignir ohf.	Eignarhaldsfélag	100,0%	100,0%
Veitur ohf.	Uppbygging og rekstur veitukerfa	100,0%	100,0%
Orka náttúrunnar ohf.	Vinnsla og sala rafmagns	100,0%	100,0%
OR vatns- og fráveita sf.	Vatns- og fráveitustarfsemi	100,0%	100,0%
Reykjavík Energy Invest ehf.	Fjárfestingafyrirtæki	100,0%	100,0%
Úlfjótuvatn frítímabyggð ehf.	Undirbúningsfyrirtæki	100,0%	100,0%
Foss fasteignafélag slhf.	Rekstur fasteigna	100,0%	0,0%

Í lok nóvember 2017 keypti OR Foss fasteignafélag slhf. ("Foss"). Tilgangur Foss er einungis fjárfesting í fasteignum OR að Bæjarhálsi 1 og engin starfsemi er í félaginu. Kaup OR á Fossi eru meðhöndluð sem kaup á fasteignum í ársreikningi samstæðunnar í samræmi við IFRS. Fasteignirnar eru því frá byrjun desember 2017 færðar í ársreikning samstæðunnar sem varanlegir rekstrarfjármunir og afskrifaðar á líftíma eignanna. Nánar er fjallað um kaupin á Foss í skýringu 10.

33. Sjóðstreymisýfirlit

Veltufé frá rekstri greinist þannig:

	2017	2016
Hagnaður ársins	16.339.305	13.351.811
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á sjóðstreymi:		
Afskriftir	9.062.842	10.392.479
Söluhagnaður fastafjármuna	(2.219)	(2.544)
Hlutdeildartekjur	(1.926)	3.413
Breyting lífeyrisskuldbindingar	16.356	49.244
Niðurfærsla skuldabréfæignar	(27.534)	613.036
Verðbætur og gengismunur lána	5.275.950	(6.806.311)
Innbyggð afleiða	(8.027.661)	(1.838.754)
Tekjuskattsskuldbinding	(678.051)	1.820.583
Gjaldfært vegna gjaldeyrisvarna	23.010	2.559.989
Gangvirðisbreytingar eigna í eignastýringu	(445.008)	(153.549)
Gengismunur af handbæru fé	23.435	250.620
Aðrir liðir	1.734	359
Veltufé frá rekstri	21.560.232	20.240.375

Skýringar

34. Önnur mál

Gjaldfallnir afleiðusamningar

Meðal annarra skammtímaskulda eru færðir gjaldfallnir afleiðusamningar. Samningarnir hafa ekki verið gerðir upp en málaferli eru í gangi vegna þeirra. Mikil óvissa ríkir um hvernig meðhöndla eigi uppgjör þeirra. Á fyrri tímabilum hafa verið skuldfærðar 740 milljónir kr. vegna þessara samninga í bókum OR. Með skuldfærslunni felst ekki viðurkenning á skuldinni af hálfu Orkuveitu Reykjavíkur og getur fjárhæðin hækkað eða lækkað þegar samningarnir verða gerðir upp. Samningarnir eru flokkaðir með öðrum skammtímaskuldum. Sjá nánar í skýringu 23.

Viðgerð á höfuðstöðvum

Í lok ágúst 2015 komu í ljós alvarlegar rakaskemmdir á húsnæði OR að Bæjarhálsi 1. Ýmsir kostir eru til skoðunar vegna endurbóta á húsinu og er áætlaður kostnaður vegna þeirra 1.500-2.380 milljónir króna. Engar ákvarðanir hafa verið teknar um hvaða leið verður farin.

35. Atburðir eftir reikningsskiladag

Magma skuldabréf greitt upp

Skuldabréf í eigu Orkuveitu Reykjavíkur, sem gefið var út árið 2009 í tengslum við sölu á 31,23% eignarhlut í HS Orku, hefur nú verið að fullu greitt upp. Lokagjalddagi bréfsins var í apríl 2018 en þann 6. febrúar 2018 barst Orkuveitu Reykjavíkur fyrirframgreiðsla frá nýjum eigendum móðurfélags Magma Energy Sweden á heildar útistandandi fjárhæð höfuðstóls og áfallinna vaxta samtals að fjárhæð 38.7 milljónir USD. Bókfært gangvirði skuldabréfsins í ársuppgjöri er 4.090 milljónir kr. eða 39,1 milljónir USD.

Bruni í Hellisheiðarvirkjun

Í janúar kom upp eldur í Hellisheiðarvirkjun. Enginn slasaðist í brunanum og lítil röskun varð á rekstri stöðvarinnar. Verið er að meta tjónið sem af brunanum hlaut en miðað við tryggingaskilmála er gert ráð fyrir að fjárhagslegt tjón verði í samræmi við sjálfsábyrgð OR eða ein milljón USD.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum fyrirtækjum í samstæðunni.

a. Grundvöllur samstæðu

i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Samstæðan fer með yfirráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfirráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

ii) Hlutdeildarfélag

Hlutdeildarfélag eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar.

Eignarhlutir í hlutdeildarfélagum eru færðir með hlutdeildaraðferð. Hlutdeildarfélag eru upphaflega færð á kostnaðarverði sem innifelur viðskiptakostnað. Eftir upphaflega skráningu er hlutdeild samstæðunnar í afkomu og heildarafkomu hlutdeildarfélaga færð í samstæðureikninginn þar til verulegum áhrifum eða sameiginlegum yfirráðum lýkur.

iii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélag er færður til lækkunar í samræmi við eignarhlut samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar.

b. Erlendir gjaldmiðlar

i) Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á gengi uppgjörsdags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði í erlendri mynt eru færðar á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning.

ii) Dótturfélag með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu

Eignir og skuldir starfsemi félags samstæðunnar sem hefur bandarískan dollar (USD) sem starfrækslugjaldmiðil eru umreiknaðar í íslenskar krónur (ISK) miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þessarar starfsemi eru umreiknuð í ISK á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í ISK er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu. Þegar starfsemi með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu er seld, að hluta til eða öllu leyti, er tengdur gengismunur fluttur í rekstrarreikning.

c. Fjármálagerningar

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Lán, kröfur og innstæður eru færð til bókar á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim degi sem OR gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar, frh.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur OR að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef OR framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið er eftir af OR er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

OR flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: Fjáreignir til sölu, Fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og Lán og kröfur.

Fjáreignir til sölu

Samstæðan tilgreinir fjárfestingar í tilteknum eignarhlutum í öðrum félögum sem fjáreignir til sölu. Þær eru færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar beint á sérstakan lið meðal eigin fjár. Þó er virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu og gengismunur gjaldmiðla ef um er að ræða peningalega liði, færður í rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar, sem færðar hafa verið á eigið fé, eru færðar í rekstrarreikning þegar fjáreign til sölu er afskráð.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir OR um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra í samræmi við skrásetta áhættustýringu OR eða fjárfestingastefnu. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum og sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Lán og kröfur samanstanda af viðskiptakröfum og öðrum skammtímaskröfum.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

OR afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

OR flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda OR annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

iii) Afleiðusamningar

Við upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði. Viðskiptakostnaður þeim tengdur er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

iv) Innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðskildar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og blandaði gerningurinn er ekki metinn í heild á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

i) Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en veitu- og framleiðslukerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna sem samstæðan byggir sjálf innifelur efniskostnað og launakostnað, annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma. Á undirbúningskostnað eru ekki reiknaðir vextir. Eftir að eignirnar eru teknar í notkun eru vaxtagjöld færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Þegar varanlegir rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum viðbótar afskriftum frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkanir vegna þessa endurmats eru færðar á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádreginni tekjuskattsskuldbindingu. Bakfærsla á áður færðu endurmati vegna verðmatslækkunar eigna er færð til lækkunar á áður færðu endurmati á endurmatsreikning að frádreginni tekjuskattsskuldbindingu. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Innlausn endurmats vegna afskrifta er færð af sérstökum endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé að teknu tilliti til tekjuskatts. Við sölu eða niðurlagningu eignar er sá hluti sérstaka endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Gangvirði eigna er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetið í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning er stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum OR. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs sem framkvæmt er af sérfræðingum OR og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Dreifikerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfum og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta varanlegra rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna frá þeim tíma sem þær eru nýtanlegar. Land er ekki afskrifað. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Framleiðslukerfi	7-60 ár
Veitukerfi rafveitu	15-80 ár
Veitukerfi hitaveitu	15-60 ár
Veitukerfi vatnsveitu	15-90 ár
Veiturkerfi fráveitu	15-60 ár
Veitukerfi gagnaveitu	9-41 ár
Aðrar fasteignir	25-50 ár
Aðrir lausafjármunir	3-25 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi.

e. Óefnislegar eignir

i) Hitaréttindi

Hitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun og eru færð meðal óefnislegra eigna. Hitaréttindi eru aðskilin frá landi við kaup.

ii) Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

iii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

iv) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hugbúnaður	5-7 ár
------------------	--------

f. Leigðar eignir

i) OR sem leigutaki

Greiðslur af rekstrarleigusamningum eru gjaldfærðar línulega á leigutímanum nema önnur kerfisbundin aðferð endurspeglar betur ávinning af notkun eignarinnar. Óvissar leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til. Mótteknir leiguhvatar eru færðir til lækkunar leigukostnaðar á gildistíma leigusamnings (þ.e. ef við á). Hinar leigðu eignir eru ekki færðar til eignar í efnahagsreikningi.

ii) OR sem leigusali

Leigutekjur af rekstrarleigusamningum, bæði af eigin eignum og áframleigu eigna, eru færðar línulega á samningstímanum.

g. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörssdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

h. Virðisrýrnun

i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í verði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi viðkomandi eignar verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar. Virðisrýrnun fjáreigna til sölu er ákvarðað með hliðsjón af gangvirði þeirra á hverjum tíma. Samstæðan skilgreinir gangvirðislækkun niður fyrir kostnaðarverð sem hlutlæga vísbendingu um virðisrýrnun fjáreigna til sölu þegar:

- um er að ræða lækkun 15% niður fyrir kostnaðarverð eða
- gangvirðislækkun varir í a.m.k. sex mánuði.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu sem fært hefur verið á eigið fé er fært í rekstrarreikning.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem hafa orðið eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreigna til sölu sem eru skuldabréf er færð í rekstrarreikning. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna til sölu sem eru hlutabréf er færð beint á eigið fé.

ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum og tekjuskattseign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Ef vísbending er til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Endurmatslækkun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyrja einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eignunum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun að teknu tilliti til afskrifta.

i. Hlunnindi starfsmanna

i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding samstæðunnar vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega fyrir hvert kerfi með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra og er allur ófærður fyrri kostnaður og raunvirði eigna til greiðslu lífeyris dreginn frá. Árlega reiknar tryggingastærðfræðingur skuldbindingu á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Breytingar á skuldbindingunni eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

j. *Skuldbindingar*

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður vegna hennar, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, falli á samstæðuna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárlæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspegla markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

k. *Tekjur*

i) *Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni*

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á árinu og föstu árlegu gjaldi.

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift rekstrarfjármuna, rauntöpum í dreifikerfi og arðsemi eigin fjár. Við ákvörðun tekjumarka er litið framhjá fjármagnsliðum. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæði OR.

ii) *Tekjur af sölu á köldu vatni og fráveitu*

Tekjur vegna sölu á köldu vatni og fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem tengt er kerfunum, auk fasts gjalds og eru færðar línulega. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfsemi.

iii) *Tengigjöld*

Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku, vatns og fráveitu eða við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald af notendum. Þessu gjaldi er ætlað að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu.

iv) *Leigutekjur*

Leigutekjur eru tekjufærðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

v) *Aðrar tekjur*

Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru og þjónustu.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

I. *Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld*

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum og hagnaði af áhættuvarnargerningum sem eru færðir í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af áhættuvarnargerningum sem fært er í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Gengishagnaði og gengistapi er jafnað saman í rekstrarreikningi.

m. *Tekjuskattur*

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára. Tekjuskattshlutfall móðurfyrirtækisins er 36% og dótturfélaganna 20%. Rekstur vatns- og fráveitu er undanþeginn skattskyldu.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi. Frestaður tekjuskattur var reiknaður miðað við 36% fyrir móðurfyrirtækið sem er skattalega sameignarfélag og 20% fyrir dótturfélögin sem eru hlutafélög.

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Tekjuskattseign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

n. *Starfspáttayfirlit*

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, bæði innan og utan samstæðu. Afkoma allra starfspátta samstæðunnar er yfirfarin af stjórnendum til að meta frammistöðu þeirra.

Rekstrarafkoma starfspátta og eignir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt og þá liði sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingar starfspátta er heildarkostnaður við kaup rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna. Verðlag sölu á vöru og þjónustu milli starfspátta er ákveðið eins og um óskylda aðila sé að ræða.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

o. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar krefjast ákvörðunar á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda. Fjármálastjóri ber ábyrgð á öllum mikilvægum ákvörðunum um gangvirði, þ.m.t. 3. stigs gangvirðismót. Áhættustýring, undir stjórn fjármálastjóra, fer reglulega yfir mikilvægar forsendur sem eru ógreinanlegar á markaði og matsbreytingar. Ef upplýsingar frá þriðja aðila, líkt og verð frá miðlurum eða verðmatsþjónustu, eru notaðar við ákvörðun gangvirðis þá eru þær upplýsingar nýttar til að styðja þá niðurstöðu að matið uppfylli kröfur um alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir. Endurskoðunarnefnd samstæðunnar er upplýst um mikilvæg atriði tengd gangvirðismati.

Við ákvörðun gangvirðis eigna eða skulda notar samstæðan markaðsupplýsingar að eins miklu leyti og hægt er. Gangvirðið er flokkað í mismunandi stig á grundvelli þeirra forsenda sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi flokkum:

Stig 1: Skráð verð (óbreytt) á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Aðrar forsendur en skráð verð samkvæmt 1. stigi sem hægt er að greina fyrir eignina eða skuldina, ýmist beint (þ.e. verð) eða óbeint (þ.e. afleidd af verði).

Stig 3: Forsendur sem notaðar eru við mat eignar eða skuldar eru ekki byggðar á fánlegum markaðsupplýsingum (ógreinanlegar upplýsingar).

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis eignar eða skuldar flokkast á mismunandi stig í stigkerfinu, þá er gangvirðið allt flokkað á sama stigi og lægstu mikilvægar forsendur matsins.

Samstæðan færir tilfærslur milli stiga í stigkerfinu í lok þess reikningstímabils sem breytingin átti sér stað.

Nánari upplýsingar um forsendurnar sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í þeim skýringum sem þær eiga við og í skýringu um gangvirði nr. 29.

p. Varanlegir rekstrarfjármunir

Gangvirði framleiðslukerfa og gagnaveitukerfa sem hafa verið endurmetin er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum.

q. Fjárfestingar í eignarhlutum í öðrum félögum og skuldabréfum

Gangvirði eignarhluta í öðrum félögum og skuldabréfa er ákvarðað með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörstíð. Ef markaðsverð er ekki þekkt byggir mat á gangvirði á viðurkenndum matsaðferðum. Matsaðferðir geta falið í sér að stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Við beitingu matsaðferða er litið til þeirra þátta sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjáreignir.

Skýringar

36. Ákvörðun gangvirðis, frh.

r. Afleiður

Gangvirði afleiða er byggt á skráðu markaðsvirði þeirra, ef það er til. Ef markaðsverð er ekki til, er gangvirðið fundið með viðurkenndum matsaðferðum.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum á milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Samstæðan sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Gangvirði afleiðusamninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað með notkun matsaðferða sem eru endurskoðaðar reglulega af sérfróðu starfsfólki. Öll matslíkön sem eru notuð þurfa að vera samþykkt og prófuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspegli þau gögn sem notuð voru.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á sama fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir samstæðan hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

Gangvirði vaxtaskiptasamninga er byggt á verðtilboði miðlara. Þessi verðtilboð eru prófuð með tilliti til sanngirni með því að afvaxta framtíðargreiðsluflæði byggt á ákvæðum og lokadegi hvers samnings og með því að nota markaðsvexti fyrir svipaða gerninga á verðmatsdegi.

s. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörsdags. Gangvirði er einungis metið svo unnt sé að upplýsa um það í skýringum.

t. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er metið vegna skýringa, er ákvarðað út frá núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjörsdagi.

37. Nýir reikningsskilastaðlar og tulkunar á þeim sem samstæðan hefur ekki ennþá innleitt

Nokkrir nýir reikningsskilastaðlar hafa tekið gildi fyrir reikningsár sem hefjast eftir 1. janúar 2017 eða síðar en heimilt er að innleiða þá fyrr. Stjórnendur OR hafa ekki nýtt sér heimild til að innleiða nýja eða breytta reikningsskilastaðla við gerð þessa samstæðuársreiknings.

Eftirfarandi staðlar gætu haft áhrif á samstæðureikninginn á því tímabili þegar þeim verður beitt í fyrsta sinn:

a) IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavin

IFRS 15 setur heildstæðan ramma um upplýsingagjöf til notenda reikningsskila um eðli, fjárhæð, tímasetningu og óvissu í tekjum og sjóðstreymi af samningum við viðskiptavini. IFRS 15 gildir ekki um tekjur af fjármálagerningum og leigusamningum. Staðallinn kemur í staðinn fyrir IAS 18 Tekjur, IAS 11 Verksamningar og tengdum tulkunum og gildir fyrir tímabil sem hefjast þann 1. janúar 2018 eða síðar.

Meginregla IFRS 15 er að tekjur skal skrá þannig að þær endurspegli yfirfærslu á vöru eða þjónustu til viðskiptavina miðað við fjárhæð sem endurspeglar endurgjaldið sem OR væntir að fá í skiptum fyrir þær vörur og þjónustu. Færa ber tekjur í samræmi við þessa meginreglu með því að beita fimm skrefa líkani staðalsins til að ákvarða hvenær ber að færa tekjur og miðað við hvaða fjárhæð.

Skýringar

37. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkunar á þeim sem samstæðan hefur ekki ennþá innleitt, frh.

a) *IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavinum frh.*

Samstæðan hefur innleitt IFRS 15 frá og með 1. janúar 2018. Það er mat stjórnenda OR að áhrif innleiðingar staðalsins á reikningsskil samstæðunnar séu óveruleg að öðru leyti en því að staðallinn gerir auknar kröfur til efnis og umfangs skýringa með ársreikningum samstæðunnar.

b) *IFRS 9 Fjármálagæringar*

IFRS 9 setur reglur um flokkun, mat og færslu fjáreigna og fjárskulda og gerir breytingar á IFRS 7 varðandi auknar kröfur um upplýsingagjöf vegna fjármálagæringa. Staðallinn kemur í staðinn fyrir IAS 39 og gildir fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 eða síðar.

IFRS 9 felur í sér nýja nálgun vegna flokkunar og mats fjáreigna, en flokkarnir verða nú þrír: fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði, fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu og fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Við innleiðingu á IFRS 9 og við upphaflega skráningu er að uppfylltum ákveðnum skilyrðum heimilt að velja á milli þess að flokka fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða í gegnum aðra heildarafkomu. Eftir það er ekki heimilt að breyta flokkuninni.

Samstæðan flokkar eignarhluti í félögum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Við upptöku á IFRS 9 er heimilt að halda þeirri flokkun áfram og hafa stjórnendur OR ákveðið að nýta sér þessa heimild og halda óbreyttri flokkun. Flokkun á eignarhlutum í félögum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu leiðir til þess að gagnvörðisbreytingar þeirra verða eingöngu færðar í aðra heildarafkomu og færast ekki í rekstrarreikning við sölu.

Skuldabréfaeign er með gjalddaga á árinu 2018. Ákvæði bréfsins fela ekki í sér eingöngu innheimtu á höfuðstól og vöxtum þar sem markaðsbreytur hafa áhrif á gangvirði bréfsins og þá fjárhæð sem verður innheimt á gjalddaga bréfsins. Því ber að flokka skuldabréfið áfram á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Markaðsverðbréf eru flokkuð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Markaðsverðbréf eru ekki með þekkt framtíðar fjárstreymi og þá ber að flokka þau áfram á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

IFRS 9 hefur engin áhrif á flokkun fjáreigna í ársreikningi samstæðunnar.

Skýringar

37. Nýir reikningsskilastaðlar og tülkanir á þeim sem samstæðan hefur ekki ennþá innleitt, frh.

b) IFRS 9 Fjármálagerningar, frh.

Í IFRS 9 er horft til vænts útlánataps við mat á virðisrýrnun og er það frábrugðið mati á virðisrýrnun samkvæmt gildandi reglum IAS 39, sem byggir á útlánatapi sem þegar hefur átt sér stað. Við mat á væntu útlánatapi verður að taka tillit til breytinga í efnahagsumhverfinu sem hafa áhrif á vænt útlánatap, en matið þarf að byggja á líkindavegnum grunni. Hin nýja nálgun við mat á virðisrýrnun felur í sér að niðurfærslur eru almennt metnar með tvennum hætti. Annað hvort er virðisrýrnun metin sem 12 mánaða vænt útlánatap. Í því felst virðisrýrnun vegna mögulegra vanskila sem geta orðið innan 12 mánaða frá uppgjörsdegi. Að öðrum kosti er virðisrýrnun metin samkvæmt væntu útlánatapi á líftíma fjáreignar sem felur í sér mögulega virðisrýrnun vegna vanskila sem yrðu á væntum líftíma fjáreignarinnar.

Eignir samstæðunnar sem flokkaðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af viðskiptakröfum og samningseignum, öðrum kröfum, bundnum innstæðum og handbæru fé. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur eru án verulegs fjármögnunarpáttar og áhættan óveruleg og miðast mat á virðisrýrnun þeirra við vænt útlánatap á líftíma þeirra.

Samkvæmt mati stjórnenda OR munu breytingar á kröfum um mat á virðisrýrnun ekki hafa efnisleg áhrif á mat fjáreigna samstæðunnar, vegna þess að hluti fjáreignanna er metinn á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og kröfur staðalsins um virðisrýrnun ná ekki til slíkra fjáreigna. Fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði samkvæmt IFRS 9 eru ýmist skammtímakröfur, þar sem líftími þeirra er skemmri en eitt ár eða kröfur með litla útlánaáhættu. Þess vegna er vænt útlánatap þeirra eigna tiltölulega lágt.

Kröfur IFRS 9 hafa engin áhrif á núverandi meðhöndlun innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum, áhættuvarnarsamninga sem eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og fjárskulda sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði.

Með tilkomu IFRS 9 eru gerðar ítarlegri kröfur en áður um upplýsingagjöf, sérstaklega um útlánaáhættu, vænt útlánatap og áhættuvarnareikningsskil. Samstæðan er ekki í áhættuvarnareikningsskilum og áformar ekki að taka þau upp vegna ársins 2018. Því takmarkast áhrif á skýringar að mestu við útlánaáhættu.

Það er mat stjórnenda OR að áhrif innleiðingar staðalsins á reikningsskil samstæðunnar séu óveruleg að öðru leyti en því að auknar kröfur eru gerðar til efnis og umfangs skýringa með ársreikningum samstæðunnar.

c) IFRS 16 Leigusamningar

IFRS 16 gerir kröfu um heildstætt líkan sem felur í sér færslu leigusamninga í efnahagsreikning. Leigutaki færir nýtingarrétt sem endurspeglar rétt hans til notkunar á eign og skuld sem endurspeglar skuldbindingu hans til greiðslu á leigu. Samkvæmt staðlinum þarf ekki að færa í efnahagsreikning leigusamninga til skemmri tíma en eins árs og leigu á eignum með lágu verðgildi. Ákvæði um leigusala munu ekki breytast verulega frá gildandi staðli því leigusali heldur áfram að flokka leigusamninga sem fjármögnunarleigusamninga eða rekstrarleigusamninga.

IFRS 16 kemur í stað gildandi leiðbeininga í IAS 17 um leigusamninga, IFRIC 4 sem fjallar um hvort samningur feli í sér leigu, SIC-15 um rekstrarleigusamningahvata og SIC-27 um mat á eðli viðskipta sem eru að forminu til leigusamningur.

Staðallinn tekjur gildi fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2019 eða síðar. Stjórnendur OR gera ráð fyrir að áhrif staðalsins á reikningsskil samstæðunnar verði óveruleg.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf (óendurskoðuð)

Gildi OR

Gildi OR eru framsýni, hagsýni og heiðarleiki og eru þau höfð að leiðarljósi í allri starfsemi fyrirtækisins.

Umhverfismál

Orkuveitu Reykjavíkur er falin mikil ábyrgð á þeim auðlindum sem hún nýtir. Ábyrgðin felst í því að vinna eftir hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar og því að tryggja sjálfbæra nýtingu, það er að komandi kynslóðir búi við sömu tækifæri og núlifandi kynslóðir til að nýta auðlindirnar og að unnt sé að staðfesta að þannig sé að verki staðið. OR skuldbindur sig til þess að leita farsælla lausna þar sem auðlindanýting í almannapágu er vegin og metin í samhengi við aðra hagsmuni. OR mun verja auðlindirnar fyrir hættum og ágengni, vegna þeirrar ábyrgðar sem fyrirtækinu er falin. OR starfar eftir umhverfis- og auðlindastefnu, sem birt er á vef fyrirtækisins, www.or.is, og nýtur óháðrar vottunar skv. ISO 14001. Ítarleg grein er gerð fyrir umhverfispáttum starfseminnar á árinu 2017 í ársskýrslu OR 2017, á slóðinni www.arsskyrsla2017.or.is.

Samfélagsleg mál

Orkuveita Reykjavíkur er stórt fyrirtæki á landsvísu og þar býr mikil þekking og reynsla á hagnýtingu jarðvarma og öðrum þáttum í starfsemi fyrirtækisins. OR miðlar þekkingu og beitir áhrifum í virðiskeðjunni, sem hvetur til ábygrar umgengni við umhverfið og jákvæðra samfélagsáhrifa. Gegnsæi er lykilatriði í rekstri OR og gerir fyrirtækið ítarlega grein fyrir samfélagsþáttum starfseminnar á árinu 2017 í ársskýrslu OR 2017, á slóðinni www.arsskyrsla2017.or.is.

Starfsmannamál

Hjá Orkuveitu Reykjavíkur starfar fólk með hæfni til að sinna þeim verkefnum sem starfsemi fyrirtækisins kallar á. Á vef OR, www.or.is, er að finna starfsmannastefnu, starfskjarastefnu og lykiltölur starfsmannamála fyrirtækisins. OR tryggir að starfsmenn njóti jafnréttis, í samræmi við jafnréttisstefnu OR og jafnréttisáætlanir. Starfsmannastefna OR byggir á gildum og heildarstefnu OR og er sett fram til samræmis við eigendastefnu fyrirtækisins. Fyrirtækið gerir ítarlega grein fyrir starfsmannamálum á árinu 2017 í ársskýrslu OR 2017, á slóðinni www.arsskyrsla2017.or.is.

Spilling, mútur og mannréttindi

Hjá Orkuveitu Reykjavíkur er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvís að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg á innri vef fyrirtækisins. Þar er tilgreint hvað telst frávik eða brot í starfi. Verði starfsmaður var við hugsanlegt brot annars starfsmanns eða starfsmanna í starfi eða grunur vaknar um sviksamlegt athæfi eða atvik ber að tilkynna það til næsta yfirmanns. Einnig er hægt að tilkynna hugsanleg brot eða sviksemi til innri endurskoðanda fyrirtækisins. Þeim sem berast ábendingar um hugsanleg brot eða sviksemi eiga að upplýsa það en gæta ber fyllsta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga. Lögfræðingur OR veitir jafnframt ráðgjöf eða lagalega aðstoð eftir atvikum. Stjórnendur OR, framkvæmdastjórnar og forstöðumenn bera ábyrgð á innra eftirliti hver á sínu sviði. Gæðamál bera ábyrgð á að innri eftirlitskerfi OR séu virk. Gæðakerfi OR njóta óháðrar vottunar ytri aðila.

OR leggur mikla áherslu á jafnrétti og gengur jafnréttisstefna félagsins út á skuldbindingu um stöðugar umbætur í jafnréttismálum. Félagið leggur mannréttindarákvæði stjórnarskrárinnar til grundvallar jafnréttisstefnu sem miðar að því að meta einstaklinga að eigin verðleikum og að þeir fái notið jafns réttar. Jafnréttisstefnan byggir á gildum og heildar stefnu OR og er sett fram til samræmis við eigendastefnu fyrirtækisins.

Nánari upplýsingar um ófjárhagslegar upplýsingar

Samhliða ársreikningi gefur OR út ársskýrslu 2017 þar sem m.a. er gerð nánari grein fyrir ófjárhagslegum upplýsingum um félagið. Skýrsluna er að finna á slóðinni www.arsskyrsla2017.or.is